

ARMANDO

ARMANDO
SISMANOGLIO
ARMANDO

ARMANDO

ARMANDO
ARMANDO

^{21 7 90}
 1000000
 αμνατε

αμνα

πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον

ἱεροῦσολύμων

10 7 9
 9 10 8
 2 9
 10

αμνατε

1000000

10 7 9
 9 10 8
 2 9
 10

ΚΟΡΝΗΛΙΑΣ ΕΜΜ. ΤΑΒΑΝΙΩΤΟΥ

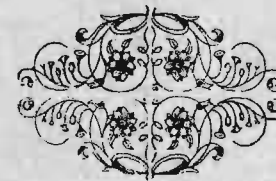
ΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΟΥ

1909

ΕΤΟΣ ΔΕΚΑΤΟΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Τύποις Κ. ΖΙΑΙΔΟΥ, Γαλατῇ ὁδῷ Χαράτση, ἀριθ. 12.

1909

ΠΑΣΧΑΛΙΟΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1909

Ἰνδικτιῶνος ζ'	7	Νομιζόν Φάσχα Μαρτίου	24
Ἡλίου κύκλοι κε'	25	Λατίνων Πάσχα Μαρτίου	29
Σελήνης κύκλοι ζ'	7	Τὸ Ἄγ. Πάσχα Μαρτίου	29
Σελήνης θεμέλιον ς'	20	Ἡ Ἀνάληψις Μαΐου	7
Κρεωφαγίας ἡμέραι	39	Ἡ Πεντηκοστή Μαΐου	17
Τὸ Τριῳδιον ἄρχεται Ἰαν. 18		Κυρ. ἁγ. Πάντων Μαΐου	24
Ἡ Ἀπόκρεως Φεβρουαρίου 1		Ἡ νηστ. Ἄγ. Ἀποστ. ἡμ.	35
Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῇ ἁγίᾳ καὶ		Ἡ μνήμη αὐτῶν ἡμ. Δευτέρα.	
Μ. Τετάρτῃ.		Παρ. Χριστουγέν. ἡμ. Πέμπτη.	

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν ὑπογραφήν τῆς ἐκδό-
τιδος θεωρεῖται κλεψίτυπον.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑΙ

Ἀπὸ κτίσεως κόσμου κατὰ τοὺς Ο'	7417
» τῆς αὐτῆς κατὰ τοὺς Λατίνους	5943
» * » καθ' Ἑβραίους	5669
« τοῦ κατακλυσμοῦ	5175
» κτίσεως Ρώμης	2663
» κτίσεως Κωνσταντινουπόλεως	1586
» τῆς γεννήσεως τοῦ Μωάμεθ	1331
» τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως	456
» τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς	417
» τοῦ χωρισμοῦ τῆς Ὁρθ. Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς Λυτικῆς	852
» τῆς ἀναρρήσεως τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α'	46

ΕΚΛΕΙΨΕΙΣ

- Κατὰ τὸ ἔτος 1909 θὰ συμβῶσιν αἱ ἐπόμεναι τέσσαρες ἐκλείψεις.
- 1] 22 Μαΐου ὀλικὴ ἐκλείψις τῆς Σελήνης ὁρατὴ.
 - 2] 4 Ἰουνίου ὀλικὴ ἐκλείψις τοῦ Ἡλίου ἀόρατος.
 - 3] 14 Νοεμβρίου ὀλικὴ ἐκλείψις τῆς Σελήνης ἀόρατος.
 - 4] 29 Νοεμβρίου μερικὴ ἐκλείψις τοῦ Ἡλίου ἀόρατος.

ΕΟΡΤΑΙ ΜΩΑΜΕΘΑΝΙΚΑΙ

ΟΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑΙ

ΕΘΝΙΚΑΙ

Ἀρχὴ Ραμαζανίου, Σεπτεμβρίου 13
Χιρκάι-σερίφ, Σεπτεμβρίου . . . 17
Καδὶρ γκεδζεσί, Σεπτεμβρίου . . . 29
Σεκέρ Βαϊράμ, Ὀκτωβρίου . . . 3
Κουρπὰν Βαϊράμ, Δεκεμβρίου . . 22
Μουχαρρέμ (νέον ἔτος) Ἰανουαρ. 10
Μεβλόντ (γέν. Μωάμεθ) Μαρτίου 21
Οὗτς αἰλάρ, Ἰουλίου 6
Λεϊλέϊ-μιράτς-σερίφ, Αὐγούστου. 1
Λεϊλέϊ-μπεράτ, Αὐγούστου . . . 18

Η ΑΝΑΚΗΡΤΙΣ

ΤΟΥ

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

11 ΙΟΥΛΙΟΥ

1908

✽

ΓΕΝΕΘΛΙΑ ΗΓΕΜΟΝΩΝ

Βασιλ. Σουηδίας Ἰανουαρ. 9
 Αὐτοκρ. Γερμανίας » 14
 Ἡγεμ. Βουλγαρίας Φεβρ. 13
 Σάχου τῆς Περσίας Μαρτίου 13
 Βασιλ. τῆς Δανίας » 26
 Βασιλ. τοῦ Βελγίου » 27
 Βασιλ. τῆς Ρουμαν. Ἀπριλ. 7
 Βασιλ. τῆς Ἰσπανίας Μαΐου 4
 Αὐτοκρ. τῆς Ρωσίας » 6

Βασιλ. τῆς Σερβίας Αὐγ. 2
 Αὐτοκρ. τῆς Αἰστρ. » 5
 Βασιλίσ. τῆς Ὁλλανδίας » 18
 Βασιλ. τῆς Πορτογ. Σεπτ. 15
 Ἡγεμ. τοῦ Μαυροβουν. » 25
 Βασιλ. τῆς Ἀγγλίας Ὀκτ. 29
 Βασιλ. τῆς Ἰταλίας » 31
 Αὐτοκρ. τῆς Ἰαπωνίας Νοε. 22
 Βασιλ. τῆς Ἑλλάδος Δεκεμ. 12

ΑΝΑΡΡΗΣΕΙΣ ΗΓΕΜΟΝΩΝ

Βασιλ. τῆς Ἀγγλίας Ἰαν. 11
 Βασιλ. τῆς Ρουμαν. Μαρτ. 14
 Σάχου τῆς Περσίας Ἀπριλ. 19
 Βασιλ. τῆς Ἰσπανίας Μαΐου 4
 Βασιλ. τῆς Ἑλλάδος » 25
 Αὐτοκρ. τῆς Γερμαν. Ἰουν. 2
 Βασιλ. τῆς Σερβίας » 7
 Βασιλ. τῆς Σουηδίας Σεπτ. 5

Βασιλ. τῆς Πορτογαλ. Ὀκτ. 6
 Αὐτοκρ. τῆς Ρωσίας » 20
 Βασιλ. τῆς Δανίας Νοεμβρ. 2
 Βασιλίσ. τῆς Ὁλλανδ. » 10
 Αὐτοκρ. τῆς Αἰστρίας » 19
 Βασιλ. τοῦ Βελγίου Δεκεμ. 27
 Αὐτοκρ. τῆς Ἰαπωνίας » 30

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Ὑδροχόον,
 ἔχει ἡμέρας 31.
 Ἡμέρα ὥρ. 10. Νύξ ὥρ. 14.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

Ὁ ἥλιος εἰς τοὺς ἰχθῦς.
 ἔχει ἡμέρας 20.
 Ἡμέρα ὥρ. 11. Νύξ ὥρ. 13.

1 Π. Βασιλείου τοῦ μεγάλου.
 2 Π. Σιλβέστρου, Θεαγένους.
 3 Σ. Μαλαχίου πρ. Γορδίου μ.
 4 Κ. Ἡ Σύναξις τῶν Ὁ' Αποστ.
 5 Δ. Παραμονὴ Φώτων. [Νηστ.]
 6 Τ. Τὰ ἅγια Θεοφάνεια.
 7 Τ. Ἡ Σύναξις τοῦ Προδρόμ.
 8 Π. Δομνίκης τῆς δσίας.
 9 Π. Πολυεύκτου μάρτυρος.
 Μὴν Ὁσωμ. Μουχαρρέμ.
 10 Σ. Γρηγορίου ἐπισκ. Νύσσης.
 11 Κ. Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχ.
 12 Δ. Τατιανῆς μάρτυρος.
 13 Τ. Ἐρμούλου, Στρατονίκου μ.
 14 Τ. Τῶν ἐν Σινῇ καὶ Ραϊθῷ πατ.
 15 Π. Ἰωάννου τοῦ Καλαβίτου.
 16 Π. Προσχ. ἀλῦς. Πέτρου Ἀπ.
 17 Σ. Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλου.
 18 Κ. Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου.
 19 Δ. Μακαρίου, Εὐφρασίας μ.
 20 Τ. Εὐθυμίου τοῦ Μεγάλου.
 21 Τ. Μαξίμου ὁμ. Νεοφύτου μ.
 22 Π. Τιμοθέου τοῦ Ἀποστόλου.
 23 Π. Κλήμεντος ἱερ. Ἀγαθαγγ.μ.
 24 Σ. Ξένης τῆς δσίας.
 25 Κ. Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.
 26 Δ. Ξενοφώντος τοῦ δσίου.
 27 Τ. Ἀνακ. λευρ. Ἰωάνν. Χρυσ.
 28 Τ. Ἐφραίμ δσίου τοῦ Σύρου.
 29 Π. Ἰγνατίου ἱερομάρτυρος.
 30 Π. Ἰῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.
 31 Σ. Κύρου καὶ Ἰωάνν. Ἀναργ.

1 Κ. Τρύφωνος μάρτυρος.
 2 Δ. Ἡ Ὑπαπαντῇ
 3 Τ. Συμεὼν τ. Θεοδ. Ἀγνης πρ.
 4 Τ. Ἰσιδώρου Πηλουσιώτου
 5 Π. Ἀγάθης μάρτυρος.
 6 Π. Βουκόλου ἐπισκ. Σμύρνης.
 7 Σ. Παρθενίου ἐπισκ. Λαμψάκ.
 8 Κ. Τῆς τυρινῆς. Θεοδώρου.
 Στρατ. Ζαχαρίου προφ.
 Μὴν ὀθωμαν. Σεφέρ.
 9 Δ. Νικηφόρου μάρτυρος.
 10 Τ. Χαλαμπους ἱερομάρτυρ.
 11 Τ. Βλασίου ἱερομάρτυρος.
 12 Π. Μελετίου ἀρχ. Ἀντιοχείας.
 13 Π. Μαρτιτιανοῦ τοῦ δσ.
 14 Σ. Αγ. Θεοδ. Αὔξεντ. τοῦ δσ.
 15 Κ. Τῆς Ὁρθοδοξίας.
 16 Δ. Παμφίλου μαρ.
 17 Τ. Θεοδώρου μεγ. τοῦ Τύρων.
 18 Τ. Λέοντος Πάπα Ρώμης.
 19 Π. Ἀρχιππου, Φιλήμονος, Ἀπ-
 φίας τῶν ἀποστ.
 20 Π. Λέοντος ἐπισκ. Κατάνης
 21 Σ. Τιμοθέου, Εὐσταθ. Ἀντιοχ.
 22 Κ. Τῶν ἐν τοῖς Εὐγενίου μαρτ.
 23 Δ. Πολυκάστ. ἐπ. Πολυχε. δσ.
 24 Τ. Ἡ α' καὶ θ' εὐρεσ. τ. Προδ.
 25 Τ. Ταρασίου ἀρχ. Κίλεως.
 26 Π. Προφύριου ἐπ. Γάζης.
 27 Π. Προκοπίου Δεκαπολίτου.
 28 Σ. Βασιλείου τοῦ ὁμολογ.

ΜΑΡΤΙΟΣ		ΑΠΡΙΛΙΟΣ	
Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Κριόν. ἔχει ἡμέρας 31. Ἡμέρα ὥρ. 12. Νύξ ὥρ. 12.		Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Ταῦρον. ἔχει ἡμέρας 30. Ἡμέρα ὥρ. 13. Νύξ ὥρ. 11.	
1 Κ. <i>Τῆς Σταυροπροσκυνήσ.</i>		1 Τ. Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας.	
2 Δ. Ἡσυχίου τοῦ Συγκλ. Εὐθ.		2 Π. Τίτου ὁσίου τοῦ θαυμ.	
3 Τ. Εὐτροπίου, Κλεονίου μαρτ.		3 Π. <i>Τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς.</i>	
4 Τ. Γεράσιμου ὁσ. τοῦ ἐν Ἰορδ.		4 Σ. Γεωργίου ὁσ. τοῦ ἐν Μαλ.	
5 Π. Κόνωνος. Ἀρχελάου μαρτ.		5 Κ. <i>Τοῦ Θωμᾶ.</i> Κλαυδίου μαρτ.	
6 Π. Τῶν ἐν Ἀμορίῳ 42 μαρτ.		6 Δ. Εὐτυχίου ἀρχιεπ. Κίλεως.	
7 Σ. Βασιλέως ἐπισκ. Χερσῶνος.		7 Τ. Γεωργίου ἐπισκ. Μιτυλήνης.	
8 Κ. Θεοφυλάκτου ἐπισκ. Νικοδ.		Μὴν Ὁθωμ. <i>Ρεβιουλ-αχηρ.</i>	
9 Δ. Τῶν ἐν Σεβαστείᾳ 40 μαρτ.		8 Τ. Ἡρωδίου τοῦ ἀποστ.	
Μὴν Ὁθ. <i>Ρεββι-ουλ εββέλ.</i>		9 Π. Εὐφυσίου μαρτ.	
10 Τ. Κωδράτου μαρτ.		10 Π. Τερεντ. μ. καὶ τῶν σὺν αὐτ.	
11 Τ. Σωφρονίου ἀρχ. Ἱεροσολύμ.		11 Σ. Ἀντίπα ἱερομάρτυρος.	
12 Π. Θεοφάνους τοῦ ὁμολογ.		12 Κ. <i>Τῶν Μυροφόρων.</i>	
13 Π. Νικηφόρου ἀρχιεπ. Κίλεως.		13 Δ. Μαρτίνου Πάπα Ρώμης.	
14 Σ. Βενεδίκτου τοῦ ὁσίου.		14 Τ. Ἀριστάρχου τοῦ ἀποστ.	
15 Κ. Ἀγαλίου μάρτ.		15 Τ. Κοῦσκεντος μάρτυρος.	
16 Δ. Σαβίνου, Ἰουλιαν. Ρωμ. μ.		16 Π. Ἀγάπης, Εἰρήνης, Χιον. μ.	
17 Τ. Ἀλέξ. τοῦ ἀνθρ. τοῦ Θεοῦ.		17 Π. Συμεῶν τοῦ ἐν Περσίδι.	
18 Τ. Κυρίλλου ἀρχιεπ. Ἱεροσολ.		18 Σ. Ἰωάννου ὁσ. Κοσμά ἐπισκ.	
19 Π. Χρυσάνθου καὶ Δαρείας.		19 Κ. <i>Τοῦ Παραλύτου.</i>	
20 Π. Τῶν ἐν τῇ Μον. ἀγ. Σάββα.		20 Δ. Θεοδώρου τοῦ τριχανά.	
21 Σ. Ἰακώβου τοῦ ὁμολογ.		21 Τ. Ἰανουαρίου ἱερ.	
22 Κ. <i>Τῶν Βαῖων</i>		22 Τ. <i>Τῆς Μεσοπεντηκοστῆς.</i>	
23 Δ. Νίκωνος ὁσίου.		23 Π. Γεωργίου Μεγαλομάρτυρος.	
24 Τ. Ζαχαρίου τοῦ ὁσίου.		24 Π. Ἐλισάβετ τῆς ὁσίας	
25 Τ. <i>Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ,</i>		25 Σ. Μάρκου τοῦ Εὐαγγελιστ.	
26 Π. Ἡ Σύναξις Ἀρχαγ. Γαβρ.		26 Κ. <i>Τῆς Σαμαρείτιδος.</i> Μωκίου	
27 Π. Ματρώνης τῆς ὁσίας.		27 Δ. Συμεῶν ἱερομάρτυρος.	
28 Σ. Ἰλαρίωνος τοῦ Νέου.		28 Τ. Τῶν ἐν Κυζίκῳ 9 μαρτ.	
29 Κ. <i>Τὸ Ἅγιον Πάσχα.</i>		29 Τ. Ἰάσονος καὶ Σωσιπ. ἀποστ.	
30 Δ. Ἰωάννου συγγρ. Κλίμακος.		30 Π. Ἰακώβου τοῦ ἀποστόλου.	
31 Τ. Ὑπατίου ἱερ. ἐπισκ. Γαγ.			

ΜΑΪΟΣ		ΙΟΥΝΙΟΣ	
Ὁ ἥλιος εἰς τοὺς Διδύμους. ἔχει ἡμέρας 31. Ἡμέρα ὥρ. 14. Νύξ ὥρ. 10.		Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Καρκίνον. ἔχει ἡμέρας 30. Ἡμέρα ὥρ. 15. Νύξ ὥρ. 9.	
1 Π. Ἱερεμίου τοῦ προφήτου.		1 Δ. Ἰουστίνου μ. τοῦ φίλος.	
2 Σ. Ἀνακομ. λευγ. Ἀθαν. Μεγ.		2 Τ. Νικηφ. Κηπόλεως ὁμολογ.	
3 Κ. <i>Τοῦ Τυφλοῦ.</i>		3 Τ. Λουκιλλιανοῦ μαρτ.	
4 Δ. Πελαγίας ὁσιομάρτυρος.		4 Π. Μητροφ. ἀρχ. Κίλεως.	
5 Τ. Εἰρήνης μεγαλομάρτυρος.		Μ. Ὁθ. <i>Δξεμαζι-ουλ-αχήρ.</i>	
6 Τ. Ἰώβ τοῦ πολυάθλου.		5 Π. Δωροθέου ἐπισκ. Τύρου.	
7 Π. <i>Τῆς Ἀναλήψεως.</i>		6 Σ. Ἰλαρίωνος ὁσίου.	
Μὴν Ὁθ. <i>Δξεμαζι-ουλ-εββέλ.</i>		7 Κ. Θεοδώτου, ἐπ. Ἀγκύρας.	
8 Π. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου		8 Δ. Καλλιόπης μ.	
9 Σ. Ἡσαίου τοῦ προφ.		9 Τ. Κυρίλλ. ἐπ. Ἀλεξανδρ.	
10 Κ. Τῶν 318 Ἀγ. Πατερ.		10 Τ. Ἀλεξάνδρ. Ἀντωνίνης μ.	
11 Δ. Μωκίου ἱερ.		11 Π. Βαρθολομαίου, Βαρν. ἀπ.	
12 Τ. Ἐπιφανίου ἐπ. Κύπρου.		12 Π. Ονουφρ. καὶ Πέτρου ὁσ.	
13 Τ. Γλυκερίας μαρτ.		13 Σ. Ακυλίνης μάρτ.	
14 Π. Ἰσιδώρου μαρ. Θεράπ. μ.		14 Κ. Ελισσαίου τοῦ προφ.	
15 Π. Παχωμίου τοῦ Μεγ.		15 Δ. Ἀμῶς τοῦ προφ.	
16 Σ. Θεοδώρου τοῦ ἡγιασμένου.		16 Τ. Τρύφωνος ἐπ. τοῦ θαυμ.	
17 Κ. <i>Τῆς Πεντηκωστῆς.</i>		17 Τ. Μανουήλ, Ἰσαύρ. Σαβέλ μ.	
18 Δ. <i>Τῆς Ἀγ. Τριάδος</i>		18 Π. Λεοντίου μ.	
19 Τ. Πατρικίου ἱερ.		19 Π. Ἰούδα τοῦ ἀποστόλου.	
20 Τ. Θαλλελαίου μ.		20 Σ. Μεθοδίου ἐπ. Πατάρων.	
21 Π. Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης.		21 Κ. Ἰουλιανοῦ μάρτ.	
22 Π. Βασιλίσκου μαρ.		22 Δ. Εὐσεβίου ἐπ. Σαμοσάτων.	
23 Σ. Μιχαὴλ ἐπισκ. Σιννάδων.		23 Τ. Ἀρειπίνης μάρτ.	
24 Κ. <i>Τῶν Ἀγ. Πάντων.</i>		24 Τ. Τὸ γενέθλ. τοῦ Γ. Προδρ.	
25 Δ. Ἡ Τρίτη εὐρ. τῆς κεφ. Πρ.		25 Π. Φεβρωνίας ὁσίου.	
26 Τ. Κάριου τοῦ ἀποστόλου.		26 Π. Λαβίδ τοῦ ἐν Θεσσαλ.	
27 Τ. Ἑλλαδίου μαρ.		27 Σ. Σαμαρῶν ὁσ. τοῦ ξενοδόχ.	
28 Π. Εὐτυχούς ἱερ.		28 Κ. Κύρου καὶ Ἰωάνν. Ἀναγρ.	
29 Π. Θεοδοσίας μ.		29 Δ. <i>Πέτρου καὶ Παύλου ἀπ.</i>	
30 Σ. Ἰσαακίου τοῦ ὁσίου.		30 Τ. <i>Ἡ Σύναξις τῶν ἱβ' ἀπ.</i>	
31 Κ. Τῶν Ψυχῶν. Ἐρμείου μ.			

ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΙΤΟΥΣΤΟΣ
Ο Ήλιος εἰς τὸν Λέοντα.	Ο Ήλιος εἰς τὴν Παρθένον.
Ἔχει ἡμέρας 31.	Ἔχει ἡμέρας 31.
Ἡμέρα ὥρ. 14. Νῆξ ὥρ. 10.	Ἡμέρα ὥρ. 13. Νῆξ ὥρ. 11.

1 Τ. Κοσμά Δαμιανοῦ ἀναργύρ.	1 Σ. Ἡ πρόοδος τοῦ Τ. Σαυροῦ.
2 Π. Κατάθεσις Τιμίας Ζώνης.	2 Κ. Ἀνακομ, λευρ. Στεφ. πρωτ.
3 Π. Ὑακίνθου μάρτυρος.	Μὴν Ὀθωμ. <i>Σαμπάν</i> .
4 Σ. Ἀνδρέου τοῦ Ἱεροσολυμίτ.	3 Δ. Ἰσαακίου, Δαλμάτου ὁσίου.
Μὴν Ὀθωμ. <i>Ρεδζέπ</i> .	4 Τ. Τῶν ἐν Ἐφέσῳ 7 παίδων.
5 Κ. Ἀθανασ. καὶ Λαμπάδοῦ.	5 Τ. Εὐσιγνίου μάρτυρος.
6 Δ. Σισώη ὁσίου τοῦ μεγάλου.	6 Π. <i>Ἡ Μεταμόρφωσις Χριστοῦ</i> .
7 Τ. Κυριακῆς μεγαλομάρτυρ.	7 Π. Δομετίου ὁσιομάρτυρος.
8 Τ. Προκοπίου μεγαλομάρτ.	8 Σ. Αἰμιλιανοῦ τοῦ ὁμολογητ.
9 Π. Παγκρατίου ἱερομαρτυρ.	9 Κ. Μαθθία τοῦ ἀποστόλου.
10 Π. Τῶν ἐν Νικοπόλει 45 μαρτ.	10 Δ. Λαυρεντίου, Ἱππολύτου
11 Σ. Εὐφημίας μεγαλομάρτυρ.	11 Τ. Εὐπλου διακόνου μάρτυρ.
12 Κ. Πρόκλου, Ἰλαρίωνος μαρ.	12 Τ. Φωτίου καὶ Ἀνυκήτου μ.
13 Δ. Σύναξις ἀρχ. Γαβριήλ.	13 Π. Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ.
14 Τ. Ἀκύλα τοῦ ἀποστόλου.	14 Π. Μιχαίου τοῦ προφήτου
15 Τ. Κυρίκου καὶ Ἰουλίττης μ.	15 Σ. <i>Κοίμησις τῆς Θεοτόκου</i>
16 Π. Ἀθηνογένους ἱερομάρτυρ.	16 Κ. Τοῦ ἁγίου Μανδηλίου
17 Π. Μαρίνης μεγαλομάρτυρος.	17 Δ. Μύρωνος, Στράτωνος μ.
18 Σ. Αἰμιλιανοῦ μάρτυρος.	18 Τ. Φλώρου καὶ Δαύρου μαρτ.
19 Κ. Δίου καὶ Μακρίνης ὁσιου.	19 Τ. Ἀνδρέου τοῦ Στρατηλάτου
20 Δ. Ἡλιοῦ τοῦ προφήτου	20 Π. Σαμουὴλ τοῦ προφήτου
21 Τ. Συμεὼν τοῦ διὰ Χρ. σαλο.	21 Π. Θαδδαίου τοῦ ἀποστόλου
22 Τ. Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς.	22 Σ. Ἀγαθονίκου μάρτυρος
23 Π. Φωκά ἱερομάρτυρος.	23 Κ. Λούπου μάρτυρος
24 Π. Χρηστίνης μεγαλομάρτ.	24 Δ. Εὐτυχίου ἱερομάρτυρος
25 Σ. Ἡ κοιμήσις Ἀγ. Ἀννης.	25 Τ. Βαρθολομαίου καὶ Τίτου
26 Κ. Ἐρμούλου, Παρασκευῆς.	26 Τ. Ἀδριανοῦ καὶ Ναταλίας μ.
27 Δ. Παντελεήμονος ἱαματικοῦ.	27 Π. Ποιμένος τοῦ ὁσίου
28 Τ. Προχόρου, Τιμωνος.	28 Π. Μωϋσέως τοῦ ὁσίου
29 Τ. Καλλινίκου, Θεοδότῃς μ.	29 Σ. Ἀποκεφ. Ἰωάνν. Προδρ.
30 Π. Σύλλα καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.	30 Κ. Ἀλεξάνδρου Κων/πόλεως
31 Π. Εὐδοκίμου τοῦ Δικαίου.	31 Δ. Κατάθεσις Τιμίας Ζώνης

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ
Ο Ήλιος εἰς τὸν ζυγόν.	Ο Ήλιος εἰς τὸν Σκορπίον
Ἔχει ἡμέρας 30.	Ἔχει ἡμέρας 31.
Ἡμέρα ὥρ. 12. Νῆξ ὥρ. 12.	Ἡμέρα ὥρ. 11. Νῆξ ὥρ. 13.

Μὴν Ὀθωμ. <i>Ραμαζάν</i> .	Μὴν Ὀθωμ. <i>Σεββάλ</i> .
1 Τ. Συμεὼν Στυλίου	1 Π. Ἀνανίου τοῦ ἀποστόλου
2 Τ. Μάμαντος μάρτυρος	2 Π. Κυπριανοῦ ἱερομάρτυρος
3 Π. Ἀνθίμου Νικομηδείας	3 Σ. Αἰονυσίου Ἀρειοπαγίτου
4 Π. Βαβύλα ἱερομάρτυρος	4 Κ. Ἱεροθέου ἐπισκ. Ἀθηνῶν
5 Σ. Ζαχαρίου τοῦ προφήτου	5 Δ. Χαριτίνης μάρτυρος
6 Κ. Ἀνάμνησις θαύμ. Μιχαὴλ	6 Τ. Θωμᾶ ἀποστόλου
7 Δ. Σώζοντος μάρτυρος	7 Τ. Σεργίου καὶ Βάχχου μ.
8 Τ. <i>Γενέθλιον Θεοτόκου</i>	8 Π. Πελαγίας τῆς ὁσίας
6 Τ. Ἰωακείμ καὶ Ἄννης	9 Π. Ἰακώβου Ἀλφραίου
10 Π. Μηνοδώρας, Μητροδώρας	10 Σ. Εὐλαμπίου καὶ Εὐλαμπίας
11 Π. Θεοδώρας τῆς ὁσίας.	11 Κ. Θεοφάνους τοῦ ὁσίου
12 Σ. Αὐτονόμου μάρτυρος	12 Δ. Προβου Ταράχου μαρτύρ.
13 Κ. Κορνιλίου ἐκατοντάρχου	13 Τ. Κάρπου καὶ Παύλου
14 Δ. <i>Ὑψωσις Τιμ. Σταυροῦ</i>	14 Τ. Ναζαρίου, Γερβασίου
15 Τ. Νικήτα μάρτυρος	15 Π. Λουκιανοῦ μάρτυρος
16 Τ. Εὐφημίας μεγαλομάρτυρ.	16 Π. Λογγίνου μάρτυρος
17 Π. Σοφίας μάρτυρος	17 Σ. Ὡσῆ τοῦ προφήτου
18 Π. Εὐμενίου θαυματουργοῦ	18 Κ. Λουκά τοῦ Εὐαγγελιστοῦ
19 Σ. Τροφίμου, Σαββατίου	19 Δ. Ἰωήλ τοῦ προφήτου
20 Κ. Εὐσταθίου μεγαλομάρτυρ.	20 Τ. Γερασίμου τοῦ ὁσίου
21 Δ. Κωδράτου τοῦ ἀποστόλ.	21 Τ. Ἰλαρίωνος τοῦ ὁσίου
22 Τ. Φωκά ἱερομάρτυρος	22 Π. Τῶν ἐν Ἐφέσῳ 7 παίδων
23 Τ. Σύλληψις Ἰωάνν. Προδρ.	23 Π. Ἰακώβου τοῦ ἀποστόλου
24 Π. Θέκλης πρωτομάρτυρος	24 Σ. Ἀρέθα μάρτυρος
25 Π. Εὐφροσύνης ὁσίας	25 Κ. Μαρζιανοῦ καὶ Μαρτυρίου
26 Σ. Μετάστασις Ἰωάνν. Θεολ.	26 Δ. <i>Δημητρίου Μεγαλομάρτ.</i>
27 Κ. Καλλιστράτου μάρτυρος	27 Τ. Νεστορος μάρτυρος
28 Δ. Χαρίτωνος τοῦ ὁμολογητ.	28 Τ. Τερεντίου, Νεονίλλης μαρ.
29 Τ. Κυριακοῦ τοῦ ἀναχωρητ.	29 Π. Ἀναστασίας τῆς ὁσίας
30 Τ. Γρηγορίου Φωτιστοῦ	30 Π. Ζηνοβίου καὶ Ζηνοβίας μ.
	Μὴν Ὀθωμ. <i>Ζιλκαδέ</i> .
	31 Σ. Στάχυος τοῦ ἀποστόλου

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Τοξότην.
Ἐχει ἡμέρας 30;
Ἡμέρα ὥρ. 10. Νῆξ ὥρ. 14.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Αἰγόκερων.
Ἐχει ἡμέρας 31
Ἡμέρα ὥρ. 9. Νῆξ ὥρ. 15.

- 1 K. Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ
- 2 Δ. Ἀκινδύνου μάρτυρος
- 3 T. Ἀκεψιμᾶ μάρτυρος
- 4 T. Ἰωαννιζίου τοῦ μεγάλου
- 5 Π. Γαλακτίωνος, Ἐπιστήμης
- 6 Π. Παύλου τοῦ ὁμολογητοῦ
- 7 Σ. Τῶν ἐν Μελιτινῇ 33 μαρτ.
- 8 K. Σύν. Ἀρχιστρ. Μιχαήλ
- 9 Δ. Πορφυρίου μ. Ματρώνης
- 10 T. Ὀλυμπᾶ, Ἐράστου
- 11 T. Μηνᾶ, Βίκτωρος, Βικεντ.
- 12 Π. Ἰωάννου τοῦ ἐλεήμονος
- 13 Π. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου
- 14 Σ. Φιλίππου τοῦ ἀποστόλου
(Ἀρχεται ἡ νηστ. τῶν Χρ.)
- 15 K. Γουρία, Σαμωνᾶ μαρτ.
- 16 Δ. Μαθθαίου τοῦ Εὐαγγελιστ.
- 17 T. Γρηγορίου τοῦ θαυματουργ.
- 18 T. Πλάτωνος καὶ Ρωμανοῦ μ.
- 19 Π. Ἀβδίου τοῦ προφήτου
- 20 Π. Γρηγορίου τοῦ Δεκαπολιτ.
- 21 Σ. **Εἰσόδια τ. 5 Θεοτόκου**
- 22 K. Φιλήμονος καὶ τῶν σὺν αὐτ.
- 23 Δ. Γρηγορ. ἐπισκ. Ἀκραγαντ.
- 24 T. Κλήμεντος Π. Ρώμης
- 25 T. Αἰκατερίνης μεγαλομάρτ.
- 26 Π. Ἀλυτίου τοῦ Κιονίτου
- 27 Π. Ἰακώβου του Πέρσου
- 28 Σ. Στεφάνου τοῦ Νέου
Μην ὁθωμ. **Ζιλχιτζέ.**
- 29 K. Παραμόνου, Φιλομένου
- 30 Δ. Ἀνδρέου τοῦ ἀποστόλου

- 1 T. Ναοῦμ τοῦ προφήτου
- 2 T. Ἀββακούμ τοῦ προφήτου
- 3 Π. Σοφονίου τοῦ προφήτου
- 4 Π. Βαρθάρα μεγαλομάρτυρ.
- 5 Σ. Σάββα τοῦ Ἁγιασμένου
- 6 K. Νικολάου τοῦ θαυματουργ.
- 7 Δ. Ἀμβροσίου ἐπισκόπου
- 8 T. Παταπίου τοῦ ὁσίου
- 9 T. Ἡ σύλληψις τῆς ἀγ. Ἀννης
- 10 Π. Μηνᾶ, Ἐρμιογένης
- 11 Π. Δανιὴλ τοῦ Στυλίου
- 12 Σ. Σπυρίδωνος τοῦ θαυματ.
- 13 K. Εὐστρατίου καὶ Λουκίας μ.
- 14 Δ. Θύρσου μάρτυρος
- 15 T. Ἐλευθερίου ἱερομάρτυρος
- 16 T. Δανιὴλ τοῦ προφήτου
- 17 Π. Διονυσίου τοῦ Ζακυνθίου
- 18 Π. Σεβαστιανοῦ μάρτυρος
- 19 Σ. Βονιφατίου μάρτυρος
- 20 K. Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου
- 21 Δ. Ἰουλιανῆς μάρτυρος
- 22 T. Ἀναστασίας μεγαλομάρτ.
- 23 T. Τῶν ἁγίων 10 μαρτύρων
- 24 Π. Εὐγενίας ὁσιομάρτυρος
- 25 Π. **Ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ**
- 26 Σ. Σύναξις τῆς Θεοτόκου
- 27 K. Στεφάνου πρωτομάρτυρος
- 28 Δ. Τῶν δισμυρίων μαρτύρων
Μην ὁθωμ. **Μουχαρέμ.**
- 29 T. Τῶν ἐν Βηθλ. ἀναιρ. νηπ.
- 30 T. Ἀνυσίας ὁσιομάρτυρος.
- 31 Π. Μελάνης τῆς ὁσίας

Κατόπιν ἐπαυσθη τῆς βραδύτητος παραδίδουσα τέλος εἰς κυκλοφορίαν τὸ ἐφετεινόν τεύχος τῶν **Ἀναμνήσεων** αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ ζητήσω συγγνώμην παρὰ τῶν φιλομούσων αὐτοῦ συνδρομητῶν. Εἶναι ἀληθές ὅτι ὅσης ἔτυχεν ἐκτιμήσεως καὶ συμπαθείας παρὰ τοῦ ἀπανταχοῦ Ἑλληνισμοῦ τὸ Ἡμερολόγιον ἡμῶν εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτοῦ εἰς τὸ δημόσιον ἐμφανίσσως, τόση κακοτυχία τὸ κατεδίωξε πλέον ἢ ἀπαξ κατορθώσασα νὰ παραβλάψῃ ἐπαυσθητικῶς τὴν ἄλλοτε ἀπρόσκαπτον αὐτοῦ σταδιοδρομίαν. Ἡ κακοτυχία δὲ αὕτη προέκυπτεν ἄχρις ἐσχάτων οὐδαμῶθεν ἄλλοθεν ἢ ἐκ τοῦ τέως ἀπολυταρχικοῦ καθεστώτος τῆς χώρας, τῆς ὁποίας τὰ σπλάγχνα ὡς ἄλλος γυψ τοῦ Προμηθέως κατέτρωγεν ἡ μέγαιρα λογοκρισία, διανοίγουσα εἰς τὰ στήθη τῆς ὁσημέραι εὐρυτέραν τὴν γαργαρινώδη πληγὴν, ἥτις αὕτη καὶ μόνῃ ἀνεξαρτήτως τῶν λοιπῶν παρομαρτούντων δεινῶν τῆς τέως πολιτειακῆς καταστάσεως συμπτωμάτων θὰ ἴσκει νὰ τὴν προπέμψῃ εἰς βεβαίαν καταστροφὴν. Θύματα τῆς μεγάρας λογοκρισίας καὶ ἡμεῖς ὡς καὶ πολλοὶ ἐκ τῆς φάλαγγος τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ καλᾶμου, πολλὰ ὑπέστημεν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν νυχθημερόν ἀντιπαλαίοντες ἐν τῇ ἐκδοτικῇ ἡμῶν σταδιοδρομίᾳ κατὰ προσκομμάτων ἀντιξῶν τὰ ὅποια καὶ μᾶς ἠνάγκασαν τέως ν' ἀνακόψωμεν τέλεον τὴν ἐκδοσιν τῶν **Ἀναμνήσεων**. Εἰς τοιοῦτον σημείον ἐνδισκόμεθα πέρυσιν, ὅτε ἡ ἀνελπίζτως ἐπαλθούσα μεταπολίτευσις διήνοιξεν εὐρὴν στάδιον εἰς τοὺς ἐργάτας τοῦ καλᾶμου. Ἡρξίσμεν λοιπὸν ἐργαζόμενοι πρὸς ἐπανάληψιν τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1908 καίτοι ἤτο, ἀργά, καθότι ἡ προπαρασκευὴ τοῦ τεύχους προσ απαιτεῖ ὀλόκληρον τὸ ἔτος. Κατόπιν ὅμως ἀφ' ἐνὸς αἱ συνεχεῖς ἀπεργίαι ἐν τοῖς τυπογραφείοις, ἀφ' ἑτέρου τὸ μποῦκοτὰζ, τὸ ὅποιον ἐπέφερε παντελὴ ἔλλειψιν χάρτου εἰτα δὲ τὰ ἐπισυμβάντα φοβερά γεγονότα, ἐπήνεγκον τὴν ἄχρις ὥρας μεγάλην βραδύτητα τοῦ Ἡμερολογίου ἡμῶν. Ἐλπίζομεν ὅμως ὅτι ἐφεξῆς, ὅτε πλέον δὲν πιέζει τὰ στήθη ἡ δουλεία μὲ τὰ παρακολουθοῦντα αὐτὴν μαῦρα φαντάσματα, ἀλλ' ἡ ἐλευθερία διανοίγει πρὸ ἡμῶν εὐρὴν καὶ διαυγὴ τὸν ὁρίζοντα τῆς ἐργασίας, καὶ τὸ Ἡμερολόγιον ἀπρόσκοπτον πλέον θὰ βαδίσῃ τὴν πρὸς τὰ πρόσω ὁδὸν ἐκδιδόμενον ἐπικαίρως ἐφεξῆς καὶ τελειοποιούμενον ὁσημέραι.

Κορηλία Ε. Ταβανιώτου

Η Κ^Α ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΓΡΥΠΑΡΗ

Διὰ τὴν διαπλάσῃ τις πιστῶς τὴν εἰκόνα τῆς Πρεσβείρας τῆς Ἑλλάδος, ἣν ἀπὸ τριετίας ἤδη ἡ κοινωνία μας ηὐτύ-
χησε νὰ περιλάβῃ εἰς τοὺς κόλπους τῆς καὶ νὰ περιβάλῃ
δι' ἀμερίστου στοργῆς καὶ σεβασμοῦ, πρέπει νὰ ἐμβάψῃ τὸν
κάλαμον εἰς τὰ ἐμπνευσμένα ρεῖθρα τῆς Κασταλίας καὶ
μόνον αἱ Χάριτες καὶ αἱ Μοῦσαι μὲ τὰ ἄδρα Ὀλύμπια καὶ
Ἑλικώνια ρόδα των δύνανται νὰ τῇ πλέξωσιν ἀντάξιον τῶν
χαρίτων τῆς στέμματος. Δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι διὰ τῆς ἀπα-
ραμίλλου προσηνεΐας καὶ ἀγαθότητος ἣ ἄδρα αὕτη κόρη τῶν
Ἀθηνῶν κατέκτησεν ὅλας τὰς καρδίας· καὶ ἐνῶ διὰ τῶν
φυσικῶν χαρίτων τῆς ὑπενθυμίζει τὰς εὐλυγίστους νύμφας
τοῦ Ἰλισσοῦ καὶ προσωποποιεῖ τὰς αἰθερίους θεότητας,
ὅσαι πληροῦσιν ἀκόμῃ μὲ τοὺς νεφελώδεις πέπλους των τὸν
σκαπερίνον οὐρανὸν τοῦ ἡλιολούστου ἁστεως τῆς Παλλά-
δος, διὰ τῶν ἡθικῶν θησαυρῶν τῆς ἀγαθότητος, τῆς εὐαι-
σθησίας καὶ τῆς πρὸς πᾶν καλὸν καὶ ὠραῖον ἐνθέρμου ἀγά-
πης πρωταγωνιστεῖ ἐν πάσῃ φιλανθρωπικῇ ἢ ὅπωςδῆποτε
εὐεργετικῇ κινήσει ἀνὰ τὴν πόλιν μας καὶ εἶναι ἡ ἐπίτι-
μος πρόεδρος τῶν σπουδαιοτέρων ἐν αὐτῇ γυναικείων σω-
ματείων καὶ ὁμίλων. Εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν ἐξιθανικευμένη
Ἑλληνὶς πρέσβειρα, ἣν ὄχι μόνον λατρεῖ ἡ ἀριστοκρατία,
ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας ἀνάσσει πραγματικῶς, ἀλλὰ καὶ εἰς ἣν
προσφέρουσι φόρον ἀγάπης καὶ θαυμασμοῦ καὶ αἱ λοιπαὶ
τῆς κοινωνίας τάξεις, διότι τὴν γνωρίζουσι καὶ αὐταὶ ἐκ
τῆς εὐεργετικῆς τῆς δράσεως, ἥτις ἐξικνεῖται εἰς εὐρυτάτην
ἀκτῖνα.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ Ι. ΓΡΥΠΑΡΗ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

Ὁ διαπρεπὴς νομομαθὴς κ. Γ. Ἀποστολίδης, φυσιογνωμία ἐκ τῶν ἐξεχουσῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ μας, διεκρίθη ἤδη ἀπὸ πολλοῦ καὶ ὡς κάτοχος ἀληθοῦς ταλάντου, μεθ' οὗ χειρίζεται τὴν γραφίδα πλήρη χάριτος καὶ γλαφυρότητος ἔτ τε τῷ πεζῷ καὶ τῷ ἐμμέτρῳ λόγῳ. Τακτικὸς συνεργάτης τῶν *Ἀναμνήσεων* ὁ κ. Γ. Ἀποστολίδης μᾶς παρέσχε κ' ἐφέτος τὴν πολύτιμον συμβολὴν του, μεθ' ἧς ἄσμενοι καταχωρίζομεν καὶ τὴν προσωπογραφίαν του.

Ἡ παραμονὴ καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ νέου ἔτους προκαλοῦν πάντοτε ζωηρὰν κίνησιν μεταδιδομένην εἰς

όλας τὰς κοινωνικὰς σχέσεις καὶ εἰς ὅλα τὰ κοινωνικὰ στρώματα.

Οἱ δρόμοι, τὰ παντοπωλεῖα, αἱ ξηραὶ ὁπῶραι μὲ τὰ ἐσπεριδοειδῆ, τὰ νωπὰ γλυκύσματα μὲ τὰ ζαχαρωτά, αἱ προοῖκαι τῶν βιβλιοπωλείων μὲ τὰ χρυσόδετα καὶ πολυτελῆ βιβλία, τὰ καταστήματα παντὸς εἶδους, καὶ αὐτὰ τὰ κουρεῖα μὲ τὰς ψαλίδας τῶν, λαμβάνουν ὅλα ὅψιν πανηγυρικὴν καὶ ἐπίσημον.

Τὰ προστάγματα τῶν οἰκοδεσποινῶν διασταυροῦνται ἀφ' ἑνὸς μὲ τὰ ἀλλεπάλληλα κουδουνίσματα καὶ ἀνοίγματα τῆς ἐξωθύρας. ἀφ' ἑτέρου μὲ τὰ τρεχάματα τῶν ὑπηρετριῶν ἀμιλλωμένων ἐκτάκτως κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς νὰ φανῶσιν ὑπέρτεροι καὶ ἑαυτῶν καὶ ἀλλήλων εἰς πειθαρχίαν, προθυμίαν καὶ πᾶσαν προκοπὴν. Αἱ ἀρεταὶ αὗται τῶν ὑπηρετριῶν τόσον ἐκτείνονται κατὰ τὴν ὑποδοχὴν τῆς πρωτοχρονιάς, ὥστε ἐκ τῆς σφοδρᾶς κοπώσεως πάσχουν τελείαν ἐνίοτε ἐξάντλησιν καὶ μένουν καθ' ὅλην τὴν ἄλλην περίοδον τοῦ ἔτους ἀφανεῖς καὶ ἄχρηστοι.

Ὁ μικρόκοσμος τῶν παιδίων καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν οἰκιῶν θορυβοῖ καὶ δίδει παντοῦ τὸν εὐθυμον καὶ ζωηρόν του τόνον, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ γενικοῦ ἀναβρασμοῦ ἀκούονται μυριόστομοι εὐχαί, εἰς τὰς ὁποίας μεθ' ὅλην τὴν τυπικότητα καὶ τὴν κατὰ κόρον ἐπανάληψιν διακρίνει τις τὸ ἄρωμα αἰσθήματος εἰλικρινοῦς.

Ἡλεκτρίζονται ὅλα καὶ ὅλοι, καὶ οἱ πεζότεροι καὶ οἱ ἀπαθέστεροι. Τὸ κυριεῦον αἶσθημα εἶνε ἡ

χαρά, τέκνον χαριτωμένον τῆς αἰσιοδοξίας, ἣτις ἀναθρώσκει πανταχόθεν, διότι πανταχόθεν ἐκπέμπονται ἐγκάρδιοι εὐχαὶ καὶ μᾶς κάμνουν νὰ βλέπωμεν τὸ μέλλον πλήρες ἐλπίδων καὶ τὰς ἐλπίδας πλήρεις βεβαιότητων. Ἡ νεότης πρὸ πάντων ἡ συνεχίζουσα τας παραδόσεις τῆς παιδικῆς ἡλικίας εἶνε περιχαρής, διότι αἰσιοδοξεῖ ἀκόμη καὶ τέρεται μὲ τα πρῶτα τοῦ πρακτικοῦ βίου θεάματα καὶ πειράματα.

Ἐν τούτοις πολλοί, ἰδίᾳ ἐκ τῶν ὑπερβάντων τὴν μέσην ἡλικίαν, ἐκ δὲ τῶν νέων οἱ ὑπὸ ρωμαντισμοῦ ἢ ἄλλης νευρασθενείας συνεχόμενοι, καταλαμβάνονται ὑπὸ ἀντιθέτου ὅλως αἰσθήματος, λύπης καὶ ἀπαισιοδοξίας. Μελαγχολοῦν, καὶ εἰς τὸν ἀτελεύτητον κατάλογον τῶν ἀνθρωπίνων ματαιοτήτων καὶ συμφορῶν ἐννοοῦν νὰ προσθέσουν καὶ αὐτὴν τὴν πέριξ διακεχυμένην πάνδημον χαράν, διότι τὴν χαρὰν αὐτὴν κατηγοροῦν ὡς ἐπίπλαστον καὶ ψευδῆ.

Τὴν ἀποκαλοῦν μάλιστα παράλογον, διὰ τὸν ἀκαταμάχητον δι' αὐτοὺς λόγον ὅτι πᾶν ἔτος παρερχόμενον συντομεύει τὴν ζωὴν καὶ μᾶς φέρει προφανῶς ἐγγύτερον πρὸς τὸ γῆρας καὶ τὸν θάνατον. Ταλανίζουσιν λοιπὸν τοὺς ἄλλους ὡς παραλογιζομένους καὶ ἐν τῇ ἐλεεινολογίᾳ εὐρίσκουσιν καὶ αὐτοὶ μίαν παράδοξον εὐχαρίστησιν καὶ ἡδονήν, τὴν ὁποίαν ὁ ἀρχαιότερος τῶν ψυχολόγων, ὁ Ὅμηρος πρῶτος παρετήρησε καὶ ὀρθότατα ὠνόμασε ἴμε-

ρον γόου. Εἶνε οἱ φιλόθρηνοι, οἱ μεμψίμοιροι, οἱ ἀπαισιόδοξοι, οἱ βλέποντες ὅλα σκοτεινὰ ἀλλ' εὐχαριστούμενοι εἰς τὰς μαύρας ιδέας των. Εἰς αὐτοὺς ἡμπορεῖτε νὰ χαρίσητε τόννους ὀλοκλήρους χαρᾶς καὶ εὐθυμίας· ὁ ὀργανισμὸς των θὰ μετατρέψη ἀμέσως τὴν γλυκυτάτην αὐτὴν οὐσίαν εἰς πικρὰν καὶ δηλητηριώδη μᾶζαν, ὅπως τὰ ἐργοστάσια μὲ τὰς ὑψηλὰς των καπνοδόχους τὰ ἐρευγόμενα μαῦρον καπνὸν μεταποιοῦν πᾶσαν ὕλην ζακχαρώδη εἰς θανατηφόρον διὰ τὴν ὑγείαν ἀλκὸλ.

Ἄλλ' ἄς ἐξετάσωμεν καλλίτερα τὸ ζήτημα, ἂν ὑπάρχη ἢ μὴ ὁ παραλογισμὸς καὶ εἰς ποῖον ἐκ τῶν δύο μερῶν εὐρίσκεται, εἰς τοὺς πανηγυρίζοντας τὴν πρωτοχρονιάν, ἢ εἰς τοὺς ἀρεσκομένους νὰ τὴν ὑποδέχωνται μὲ σκέψεις μελαγχολικὰς καὶ μὲ ταλαινισμούς:

II

Ἡ μυθολογία ἔπλασε μετὰ πολλῆς βαθυνοίας τὸν Κρόνον τρώγοντα τὰ τέκνα του διὰ νὰ παραστήσῃ εἰκονικώτατα τὸν χρόνον, ὅστις παράγει, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ καταστρέφει πᾶν τὸ παραγόμενον.

Κυρίως διὰ τοῦ μύθου τούτου ἀνακηρύσσεται ὅτι πρῶτιστος νόμος τῆς φύσεως εἶνε ἡ γέννησις καὶ ἡ φθορά, ἥτοι ἡ αἰέττους μεταβολή· τὰ πάντα ρεῖ κατὰ τὸν Ἡράκλειτον. Ἐκ τῆς ἀλληλουχίας καὶ μεταβολῆς τῶν γεννωμένων παράγεται ἡ ἔννοια τοῦ χρόνου. Ἐὰν φαντασθῶμεν τὸ πᾶν ἡρεμοῦν καὶ ἀμετάβλητον, ἐκλείπει πᾶσα ἰδέα χρόνου.

Ἄλλ' οἱ ἄνθρωποι ἐκ τῶν φαινομένων καὶ ἐκ τῶν ἀμέσων ἐντυπώσεων τῶν αἰσθήσεων ἀποκτοῦν τὰς ἐννοίας καὶ τὰς βαπτίζουν δίδοντες εἰς αὐτὰς ἐν ὄνομα. Βλέπομεν τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα καὶ δύοντα· τοῦτο ἀρκεῖ διὰ νὰ πιστεύσωμεν ἀδιστακτως ὅτι ὁ ἥλιος κινεῖται τρέχων ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς, καὶ ὅτι ἡ γῆ μένει ἀκίνητος. Ἐντὸς ἀμαξοστοιχίας σιδηροδρομικῆς ἢ ἐντὸς ἀτμοπλοίου πλέοντος ὀλοταχῶς παρὰ τὰς ὄχθας ποταμοῦ θέσατε ἄνθρωπον ἀγνοοῦντα τελείως τὰ κινητὰ αὐτὰ ὄργανα τοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ ἐκ τοῦ παραθύρου θέα τῆς ταχείας ἐνώπιόν του παρελάσεως δένδρων, ἀγρῶν, λόφων καὶ βραχωδῶν ἀκτῶν θὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν τὴν ἐδραίαν πεποίθησιν ὅτι ὅλα αὐτὰ τρέχουν ἱλιγγιωδῶς ἐνώπιόν του μένοντος ἀκινήτου ἐντὸς δωματίου, ὅπου τὰ πάντα μένουν ἐπίσης εἰς τὴν θέσιν των ἀκίνητα.

Ἀπαράλλακτον τοιαύτην εἰκόνα ἔχομεν ἐνώπιόν μας, ὅταν λέγομεν ὅτι τρέχει ὁ χρόνος. Κυρίως παρελαύνουν τὰ φαινόμενα καὶ ἡ διαδοχὴ αὐτῶν γεννᾷ ἐν ἡμῖν τὰς δύο ἐννοίας τῆς κινήσεως καὶ τοῦ χρόνου, αἱ ὁποῖαι φιλοσοφικῶς ταυτίζονται. Ὅταν λοιπὸν λέγομεν ὅτι παρέρχεται ὁ χρόνος, ἐννοοῦμεν κυρίως ὅτι παρελαύνει ἐνώπιόν μας ποσὸν τι φαινομένων καὶ μεταβολῶν παράγον ποσὸν ἐντυπώσεων ἀνάλογον πρὸς τὰς μεταβολὰς καὶ τὰ φαινόμενα καὶ ἀνάλογον πρὸς τὴν εὐαισθησίαν ἐκάστου. Ὅσον αἱ ἐντυπώσεις ὀλίγαι, τόσον

ὀλίγος καὶ ὁ παραδραμὼν χρόνος, ὅσον δὲ περισσότεραι, τόσον περισσότερος καὶ ὁ χρόνος. Ὡστε ὅχι μόνον δυνατόν ἀλλὰ καὶ φυσικώτατον εἶναι νὰ ζήσῃ τις ἐντὸς ἐνὸς ἔτους δύο τρία ἢ καὶ πλείονα ἔτη περισσότερα ἀπὸ ἄλλον.

Οὕτως ἐξηγεῖται καὶ τὸ παράδοξον φαινόμενον τὸ καταπλήσσον τοὺς δοκιμάζοντας τὸ **χασίς** τὸ ἐκτάκτως διεγείρον τὴν ἐρεθιστικότητα τῶν νεύρων.

Οἱ χασισοπόται δὲν θέλουν νὰ πιστεύσουν τὰ ὥρολόγια των, τὰ ὁποῖα μεταξὺ δύο διαλείψεων, καθ' ἃς ἐπανέρχεται ἡ κανονικὴ λειτουργία τοῦ νευρικοῦ συστήματος δεικνύουν ὅτι παρῆλθον 5 π. λεπτὰ τῆς ὥρας, διότι τὸ πλῆθος καὶ μέγεθος τῶν φαινομένων τῶν ἐν τῷ μεταξὺ παρελασάντων ἀδύνατον κατὰ τὸ μέτρον τῶν συνήθως συμβαινουσῶν εἰς ἡμᾶς ἐντυπώσεων νὰ χωρέσῃ εἰς χρονικὸν διάστημα ὅχι πεντάλεπτον ἀλλ' οὔτε πέντε ὁλοκλήρων ὥρων.

Ὁ χρόνος λοιπὸν διὰ τοὺς ἡλιθίους κατ' ἀνάγκην βραδυπορεῖ ὡς βωδάμαξα, ἐν ᾧ διὰ τοὺς εὐαισθήτους τοὺς πολλὰ ἰδόντας καὶ μαθόντας, τοὺς παθόντας καὶ ἀπολαύσαντας τρέχει ταχύτατα ὡς ἀτμάμαξα.

Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου δὲν μετρεῖται μὲ τὸ ὥρολόγιον ἀνὰ χεῖρας οὔτε μὲ τὰ σωρευόμενα εἰς τὴν ράχιν ἔτη, ἀλλὰ μὲ τὸ ποσοτικὸν τῆς ἐνεργείας τῆς ψυχῆς, ἥτις λαμβάνει ἐντυπώσεις, δρᾷ καὶ ἀντιδρᾷ ἐν τῷ κόσμῳ.

III

Λογικὸν συμπέρασμα τῶν ἀνωτέρω ἐξάγεται ὅτι πᾶν παρερχόμενον ἔτος δὲν συντέμνει τὸν βίον, ὡς δογματικῶς ἀποφαίνονται οἱ κοινοὶ τῶν βροτῶν οἱ ἐκλαμβάνοντες τοὺς περὶ ἀνθρωπίνης ἀθλιότητος διαρκῶς ὁμιλοῦντας ὡς σοβαροὺς καὶ πιστεύοντες εἰς τὰς μεμψιμοιρίας τῶν ἀπαισιοδοξούντων φιλοσόφων.

Τοῦναντίον μάλιστα, πᾶν ἔτος παρερχόμενον μακραίνει τὸν βίον, ἐὰν ζωὴν ἀποκαλοῦμεν τὴν παρέλασιν τῶν φαινομένων καὶ τὴν ἐντεῦθεν ἐκδηλουμένην ζωηρὰν ψυχικὴν ἐνέργειαν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν διατυμπανιζόμενον λόγον ὅτι πᾶν νέον ἔτος μᾶς φέρει ἐγγύτερον πρὸς τὸ γῆρας καὶ τὸν θάνατον, δὲν ὑπάρχει βεβαίως μωρότερον ἐπιχείρημα πρὸς στήριξιν καὶ δικαιολογίαν ἀπαισιοδοξίας καὶ λύπης.

Οἱ θιασῶται τῆς ἀπαισιοδοξίας ἀρέσκονται ἰδίως νὰ ταλανίζουν τὸ ἀνθρώπινον γένος μὲ τὸ φάσμα τοῦ θανάτου καὶ προβάλλουν ἑαυτοὺς ἐπικριτὰς αὐστηροὺς τῶν πολυπληθῶν σφαλμάτων τῆς Δημιουργίας, ὧν τὸ πρῶτιστον κηρύσσεται ὁ **θάνατος** ὁ ἐπικείμενος ὡς ξίφος Δαμοκλέους ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀνθρώπου ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν.

Κρῖμα ὅτι ὁ Πλάστης πρὶν ἢ συνθέσῃ καὶ δημιουργήσῃ τὸ ποίημά του δὲν ἠθέλησε νὰ συμβουλευθῇ τοὺς Κυρίους αὐτοὺς, μολονότι εἶνε ζήτημα ἐὰν θὰ κατώρθουν οἱ ἐπικριταὶ νὰ συμφωνήσουν

μεταξύ των πρώτον εἰς τὰ παροράματα καὶ δεύτερον εἰς τὰς ἐπενεκτέας διορθώσεις.

Αὐτοὶ ποῦ δὲν ἀξίζουν οὐτ' ἓνα κόκκον ἄμμου ἐν τῇ ἀπειρίᾳ τῶν κόσμων, μὲ ὅλην τὴν μηδαμινότητά των ἔχουν τὴν μωρὰν ὄντως ἀξίωσιν διὰ τοῦ ἀπειροστοῦ μορίου τοῦ νοῦ τοῦ ὑπάρχοντος εἰς τὸν κόκκον τῆς ἄμμου ν' ἀνεύρουν καὶ ὀρίσουν τὴν τελολογίαν τοῦ σύμπαντος καὶ νὰ ὑπαγάγουν ὡς μικροσκοπικοὶ Προκροῦσαι τὴν ὅλην δημιουργίαν εἰς σκέψεις καὶ γνώμας ἑνὸς ἀδιοράτου μικροβίου προσκολληθέντος εἰς τὴν Γῆν δίκην παρασίτου.

Ὁ ἀπαισιόδοξος φιλόσοφος, κατὰ τὴν εἰκονικωτάτην φράσιν τοῦ Μὰξ Νορδάου ὁμοιάζει ἀνθρωπάκον, ὅστις λαμβάνει ἀπέναντι τοῦ Πλάστου καὶ τῆς φύσεως τὸ ὕψος καὶ τὴν στάσιν γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ καὶ μὲ κωμικὴν σοβαρότητα ἀποτείνεται λέγων: «Σὺ κόσμε, θὰ ἐπλάσθης χωρὶς ἄλλο ἐπὶ τῇ βάσει ἑνὸς σχεδίου. Θέλω νὰ λάβω γνῶσιν τοῦ σχεδίου αὐτοῦ, διὰ νὰ κάμω τὴν ἐκθεσίν μου καὶ ἐπικρίνω τὸν ἀρχιτέκτονα.»

III

Ὁ θάνατος ὡς νόμος τῆς φύσεως ἀμετάτρεπτος δὲν παράγει οὔτε φόβον οὔτε λύπην διαρκῇ καὶ εἶνε τόσο ἀναγκαῖος διὰ τὴν ζωὴν, ὅσον καὶ ἡ γέννησις. Διότι πᾶν ὅ,τι ἔχει ἀρχὴν πρέπει νὰ ἔχῃ καὶ τέλος. Καὶ ἡ γλυκυτάτη μελωδία κατ' ἀνάγκην ἔχει τέρμα καὶ μὲ μίαν γλυκεῖαν πτώσιν (cadence) ἐκ-

πνέει. Ἀλλοίμονον εἰς τοὺς ἀκούοντας μελωδίαν ἀτελεύτητον, καὶ ἐὰν ἀκόμη τὴν ψάλλουν αὐτὰ τὰ Χερουβεὶμ.

Μόνον ὅταν ἀποτόμως κόπτηται τὸ νῆμα τῆς νεότητος, παράγεται λυπηρότατον αἶσθημα, τὸ ὁποῖον οἱ ἀρχαῖοι μὲ τὸ ἔνστικτον τῆς εὐθύμου κατὰ βάθος φιλοσοφίας των ἐκόλαζον παρηγορούμενοι μὲ τὸ ρητὸν τοῦ Μενάνδρου: «ὃν οἱ θεοὶ φιλοῦσιν, ἀποθνήσκει νέος».

Ἀλλ' ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν ιδέαν τοῦ γήρατος ὁ θάνατος εἶνε καὶ φυσικῶς καὶ λογικῶς ἀναγκαῖος καὶ ἐπιθυμητός. Καὶ ἐγκλείει μεγάλην ἀλήθειαν τὸ λεχθὲν παρὰ τοῦ Τάσσου: «Ἄνευ τοῦ θανάτου, οὐδὲν ἀθλιέστερον τοῦ ἀνθρώπου θα ὑπῆρχεν ἐπὶ τῆς γῆς».

Ἐν τούτοις καὶ αὐτὸς ὁ θάνατος δὲν ἔχει τόσην δύναμιν ὥστε νὰ σφερέσῃ τὸν ἄνθρωπον ποιᾶς τινος **ἐπιγείου ἀθανασίας**: διότι μετέχομεν αὐτῆς διττῶς: πρῶτον βλέποντες τοὺς μικροὺς ἀπογόνους λαμβάνοντας τὴν θέσιν μας. Ἡ κατὰ διαδοχὴν ἀθανασία ἢ διὰ τῆς διαιωνίσεως τοῦ γένους τελουμένη παρέχει πᾶσαν τὴν ἐκ τῆς ιδέας τῆς ἀθανασίας πηγάζουσιν τέρψιν καὶ ἡδονήν, ἄμικτον μάλιστα τῶν δυσαρέστων ἐντυπώσεων, ὅσας ἡ πραγματικότης σύρει μαζύ της. Δεύτερον ἀποκτῶντες τὴν **ὕστεροφημίαν**, ἥτις εἰς τὸν ἔχοντα συνείδησιν ὅτι δια τῶν ἔργων του κατέστη ἄξιος αὐτῆς, παρέχει ἡδυτάτην προκαταβολικὴν ἀπόλαυσιν τῆς ἀθανασίας.

Ὁ Πλίνιος ἐθεώρει εὐτυχῇ τὸν ἑνδοξὸν ἄνδρα
ὅταν ἡ δόξα του ἐπὶ ἐδραίας βάσεως ἐρειδομένη ἐ-
πιζῇ μακροὺς αἰῶνας μετ' αὐτόν. Τὴν ὑστεροφημίαν
αἰνιττόμενος ἀνεφώνησε μὲ στεναγμόν: «Τὶ ὠφελεῖ
κανεῖς να ζήσῃ, ὅταν ἀποθάνῃ ὅλως διόλου;»

Ἐν Κωνσταντινουπόλει

ΓΕΩΡΓ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

δικηγόρος

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΜΑΡΤΖΩΚΗ

ΣΤΟ ΧΡΙΣΤΟ

Μάκη Ἀθανασίου

Γιὰ σέ, ποῦ σιὸ ξύλο θωρῶ καρτωμένο,
Ποῦ βλέπω τὸ σῶμα βουβό, νεκρωμένο,
Γιὰ σένα ἔσαν ὕμνο νὰ γράψω ζητῶ.

Κλεισμένο εἶχα πάντα γιὰ σένα τὸ στόμα·
Μὰ τώρα ποῦ βλέπω τοῦ χάρου τὸ χρῶμα,
Ὡς ἄνθρωπο αἰώνιο σὲ ψάλλω κ' ἐγώ.

Ποιὸς σῶχει τὰ χέρια σπριχτὰ καρτωμένα;
Ποιὸς σῶχει τὰ στήθη βαθρὰ πληγωμένα;
Ποιὸς σῶδωσε πρῶτος φαρμάκι νὰ πῆς;

Τὶ ἔκαμες, πές' μου, σὲ τούτῃ τῇ σφαῖρα
Καὶ σ' ἔχουν κρεμάσει μὲ τόση φοβέρα
Ἐπάνω σιὸ ξύλο σὰ νῆσσουν ληστής;

Ἡ σκέψι μονάχα τὰ στήθη πληγώνει
Πῶς πέρασαν τόσοι ἀμέτρητοι χρόνοι.
Κ' αἰχμάλωτο ἀκόμη ὁ ἐχθρὸς τὸν κρατεῖ!

Ἀφῆστε με· θέλω κ' ἐγὼ νὰ πλησιάσω,
Ἐλεύθερη θέλω κ' ἐγὼ ν' ἀγκαλιάσω
Μιὰ δόξα, π' ἀνοίγει τὰ οὐράνια στὴ γῆ.

Ἀθῆναι

ΣΤΗ ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ

Στὴν ἀνεψιά μου Μαρίνα

Πρῶτο χρόνο 'ποῦ γιορτάζεις
Τ' ὄνομά σου, Μαρινούλα,
Πρῶτο χρόνο ποῦ εὐωδιάζεις
Καὶ σκορπᾷς φεγγοβολή!
Εἶσ' ἐσύ, χρυσὴ παιδούλα,
Ἄνθος, ἄγγελος, αὐγή.

Δὲ μετρᾷς ἀκόμη χρόνο
Ποῦ σὲ βλέπουμε 'μπροστά μας
Νὰ μαραίνῃς κάθε πόνου,
Κάθε μαῦρο στοχασμό,
Νὰ γλυκαίνῃς τὴν καρδιά μας
Μὲ τὸ γέλοιο τὸ γλυκό.

Στοῦ πατέρα σου τὰ στήθη
Καὶ τῆς μάνας σου, Μαρίνα,
Μόλις ἦρθες, ἐγεννήθη

Ἄλλος τέλειος οὐρανός.
Ἡρθες κ' ἔφερες τὰ κρίνα,
Ἡρθες κ' ἔφερες τὸ φῶς.

Ἡ χαρὰ ποῦ κλεῖ ἡ ματιά σου
Καὶ τρυγῶν φῶς σκορπάει
Κὶ ὅλοι τρέχουμε ἔμπροστά σου
Με καρδιὰ λαχταριστή,
Γιὰ σὲ χρόνο δὲ μετράει,
Μὰ γιὰ μᾶς αἰῶνα κλεῖ.

Ἀφ' τὰ στήθη μου προβαίνει
Εὐχὴ ἐγκάρδια, Μαρινούλα,
Ἀφ' τὰ ρόδα μυρωμένη,
Ποῦ σκορπᾷς τριγύρω ἐσύ,
Νὰ σὲ σφίξω ἀγνὴ νυφούλα
Στὴν ἀγκάλῃ τῇ θερμῇ.

Κὶ ἂν κατάλευκα ἔντυμένη
Εἰς τοῦ γάμου τὴν ἡμέρα
Ντροπαλή, χαριτωμένη
Δὲ μ' ἰδῇς ἔμπρὸς σ' ἐσέ,
Μιὰν εὐχή σου σὶν αἰθέρα,
Κόρη μου, ὕψωσε γιὰ μέ.

ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

Ἀπέθανε καὶ τὸ ἔτος 1908, ἀλλὰ μᾶς ἀφῆκε μίαν κληρονομίαν.
Καὶ οἱ ἀποθνήσκοντες καὶ ἀφίνοντες μίαν κληρονομίαν εἰς τοὺς
ἀπογόνους των, αὐτοὶ βέβαια εἶναι, καὶ πρέπει νὰ εἶναι, ἀξέχαστοι.
Καὶ τὸ ἔτος λοιπὸν 1908 θὰ εἶναι ἀξέχαστον διὰ τὴν κληρονομίαν
του, ἡ δὲ κληρονομία αὕτη εἶναι τὸ Σύνταγμα.

Καὶ λοιπόν:
Αἰωνία ἡ μνήμη τοῦ 1908.

* *

Σύνταγμα!

Ποῖος τὸ ἐφαντάσθη, ποῖος τὸ ὠνειροπόλησε, ποῖος ποτε ἐτόλ-
μησε νὰ τὸ προφέρῃ;

Σύνταγμα:

Δηλαδή *ἐλευθερία, ἰσότης, ἀδελφότης* εἰς τὴν γλῶσσαν, ἐν-
νοεῖται, τὴν νεωτέραν, τὴν σήμερον λαλουμένην καὶ γραφομένην
ἐν Τουρκίᾳ. Ἄλλ' εἰς τὴν γλῶσσαν τὴν ἀρχαίαν, τὴν λαλουμένην
καὶ γραφομένην πρὸ τοῦ Συντάγματος;

Σύνταγμα:

Λέξις τρομερά, ἀπαισία σημαίνουσα Φεζάν, Ταῖφαν, Σεράϊ
Βουρνού.

* *

Καὶ ὅμως ὑπάρχουν ἄνθρωποι τόσοι δύσκολοι, διὰ νὰ μὴ εἴ-
πωμεν ἀχάριστοι, οἱ ὅποιοι δὲν ἔμειναν εὐχαριστημένοι ἐκ τῆς ὡ-
ραίας ὁμολογουμένως κληρονομίας τοῦ 1908, ἥτοι ἐκ τοῦ Συν-
τάγματος.

Οὐδὲν καλόν, λέγουν, ἄμικτον κακοῦ. Εἰς τὰς οἰκογενεῖας ἰδίᾳ
τὸ Σύνταγμα ἀπέφερε σημαντικὴν ἀναστάτῳσιν. Πολλοὶ δεσποτικοὶ
καὶ ἀπολυταρχικοὶ οἰκοδεσπότες ἠναγκάσθησαν ἕνεκα τοῦ Συντάγ-
ματος ν' ἀποβάλλουν τὸν δεσποτισμὸν καὶ ἀπολυταρχισμόν των καὶ
τοῦτο ἔγεινε παραίτιον ὄχι μικροῦ κακοῦ. Αἱ συμβίαι των καὶ αἱ
θυγατέρες των ἤρσαν ἀέρα καὶ τὰ σπῆττα των κινδυνεύουν νὰ
χαλάσων.

Καὶ μόνον αὐτό; Μόνον αὐτό

Ὁ κύριος Καρχαρίας π. χ. ἠκούσθη λέγων μετὰ βαθείας ψυχικῆς ὀδύνης :

— Τί θὰ γείνουμι, δὲν ἠξεύρω, μ' αὐτὸ τὸ Σύνταγμα. Εἶπα εἰς τὸν μπακάλη τῆς γειτονεῖας μου νὰ παύσῃ τῆς κουβέντης μετὰ τὴν δούλάν μου καὶ ξεύρετε τί μ' ἀπήντησεν ;

— Μὰ πῶς, κύριε ; Ζητεῖς νὰ ἐμποδίσῃς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου ἐνῶ ἔχομεν Σύνταγμα !

* *

Ἀλλὰ καὶ πολλαὶ κυρίαί, καὶ μάλιστα οἰκοδέσποιναί, δὲν φαίνονται εὐχαριστημέναι ἐκ τοῦ Συντάγματος, τὸ ὁποῖον ἔκαμε πρὸ πάντων τὰ δουρικὰ νὰ λάβουν ὅλως διόλου ἀνευλαβῇ στάσιν ἐνῶπιόν των.

Ἴδου ἂν θέλετε, καὶ ὁ σχετικὸς διάλογος :

— Κυρία, θὰ μοῦ δώσετε νὰ φορέσω τὸ καπέλλο σας διὰ νὰ παραγγείλω τὸ δικό μου ;

— Τί λές, ἀνόητη ; Εἶσαι κυρία σύ, διὰ νὰ φορέσῃς τὸ καπέλλο μου ;

— Πῶς ὄχι ! Δὲν ἔχομε Σύνταγμα ; Ἰσότης λοιπόν, κυρία !

* *

Ἀλλ' αὐτὰ οἱ κύριοι δυσανεκτοί μετὰ τὸ Σύνταγμα — δὲν θέλομεν νὰ τοὺς ἀποκαλέσωμεν ἀντισυνταγματικούς — δὲν πρέπει νὰ τὰ λαμβάνωσιν ὑπὸ σπουδαίαν ἔποψιν, διότι προσέρχονται ἀναμφιβόλως ἐξ ἐσφαλμένης ἀντιλήψεως ἢ μᾶλλον ἐξ ἐσφαλμένης ἐρμηνείας τοῦ Συντάγματος. Μὰ τί θελοῦν ἐπὶ τέλους, οἱ εὐλογημένοι, ὅλοι νὰ ἐρμηνεύουν τὸ Σύνταγμα ὀρθῶς ; Ἀλλὰ δὲν εἶνε ὅλοι Σαρίπολοι οὔτε Καλλιγάδες.

* *

Ἡμεῖς τοῦλάχιστον νομίζομεν ὅτι τὸ Σύνταγμα δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐχθρούς. Ποίους βλάπτει ἐπὶ τέλους ; Οἱ κκ. ἔφοροι τῶν σχολῶν λ. χ. δὲν πιστεύομεν νὰ ἔχουν λόγους δυσανεκτικῆς κατὰ τοῦ Συντάγματος, ἀφοῦ τοῦτο δὲν θίγει διόλου τὰ ἐπὶ τῶν διδασκάλων κυριαρχικὰ αὐτῶν δικαιώματα. Οἱ διδάσκαλοι καὶ μετὰ τὸ Σύνταγμα ἐξακολουθοῦν ἐργαζόμενοι ὑπὸ τὰ ἄγρυπνα ὄμματά των καὶ ὑπεύθυντοι εἰς τὰ σοφὰ κελεύσματα καὶ τὰς ἐντολάς των. Θὰ πληρώνονται ὅπως πρὶν, μηνιαίως, τοῦ μηνὸς ὑπολογιζομένου πάντοτε πρὸς 91 ἡμέρας, καὶ θὰ παύονται, ὅπως πρὶν, ὅταν δὲν συχνάζουν εἰς τὸ καφενεῖον τοῦ ἐφόρου ἢ δὲν ψουνίζουν ἀπὸ τὸ μπακάλικό του.

* *

Ἀλλὰ καὶ οἱ ἐπίτροποι τῶν ἐκκλησιῶν διατί ν' ἀπεχθάνονται τὸ Σύνταγμα ; Μήπως καταργεῖ τοὺς δίσκους ; Ὁχι, βέβαια. Οἱ δίσκοι, τὸ χάρισμα τῶν ἐπιτρόπων, θὰ ἐξακολουθοῦν νὰ ὑφίστανται πάντοτε καὶ τὰ «διὰ τὸ λάδι τῆς ἐκκλησίας» καὶ «διὰ τὴν εὐπρέπειαν τῆς ἐκκλησίας» θ' ἀντηχοῦν αἰωνίως ἀποτελοῦντα μετὰ τῶν «παράσχου, κύριε» καὶ «σοί, κύριε» ἁρμονικωτάτην συναυλίαν.

* *

Καὶ οἱ συγγραφεῖς δὲ καὶ οἱ ἐκδότες διδακτικῶν βιβλίων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ εἶναι εὐχαριστημένοι ἐκ τοῦ Συντάγματος, ἀφοῦ θὰ δύνανται ἐλευθέρως πλέον καὶ ἄνευ οὐδενὸς κωλύματος νὰ *φραμπρικάρουν*, χάριν βεβαίως τῆς ἐθνικῆς ἀναπτύξεως — καὶ νὰ *φουρνίσουν* τὰ προϊόντα των. Ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀγανακτήσουν κατὰ τοῦ Συντάγματος θὰ εἶναι οἱ γονεῖς, οἱ ὁποῖοι ἂν ὑπεθήκευσαν πρὸς τὰ *ἀσημικὰ* καὶ *μαλαματικὰ των* διὰ ν' ἀγοράσουν τὰ βιβλία τῶν παιδιῶν των, εἰς τὸ ἐξῆς θὰ ὑποθηκεύουν καὶ τὸ *σπῆ-τί των* ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ θὰ πραινθῶν λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ἐλευθέραν παιδείαν, ἢ ὁποία θὰ δίδεται εἰς τὰ φίλτατά των.

* *

Καὶ ὁ τύπος ;

Ἄ ! ὁ τύπος ! Αὐτὸς δὲν θὰ παύσῃ νὰ αἰνῇ καὶ νὰ εὐλογῇ καὶ νὰ προσκυνῇ καὶ νὰ δοξολογῇ τὸ Σύνταγμα, τὸ κόψαν τὰ δεσμὰ καὶ τὰς ἀλύσσεις του. Καὶ ὅσον *θυμιάμα* ἔκαυσε πρὸς τὴν ἀλήθειαν, τόσον *μπα-ροῦτι* θὰ καύσῃ τώρα. Καὶ ὅσην χαρὰν θὰ αἰσθάνηται αὐτός, τόσην πικρίαν καὶ λύπην θὰ αἰσθάνωνται οἱ τέως λογοκρίται, οἱ ὁποῖοι δὲν δύνανται ἢ νὰ μακαρίζουν τὸν Παντελάχην Μιχαηλίδην διότι ἔκλεισε τὰ ἱμάτια του πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ὡς καλὸς χριστιανός, καὶ δὲν εἶδε δύοντα τὸν ἀστέρα του καὶ τὴν δόξαν του παρερχομένην καὶ δὲν ἐκάθισεν ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς λογοκρισίας νὰ κλαύσῃ ὡς ἄλλος Ἱερεμίας καὶ νὰ ψάλλῃ τό : «παρὰ τὸν ποταμὸν Βαβυλῶνος».

* *

Καὶ τὸ θέατρον ;

Δὲν θ' ἀπολαύσῃ τῶν εὐεργετημάτων τοῦ Συντάγματος ; Πόσοι θεαταὶ κεκρυμμένοι, πόσοι Σαρδοὺ δὲν θ' ἀναφανοῦν εἰς τὸ Βυζάντιον. Καὶ ἐὰν ἔχασεν ἓνα ἢ Γαλλία καὶ θρηγῇ, θὰ παρηγορηθῇ, λαμβάνουσα ἐκ τοῦ Βυζαντίου ὅσους θέλει.

* *

Ἄλλ' οἱ Σύλλογοι, αἱ Ἀδελφότητες, βλάπτονται ἄρα γε ἐκ τοῦ Συντάγματος; Πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Τὸ Σύνταγμα ἐπιβάλλει τὴν ἰδρυσιν Ἀδελφοτήτων, ἀφοῦ ἡ ἰδέα τῆς ἀδελφότητος ἐνυπάρχει ἐν τῷ Συντάγματι:

Ἐλευθερία, Ἰσότης, Ἀδελφότης!

Πολλοὶ λοιπὸν κύριοι στενοχωρούμενοι διότι δὲν ἔχουν τί νὰ κάμουν, ἀδρανοῦντες, δύνανται διὰ νὰ ἐξέλθωσι τῆς ἀδρανείας καὶ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν δρασιν, νὰ ἰδρύνουν Ἀδελφότητας, πραγματο-ποιούντες, δίδοντες οὕτω σάρκα καὶ ὅσῃ εἰς τὴν ἐν τῷ Συντάγματι περιεχομένην ἰδέαν τῆς ἀδελφότητος.

Αἱ Ἀδελφότητες χρησιμεύουσιν, αἱ Ἀδελφότητες εἶναι ὠφέλι-μοι. Καὶ πιθανὸν μὲν διὰ τὴν κοινωνίαν νὰ εἶναι ὀλιγώτερον εὐερ-γετικά, ἀλλὰ διὰ τοὺς ταμίας τῶν ἀπεδείχθησαν ὅχι ἅπαξ εὐερ-γετικώτατοι.

* *

Ἐν τούτοις ὀφείλομεν νὰ εἴμεθα δίκαιοι. Ἡ ἰδέα τῆς ἀδελφότητος εἶναι ὀλίγον ἐλαστική. Καὶ πολλοὶ οὔζυγοι τὴν παρεξηγεῖ-ουσιν ἢ καὶ τὴν καταστρατηγοῦν, ὅπως θέλετε. Ζητοῦν δηλαδὴ νὰ ἐπεκτείνουν τὴν ἀδελφότητα μέχρι τῶν ὑπηρετριῶν τῶν. Ἐννοεῖται ὅτι τὴν ἐρμηνείαν αὐτῶν αἱ σύζυγοι δὲν παραδέχονται διόλου καὶ ἀντεπεξέρχονται βιαίως.

Ἐν περιστατικῶν ἐκ τῶν πολλῶν:

Ὁ κ. Β. αἰσθάνεται ἰδιατέραν συμπάθειαν πρὸς τὰς μπόννας-ἢ κ. Β... τὸν παρακολουθεῖ. Μίαν ἐσπέραν τὸν συλλαμβάνει ἐπ' αὐ-τοφῶρῃ εἰς τὸν διάδρομον περιπτυσσόμενον τὴν μπόνναν.

—Τί κάμνεις ἐκεῖ, Λεωνίδα; Ἐναγκαλίζεσαι τὴν μπόνναν... Τί-νι δικαίωματι;

—Συνταγματικῷ δικαίωματι, κυρία.

— !!!

Ἐν ὀνόματι τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς . . . ἀδελφότητος

Ἄλλ' εἶναι τέλος αὐτὸ τὸ κακὸν τοῦ Συντάγματος.

ΑΝΤ. . . ΠΑΠ . . .

ΤΟ ἈΣΜΑ ΤΩΝ ἈΣΜΑΤΩΝ

Ἐν τῶν τριῶν κανονικῶν βιβλίων ἐν τῇ Παλαιᾷ Δια-θήκῃ τῶν ἀποδιδωμένων τῷ Σολομῶντι, εἶνε καὶ τὸ Ἄσμα τῶν ἀσμάτων, τὸ ἐβραϊστὶ καλούμενον **Shir-ha-shirim**. Ἐν τῇ Περσίῳ, τῇ Συριακῇ μεταφράσει, εὑρηται μετὰ τῆς Ρούθ καὶ τῆς Ἑσθήρ συγκαταριθμούμενον καὶ ἀποτελοῦν τριλογίαν φέρουσιν τίτλον «τὰ γυναικεῖα βιβλία».

Καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας τὸ ἄσμα τῶν ἀσμάτων ἐθεω-ρήθη ὡς ἀποτελοῦν μέρος τῶν θεοπνεύστων Γραφῶν ἀνα-πόσπαστον. Τὸ εὐρίσκομεν εἰς ὅλας τὰς μεταφράσεις τῆς Βίβλου, μνεία δὲ αὐτοῦ γίνεται παρ' ὅλων τῶν συγγραφέων, Ἰουδαίων καὶ Χριστιανῶν. (1) Ὅτε κατὰ τὸ 90 μ. Χ. συζή-τησίς τις ἡγέρθη μετὰ τῶν Ἑβραίων ραββίνων περὶ τῆς θέσεως τοῦ βιβλίου ἐν τῷ ἱερῷ Κανόνι, ὁ ραββὶ Ἀχιμπᾶ ἐγερθεὶς ἐν τῇ συνόδῳ ἀνέκραξεν, ὑποστηρίζων τὴν παρά-δοσιν: «Οὐδεὶς ποτε ἀμφέβαλεν ἐν τῷ Ἰσραὴλ ὅτι τὸ ἄσμα τῶν ἀσμάτων εἶνε θεόπνευστον βιβλίον. Ὁ κόσμος ὅλος δὲν ἀξίζει ἴσα μὲ ἐκείνην τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν τὸ ἄσμα προσε-φέρθη εἰς τὸν περιούσιον λαόν. Ἐὰν ὅλοι αἱ Γραφαὶ εἶνε ἅγιοι, ἀλλὰ τὸ ἄσμα τῶν ἀσμάτων εἶνε τῶν ἁγίων τὸ ἅγιον»

Ἡ πρὸς τὸ ἄσμα μεγάλη ὑπόληψις τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τῆς λειτουργικῆς αὐτοῦ παρ' αὐτοῖς χρήσεως. Τὸ ἄσμα συνημμένον αὐτὸ πρῶτον μὲ τὴν Ρούθ, τοὺς Θρήνους, τὸν Ἐκκλησιαστήν καὶ τὴν Ἑσθήρ, ἀπο-τελεῖ ἐν τῇ Συναγωγῇ τὰ πέντε Μεγίλλωθ, ἦτοι τοὺς πέντε

(1) Ἡ σιωπὴ τοῦ Ἰωσήπου δὲν δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς βάρος τοῦ βιβλίου· διότι ἐκ τῆς σιωπῆς οὔτε ἀρνητικά, οὔτε θετικά συμπεράσματα ἐξάγονται, ὥς ἐκ τοῦ μηδενὸς ἐξάγεται μηδέν.

~~Κυλίνδρους αὐτῶν ἀρτίστησαν ἀπ' ἀρχιεπιστῶν χρόνων~~
 νὰ ἀναγινώσκωνται κατὰ τὰς μεγαλειτέρας Ἰουδαϊκὰς ἐορ-
 τὰς, τοῦ περιεχομένου ἐκάστου αὐτῶν συμφωνούντος πρὸς
 τὴν ἐορτήν, δι' ἣν προωρίσθη νὰ ἀναγινώσκηται μέχρι τῆς
 σήμερον παρὰ τῆς Συναγωγῆς κατὰ τὴν ὁγδόην μετὰ τὴν
 ἐορτὴν τοῦ Πάσχα ἡμέραν, ὅπως δηλώσῃ τὴν ἀγάπην, ἣν
 ὁ Γεχωβάς ἐπέδειξε πρὸς τὸν λαὸν Αὐτοῦ, ὅτε τοὺς ἀπὴλ-
 λαττε μὲν ἀπὸ τοῦ ξενικοῦ ζυγοῦ, τοὺς ἦνωνα δὲ ἐπὶ τοῦ
 Σινᾶ πρὸς τὸν ἴδιον ἑαυτὸν Του. Κατὰ ταῦτα ἐν τῇ τοιαύτῃ
 ἡμέρᾳ πανηγυρίζεται ἡ θεία ἀγάπη πρὸς τὸν Ἰσραήλ, τοῦ
 μὲν Θεοῦ ἀλληγορουμένου ἐν τῷ ἐραστῇ τοῦ ἄσματος, τῆς
 δὲ Ἑβραϊκῆς Συναγωγῆς ἐν τῇ Σουλαμίτιδι.

Σχετικῶς πρὸς τὸν συγγραφέα καὶ τὸν χρόνον τῆς
 συγγραφῆς ζωηρὰ ἡγέρθη συζήτησις. Ἡ ὀρθόδοξος καὶ
 καθολικὴ γνώμη παρὰ τε τοῖς Ἑβραίοις καὶ τοῖς Χριστιαν-
 οῖς εἶνε ὅτι αὐτὸς οὗτος ὁ Σολομὼν ἐστάθη ὁ συγγραφεὺς
 αὐτοῦ, καθὼς ἐσωτερικαὶ καὶ ἐξωτερικαὶ ἀποδείξεις τὸ φα-
 νερόνουν. Καὶ διὰ μὲν τῶν ἐξωτερικῶν ἀποδείξεων ἐννοοῦ-
 μεν τὴν ὁμόφωνον παράδοσιν περὶ τῆς προελεύσεως τοῦ
 βιβλίου· αἱ δὲ ἐσωτερικαὶ ἀποδείξεις βασιζονται ἐπὶ τῆς ἁρ-
 μονίας τῶν ἐν τῷ βιβλίῳ γραφομένων πρὸς ὅσα ἀλλαχόθεν
 περὶ τοῦ Σολομῶντος, τοῦ χαρακτήρος καὶ τῆς μεγαλο-
 πρεποῦς αὐτοῦ αὐλῆς γινώσκουμεν, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ πρώτου
 στίχου τοῦ βιβλίου, ὅστις δίκην ἐπιγραφῆς ἔχει οὕτως :
 « Ἄσμα ἁσμάτων, ὃ ἐστὶ Σολομών. » Καὶ δευτέρα ὅμως γνώ-
 μη ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου, κριτικῶν τινων ἀποδιδόν-
 των τὴν συγγραφὴν εἰς ἕτερον παρὰ τὸν Σολομῶντα, εἴτε
 σύγχρονον, εἴτε καὶ μεταγενέστερον αὐτοῦ, θαυμασίως καὶ
 λίαν ἐντέχνως προσαρμόσαντα τὸ ποίημά του πρὸς τὴν
 ἐποχὴν, τὴν δόξαν καὶ τὸ περιβάλλον τοῦ Σολομῶντος,
 ὅστις (οἱ ἐν λόγῳ κριτικοὶ λέγουσι) θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ γρά-
 ψῃ μόνος του τοιαῦτα ἐνοχοποιητικὰ δι' ἑαυτὸν πράγματα.
 Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ τίτλος « ὃ ἐστὶ Σολομών » δὲν θὰ

δηλοῖ πλέον τὸν συγγραφέα, ἐξ οὗ τὸ βιβλίον ἀπέρρευσε,
 ἀλλὰ τὸ ἀντικείμενον, περὶ ὃ περιστρέφεται ἡ συγγραφὴ.

Ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον τοῦ ποιήματος ~~διὰ~~ ^{διαφοροὶ} ἐπε-
 κράτησαν ἐρμηνεῖαι παρὰ ~~διαφοροῖς~~ ^{διαφοροῖς}, τούτων μὲν γραμμα-
 τικώτερον καὶ ~~ιστορικώτερον~~ ^{ιστορικώτερον} αὐτὸ ἐξηγούντων, τούτων δὲ
 μετὰ τῆς Συναγωγῆς καὶ Ἐκκλησίας ἐρμηνευόντων αὐτὸ
 ἀλληγορικώτερον.

Τῆς γραμματικῆς ἐρμηνείας ἔχεται ἡ σχολὴ τῶν ἐκ-
 λαμβανόντων τὸ ποίημα ὡς συλλογὴν ἐπιθαλαμίων ἁσμά-
 των, συνημμένων μετὰ ἀνατολικῆς τινος συνηθείας, καθ' ἣν
 κατὰ τὴν πρώτην ἐδομάδα τῶν γάμων των ὁ γαμβρὸς καὶ
 ἡ νύμφη ὑποδύονται τὸ πρόσωπον βασιλέως καὶ βασιλίσ-
 σης, καὶ ὡς τοιούτους ἔρχονται νὰ τοὺς προσαγορεύσωσιν
 οἱ φίλοι ἐν ἄσμασιν, ἐν αἷς τὸν μὲν νυμφίον παρομοιάζουσι
 πρὸς τὸν ἐνδοξότερον τῶν βασιλέων Σολομῶντα, τὴν δὲ
 νύμφην πρὸς τὴν ὡραιότεραν ἐν γυναιξὶ Σουλαμίτιδα καὶ
 ὅπου ὁ θρίαμβος τῆς συζυγικῆς πίστεως κατὰ τῶν ξένων ἡ-
 δυλογιῶν καὶ πειρασμῶν ἀνακηρύσσεται στεντορείως. Αὕτη
 εἶνε ἡ θεωρία τοῦ Budde, ὅστις ἀπλῶς ζητεῖ πραγματικὴν
 τινα βάσιν ἐφ' ἣς νὰ στηρίξῃ τὴν καταγωγὴν τοῦ ἄσματος
 οὐδαμῶς ὅμως φέρεται ἀνευλαβῶς πρὸς αὐτό, ἀφοῦ ἐμβλέ-
 πει ἡθικὸν σκοπὸν καὶ ἡθικὸν χαρακτήρα. (1) Ἡ γνώμη
 ἐν τούτοις αὕτη δὲν ἔχει πρῶτον εἰσηγητὴν τὸν Budde.
 Πρῶτος ὁ J. G. Welzlein, Πρώσος πρόξενος ἐν Δαμασκῷ,
 διετάθη ὅτι εὔρε μεγίστην ὁμοιότητα μεταξὺ τῶν ποικίλων
 (ὡς λέγει) ἁσμάτων τῶν ἀπαρτιζόντων τὸ ἄσμα καὶ τῶν ἐ-
 πιθαλαμίων ἁσμάτων, τὰ ὅποια κατὰ παλαιοτάτην συνή-

(1) Ἐκ τῶν ἐρμηνευτῶν καὶ τῶν Ἑβραϊολόγων οὐδεὶς ποτε τῶν
 γινωσκόντων νὰ μελετῶσι τὰς ἡθικὰς ιδέας ὑπὸ τὰ σάρκινα περιβλή-
 ματα προσηνέχθῃ ἀνευλαβῶς πρὸς τὸ ἄσμα. Ἡ τοιαύτη ἄδοξος δὲ-
 ξα ἐναπέκειτο εἰς τὸν μακαρίτην Ροῖδην, ὅστις ἐν τῇ Παπίσση του
 ἐποίησε βεβηλοτάτην τοῦ ἄσματος χρῆσιν, παίξας ἀσεβῶς ἐν οὐ παι-
 κτοῖς, καὶ μολύνας ἐπιτολαίως καὶ ἀνεπιστημόνως τὰ ἀμόλυντα.

θειαν φάλλονται ἐν Συρίᾳ κατὰ τὴν «βασιλικὴν ἐβδομάδα», ἦτοι κατὰ τὴν ἐπομένην τῶν γάμων ἐβδομάδα, καθ' ἣν οἱ νεόνυμφοι τιτλοφοροῦνται βασιλεῖς. Ἡ γένεσις λοιπὸν καὶ τοῦ ἄσματος τῶν ἄσμάτων κατὰ τὸν Welzstein θὰ ὑπῆρξε παρομοία. Καὶ οἱ Ἑβραῖοι ἐπίσης εἰς ἀρχαίους χρόνους θὰ εἶχον τὴν τοιαύτην συνήθειαν. Εἶτα συνηθροίσθησαν οἱ διάφοροι οὗτοι ἐπιθαλάμιοι ὕμνοι ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ ἀπετέλεσαν ἐν ὅλῳ, εἰς δ' ἀκολούθως προσεδόθη ὑπὸ τῆς Συναγωγῆς ἀλληγορικὴ ἐρμηνεία. Ὅτι δὲ τὸ ἄσμα δὲν εἶνε ἐν τι ἐξ ὑπαρχῆς, ἀλλ' ἐπὶ τὸ αὐτὸ σύννοδος διαφόρων ἐπιθαλαμίων, ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ἐν αὐτῷ ἐλλείψεως αὐστηρᾶς ἐνότητος. Ἀνυπόμειθα διότι δὲν δυνάμεθα ν' ἀσπασθῶμεν τὴν γνώμην τοῦ Πρώσσου προξένου. Ἐκ τοῦ ὅτι μετὰ ἑκατονταετηρίδας εὐρέθη ἐν Συρίᾳ συνήθειά τις ἐν χρήσει σήμερον, δὲν ἔπεται ὅτι ἡ αὐτὴ ὑπῆρχε καὶ παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἢ καὶ ὑπάρχουσα ἔδωκε γένεσιν εἰς τὸ ἄσμα. Ἀπομένουν πολλὰ ἐν τῷ μεταξὺ ν' ἀποδειχθῶσι. Οὐδὲ λέγει τι ὑπὲρ τῆς θεωρίας ταύτης ἡ χαλαρὰ τοῦ ποιήματος σύνδεσις· διότι ἡμεῖς ἐν αὐτῷ δὲν θὰ ἐπιζητήσωμεν τὴν ἐφαρμογὴν τῶν περὶ δραματικῆς ἐνότητος κανόνων τοῦ Ἀριστοτέλους, εἰς οὓς εἵμεθα εἰθισμένοι. Πιθανὸν οἱ Ἰουδαῖοι νὰ εἶχον ὅλως διόλου διάφορον ἰδέαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὡς περὶ ποιήσεως καθόλου γινώσκομεν ὅτι εἶχον ἰδέαν διάφορον.

Γραμματικῶς ἐξηγεῖ τὸ ἄσμα καὶ ὁ J. Jacobi, ὅστις ἐμβλέπων ἐν αὐτῷ τὴν μορφήν δράματος μάλλον παρὰ ἐπιθαλαμίου, σπουδάζει ἐν αὐτῷ τὸν πανηγυρισμὸν τῆς θριαμβευούσης συζυγικῆς πίστεως, ὡς καταφαίνεται ἐν τῇ συγκινητικωτάτῃ διαγωγῇ τῆς εἰς τὰ βασιλικὰ ἀνάκτορα ἀπαχθείσης Σουλαμίτιδος, ἣτις πιστὴ εἰς τὸν νόμιμόν της σύζυγον, ἀποδυσπετεῖ πρὸς ὅλους τοὺς δελεαστικούς λόγους τοῦ Σολομῶντος καὶ πρὸς ὅλα τὰ θέλγητρα τῆς βασιλικῆς αὐλῆς, καίτοι πτωχὴ καὶ μαύρη. Οἱ μετὰ ταῦτα ἐν τούτοις

ἐνεῖδον ἐν τῇ ἡρωϊδί τοῦ δράματος ὄχι γυναῖκα ὑπανδρον, ἀλλὰ παρθένον, ἀδιαφοροῦσαν πρὸς τὰς σαγηνευτικὰς ἐκφράσεις τοῦ βασιλέως, ἵνα μείνῃ εἰς τὸν μνηστήρᾳ της πιστὴ καὶ τύχῃ ἐπὶ τέλους τοῦ μισθοῦ τῆς πίστεώς της συζευγνυμένη τὸν ἑραστήν της. Οὕτω ἔχοντος τοῦ δράματος τὰ κύρια αὐτοῦ πρόσωπα πρέπει νὰ λογισθῶσι τρία καὶ ὄχι δύο, ὡς συνέβαινε παρὰ τοῖς παλαιοῖς: ἡ Σουλαμίτις, ἣτις καὶ ἡ πρωταγωνίστρια τυγχάνει, ὁ Σολομὼν ὅστις μᾶς παρουσιάζεται καὶ ἐδῶ μὲ χαρακτῆρα ὄχι ἀνεπίληπτον, καὶ ὁ βοσκός, ὁ ταπεινὸς μνηστήρ της κόρης. Τὸ δὲ ὅλον δράμα διαιροῦσιν οἱ ὑποστηρικταὶ τῆς τοιαύτης θεωρίας εἰς πράξεις τέσσαρας. Ἐν τῇ Α' πράξει (α', 2—δ', 7) ἡ Σουλαμίτις εὗρηται ἤδη ἐν τῷ γυναικωνίτιδι τοῦ Σολομῶντος, ἀντιπαλαίουσα τὸ μὲν κατὰ τῶν ἐλκυστικῶν παροτρύνσεων τῶν γυναικῶν καὶ παλλακῶν, αἵτινες μεθυσμένοι ἐξ ἡδονῆς ἄρχονται μὲ τὸ «Φιλησάτω με ἀπὸ φιλημάτων στόματος αὐτοῦ», τὸ δὲ κατὰ τοῦ βασιλέως, ὅστις, εἰσελθὼν ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν ἡ νεᾶνις εἶχε τὸν νοῦν της ὅλον ἐστραμμένον πρὸς τὸν ἑραστήν της καὶ ἡρώτα οἶονεὶ αὐτὸν «ἀπάγρειλόν μοι, [σὺ] δὲν ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ μου, ποῦ ποιμαίνει; ποῦ κοιτάξεις ἐν μεσημβρίᾳ;» ἔρχεται νὰ ἐκθειάσῃ τὴν ὠραιότητά της, παρομοιάζων αὐτὴν μὲ ἵππον καὶ Φαραωνικὸν ἄρμα, μὲ κρῖνον ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, μὲ μῆλον μεταξὺ τῶν ἀκάρπων τοῦ δρυμοῦ ξύλων. Ἐν τῇ Β' πράξει ἡ Σουλαμίτις ἀφεθεῖσα πρὸς στιγμὴν κοιμᾶται καὶ ὀνειρεύεται (β', 8—γ' 5). Ἀκούει καθ' ὕπνον τὴν φωνὴν τοῦ ἀδελφίδου αὐτῆς· τὸν βλέπει διαλλόμενον ὡς δορκάδα ἐπὶ τὰ ὄρη· τὸν θεωρεῖ ἐκκλύποντα διὰ τοῦ δικτυωτοῦ τῶν θυρίδων· τὸν ἀκούει νὰ τῇ λέγῃ: «ἀνάστα, ἔλθ' ἐπὶ πλοῖόν μου, καλὴ μου περιστερὰ μου.» Ἀλλὰ φεῦ! ματαίως ζητεῖ ἡ κόρη ἐπὶ τῆς κοίτης καὶ ἐν νυξίν, δὲν ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ αὐτῆς! Ἐκεῖνος εἶνε μακρὰν καὶ αὐτὴ εἶνε ἐν τοῖς παλατίοις ἔγκλειστος. Ἡ Γ' πράξις (γ' 6—ε', 1.) μᾶς παρουσιάζει τὸν

Σολομώντα καὶ πάλιν προβάλλοντα, ἵνα ἴσως δοκιμάσῃ καὶ αὐτὴς νὰ πείσῃ τὴν καρδίαν τῆς πείσμονος κόρης, ἀλλὰ προβάλλοντα ὑπὸ τὰς ἐπευφημίας τοῦ χοροῦ καὶ ἐν ὄλῃ του τῇ ἀσιανῇ μεγαλοπρεπείᾳ: «Ἴδου ἡ κλήνῃ Σολομών (ψάλλουσιν αἱ γυναῖκες), ἐξήκοντα δυνατοὶ κύκλω αὐτῆς ἀπὸ δυνατῶν Ἰσραήλ... θυγατέρες Σιών, ἐξέλθετε καὶ ἴδετε.» Καὶ ἐκχύνεται εἰς θερμότητος καὶ ἡδυπαθεστάτης διαχύσεις. Καὶ νέας ἀρνήσεις δέχεται ὁ Σολομών. Ἐκεῖνος ἀνατολικώτατα ἐξομοιάζει τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς πρὸς περιστεράς, τὰς τρίχας τῆς πρὸς ἀγέλας ξανθῶν αἰγῶν, πρὸς σπαρτίον τὰ κόκκινά τῆς χεῖλη, πρὸς πύργον Δαβὶδ τὸν τράχηλόν τῆς, ὁσφραίνεται μέλι καὶ γάλα ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτῆς. Ἀλλ' ἐκεῖνη «κῆπος κεκλεισμένος, πηγὴ ἐσφραγισμένη,» ἀναπολεῖ τὸν βοσκόν τῆς. «Ἐξεγέρθητι Βορρᾶ καὶ ἔρχου Νότε, καὶ διάπνευσον κῆπόν μου καὶ ρευσάτωσαν ἀρώματά μου.» Ναί· ἀλλ' ὁ κῆπός τῆς ἀνήκει εἰς τὸν ἀδελφιδοῦ τῆς καὶ δὲν θὰ τὸν χαρῇ ἄλλος κανεῖς. «Καταβήτω ἀδελφιδός μου εἰς κῆπον αὐτοῦ καὶ φαγέτω καρπὸν ἀκροδρύων αὐτοῦ.» Ὁ βασιλεὺς ἠττάται ἠτταν οἰκτράν, καὶ ἠττώμενος ἀποσύρεται. Ἐν τῇ Δ' πράξει (ε', 2—τέλους) ἡ Σουλαμίτις ἐλευθέρα πλέον, συναντᾶται ἐν τῷ κήπῳ μὲ τὸν νόμιμον ἑραστήν τῆς, μεθ' οὗ ἐκχύνεται εἰς διάλογον θερμὸν καὶ φεύγει μακρὰν τῶν ἀνακτόρων, ὅφ' αἶ εἶνε ἄγνωστος ἢ μονογαμία, ἢ ὑπὸ τοῦ Ὑψίστου ταῖς κεχαλιναγωγημέναις καὶ ἐναρέτοις φύσεσι δοθεῖσα: «Φύγε, ἀδελφιδέ μου, καὶ ὁμοιώθητι τῇ δορκάδι ἢ τῷ νεβρῶ τῶν ἐλάφων ἐπὶ τὰ ὄρη τῶν ἀρωμάτων.» Ἡ κατακλείς καὶ ἡ ὅλη ψυχὴ τοῦ ποιήματος εὐρίσκεται εἰς τὸ τελευταῖον κεφάλαιον. Εἶνε ὁ διθυράμβος τῆς πιστῆς καὶ ἡρωϊκῶς κατὰ τῶν πειρασμῶν ἀντιπαλαισάσης ἀγάπης: «Θές με ὡς σφραγίδα ἐπὶ τὴν καρδίαν σου, ὡς σφραγίδα ἐπὶ τὸν βραχίονά σου· ὅτι κραταιὰ ὡς θάνατος ἀγάπη σκληρὸς ὡς ἄδης ζῆλος. Περίπερα αὐτῆς περίπερα πυρός.» Ὑ-

δωρ πολὺ οὐ δυνήσεται σβέσαι τὴν ἀγάπην, καὶ ποταμοὶ οὐ συγκλύσουσιν αὐτήν.»

Τοιαύτη ἢ ὡς δράματος ἐκδοχὴ τοῦ ἱεροῦ βιβλίου, ἥτις καίτοι γραμματικὴ καὶ κατὰ τῆς ἀρχαίας θεωρίας ἀνθισταμένη, οὐδὲν ἐν τούτοις ἐνέχει τὸ βλάσφημον καὶ ἐπιφογον, οὐδὲν τὸ πολέμιον κατὰ τῆς θεοπνευστίας τοῦ βιβλίου. Ὁ ἔρω—λέγουσιν οἱ τῆς γνώμης ταύτης ὑπέρμαχοι—εἶνέ τι ὑπαρκτόν, ἐπ' αὐτοῦ δὲ καλῶς ἢ κακῶς διακυβερνομένου, στηρίζεται ἡ τοιαύτη ἢ τοιαύτη τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου διάπλασις. Ματαίως ὁ ὑπερασκητισμὸς προσποιεῖται ὅτι δὲν τὸν βλέπει. Ὁ ἔρω εἶνε νόμος γιγαντώδης, ἰσχυρότερος τοῦ νόμου τῆς ἑλξεως, τοῦ ἡνιοχεύοντος τὰς ἀπειρομεγέθεις σφαῖρας τῶν οὐρανῶν. Αὐτὸς βασιλεύει ἐπὶ τοῦ μεγάλαιτέρου μέρους τῶν πλασμάτων τοῦ Ὑψίστου. Τὰ 9)10 τῆς ἐλαφρᾶς καὶ βαρεῖας φιλολογίας ἀναγράφουσι τὸν ἔρωτα. Ἡ ποίησις καὶ τὸ δράμα περιστρέφονται ἐξόχως περὶ τὸν ἔρωτα. Ἡ νεότης πρὸς τὸν ἔρωτα φέρεται ὁρμεμφύτως. Ὁ κόσμος δὲν ἡμπορεῖ νὰ ζήσῃ ἄνευ ἔρωτος, ὅστις τυγχάνει ὁ κάλυξ τῆς μητρότητος, τῆς πατρότητος, τοῦ γονίμου οἴκου. Ἀλλ' ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα οὕτως, ὡς καὶ ἔχει, ἡμεῖς —λέγουσι—δὲν βλέπομεν πῶς ἦτο δυνατόν νὰ παρίδῃ τὴν σὴφφονα ρύθμισιν ἐνὸς ταιούτου παναλκοῦς αἰσθηήματος ὁ Θεὸς, καὶ πῶς θὰ ἦτο ἀνάξιον τοῦ Ἀγίου Πνεύματος ποίημα, ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ πρόστυχος καὶ ἀχάλινος καὶ σαρκολάτρης ἔρωσ ποδοπατεῖται, ἐνῷ ὁ τίμιος καὶ κατὰ Θεὸν ἐγκωμιάζεται καὶ προβάλλεται πρὸς μίμησιν τοῖς ἐνδιαφερομένοις, ἔστω καὶ ὑπὸ λεκτικὸν ἡδυπαθέστερον καὶ ἀσιανώτερον ἀντικατοπτρίζον τὴν ἀφέλειαν τῶν ἡθῶν τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἐποχῆς, ἐξ ὧν ἀνέβλυσε τὸ ἄσμα.

Τρίτοι τέλος ἔρχονται οἱ δεχόμενοι τὸ βιβλίον ὡς μίαν ἀλληγορίαν, χωρὶς ν' ἀρνῶνται ἐντεῦθεν, νομίζω, καὶ τὸν δραματικὸν ἢ λυρικὸν χαρακτήρα αὐτοῦ, φρονούντες ὅτι ὑπὸ τὴν θερμὴν καὶ περιπαθὴ τοῦ ἄσματος γλῶσσαν, ὑπὸ

τὸν ἔρωτα, τὸν οἶνον, τὰς ὁσμὰς καὶ τὰ τοιαῦτα, στεγάζονται βριθύτατα θρησκευτικὰ αἰσθηήματα. Ἦδη τοιαύτην ιδέαν ἐξ ἀρχαιοτάτων χρόνων περὶ τοῦ αἰσθηήματος εἶχον οἱ Ἰουδαῖοι, δι' οὓς τὸ βιβλίον ἐσυμβόλιζε τὸ παρελθὸν καὶ μέλλον τοῦ Ἰσραὴλ μὲ τὰς ἀλλοιωσεις αὐτοῦ. Τοιαύτην ἄλλως τε γλῶσσαν μετεχειρίσθησαν εἰς τὰς διδασχάς των αὐτοὶ οἱ προφῆται. Κατὰ τὸν Ὡσηέ, φέρ' εἰπεῖν (β' 16—20) ὁ Θεὸς εἶναι ὁ μνηστήρ τοῦ περιουσίου λαοῦ. Ὁ Θεὸς ἐμνηστεύθη τὸν Ἰσραὴλ, καὶ ἐποίησε διαθήκην μετ' αὐτοῦ. Ἐπεδείξατο ἀπειραρίθμους ἀποδείξεις τῆς πρὸς αὐτὸν ἀγάπης Του, καὶ ἀπήτησε παρ' αὐτοῦ ἴσην ἀγάπην καὶ πίστιν. Ἡ εἰδωλολατρεία ἐθεωρήθη πάντοτε παρὰ τῶν προφητῶν ὡς συζυγικὴ ἀπιστία, ὡς μοιχεία τοῦτ' αὐτὸ ἐκ μέρους τῶν Ἰουδαίων. (πρβλ. Ὡσ. β' 5—7. δ' 16. Ἱερεμ. γ' 1—3 κ τ λ.)

Ὅτι μία τοιαύτη γλῶσσα δὲν ἦτο ἀσυνήθης παρὰ τοῖς ἱεροῖς συγγραφεῦσι, καταφαίνεται καὶ ἐκ πολλῶν ῥήσεων τῆς Καινῆς (Ματθ. θ' 15. Ἰω. γ' 29. Ἐφεσ. ε' 27. Ἀποκ. ιθ' 9. κα', 2 . 9 .) ὅπου ὁ Ἰ. Χριστὸς καλεῖται νυμφίος καὶ ἡ Ἐκκλησία νύμφη, καὶ τὰς ὁποίας κάλλιστα δυνάμεθα νὰ ἐκλάβωμεν ὡς μακρυνὰς ἀπηχήσεις τοῦ λεκτικοῦ τοῦ ἁσματος. Ἀλληγορικὴν ἔννοιαν ἀπέδωκεν εἰς τὸ ἄσμα καὶ ὁ Χριστιανισμὸς, ὅταν παρέλαβε τὸν Ἑβραϊκὸν Κανόνα ἀπὸ τὰς χειρὰς τῆς Συναγωγῆς. Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο ἔγραψε δεκαπέντε ὁμιλίας εἰς τὸ ἄσμα τῶν ἁσμάτων Γρηγόριος ὁ Νύσσης, καὶ ἐρμηνείας Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας καὶ Θεοδώρητος ὁ Κύρου. Οὕτως ἡρμήνευσε τὸ ἄσμα καὶ ὁ πολὺς Ὁριγένης, ἐνιδὼν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, τὸν Ποιμένα τὸν καλὸν ὑπὸ τὸν ἔραστήν, καὶ τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν ἢ, συλλήβδην εἰπεῖν, τὴν Ἐκκλησίαν, ὑπὸ τὴν Σουλαμίτιδα, περὶ τῆς τοιαύτης δὲ ἐρμηνείας τοῦ Ὁριγένους ὁ Ἱερώνυμος ἀπεφάνθη:

«Origenes cum in caeteris libris omnes vicerit, in Cantico Canticorum ipse se vicit,» Μόνος Θεόδωρος ὁ Μοφουεστίας

ἐξεφράσθη δυσμενῶς κατὰ τοῦ ἁσματος· ἀλλ' ἡ παράχορδος γνώμη του δὲν ἐξεπροσώπει καθόλου τὸ γενικὸν τῆς Ἐκκλησίας φρόνημα, διὸ καὶ κατεδικάσθη εἰς τὴν πέμπτην Οἰκουμένην Σύνοδον. Καὶ ἐκ τῶν νεωτέρων δὲ πολλοὶ ἀντέχονται ἔτι τῆς ἀλληγορικῆς ἐρμηνείας. Οὕτω λ. χ. ὁ Delitvch — διὰ νὰ περιορισθῶμεν εἰς αὐτὸν καὶ μόνον — ἀφ' ἐνὸς ἐρμηνεύει τὸ ἄσμα ἱστορικο—ἠθικῶς, ἐμβλέπων ἐν τῇ Σουλαμίτιδι πτωχὴν χωρικὴν, ἧς ἡ φυσικὴ καλλονὴ καὶ ψυχικὴ ἀγνότης ἐξήγειραν ἐν τῷ Σολομῶντι ιδέας καθαρωτέρας τῆς ἐν ἣ ἐνεκυλίετο πολυγαμίας καὶ προσεπόρισαν αὐτῇ εἰκόνα τερψίθυμον τῆς ἐν τῷ Παραδείσῳ διαμονῆς τῶν μακαριστῶν πρωτοπλάστων, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ μυστικώτερον ἢ τυπικώτερον μελετᾷ τὸ ἄσμα, καθορῶν ἐν αὐτῷ τὸ μυστήριον τῆς θείας τοῦ Σωτῆρος ἀγάπης πρὸς τὸ ἀνθρώπινον.

Δύο λέξεις ἀκόμη ὅσον ἀφορᾷ τὴν χρῆσιν τοῦ βιβλίου. Ὁ Ὁριγένης καὶ ὁ Ἱερώνυμος μᾶς καθιστῶσι γνωστὸν ὅτι οὐδεὶς Ἑβραῖος, οὐπω ἀφιχθεὶς εἰς τὸ τριακοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, εἶχε τὴν ἄδειαν ν' ἀναγνώσῃ τὸ βιβλίον τοῦτο. Διατί; Μήπως διὰ τὴν λίαν διάθερμόν του γλῶσσαν καὶ τὰς κοσμικὰς εἰκόνας, ὧν χρῆσις ἐν αὐτῷ γίνεται, ἵνα μὴ ἡ νεανικὴ καὶ ἄωρος φαντασία του ἠθικῶς προσκόψῃ, περιεργαζομένη ἀπλῶς τὸ ἀποκτεῖνον γράμμα; Φρονοῦμεν ὅχι. Διότι καὶ τὸ α' κεφάλαιον τῆς Γενέσεως καὶ τὸ τελευταῖον τοῦ Ἰεζεκιήλ ἦσαν ἀπηγορευμένα πρὸς ἀνάγνωσιν τοῖς νέοις Ἰουδαίοις· καὶ δὲν δυνάμεθα βέβαια νὰ εἰπώμεν ὅτι διὰ τοιοῦτον λόγον ἀπηγορεύοντο. Ὅχι λοιπὸν ἕνεκα ἠθικῶν ἀλλ' ἕνεκα διανοητικῶν αἰτίων τό τε ἄσμα καὶ τὰ ἄλλα τεμάχια τῆς Παλαιᾶς ἀπηγορεύοντο τῇ νεαρῇ Ἰσραήλ. Ἐνταῦθα περιλαμβάνονται βαθύταται ἀλήθειαι, πρὸς κατανόησιν τῶν ὁποίων προαπαιτεῖται θρησκευτικὴ καὶ διανοητικὴ ὀριμότης, ἵνα μὴ ἄγονος ἀπεβῇ ἡ ἀνάγνωσις. Ἴσως αὐτὸς εἶνε ὁ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ἐν τῇ Πεσίτῳ, τῇ Συριακῇ μεταφράσει, τὸ ἁ-

σμα τῶν ἁσμάτων φέρει ἀντὶ παντὸς ἄλλου τίτλου τὴν ἐπι-
γραφὴν: Σύνεσις Συνέσεων.

Πρωτοπρεσβύτερος
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ν. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

Ἐν τῷ ἐν Μάντισσας ναῶ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ
τῇ 23 Ὀκτωβρίου 1908.

ΜΑΡΙΚΑΣ Κ. ΦΙΛΙΠΠΙΔΟΥ

ΚΟΡΗ

ὦ κορμίδα, πήγαινε σ' τὰ ρόδα,
Καὶ σ' ἀντιτάφυλλο μέσα σ' ἐκεῖνα,
Καὶ σ' ἀστερίνη σου ἄνοιξε σ' τὸν ἥλιο,
Εἰς τὴν ζωῆς την ἄσβεστην ἀκτῖνα.

Ὅταν κοιμᾷσαι, 'ς τῆς γαλάζιες χώραις
Πετᾷ ἡ ψυχὴ σου, καὶ σ' τὸν ξυπτημό σου
Μ' ἕνα γλυκὸ χαμόγελο κ' ἐλπίδα,
Φωτίζει τὸ δροσᾶτο προσωπὸ σου.

Σήκω ψηλὰ τὸ ἀγρό σου τὸ κεφάλι
Καὶ πάρε τὸ λαμπρὸ τὸ μονοπάτι,
Ποῦ φέρει 'ς τὴν πεντάμορφην Ἀλήθεια,
Στὸ μαγεμμένο τοῦ Ἀγαθοῦ παλάτι.

Στὸν ἀνθισμένο κῆπο μέσα, ὦ κόρη,
Τὸ ἀσημένιο κρίνο ὁ ἀδελφός σου,
Μ' ἕνα του στεναγμό, δειλὰ νὰ κλῆγῃ
Τὸ μέτωπό του ἀντίκρου σ' τὸ δικό σου.

Ὅπως σ' τὴν ἄνοιξί σου τώρα, μεῖνε
Ἡ ἴδια καὶ σ' τὰ χρόνια τὰ λοιπά σου,
Στῆς ὥραις ποῦ θάρθουν κατόπι, ἀθώα,
Μὰ ἔχε ψηλὰ τὸ νοῦ καὶ τὴν καρδιά σου!

Πλάσε ἕνα κόσμο γύρω σου μεγάλο
Μ' ἔργα σου εὐγενικά καὶ 'παινεμένα
Καὶ χορήσιμη γενοῦ 'ς τὰ πλάσματά του,
Τῶν σημερινῶν μας τῶν καιρῶν, παρθένα.

Χρειάζεται ἕνα ἀστέρι χρυσωμένο,
Ἐνα κομμάτι τοῦρανοῦ σ' τὴ γῇ μας,
Ἐνα ἰδανικό, γιὰ νὰ χαρίζη
Παρηγοριὰ καὶ θάρος σ' τὴ ζωὴ μας.

Ἀγάπα, ἐργάζου καὶ προσεύχου, κόρη,
Ἡ προσευχὴ εἶναι μέλι Παραδείσου,
Τὴν παιδικὴ σου φύλαξετὴν πίστι,
Σὰν μαργαρίτη θεῖο 'ς τὴν ψυχὴ σου.

Τὸ ρόδο ὅταν ἀνοίγῃ, διασκορπίζει,
Κύματα ἀγάπης μὲ τὴν ἐνωδιά του
Κι' ὅλη τὴ χάρι, ποῦ ἔδωσεν ἡ φύσις
Στὴν τρυφερὴ κι' ἀσύγκριτη ἐμμορφιά του.

Λουλοῦδι ζωντανὸ καὶ σέ, παρθένα,
Ἀφνε τὴν ψυχὴ σου νὰ ξεχύνη
Τὸ πειὸ πολὺτιμό της πάντα μύρο·
Ἄς εἶσαι ἡ Θεὰ ἡ Καλωσύνη.

ΤΑ ΜΑΤΙΑ

Ἀγαπημένα κι' ὥμορφα, γαλάζια ἢ μαῦρα, ὅλα,
Τὴ χαρανγούλα εἶδανε μάτια, ποῦ δὲ μετριοῦνται
Μέσα 'ς τῶν τάφων τὴ βαθεῖα τὴν ἀγκαλιὰ κοιμοῦνται,
Κι' ὁ ἥλιος βγαίνει κάθε μέρα ἀκόμα.

Ἡ μαῦρες νύχτες πειὸ γλυκειές, ἀπ' τὶς ξανθὲς ἡμέρες,
Μάτια πολλά, ἀναρίθμητα, ἔχουνε μαγεμμένα,
Τ' ἀστέρια λάμπουνε χρυσᾷ πάντα καὶ ζηλεμμένα,
Ἀλλὰ σκιὲς γεμίσανε τὰ μάτια.

ὦ! νᾶχασαν τὸ βλέμμα των, γιὰ πάντοτε τὸ φῶς των,
Ὅχι, δὲν εἶναι δυνατόν, αὐτὸ ποτὲ νὰ γένη!
Κάπου θεὰ γυρίσανε 'ς ἄλλη μεριά κρυμμένη,
Μεριὰν ἀθώρια ποῦ «ἄγνωστο» τὴ λένε.

Κι' ὅπως τ' ἀστέρια γέροννε γοργὰ καὶ μᾶς ἀφίνουν,
Μὰ 'ς τουρανοῦ μας κατοικοῦν τὶς ζαφειρένιες χώραις,
Ἔχουν τὴ δύσι των κι' αὐτὲς τῶν ὀμματιῶν ἢ κόρες,
Ὅμως δὲν εἶναι ἀλήθεια πῶς πεθαίνουν.

Ἀγαπημένα κι' ὥμορφα, γαλάζια ἢ μαῦρα, ὅλα,
Σὲ κάποια ἀπέραντην αὐγὴν ροδόχρυση ἀνοιγμένα,
Κι' ἀπὸ τὰ μαῦρα μνήματα πέρα τὰραχλιασμένα
Τὰ μάτια ποῦ σφαλοῦν βλέπουν, ἀκόμα.

(Sully Prudhomme)

Ο ΒΑΚΧΟΣ

Ὡραία ἡ Σεμέλη εἰς τὰ πατρικά της δώματα ἐδέχετο
τάς ἐπισκέψεις τοῦ μεγάλου Θεοῦ.

Ἦτο ἑσπέρα. Ὅπισθεν τοῦ ὄρους μεγαλοπρεπὲς σκιὰ
εἶχεν ἐξαφανισθῇ. Καὶ ἡ Σεμέλη κατόπιν τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ
παρεδόθη εἰς ρεμβασμοὺς καὶ δάκρυα.

Μακρόθεν τότε ἐφάνη ἐρχομένη γηραιὰ τροφὸς μὲ ὑπο-
τρέμοντα γόνατα καὶ στηριζομένη ἐπὶ ράβδου. Τὸ πρόσωπόν
της ἦτο ἰσχνὸν καὶ ἐρρουτιδωμένον, ἀλλ' ἦτο γλυκὺ καὶ μελι-
χρὸν τὸ βλέμμα της.

Ὅταν ἐκείνη ἐπλησίασεν, ἀνετινάχθη ἡ Σεμέλη ἀποτό-
μως. Ἐνόμισεν ὅτι ἐπανεῖδε τὴν παλαιάν της τροφὸν Βερό-
ην, ἣν ἀφῆκεν ἐν Ἐπιδαύρῳ, καὶ ἡ καρδία της ἔπαίλε παλ-
μοὺς χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης. Ἡ γραῖα ἔφθασε καὶ χαιρετᾷ.

— Εἰπέ μοι, καλὴ γύναι, πόθεν ἔρχεσαι; ἐρωτᾷ ἡ Σεμέλη.

— Ἐρχομαι ἀπεσταλμένη πρὸς σέ, ὦραία κόρη. Οἱ Θε-
οὶ μὲ ἀπέστειλαν.

— Οἱ Θεοί!

— Ναί! Οἱ Θεοί, οἱ ὅποιοι ἐπροίκισαν τὴν μορφήν σου
μὲ ὅσα δῶρα αἱ Χάριτες τοὺς θνητοὺς στολίζουν. Οἱ ὅποιοι
σὲ ἐδώρησαν φρένας καὶ ψυχὴν τελειότητος τοσαύτης, ὅ-
σῃν θαυμάζει ὁ κόσμος ὅλος. Καὶ ἀπορεῖς ἂν κήδωνται τοῦ
κάλους σου, ἂν ἐπιτηρῶσι τὴν ἀμόλυντον ψυχὴν σου καὶ ἂν
ἀπαιτῶσι παρθένον τὸ ἄριστον πλάσμα τῶν χειρῶν των;
Αὐτοὶ ἀρέσκονται καὶ ζητοῦσι τὴν σὴν παρθενίαν.

— Γύναι, δέν σε ἐννοῶ. Εἰς τὰ πατρικά μου αὐτὰ δώ-
ματα τοῦ Κάδμου, ὅπου ὁ κισσὸς καὶ τὸ αἰγόκλημα ξείποτε
θάλλει, πολλοὶ βασιλόπαιδες μνηστῆρες ἔστησαν ἀγῶνας καὶ
ἔφεραν δῶρα. Μάρτυρες οἱ θεοί.

Πρεσβεῖαι πολλαὶ ἦλθον μέχοι σήμερον πανταχόθεν ὅπου ἡ φήμη ἔφθασε τοῦ ὀνόματός μου. Ἀλλά, μὰ τὴν Ἀρτέμιδα, εἰς τίνα ἐξ αὐτῶν συγκατένευσα καὶ ἔδωκα τὴν χεῖρα; Τίς θνητὸς ἐκαιχήθη τοῦτο;

— Ἴσως θνητὸς ὅχι· ἂν ἔκλινες θέλῃσιν εἰς μορφὴν ἀθανάτου;

Ἡ Σεμέλη ἠρυσθρίασεν. Ἐλαφρὸς τρόμος συνεκράτει αὐτῆς τὴν γλῶσσαν καὶ τὸ βλέμμα τῆς ἀνεπέτασεν ὑψηλὰ εἰς τὸν οὐρανὸν ὥσπερ νὰ ἐξήγει τὴν βοήθειαν ἐκείνου. Ἀλλὰ τὸ βλέμμα τῆς γροῖας ἔλαμπεν ὅπως δὲν λάμπει τὸ βλέμμα θνητῆς καὶ δύναιμις μυστηριώδους συνήρθρωνε τοὺς λόγους τῆς. Ἡ Σεμέλη κατώρθωσε ν' ἀναθαρορήσῃ καὶ εἶπε.

— Ἄν τῶν θεῶν ποθῶ τὴν εὐφρόσυνον ὁμιλίαν, ἂν τοῦ μεγάλου Θεοῦ εἶμαι ἱκέτις, ἱέρεια, τὸ χάσμα, ἀλλ' εἶπες σὺ, γηραιά, ὅτι εἶμαι ἐκείνων πλάσμα καὶ δούλη. Ποία θνητὴ θ' ἀντιστῇ εἰς τοῦ μεγάλου Διὸς τὴν θέλῃσιν καὶ τὴν γοητείαν;

— Ἐν τούτοις ἐσκέφθης, ὦ κόρη, μήπως περιγέλως εἶσαι κοινοῦ ἔραστοῦ καὶ πρόχειρον θῦμα; Πόσοι θνητοὶ ψευδολόγοι δὲν περιτρέχουσι γῆν καὶ θαλάσσας ἀπάτης φέροντες δεινὸν προσωπεῖον. Ζήτησον πίστεις ἀσφαλεῖς καὶ βεβαίαις τοῦ σοῦ ἔραστοῦ, ἵνα ἔχῃς ἐχέγγυον ὅρκον ὅτι οὐχὶ θνητοῦ, ἀλλ' ἀθανάτου ἔχεις ὁμιλίαν. Ζήτησον ὡς δῶρον ἀγάπης καὶ σὸν μεγαλεῖον νὰ ἔλθῃ ὁ μέγας Κρονίων ὡς ἀναξ θεῶν καὶ ἀνθρώπων, ἐν μεσῷ νεφέλης κρατῶν χρυσοῦν πυρσοστέφανον ὀπότεν αὐγαζουσι θεῖαι ἀκτῖνες. Ἡ κοῦσες πῶς ἡ λεικώλενος καὶ πότνια Ἥρα καθημένη ἐπὶ θρόνου χρυσοῦ ὁμιλεῖ μὲ τὸν Δία; Νεφέλη χρυσῇ πυκνῶς ὑφασμένη κυκλῶνει τὸν θεῖον κοιτῶνα, ὅπου δὲν φθάνει οὐδ' αὐτοῦ τοῦ Ἥλιου τὸ χρυσάκτινον φέγγος. Ποία θνητὴ μεγαλαυχεῖ ἔραστήν τῆς τὸν θεῖον Κρονίωνα; Ποία προσεῖδε θνητὴ μεγαλεῖον τοιοῦτο;

— Εἶπε καὶ ἡ γηραιά σφοδρῶς κλονισθεῖσα φεύγει ἀ-

μέσως. Ἡ Σεμέλη παρεδόθη ἐκ νέου εἰς ρεμβασμοὺς καὶ εἰς σκέψεις. Ἀρὰ γε εἶνε ἐκεῖνος ὁ Ζεὺς ἢ ὅχι;

II

— Λέγε ὅτι τὴν αἵτησίν μου, ἀναξ, εὐμενῶς θὰ ἀκούσῃς. Ὅτι τὸ δῶρον, ὅπερ ζητῶ δὲν θ' ἀπορρίψῃς ὡς χλεύην θνητῆς ἀδυναμίας.

— Σεμέλη, λέγω σοὶ τὸ ὑπόσχομαι.

— Ἀλλ' ἂν θνητῆς ἐρωμένης σὲ ἐκπλήξῃ ὁ μεγαλόδοξος πόθος καὶ ἂν τὸ δῶρον κριθῇ ἀνωτέρας ἀξίας, ὃ τότε μόνον ὁ ὅρκος ἀσφαλεῖτῃν χάριν, ἣν θὰ ζητήσω.

— Τότε, Σεμέλη, ὀρκίζομαι. Μὰ τὸ ὕδωρ τῆς Στυγός! λέγε καὶ θέλω ἀμέσως χάριση ὅτι ζητήσῃς.

— Θέλω, ὑπέρτατε ἀναξ ἀνδρῶν καὶ θεῶν, νὰ ἴδω τὸ σὸν μεγαλεῖον.

Καὶ ἀμέσως ὁ Ζεὺς ὥριμῃσεν νὰ σφραγίσῃ τὰ χεῖλη τῆς Σεμέλης. Ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασε καὶ ἐκείνη ἐξηκολούθησε.

— Νὰ σὲ ἴδω, ὅπως ὅταν εἰσερχεσαι εἰς τὰ δώματα τῆς ποτνίας Ἥρας.

— Αἱ λέξεις ἐξέφυγον τοῦ στόματος τῆς Σεμέλης καὶ ὁ ὅρκος τοῦ Κρονίωνος ἦτο δεδομένος. Σιγὴ διεδέχθη καὶ τρόμος τὰς ὥρας τοῦ ἔρωτος. Δασεῖαι καὶ κελαιναὶ αἱ δρυφές ἐκάλυψαν τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ μεγάλου Θεοῦ. Ἦτο τὸ αἷμα φοβερὸν εἰς σάρκα καὶ αἷμα ἀνθρώπου.

III

Συστρέφει τὰ νέφη ὁ Ζεὺς πυκνὰ καὶ παχέα προσπαθῶν νὰ σμικρύνῃ τῶν ἀστραπῶν καὶ κεραυνῶν τὴν ἀπαίσιον φλόγα. Ἡ Σεμέλη κοιμᾶται. Ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς φέρει τὸν θεῖον καρπὸν τοῦ ἔρωτος. Καὶ ἐξηπλωμένη σκεπάζεται τοὺς παρθένους κλάδους πολυφύλλου ἀμπέλου. Ὁ Ζεὺς κατέρχεται πιστὸς εἰς τὸν ὅρκον τερπικέραυνος καὶ νεφεληγερέτης.

—Μὴ ταράξετε τὸν νήδυμον ὕπνον! Πῶς θὰ περάσῃ ἄσινῃς ὁ κεραυνὸς παρὰ τὸ μέλαθρον Κάδμου; Αἰ φλόγες, τὸ πῦρ θὰ σεβασθῶσι τοῦ μεγάλου Διὸς τὸν ἐγκυμονοῦμενον γόνον;

Κατῆλθε καὶ οἱ στύλοι τῶν ἀνακτόρων τοῦ Κάδμου πυρακτοῦνται εἰς λάμψιν. Ἡ Σεμέλη καίεται ὅλη. Τὸ ἔμβρυον σκιρτᾷ παραφόρως. Καὶ ὁ Ζεὺς ἀκοίει τὸ σκίρτημα. Ἀρπάζει τότε τὸ βρέφος, ὅπερ σταγόνες τῆς πολυφύλλου ἀμπέλου δροσιζουσιν ἀφθόνως καὶ σχίσας τὸν ἴδιον μηρόν, ἀναλαμβάνει τὴν ὑπόλοιπον τῆς μητρὸς κυοφορίαν.

Συχνὰ καὶ ἀλλεπάλληλα βροντᾷ εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἡ πότνια θεὰ Ἥρα. Καγχάζει, γελᾷ. Ὡς ἄγριον πάθος ζηλωτοῦ θεᾶς. Ὡς γυνὴ ἐξεδικήθη, ἀλλ' ὥς πότνια θεά, ποτέ! Πῶς ἀφελῶς παρέπεισες τὴν ἀθλίαν Σεμέλην, ὅταν ἔλαβες τὴν μορφὴν τῆς γραίας Βερόης καὶ πῶς ἔστησας ἀφάνταστον ἀγῶνα θνητῆς καὶ θεᾶς!

Ὅταν ὁ θεῖος γόνος ἐπλάσθη τὸ σῶμα, ἐδόθη εἰς τὰς νύμφας τοῦ ὄρους τῆς Νύσης. Ἐκεῖ διῆλθεν ἔτη ὁλόκληρα ἐντὸς μεγάλου βαρυήχου σπηλαίου. Ἐγέλα ἡ φύσις εἰς τὸ νήνεμον ἐδῶ καὶ μυροβόλον κλῖμα. Κρύαι πηγαὶ ἀνέβρυνον κρυστάλλινα νερὰ καὶ ψυθυρίζοντες ρύακες ἐπότιζον τοὺς ἀειθαλεῖς λειμῶνας. Τὸν θόλον τοῦ μεγάλου σπηλαίου ἐκάλυπτε πυκνόφυλλος ἄμπελος φέρουσα βότρεις ἁώρους ἀκόμη. Αἱ νύμφαι ἐλούοντο, ἔπαιζον καὶ ἐσείρτων εἰς τοὺς δρόμους τῶν νερῶν καὶ εἰς τὰς βαθυσκίους λόχμας. Νεότης πανταχοῦ ἀγήρατος.

Ἐτη παρῆλθον ὀλίγα καὶ οἱ ἄωροι βότρεις ὅπως ἔπιπτον ἀπὸ τοῦ θόλου τοῦ μεγάλου σπηλαίου ἐγένοντο μαῦραι μεσταὶ σταφυλαί. Ὁ νεαρὸς ἡμίθεος ἠθέλησε τότε νὰ δοκιμάσῃ τὴν εὐχυμον ὁπώραν. Τρώγει αὐτὸς καὶ αἱ νύμφαι. Θαῦμα ἀθαύμαστον! Σφριγὸς καὶ γέλως, φωναὶ καὶ χαρά, ἄλματα καὶ μέθη πληροῦσι τὸ κενὸν τοῦ σπηλαίου. Ὅλοι μαίνονται.

Καὶ ἔμπνους, ἀλλόφρων, οἰνοβαρὴς καὶ κλονούμενος ὁ ἡμίθεος ὁρμᾷ ἀνὰ τὰ ὄρη μὲ κισσὸν καὶ μὲ κλάδους ἀμπέλου τὴν κεφαλὴν ἐστεμμένος. Ὅπισω του ἀκολουθοῦσιν αἱ νύμφαι σκιρτῶσαι, μαινόμεναι. Καὶ συνενοῦνται τῶν ὀρέων καὶ τῶν ποταμῶν οἱ Σιληνοὶ καὶ οἱ Σάτυροι τρέχοντες καὶ χορεύοντες, κτυπῶντες καὶ φωνάζοντες.

Εὖιον, Εὖιον, Εὖιον!

Ἰὼ ἡ μέθη, ἡ κραυγὴ, ὅσῃν ἀντηχοῦσιν οἱ βράχοι καὶ τὰ δάση!

Ἐγνωρίσατε τὸν θεὸν αὐτὸν;

Εἶνε ὁ Βάκχος!

Ἐν Φαναρίῳ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ἈΝΑΚΑΙΝΙΣΙΣ

Τὸ 1909 ἀνατέλλον εὐρίσκει τὴν Τουρκίαν ὑπὸ νέους καὶ ἀπροόπτους μέχρι πρό τιнос ὄρους πολιτειακῆς καταστάσεως. Ζοφερὸς ἦτο ὁ ὀρίζων καὶ ἀπειλητικὰ τὰ νέφη, ἅτινα ἐξηπλοῦντο βαθύσκια ἐπ' αὐτοῦ, ἀναπόφρευκτος δὲ ἡ τελειωτικὴ καταιγὶς ἔμελλε νὰ ἐκσπάσῃ ὅπως καταθρυμματίσῃ ὁλοτελῶς τὸ εἰς τὰ γαῦρα ἀγρίου πελάγους κύματ' ἀπαισίως κλυδωνιζόμενον τῆς ἀπολυταρχικῆς Τουρκίας σκάφος.

Ἄλλ' ὁ ἥλιος τῆς 11ης Ἰουλίου ἀνέτειλε διάφορος εἰς τὰς ἀκτῖνάς του τὸ οὐρανόφωτον φέγγος τῆς μάγου θεᾶς ἐλευθερίας περιέλουσε τὴν Τουρκίαν καὶ ἡ οὐρανοπέτις αὕτη κόρη τῶν Ὀλυμπίων περιάγουσα πανταχοῦ τὸ χρυσοῦν λάβαρον τῆς ἀναγεννήσεως, κατέρριψε νεκρὰ διὰ τοῦ ἀστραπηβόλου φωτός της, ὥς ποτε ἡ

γαλανή Ἀθηνᾶ διὰ τῆς αἰγίδος της, τὰ ἀπεχθῆ φάσμα-
τα τῆς δουλείας, τῆς προδοσίας καὶ τῆς μεγάρας λογο-
κρισίας. Ἦδη ὁ τύπος ἔν περισφίγγεται πλέον πνιγη-
ρῶς ὑπὸ τῶν σιδηρῶν ἀλύσσεων, αἵτινες ἐδέσμευσαν
βανδαλικῶς τὸ πνεῦμα κατακλείουσαι εἰς ζοφερὰν εἴρκτην
τὴν ἀλήθειαν καὶ τοὺς ἱεροφάντας της ἀποστέλλουσαι εἰς
μαρτυρικὸν θάνατον διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου ἢ εἰς τὰς δο-
λίας δίνας τοῦ Σεράϊ-Βουρνοῦ. Ἀλλ' ἤδη ἡ γραφὶς ἐλευ-
θέρα πετᾷ ἐπὶ τοῦ χάρτου καὶ τὰ χρυσᾶ πτερὰ τῆς Ἐλευ-
θερίας ἀναρριπίζουσι τὸ πῦρ τῶν καρδιῶν, εἰς ἃς θάλλει
ἡ ἱερὰ ἐλπίς προσεχοῦς παντοίας ἀναγεννήσεως.

Ἦδη τὸ ἄτομον καλεῖται εἰς δρᾶσιν καὶ εὐρεῖς ὀρί-
ζοντες πρὸ ἡμῶν διανοίγονται πρὸς κίνησιν παντοίαν, πρὸς
εὐαγεῖς ἀγῶνας, πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ τετιμημένου πεδίου τῶν
εὐγενῶν ἰδρώτων ἀμύλλαν.

Καὶ εἰς τοὺς εὐαγεῖς τούτους ἀγῶνας, εἰς τὴν ἀμύλλαν
ταύτην τῶνεὐγενῶν καὶ πολυτίμων μόχθων, δι' ὧν ἡ πρόο-
δος τῶν κοινωνιῶν συντελεῖται, καλεῖται ἤδη νὰ συμπράξῃ
καὶ ἡ γυνή.

Ναί· εἰς τὸ μέγα καὶ εὐτυχὲς γεγονὸς τῆς ἀνακηρύξεως
τοῦ φιλελευθέρου πολιτεύματος, ἥτις ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον
συνεκλόνισε διὰ βροντωδῶν παλμῶν χαρᾶς ὀλόκληρον τὸ
εὐρὺ ὀθωμανικὸν κράτος, ἡ γυνή, τὸ διάφορον μὲν τὸ
ποιόν, ἴσον ὅμως τὴν ἀξίαν πρὸς τὸν ἄνδρα εὐγενὲς ἡμῖς
τῆς ἀνθρωπότητος, δὲν προωρίσθη νὰ μείνῃ ξένον καὶ κα-
ταδεδικασμένον εἰς τὴν προτέραν νωθρὰν ἀδράνειαν.

Ἦδη ἡ πνοὴ τοῦ πολιτισμοῦ, ἡ ὡς εὐεργετικὴ βορᾶ
ριπὴ εὐοδώσασα τὸ κράτος εἰς οὐρίον πλοῦν ἀνὰ τὰ πελά-
γη τοῦ μέλλοντος, ἃς ἀναρριπίσῃ καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς ἀνα-
τολίτιδος γυναικὸς τὴν φλόγα τοῦ πρὸς τὰ καλὰ ζήλου καὶ
ἀμίλλης, ἃς πορφυρώσῃ τὰς παρειὰς αὐτῆς μὲ τὸ ἱερὸν πῦρ
τῆς εὐγενοῦς ἐνεργείας καὶ τοῦ θαλπεροῦ πόθου πρὸς ἐκ-
πλήρωσιν τοῦ ἠθικοῦ καὶ κοινωνικοῦ αὐτῆς προορισμοῦ.

Ἐὰν πανταχοῦ καὶ πάντοτε ἀνὰ τὰ κράτη καὶ τοὺς
αἰῶνας ἡ ζωοδότις Ἐλευθερία ἀνύψωσεν τὴν γυναῖκα, ἥτις
μόνον παρὰ τοῖς δούλοις ἔθνεσι θεωρεῖται δούλη τοῦ ἄν-
δρὸς καὶ τῶν φαύλων προλήψεων, ἔάν ὁ ἀληθὴς πολιτισμὸς,
ἀφειδῶς παρασχὼν αὐτῇ τὰ μέσα τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθι-
κῆς ἐξυψώσεως, ἔταξεν αὐτὴν πρὸς τὸ πλευρὸν τοῦ ἄνδ-
ρος τῆς βιωτικῆς κονίστρας ἀθλητοῦ, ὅστις παρ' αὐτῆς ἀνα-
μένει τὴν ἠθικὴν προπαρασκευὴν καὶ τὴν ὥθησιν πρὸς τὰ
μεγάλα ἔργα καὶ τὰς ἐνδόξους, προῖξας τὰς κλειζούσας ἄτομα
καὶ γενεάς, καὶ ἡ συμπατριῶτις γυνή ὑπὸ τὴν ἤδη ἐπιλεί-
ψαν διὰ τῆς μεταπολιτεύσεως φωτεινὴν τοῦ πολιτισμοῦ
ἀκτῖνα, ἃς ἀποτινάζῃ τὴν νάρκην καὶ τὰς τέως βαρυνούσας
ἐπ' αὐτὴν ἠθικὰς πέδας καὶ θαρραλέως ἃς προβῇ σύντροφος
καὶ συνεπίκουρος τοῦ ἀνδρὸς εἰς τὴν κονίστραν τῆς ἀνατελ-
λούσης παντοίας ἀνακαινίσεως τῆς φιλότατης Πατρίδος.

Εμπρός, προσφιλεῖς μοι ὁμόφυλοι! Δὲν σᾶς πιέζει
πλέον ἡ εἰρωτιῶσα τῆς δουλείας σκέπη, δὲν θολοῖ πλέον
τὸν ὀρίζοντά σας ἡ ζοφερὰ τῆς σκοτίας ἀχλύς.

Σπεύσατε εἰς τὸν καλὸν ἀγῶνα καὶ ὑμῖν ἀπόκειται ἡ
θαλερὰ καὶ μυροβόλος δάφνη, ἥτις ἀείποτε περιέστεψε
τῶν ἠθικῶν ἡρώιδων τὸ μέτωπον.

Ἀλλὰ μὴ ποτε, ἀγαπηταί, πλανηθῆτε ὡς πρὸς τὴν
φύσιν τοῦ ἀγῶνος, εἰς ὃν καλεῖσθε νὰ παλαίσητε, τῆς δρᾶ-
σεως, ἧς καλεῖσθε νὰ συμμετάσχῃτε ἀξιούμεναι τῶν τιμη-
τικῶν αὐτῆς ἐμβλημάτων.

Μὴ τείνετε ἐκτεθαμβημένοι τὸ οὖς εἰς τὴν μέχρις ἡμῶν
φθάνουσιν ἡχὴ τῆς ὑπέρφρονος καὶ ἔκφρονος ὑπερβολῆς
τῶν ὑπὸ τῆς φύσεως διαγραφέντων εἰς τὴν γυναῖκα ἀνυ-
περβλήτων ὀρίων, ἣν θορυβωδῶς ἀλαλάζουσαι καὶ ἀσθμα-
τικῶς τὰ ἐσκαμμένα ὑπερπηδῶσαι ἐπιζητοῦσι γυναῖκες
τινες ὁμάδες παρ' ἄλλοις ἔθνεσιν, ἐν οἷς ἡ ἔκλυσις τῶν ἠ-
θῶν εἶναι ἴση καὶ μείζων ἔτι τῆς πνευματικῆς ἐπιδόσεως

καὶ διασιίξει διὰ μελανῶν κηλίδων καταπτώσεως καὶ ἐκφυλισμοῦ τὸν αἰθέρα τῆς ὀργώσης αὐτῶν προόδου.

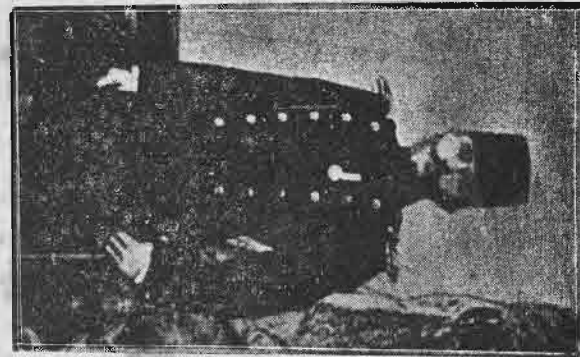
Ζητήσατε εὐρύτεραν καὶ συστηματικώτεραν τὴν ἐκπαίδευσιν ὑμῶν, ζητήσατε τὴν ὑπὲρ ὑμῶν ἐκλαίκευσιν τῶν ἀναγκαίων εἰς τὴν ἐπίτευξιν τοῦ προορισμοῦ σας εἰδικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν γνώσεων, ζητήσατε τὸν ἐλεύθερον βιοπορισμὸν δι' ἐπαγγελμάτων ἁρμοδίων εἰς τὴν φύσιν καὶ ἰδιοφυίαν σας, ἀναπτυσσομένης οὕτω πολὺ εὐρύτερον τῆς ἐγγχωρίου βιομηχανίας εἰς κλάδους ἀγνώστους τέως.

Ἀλλὰ μὴ ζητήσητέ ποτε τὴν ἀποτίναξιν τῆς γυναικείας εὐσημοσύνης καὶ τὴν προοιῶσαν διαφθοράν, ἣτις δολίως ὑπολανθάνει καὶ ἀναγκάως ἀπορρέει ἐκ τῆς παρατόλμου ἀναμίξεως τῆς γυναικὸς εἰς τὸν δημόσιον βίον, ἣτις καλεῖται **χειραφέτησις**.

Πέραν τοῦ τίτλου τῆς χρηστῆς πολίτιδος, τῆς σώφρονος οἰκοδεσποίνης, τῆς ἐναρέτου συζύγου, τῆς φιλοστόργου μητρός, τῆς παρηγόρου τῶν πασχόντων, τῆς παιδαγωγοῦ τῆς ἀνθρωπότητος, οὐδεὶς τίτλος σᾶς ἀνήκει. Οἱ λοιποί, διαθρύπτοντες ἐπικινδύνως τὸ ἔνστικτον τῆς γυναικείας ὑμῶν ματαιότητος, οὐδὲν τὸ καλὸν ὑπόσχονται οὔτε δι ὑμᾶς καὶ τὴν οἰκογένειαν, οὔτε διὰ τὴν κοινωνίαν καὶ τὸ ἔθνος.

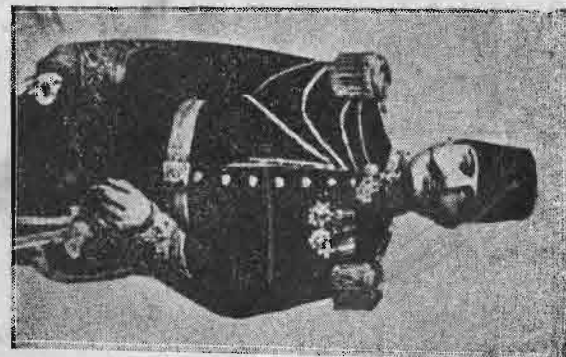
Ἐὰν μία θέσις τιμητικὴ σᾶς ἀνήκει ἀνὰ τὴν ἐφεξῆς σταδιοδρομίαν ἐν τῇ ἤδη ἐγκαινιζομένῃ ὁμοφώνῳ τῶν ἀδελφῶν λαῶν προελάσει πρὸς τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν προόδον, ἡ θέσις αὕτη δὲν εἶναι εἰς τὰ δημόσια καταστήματα, ὅπου ποικίλαι ὁμάδες ἀστῶν συνωθοῦνται· δὲν εἶναι εἰς τὰς τριόδους ὅπου τὰ ῥόδα τῆς ἀδρότητος ὑμῶν ποδοπατοῦνται βαναύσως ὑπὸ τοῦ ἀθρόου πλήθους, μεθ' οὗ διαγκωνίζεσθε, ὥς δὲν εἶναι οὐδὲ παρὰ τὸ κάτοπτρον, ὅπου ἡ ἄφρων φιλαρέσκεια καὶ ἡ μακαρία νωχέλεια σᾶς συγκρατεῖ μέχρι τοῦδε περὶ μηδενὸς ἄλλου μεριμνώσας ἢ περὶ καλλονῆς καὶ πολυτελοῦς ἀμφιέσεως.

Ἡ θέσις αὕτη εἶναι παρὰ τὴν ἐστίαν, ἣς ἐκλήθητε φύ-

Ἐμβὲρ βέης

Οἱ ἡρώες τοῦ Συντάγματος

Νιάτῃ βέης

λακες ἄγγελοι, εἶναι παρὰ τὸ λίκνον τοῦ τρυφεροῦ βλαστοῦ, ὅστις ὑπὸ τὸ ἱερὸν θάλπος τῆς στοργῆς σας προώρισται ν' ἀνθήσῃ καὶ καρποφορήσῃ εὐεργετικῶς διὰ τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν Πατρίδα, εἶναι ὑπὸ τὴν ἱερὰν τῆς φιλανθρωπίας σημαίαν, εἶναι παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ βιοπαλαιστοῦ, τοῦ μαχητοῦ, τοῦ ἀναμορφωτοῦ τοῦ εὐόρκως ἐξυπηρετοῦντος τὴν Πατρίδα, ὅστις ἀπὸ τὴν χεῖρα ὑμῶν ἀναμένει τὸ ξῖφος τοῦ ἀγῶνος, τὴν δάφνην τῆς τιμῆς, τὴν ἐλαίαν τῆς εἰρήνης, τὸ ζώπυρον τέλος καὶ τὸ ἔπαθλον τοῦ γενναίου ἀγῶνος του.

Αὕτῃ εἶναι ἡ θέσις τῆς γυναικὸς παρὰ τὸν ἄνδρα, θέσις Μαικήνα παρὰ τὸν Καίσαρα, θέσις Ἀθηνᾶς παρὰ τὸν Ἀχιλλέα, θέσις ἱερείας τηρούσης ἀκοίμητον τὸ ἱερὸν πῦρ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῶν πατρίων, θέσις ἀγγέλου βαυκαλίζοντος τὴν νήπιον ἀνθρωπότητα μὲ τὰ μεγάλα ἰδεώδη· θέσις τέλος εὐμενοῦς θεότητος ἐπινευούσης προστασίαν καὶ ἀρωγὴν εἰς τὸν πάσχοντα τὸν ἐπικαλούμενον οἶκτον, εἰς τὸ ὀρφανὸν τὸ ἀμοιροῦν μητρικῆς θωπείας, εἰς τὸν ἐνδεῆ τὸν ζητοῦντα ἐν τῇ ἐργασίᾳ τὸν ἔντιμον βιοπορισμόν.

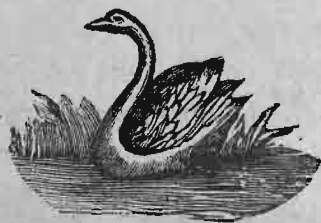
Ἐν τῇ ἤδη ἀνατελλούσῃ χρυσῇ αὐγῇ διὰ τὸ Ὀθωμανικὸν κράτος, ἡ Ἑλληνὶς τοῦ Βυζαντίου ἀδελφικὸν ἀνταλλάσσουσα ἀσπασμόν μετὰ τῶν ἄλλοεθνῶν συμποτίδων της, καλεῖται ὁμοῦ μετ' αὐτῶν νὰ δημιουργήσῃ καὶ ἐγκαινίσῃ ἰδίαν δρᾶσιν εἰς ὅτι καλὸν καὶ μέγα προώχεται νὰ διασκορπίσῃ τὰ δῶρα τῆς γυναικείας εὐαισθησίας καὶ ἰδιοφυΐας της εἰς εὐρὺν κύκλον ἀνὰ τὴν κοινωνίαν.

Ἦδη ὅτε ἡ ἐλευθερία τῆς δράσεως ἀποκατέστη καὶ πτέπυσαν τὰ σινικὰ τείχη τὰ ἐκμηδενίζοντα πᾶν βῆμα πρὸς τὴν πρόοδον, ἡ Βυζαντις γυνὴ ἀνεξαρτήτως ἐθνικότητος καὶ θρησκείματος ἄς χωρήσῃ πρὸς συστηματικωτέραν ἐκπαίδευσιν, ἄς στραφῇ πρὸς ζωτικώτερα τῶν νῦν ἀπορροφόντων αὐτὴν ἐπαγγέλματα, ἄς ἐπιχειρήσῃ τὴν ἵδρυσιν σωματείων πρακτικῆς εὐεργετικότητος, ἄς κινηθῇ τέλος εἰς

εὐγενῇ καὶ λελογισμένην δρᾷσιν ἀναπτύσσουσα ἐπαξίως τὰ προσόντα, δι' ὧν πλουσίως ἐπροικίσθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ μειδιῶντος οὐρανοῦ τῆς πατρίδος της.

Καὶ παρὰ τὰς χλοαζούσας καὶ μάγους ἀκτὰς τοῦ θείου Βοσπόρου, τοῦ Κερατίου καὶ τῆς γαλανῆς Προποντίδος, πρὸς ἃς σήμερον μνηστηρίζουσα ἀποβλέπει πρὸς ἡμᾶς ἐκ τῆς δύσεως ἡ εὐρωπαϊά γυνὴ μὲ ὄμμα ἀναιδῶς συμφεροντολόγον μόνον ἵνα ἐξοδεύῃ παρ' ἡμῖν τὰ εὐτελῆ καὶ πολλάκις ἀρλεκίνεια τῶν συρμῶν της ράκη, ἀκολάστως ἀργυρολογοῦσα καὶ πλουτοῦσα αὐτὴ ἐκ τῆς χαύνης φιλαρεσκείας, τῆς ματαιότητος καὶ τῆς ξενομανίας μας, ἃς ἀτενίζῃ ἐφεξῆς πρὸς ἡμᾶς ἡ πολυμήχανος γυνὴ τῆς ἐσπερίας μὲ ὄμμα πλήρες σεβασμοῦ διὰ τὴν ἀρετὴν μας καὶ θαυμασμοῦ διὰ τὴν εὐγενῇ καὶ ὑπέροχον δρᾷσιν μας.

ΚΟΡΝΗΛΙΑ Ε. ΤΑΒΑΝΙΩΤΟΥ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΤΙΜΟΝ ΚΥΡΙΑΝ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΝ ΖΛΑΤΑΝΟΥ

Οὐράνιας φλόγας τᾶπειρο μυστήριον
τοῦ νοῦ μου τώρα σέρνει τὰ φτερά,
φλόγα ποῦ κυβερνάει τὸ μαρτύριον,
ποῦ νεκρὰ βλέπει τόσα Ἰδανικά.

Ἐμπρὸς σ' ἐσέ ἡ λύρα μου ἡ οὐράνια.
ποῦ ἀτρόμητα θεωρεῖ τὸν κεραυνό,
ἐμπρὸς Σου γέρνει δίχως περιφάνεια
Κ' ἓνα τραγοῦδι ψάλλει ἰδανικό.

Μεσ' στῆς Ἰδέας τᾶπλαστο τᾶγέρι
εὐρέθη ὅταν Σ' εἶδε ἡ ψυχὴ
σὲ κάποιων κόσμων τᾶγνωστα τὰ μέρη·
μεσ' ἀπὸ ἐκεῖ Σὲ ξάνοιξα στὴ γῆ.

Καὶ Σ' ἔβλεπαν τὰ μάτια ἀπὸ ἐκεῖ πέτρα
ποτάμια ποῦ χαρίζαν ἑστὴν ἡμέρα
ποτάμια ποῦ χαρίζαν στὴν ἡμέρα
τραγοῦδια εἰρήνης κι' ἀβέστης χαρᾶς.

Σ' εἶδα νὰ χύνῃς φλόγα ἀπὸ τὰ στήθη
γιὰ κάθε ἐδῶ μεγάλο κ' ἱερό
κ' ἀπ' τὸ γλυκὸ τὸ μάτι σου ἐχύθη
γιὰ τὸ πτωχὸ ἓνα δάκρυ σπλαχνικό.

Κ' ἔμπροστά μου σαν ἄγγελο Σὲ εἶδα
ἔστῃς πατρίδος νὰ τρέχῃς τὴ φωνή,
τὴ δύναμι νὰ φέρῃς, τὴν ἐλπίδα
ἔστου στρατιώτου τὴν ἀχνὴ μορφή.

Ἀπὸ μακρυνὰ μᾶς ἀπλώνες τὰ χέρια
ἀπὸ πυκνὸ μολύβδινο οὐρανὸ
καὶ ἔστῃς Ἑλλάδος τὰ χρυσᾶ τὰ αἰθέρια
ἐχάριζες τὸν κάθε σου παλμό.

Παλμούς, ὁποῦ ἀθάνατοι θὰ ζοῦνε
μέσα ἔς ἐρείπια ἀσάλευτα ἱερά,
κι' ἐκεῖ ἔσθ' ὁ Παρθενῶνα θὰ ξυπνοῦνε
ἐλπίδες ὁποῦ ζῆσαν μιὰ φορὰ!

Ἑλένη Σ. Λάμαρη

Ἀθῆναι 25 Νοεμβρίου 1906.

ΚΔΙΝΩΝΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ

Ὁ ΚΥΡΙΟΣ ΤΑ ΞΕΥΡΕΙ ΟΛΑ

Τὸν βλέπετε πανταχοῦ παρόντα καὶ τὰ πάντα πλη-
ροῦντα μὲ τὴν προτεταμένην γαστέρα του. Φύσει ἀπαθής,
μὲ τὸ σιγάρο αἰωνίως εἰς τὸ στόμα, μὲ μάτια μικρά, τὰ
ὁποῖα σὰς κυττάζουν πάντοτε πλαγίως μὲ τὴν ἄκραν. παν-
τοῦ ἀναμιγνύεται, ἐκφέρει διαρκῶς γνώμας διὰ κάθε ζή-
τημα. Εἶνε ὁ κύριος «Τὰ ξεύρω ὅλα».

Τοῦ ὁμιλεῖτε διὰ κάποιαν δίκην. Θὰ σὰς εἶπῃ τὴν
γνώμην του στηριζομένην εἰς τὸν τάδε νόμον. Τὸν παρα-
πονεῖσθε δι' ἀσθενείαν, τὴν ἑποῖαν δὲν κατώρθωσαν νὰ δια-
γνώσωσιν οἱ ἱατροί. Θὰ σὰς εἶπῃ ἕν φάρμακον. Κατα-
σκευάζετε ἕνα σπῆτι. Θὰ σὰς ὑποδείξῃ τὰ ἐλαττώματά του.
Μὴ γελασθῇτε καὶ τοῦ ἀναφέρετε διὰ πολιτικὴν. Ὅλαι αἱ
Μ. Δυνάμεις θὰ ἀναμιχθῶν εἰς τὸ στόμα του, θὰ συμπλα-
κοῦν, θὰ ἐκτινάσσωνται ὡς ὀβίδες. Οἱ δάκτυλοι τῆς Ρωσ-
σίας, τῆς Αὐστρίας θὰ δίνουν καὶ θὰ πέρνουν. Ὁ Μέττερνιχ
εἶνε μηδαμινὸς ἀπέναντι τῆς διπλωματικῆς περινοίας του.

Ὅμιλεῖ ἀδιακόπως, χωρὶς νὰ κουράζεται. Φαίνεται
ἐνήμερος ὅλων τῶν γεγονότων, χωρὶς νὰ τὸν ἐνδιαφέρῃ
τίποτε ἀπολύτως. Σὰς σταματᾷ εἰς τὸν δρόμον αἰφνης.
Ἔχετε ἐπείγουσαν ὑπόθεσιν. Τίποτε δὲν ἀναγνωρίζει αὐτὸς
περισσότερον ἐπεῖγον ἀπὸ τὴν... γνώμην του. Περνᾷ μίαν
κυρία, τὴν ὁποῖαν δὲν γνωρίζει.

— Τὴν βλέπεις αὐτήν; σὰς λέγει ἀμέσως. Ξεύρω ὅλα τὰ
μυστικά της. Τὴν εἶδα μιὰ μέρα νὰ κρατῇ ἕνα γράμμα εἰς
τὸ χέρι...

— Ἄρα εἶχεν ἐρωμένον.

— Διάβολε ! Θέλει φιλοσοφία ;

— Μά θχι, καϋμένε...

Ἄλλοίμονον ἐάν τοῦ φέρετε ἀντίρρησην. Μισή ὥρα δὲν ἄρκει διὰ νὰ... ἀλλάξῃ ὁμιλίαν.

— Τί γίνεται, — σὰς ἐρωτᾷ, — ὁ Νίκος; Τᾶμαθες δὲ καὶ δι' αὐτόν; Καλὸ ποῦ τῷπαθε...

Καὶ ἀρχίζει μίαν ἀτελεύτητος σειρά μικροσκανδάλων, ἀρκετὰ ἀλατισμένων ἀπὸ τὴν ἀθυρόστομον φρασολογίαν του.

Ὅλα τὰ ξέρει. Ὅλας τὰς ἐπιστήμας, ὅλα τὰ κοινωνιολογικά ζητήματα, ἐμπορικά, καλλιτεχνικά, ἐκκλησιαστικά, γεωργικά. Σὰς ὁμιλεῖ μὲ τὴν αὐτὴν εὐχέρειαν διὰ τὸν Νίτσε καὶ τὰ καπέλλα τῶν κυριῶν, διὰ τὰς ἐγχειρήσεις καὶ διὰ τὸν Ἀστικὸν Κώδικα, διὰ τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν καὶ διὰ τὸ ὕδραυλικὸν ζήτημα, διὰ τοὺς ἐρωτας τῶν δεσποινίδων καὶ διὰ τὰ χρηματιστικὰ κόλπα. Ἄλλ' ἢ πολυπραγμοσύνη του ἔχει καὶ τοὺς ἐξευτελισμούς της. Φωράται συνήθως ἡξεύρων πράγματα... ἀνύπαρκτα. Θύματά του εἶνε μόνον ὅσοι δὲν ἡξεύρουν τίποτε.

Μίαν ἡμέραν τὸν συναντῶ. Διήρχετο ἓνας φίλος μου παιδικός. Τὸν ἐγνώριζα ὅσον ἐγνώριζα καὶ τὸν ἑαυτόν μου. Μ' ἐχαιρέτισε, καὶ ὁ Κύριος «Τὰ ξεύρω ὅλα» ἀνταπέδωκε τὸν χαιρετισμὸν μὲ περισσοτέραν οἰκειότητα ἢ ὅσον ἐγώ.

— Τὸν ἡξεύρεις; τὸν ἐρωτῶ.

— Οὐφ! Αὐτὸ ἔλειπε νὰ μὴ ξέρω τὴν Ἀκρόπολι.

— Καλὸς ἄνθρωπος.

— Ἔτσι νομίζεις; Ἐμένα νὰ ῥωτᾷς, ποῦ τὸν ξέρω καλά.

— Διχαδὴ τί;

— Μὰ δὲν ξεύρεις ὅτι ἡ γυναῖκά του τὰ παίζει μὲ τὸν τὸν ἀνθυπολοχαγὸν Κ; (Καὶ ἐξεσφενδόνισε τὸ ὄνομα γνωστοτάτου ἀξιωματικοῦ).

— Μά, φίλε μου, αὐτὸς τὸν ὅποιον ἐχαιρέτισες δὲν εἶνε παντρεμένος.

— Μὰ ἦτανε μιὰ φορά.

— Σοῦ ἐρκίζομαι πῶς αὐτὸ τὸ σφάλμα οὐδέποτε τὸ διέπραξε.

— Ἔ, τότε θὰ εἶνε ἡ ἀδελφή του. Ἄ, ναί, τώρα θυμήθηκα. Ἡ ἀδελφή του....

— Πάλιν λάθος κάνεις. Ἀδελφή δὲν ἔχει....

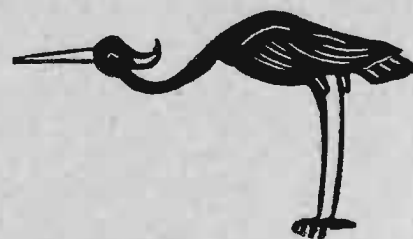
— Ἡ μητέρα του. Βασιέται ἀκόμη.

— Ἡ μακαρίτισσα ἦτον πολὺ ὡραία, ἀλλ' εἶνε 15 χρόνια ποῦ πέθανε....

Δὲν ὑπῆρχε διέξοδος. Ἐκύτταξε κάποιον διαδάτην, τὸν ἐφώνασε: Κώστα! — κάνεις δὲν ἐγύρισεν εἰς τὴν ἐπίκλησιν αὐτὴν — ἀλλ' εὔρεν εὐκαιρίαν νὰ ἐξαφανισθῇ ὁ Κύριος «Τὰ ξεύρω ὅλα».

Ἀθῆναι

Δ. Ι. Καλογερόπουλος.

ΣΥΚΑ ΘΕΛΕΙΣ!

Ἐξῆ πάλαι ποτὲ ἐν Σικελίᾳ μικρὸς τις ἔμπορος καὶ ἀπλοῦς, ἀλλ' ἀγαθὸς καὶ ἐντιμὸς ἄνθρωπος.

Ἡμέραν τινὰ ἔμαθεν ὅτι ὑπῆρχε σπάνις καὶ ζήτησις σύκων εἰς τινα πλουσίαν χώραν καὶ ἀπεφάσισε νὰ μεταφέρῃ ἐκεῖσε τοιαῦτα πρὸς μεταπώλησιν. Ὑπελόγιζε κέρδη ἔκτακτα πρὸς μεγάλην εὐτυχίαν του.

Καὶ ἐναύλωσε πλοῖον, ὅπερ ἐφόρτωσεν ἐκλεκτὰ σὺκα πλήρης ἐλπίδων καὶ χαρᾶς.

Ὁ καιρὸς ἦτο εὖδιος. Εἰς τὸν ὀρίζοντα ἐπεκράτει αἰθρία ἀπέραντος καὶ εἰς τὴν θάλασσαν γλυκυτάτη γαλήνη. Ἐλαφρὸς δ' ἔπνεε ζέφυρος καὶ ἐκολποῦντο τὰ ἱστία καὶ τὸ πλοῖον οὐριοδρόμει.

Ὁ καλὸς μας ἔμπορος ἐκάθησεν εἰς τὴν πρύμνην ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας ζωογόνου ἡλίου καὶ ἐρρέμβαζε μακαρίως. Ὑπελόγιζε τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐπιχειρήσεως.

— Ἀ! ἐσκέπτετο, αὐτὴν τὴν φορὰν ἀφεύκτως ἡ τύχη μου μεταβάλλεται. Ἐβαρύνθη φαίνεται νὰ μὲ μαστίξῃ ἡ δυστυχία καὶ ὁ ἀγαθὸς δαίμων ἀνέλαβε τὴν προστασίαν μου. Ἐρρέτωσαν τὰ δάκρυα καὶ οἱ στεναγμοὶ καὶ εἰς κόρακας ἢ μελαγχολία καὶ ἡ ἀπόγνωσις! Τίς τὸ ἐφραντάζετο, ὅτι τὰ σὺκα θὰ ἐγίνοντο εἰς ἐμὲ ἢ σώτειρα πλούτου πηγὴ καὶ θὰ μὲ καθίστων εὐτυχῇ! Θὰ τὰ πωλήσω εἰς μεγάλην καὶ πλουσίαν ἀγορὰν καὶ θὰ ὠφεληθῶ τάλαντα δλόκληρα. Καὶ μὲ τὰ τάλαντα αὐτὰ θὰ ἐπεκτείνω τὸ ἐμπόριόν μου, θὰ γίνω βαθμηδὸν μυριόπλουτος, θὰ ἔχω τὰς ὠραιότητας τῶν ἐταιρῶν, θὰ πίνω τοὺς ἀρίστους τῶν οἶνων, θὰ διατηρῶ ἵππους περιφήμους τῆς Θράκης καὶ ἄρματα πολυτελῆ, θὰ διαφημισθῶ πανταχοῦ, θ' ἀναδειχθῶ ἐν τιμῇ καὶ δόξῃ καὶ βεβαίως θὰ γίνω καὶ ὁ πρῶτος ἄρχων τῆς πολιτείας.....

Τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἠγέρθη αἰφνιδίᾳ σφοδροτάτη θύελλα. Ὑπερμεγέθη δὲ καὶ μαινόμενα κύματα ἀνεστάτωσαν τὴν τέως ἡρεμον θάλασσαν καὶ τὸ πλοῖον μεθ' ὅλου τοῦ πληρώματος καὶ τοῦ φορτίου αὐτοῦ κατεποντίσθη.

Ἐν τούτοις οἱ ναῦται καὶ ὁ ἔμπορος τῶν σύκων κατῴρθωσαν νὰ σωθῶσιν ἐκ τοῦ ναυαγίου εἰς τινα νησίδα κολυμβῶντες. Τὰ σὺκα ὅμως ἀπωλέσθησαν ἅπαντα εἰς τὴν λύσσαν τῶν κυμάτων.

Μετά τινα ὥραν ἡ θύελλα ἐκόπασε καὶ ἐπανήλθε πάλιν ἡ προτέρα εὐδία. Καὶ ἀνέτειλε πάλιν ὁ χρυσοῦς ἥλιος καὶ ὁ οὐρανὸς ἐγένετο αἰθριος καὶ ἡ θάλασσα ἡρεμος ὥς ὕπνος βρέφους καὶ θελκτικὴ ὥς Σειρήν.

Τὴν γαλανὴν ὁμως ἐπιφάνειαν αὐτῆς ἐπλήρουν τὰ σὺκα τοῦ ἀτυχοῦς ναυαγοῦ. Ἐθεᾶτο δὲ αὐτὰ ὁ δύσμοιρος μετὰ βαθυτάτης θλίψεως καὶ ἀπογοητεύσεως, διότι τὸ ναυάγιον αὐτὸ κατέστρεψε τὰ γλυκύτατα καὶ ὠραιότατα ὄνειρά του.

Ἐκάθητο ἐπὶ τινος πέτρας διὰ νὰ στεγνώσουν τὰ ἐνδύματά του εἰς τὸν ἥλιον καὶ ἐμονολόγει, οἰκτείρων τὴν συμφορὰν του καὶ κλαίων τὴν δυστυχίαν του. Οἴμοι, πόσον εἶνε φθονερὸν τὸ θεῖον! ἔλεγε στεναάζων.

Σιγηλὸς καὶ γλυκύτατος ψίθυρος ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν του.

Ἦτο ὁ φλοῖσθος ἐλαφροῦ κυματίου, ὅπερ ἔπαιζεν εἰς τὴν ἀμμώδη ἀκτὴν μὲ τοὺς χάλυκας καὶ τὰ φρύγανα.

Ὁ ναυαγὸς ἔρριψε τὰ βλέμματα εἰς τὴν γαληνιώσαν θάλασσαν καί, ἀκούων τὸν φλοῖσθον τοῦ κυματίου, ἐνόμι-
σεν, ὅτι τὸν καλεῖ καὶ πάλιν εἰς νέον πλοῦν. Ἐπὶ τῇ θλι-
βερᾷ ὁμως θεᾷ τῶν ἐπιπλεόντων εἰς τὴν ἐπιφάνειαν αὐ-
τῆς σύκων του, ἐστέναξε βαθύτατα καὶ τῇ εἶπε, κινῶν τὴν κεφαλὴν «Οἶδ' ὃ θέλεις· σὺκα θέλεις».

— Ἀχ, γνωρίζω, τί θέλεις· σὺκα πάλιν θέλεις!!!.

(Ἐξ Ἀργους)

ΜΑΡΙΚΑΣ ΠΗΝΕΙΑΔΟΣ

ΠΑΛΜΟΣ ΕΝ ΤΩ ΣΚΟΤΕΙ

Τῇ αἰθερίᾳ ψυχῇ τῆς Ἀλ. Παπαδοπούλου.

Ὁ ἥλιος κουρασμένος ἀπὸ τὸ μακρυνόν του ταξείδιον, κλίνει, λιπόθυμος ἤδη, τὴν χρυσοῦν κεφαλὴν του εἰς τὰ γαλανόλευκα νερά τοῦ Μαρμαρᾶ καὶ μὲ ροδοχρῦσους δέσμες φωτὸς καταφιλεῖ τὰ κύματα, ποῦ ὑψοῦνται πελώρια.

Κύματα χρυσορροδίνου φωτός, κύματα πορφυρᾶ καὶ κύματα ὀλόλευκα, ἀφρώδη, ἐνηγκαλισμένα εἰς ἓν πύρινον ἐναγκάλισμα, ἡνωμένα εἰς ἓν ἀτελεύτητον φίλημα, στροβιλίζονται κυλιόμενα εἰς τὴν ἄβυσσον.

Αἱ σκιαὶ τῶν βουνῶν χάνονται μικρὸν κατὰ μικρὸν πρὸ τῆς ἐκπάγλου πορφύρας τῆς Δύσεως.

Ἀλλ' αἱ θαυμασίον μεγαλείου αὐταὶ στιγμαί, αἱ στιγμαὶ τῆς μάγου ὀπτασίας παρέρχονται φρεῖ, πολὺ ταχέως καὶ τὸν Βόσπορον ἀποδυθέντα ἤδη τὴν βασιλικὴν ἀλουργίδα του, περιβάλλει ἡ μελανόπτερος Νύξ μὲ τὸν διάστερον μανδύαν τῆς.

Ἡρεμος καὶ σιωπηλὴ ἀνοίγεται ἡ γαλανὴ του ἀγκάλη τείνουσα νὰ ἐγκολπωθῇ τὸ ἄπειρον, νὰ ἐναγκαλισθῇ τὸ κενόν, ἐνῶ τὸ φῶς τῆς Ἑκάτης ἀργυρόνει μελαγχολικώτατα τὰ μαρμαίροντα νερά, διαγράφον χρυσίζοντας αὐλάκας.

Τὸ πᾶν ἡρεμεῖ. Τὸ πᾶν ὑπνώττει.

Τὸ ἀπαλὸν μουρμούρισμα τοῦ κύματος, ὁ μυστηριώδης ψίθυρος τῶν δένδρων, ὁ πλανώμενος ὡς ἀπήχησις

λησμονημένου ἄσματος καὶ ὁ κοῦφος τῶν βημάτων μου κρότος, ἰδοὺ ἡ τριὰς ἡ διακόπτουσα τὴν ἱερὰν σιγὴν, τὴν καθιστῶσαν μεγαλοπρεπέστερον ἔτι τὸ ἀπαραμίλλου κάλλους ἀριστούργημα τοῦτο τῆς Φύσεως.

Ἡ ψυχὴ μου φρίσσουσα ἐναγκαλίζεται τὴν σιγὴν τῆς ἐπερχομένης Νυκτὸς καὶ πτερυγίζει πρὸς τοὺς αἰθερίους τοῦ ἰδανισμοῦ κόσμους, τοὺς κόσμους τῆς Ἀγάπης, τοὺς κόσμους τοῦ ἀγνώστου, μὲ τὰ ἀπαλότερα χρώματα μὲ τοὺς πλάνητας ρεμβασμούς.

Καὶ αἱ ὥραι παρέρχονται φρεῖ! πολὺ ταχέως καὶ τὸ σκότος καθίσταται βαθύτερον.

Εἶμαι μόνη, ἀλλὰ δὲν μὲ τρομάζει ἡ μόνωσις.

Μὲ τρομάζουν οἱ πόθοι μου.

Τί ζητεῖ ἄρα γε ἡ ψυχὴ μου ἡ ἐν ἐκστάσει πλέουσα, ἡ κυλινδουμένη εἰς τὸ ἄπειρον, ἡ ὡς ἐν προσειχῇ προσκλίνουσα πρὸ τοῦ μεγαλείου τούτου τῆς Φύσεως;

Ἀδυνατῶ νὰ τὸ περιγράψω.

Στόνοι μελαγχολικοὶ καταπνίγουσι τὰ στήθη μου καὶ οὐράνια δάκρυα τοὺς ὀφθαλμούς μου κατακλύζουσι.

Πονῶ!

Θέλω νὰ στενάξω καὶ ὁ στόνος πνίγεται εἰς τὰ στήθη μου.

Θέλω νὰ ψάλω τὸ ἐναρμονιώτερον ἄσμα, τὸ ἄσμα τῆς Ἀγάπης, καὶ στροφὴ μία δὲν ἐξέρχεται τῶν χειλέων μου.

Πνίγεται ἡ ψυχὴ μου εἰς τῶν πόθων τὴν ἄβυσσον καὶ ὅμως οὐδέν, οὐδὲν ὠρισμένον ποθῶ.

Ἐλαφρὰ ρίγη διατρέχουσι τὸ σῶμά μου.

Ἀνεπαίσθητοι φρικιασμοὶ φιλοῦν τὰ χεῖλη μου καὶ σκορπίζουν τὰ ἡδονικώτερα ρίγη τῶν ρεμβασμῶν τῆς Νεότητος.

Ποθῶ τῆς χαρᾶς τὸ μειδίαμα.

Ποθῶ τῆς ὀδύνης τὸ δάκρυ.

Πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ψυχῆς μου, ἰδοὺ παρέρχεται πᾶν εἶδος χαρᾶς, πᾶν εἶδος ὀδύνης.

Καὶ ὅμως οὐδαμοῦ σιαματῶ.

Οὐδαμοῦ συναντῶ τὴν χαράν, ἣν ποθεῖ ἡ ψυχὴ μου.
Οὐδαμοῦ εὐρίσκω ὁδύνην πικροτέραν ἐκείνης, ἣτις ἐγεν-
νήθη εἰς τὰ στήθη μου.

Ποθῶ!

Ποθῶ τὴν Ζωὴν, ἣτις ἐξελίσσεται πρὸ ἐμοῦ πλήρης
μυστηρίου.

Ποθῶ τὸν Θάνατον, ὅστις διανοίγει πρὸ τῶν ποδῶν
μου τὴν ὑγρὰν του ἀγκάλην.

Ὑγρὰ ἄβυσσος! Ἀβυσσος βαθιτάτη, σὲ πλησιάζω ἄ-
νευ φρίκης! Τὰ κύματά σου θὰ μὲ λικνίσωσι, τὰ φιλή-
ματά σου θὰ μὲ ποτίσωσι τὴν γλυκυτέραν δρόσον, καὶ ἡ
ἀγκάλη σου θὰ κατευνάσῃ τῆς ψυχῆς μου τὴν θίελλαν.

Μὴ ὅμως τοῦτο ἀρκεῖ;

Μὴ θὰ δυνηθῶ νὰ καταπνίξω τοὺς πόθους μου εἰς
τὴν ὁρμὴν τῶν κυμάτων σου;

Μὴ εἰς τὸν βυθὸν σου τὸν ἀτέρμονα θὰ δυνηθῶ νὰ
θραύσω εἰς μυρία τεμάχια τὴν Λύραν μου, Σέ, ὦ Λύρα,
εἰς τὸν βωμὸν τῆς ὁποίας ἔκαυσα τὸν εὐωδέστερον τῆς
ψυχῆς μου λιβανωτόν;

Ἄλλ' ὄχι. Λάλει, ὦ Λύρα μου, λάλει!

Σὺ εἶσαι ὅτι περιπαθέστερον ἠγάπησα.

Σὲ σφίγγω εἰς τὰς ἀγκάλας μου. Εἶσαι Σὺ ἡ σύν-
τροφος τοῦ λογισμοῦ μου. Ἡ σύντροφος τῶν νεαρῶν μου
χροónων, τῶν ἀτελευτήτων παλμῶν μου, τῶν πεπλανημένων
ὀνείρων μου.

Σὲ λατρεύω!

Σὺ θὰ γλυκάνῃς τὰς τελευταίας μου στιγμὰς!

Σὺ γίνου ὁ ἀστήρ, ὅστις θὰ ὁδηγήσῃ τὴν ταλαντευ-
ομένην ψυχὴν μου εἰς τὸν λιμένα τῆς Λήθης.

Ὅταν ἡ φωνή σου ἀντηχεῖ εἰς τὰ ὦτά μου ἡ ψυ-
χή μου ἀναπέμπει τὴν γλυκυτέραν τῶν προσευχῶν.

Λάλει!

Αἱ τελευταῖαι ἀναπάλσεις σου ἠνωμέναι μὲ τοὺς ὑ-
στάτους τῆς ψυχῆς μου στόνους θέλουσιν ἀποτελέσει τὴν
ἁρμονικωτέραν νεκρικὴν συμφωνίαν!

ΑΠΟ ΤΑ ΞΕΝΑ

ΣΤΗ ΜΑΝΟΥΛΑ ΜΟΥ

Ὅταν χτυπᾷ στὰ τζάμια ἡ βροχή,

Ὅταν ἀπλώνῃ γύρω μου τὸ χιόνι,

Καὶ τρίζουνε τῆς θύρας μου οἱ ἄρμοι

Καὶ ὁ βοριάς τὰ δένδρα ξερριζώνει.

Κάποιονε φόβο νοιώθω ἔσθην καρδιά

Καὶ τ' ὄνομά Σου μοῦρχεται ἔσθ' ἀχέλι

Κι' ὁλόρθη ἐμπρός μου Σὲ θωρῶ, τρανή,

Αἰθέρια κι' ἀνέγγιχτη ἀπ' τὴν ὕλη.

Στὰ γόνατά Σου γέρνω ταπεινή,

Καὶ καρτερῶ τὰ χέρια Σου ν' ἀπλώσης,

Γλυκεῖα γαλήνη νὰ σκορπίσης γύρω μου

Καὶ ἀπὸ τὸ φόβο μου τὸ μαῦρο νὰ μὲ σώσης.

Καὶ μὲ θωροῦν τὰ μάτια Σου πονετικά...

—Τῆς Μάννας μάτια, πάνταγνη Ἀλήθεια—

Καὶ κᾶτι τι σὰ χαῖδι ἀπὸ τὰ στήθη Σου

Σκορπίζεται καὶ στὰ δικά μου στήθια.

Μὰ ὅταν σὲ χάσω, πάλι λαχταρῶ

Καὶ λυόνω μεσ' στὸ φόβο μου τὸ μαῦρο.

Μαννούλα μου! ποτὲ στὴν ξενιτειὰ

Ποτὲ γαλήνη καὶ χαρὰ δὲ θάβρω.

ΤΟΤΕ

Δέν είμαι ὁ ταπεινὸς προσκυνητῆς
Τῆς μαρμαρένιας ὠμορφιάς... Ἀκόμα
Δέν μοῦ θερμαίνει διόλου τὴν καρδιά,
Φιλὶ ποῦ δίνει μονάχα τὸ στόμα.

Τὸ μεγαλεῖο τοῦ κάλλους δὲ ζητῶ.
Θέλω τὴ φλόγα τοῦρανοῦ νὰ νοιώσω
Καὶ μέσ' ἀπὸ τῆς ὕλης τὴ ζωή,
Στοῦ ἰδανικοῦ τὰ πλάτια νὰ σε ὑψώσω.

Κόσμοις νὰ ἰδῆς, νὰ πλάσῃς, νὰ αἰσθανθῆς
Καινούργιους κι' ἀπὸ ὄνειρα βγαλμένους...
Καὶ νὰ ξεχάσῃς κόσμους ταπεινούς,
Καὶ κόσμους νὰ ξεχάσῃς τιποτένιους!

Καὶ θὰ σ' ἀνοίξω μονοπάτια ἐκεῖ,
Ὅμοιο μ' ἐκεῖνο 'ποῦ τ' ἀστέρι ἀνοίγει,
Ὅταν βαθειὰ στὴν ἄβυσσο κυλᾷ
Καὶ τὰ οὐράνια μὲ τὸ χάος σμίγει...

Ἀνέσπερο θὰ εὗρῃς οὐρανὸ
Στοῦ ἰδανικοῦ τὰ ἄπλαστα παλάτια...
Καὶ φῶς ἀγάπης,... φῶς παρθενικὸ
Θὰ σοῦ φωτίξῃ αἰώνια τὰ μάτια.

Κι' ὅταν κανεῖς στὰ στήθη σου παλμὸς
Ἀπ' τὴν παληὰ ζωὴ σου δέν θὰ μείνῃ
Καὶ ἡ σκέψῃ σου ἀγνή σὰν προσευχὴ
Γιὰ μένα θὰ γεννιέται καὶ θὰ σβύνη,

Τότε... τῆς ζωντανῆς σου ὠμορφιάς
Ὁ ταπεινὸς προσκυνητῆς θὰ γίνω,
Καὶ στὸ διπλό σου μεγαλεῖο ἐμπρὸς
Περήφανα τὸ γόνυ μου θὰ κλίνω.

ΤΟ ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΤΡΙΩΝ

ἡ ὁποία ἔβγαζε τὴν μύξα της εἰς
τὴν ἐμπροσθέλλα της!

ἡ ὁποία ἐξύριζε τὰ μουστάκια της
μὲ τὸ ξυράφι μου!!!

ἡ ὁποία ἐφοροῦσε τὰ καπέλλα τῆς
κυρίας.

ἡ ὁποία ἐφοροῦσε τῆς κάλτσας
μου.

Η ΕΥΦΗΜΙΑ

ή όποία μάς έμαγειρεύσε τήν όδον-
τοστοιχίαν της μέσα εις τό φαγητόν

Η ΖΑΧΑΡΩ

ή όποία συχνά ύπεδέχετο ένα πυ-
ροσβέστην.

Η ΙΟΥΛΙΑ

ή όποία έκρυπτε τά λερωμένα της
εις τό ντολάπι τών τροφίμων.

Η ΚΑΝΕΛΛΑ

ή όποία ήτο πολύ φιλάσθενος.

Η ΗΡΑΚΛΙΤΣΑ

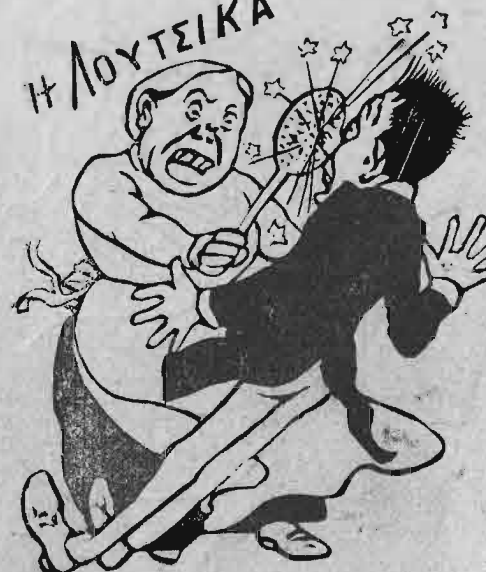
ή όποία έπινε ρώμι, ρακί, κρασί
καί σπύρτο τοῦ καμινέτου.

Η ΘΩΔΩΡΑ

ή όποία είχε τόν σκύλον μας βοη-
θόν εις τό πλύσιμο τών πιάτων.

Η ΛΟΥΤΣΙΚΑ

ή όποία ήτο πολύ εύρωστος !

Η ΜΑΡΙΓΩ

ή όποια είχε οικονομολογικούς
συνδυασμούς με τόν μπακάλη εις
βάρος μας.

ἡ ὁποία δὲν μᾶς ἀφῆκε ὑαλικά.

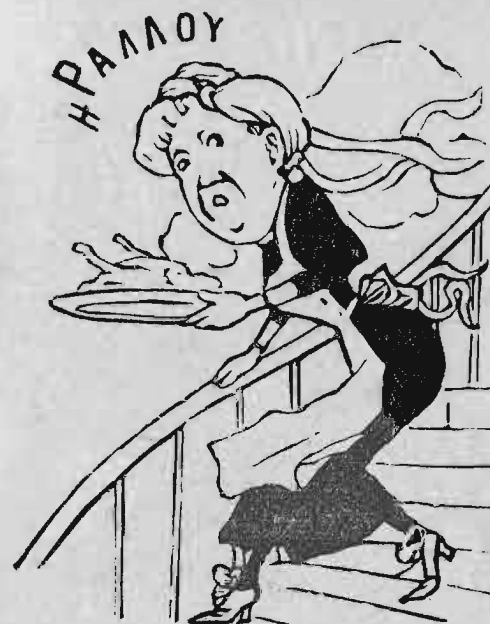
ἡ ὁποία αναπτε τὴν φωτιά με τῆς νότες τῆς κυρίας.

ἡ ὁποία ἐκτυποῦσε τὰ χαλιά με τὴν ὀμπρέλλαν τῆς κυρίας τῆς.

ἡ ὁποία εἶχε γλῶσσα παπούτσι.

ἡ ὁποία ἔτρεφε δι' ἐξόδων μου τὸν θυρωρὸν τοῦ ἀπαρτεμάν.

ἡ ὁποία συχνὰ ἐκάκιωνε καὶ εὐρίσκετο εἰς ἀειφυγίαν!

ἡ ΤΑΡΣΗ

τὴν ὁποίαν χεῖρες ἐξαδέλφου ἐβοήθουν εἰς τὴν ἐλάφρυνσιν τοῦ ὀροφυλακίου.

ἡ ΡΙΑΚΙΤΣΑ

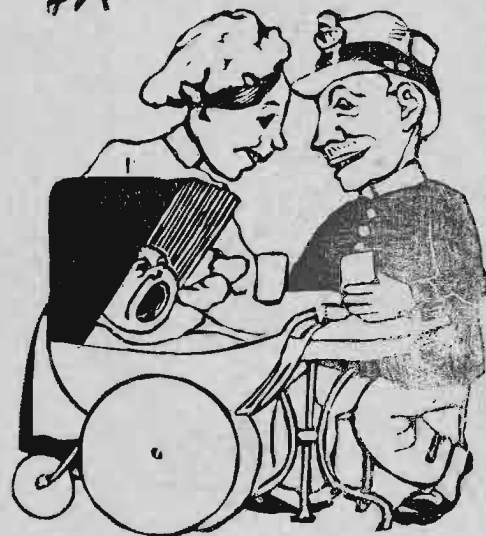
ἡ ὁποία . . . ἐγύρευε πανδρειά.

η ΦΛΟΥΡΟΥ

ή όποία έστράγγιζε τόν ζυμόν μέσα είς τήν κάλτσα της.

η ΧΑΡΙΤΩΜΕΝΗ

ή όποία επήγαινε τόν μπεμπέ μας είς τήν μπιραρίαν, όπου εξαδέλφός τις τήν ανέμενε

η ΨΕΙΡΟΥ

ή όποία μᾶς έγέμισε ψείρες.

η ΩΡΑΙΟΖΗΛΗ

ή όποία έπλυνε τήν σαλάταν είς τόν κουβά του λαβομάνου.

ΕΠΙ ΤΟΥ ΛΟΦΟΥ

ΤΗΣ ΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ

Ήτο ένωρίς, πολύ ένωρίς ακόμη, ότε επί του λόφου της Ηρακλείας μιᾶ τῶν ήμερῶν του ροδοστεφοῦς Μαΐου άνελθόν, άπεθαύμαζον του άχανοῦς της κοιλάδος Μοναστηρίου όρίζοντος τὸ πάγκαλον καὶ άνθηρὸν περιβάλλον, δεχόμενος μετ' ευχαριστήσεως τὰς θυμῆρεις θωπείας της πρωϊνῆς αὔρας, ήτις, διαπερῶσα μυρίττους τὰ κύματα του καθαροῦ, άέρος κατήρχετο ήγεμονικῶς επί του ευκλεοῦς αρχαίου εκείνου ὑψώματος. Μακράν, επί του οὐρανίου στερεώματος, πορφυρᾶς άμφιέσεως επιχαρίτως εκυμάτιζον αὶ πύριναι πτυχαί, έν ᾧ ὑπὸ τὸ τρεμοσδύνον φέγγος του άστρου της αὐγῆς διεσκορπίζετο τὸ σκότος της νυκτός καὶ ήρχιζεν ήδη του νυμφίου της ευδίου ήμέρας ὁ δίσκος ν' άνυψοῦται ὑπερηφάνως, καταδυθίζων μεγαλοπρεπῶς τὰς χρυσᾶς του άκτίνας είς τὰ γαλανὰ ποτάμια του Ήριγῶνος ρεύματα. Κύκλωθεν εκ της ήνθισμένης χλόης, τῶν ευθαλῶν λειμώνων καὶ της καλλιεργημένης γῆς άνεδίδετο πλουσίας άρωματικῆς ευωδίας τερψίθυμος άπόπνοια έξυψοῦσα τήν φαντασίαν του ανθρώπου καὶ προκαλοῦσα τὸν ευλαβῆ θαυμασμόν πρὸς τήν πανσθενουργὸν του Πλάστου κυριότητα. Είς τὰς θελξικαρδίους εἰκόνας της σιωπηλῶς ἀλλὰ θαυμασίως καὶ εκπάγλως εκτυλισσομένης άνατολῆς της ήμέρας εκείνης του Μαΐου προσέθετεν ήδέως ή λάλος άηδὼν τὸ πρωϊνὸν αὐτῆς ᾄσμα χαιρετίζουσα φαιδρὰ

τὸ φῶς καὶ διασκορπίζουσα μὲ τὴν χαρίεσσαν πτῆσιν τὴν θυμηδίαν ἀνὰ τοὺς θάμνους τοῦ ὑψηλοῦ τοπίου.

Πανταχόθεν λοιπὸν προσήρχετο ἡ φύσις μὲ μειδίαν νὰ χαιρετίσῃ τὸν λόφον τοῦτον καὶ νὰ ἐξαπλώσῃ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ φωτὸς τὴν ἀπαστράπτουσαν αἴγλην. Καὶ ὅμως ὅλοι τῆς φύσεως οἱ γλυκεῖς ἐκεῖνοι ἀσπασμοὶ μόλις ἤγγιζον τὰ ὕψη εὐθύς ἀπεχώρουν πρὸς τὰ ὀπίσθεν, συγκρουόμενοι ξηρῶς πρὸς τὸ ἔρημον ἔδαφος, ὡς τὰ παφλάζοντα τοῦ πόντου κύματα πρὸς τοὺς ἀγρίους σκοπέλους· ἐπέστρεφον διότι δὲν εὕρισκον ἐκεῖ οὐδεμίαν ἀποδόσεως τοῦ χαιρετισμοῦ των ἐκδήλωσιν. Ἐφευγον μακράν, πολὺ μακράν, ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦτο, ἐφ' οὗ οὐδεμία δρόσος ἐπεκάθητο, οὐδεμία πτερυγίζουσα νύμφη διέχεε τὰ ἀργυρολαμπῆ της νάματα, ὅπου τῆς πεδιάδος τὴν χλοερὰν γῆν ἀντικαθίστα ἡ ἄγονος καὶ πετρώδης ἔκτασις, ὅπου τέλος τὴν ζωτικότητα καὶ τὴν κίνησιν ἀνεπλήρουν ἡ νέκρωσις καὶ τὸ κράτος τῆς ἀφασίας.

Καὶ ἐν ᾧ τὸ βλέμμα μου ἔχαιρε κυριεῦον τοῦ ὀρίζοντος τὸ μάγον περιβάλλον καὶ τὸ ἄσμα τῆς ἀηδόνος ἐξηκολούθει νὰ διαχέῃ ἀνὰ τὴν ἀτμόσφαιραν τοὺς τερψιθύμους τῶν ἐμβατηρίων της τόνους, ἡ ἐπιβάλλουσα πενιχρὰ τῆς Ἡρακλείας θεὰ ἐπαρουσίαζε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου τὴν γυμνὴν της καὶ ἄχαριν ἔκτασιν, ἐφ' ἧς εἰς μάτην ἐπεθύμησα νὰ εὕρω τὴν ἀνακούφισιν τοῦ περιπάτου μου. Ἀρχαῖον αὕτη ἐγκαλλώπισμα ἐδέχθη ἐπὶ σερὰν αἰώνων τὸ γλυκὺ καὶ εὐθυμον τοῦ Μαΐου μειδίαν καὶ τὴν συμπαθεῖ θωπείαν τοῦ φθινοπώρου καὶ τὴν δριμεῖαν μαστίγωσιν τοῦ χειμῶνος, ἀλλ' ἐπέστη τέλος ἡ ἀποφρὰς στιγμή καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ πανδαμάτορος χρόνου αὕτη ἡ ἱστορικὴ Ἡράκλεια συνεκαλύπτετο μετὰ τῆς ἐκλάμπρου της δόξης ὑπὸ τὰ σημερινὰ ἐρείπια, ἐν οἷς κυριαρχεῖ πρὸ πάσης ἐντυπώσεως ὁ ἀναστεναγμὸς καὶ τοῦ πόνου τὸ συναίσθημα ἐπὶ τῇ ἀνεπανορθώτῃ καταστροφῇ. Διετέλουν περίλυπος· διατί, ἀνέκραξα, τότε, ἐν τῷ μέσῳ τῆς καλλιγόνου ταύτης Μακεδονίας, νὰ μὴ ἀνυψώ-

νῇ καὶ σήμερον ἔτι, ὡς νύμφη λευκαυγῆς καὶ ἐρατεινῇ, τὰ μεγαλοπρεπῆ του μέγαρον τὸ ὠραῖον ἄλλοτε τῆς Ἡρακλείας πτολίεθρον; διατί ὁ ἀρχαῖος ἐκεῖνος κόσμος σήμερον ὑπὸ ἐρειπίων ν' ἀντιπροσωπεύηται; διατί ἐνῷ ἔπρεπεν ἐπὶ ἀρχαίας ἐκκλησίας τῆς Ἡρακλείας νὰ βροντοφωνῇ ἡχηρὸς σήμερον κώδων, ἀνεγείρει ἤδη ἐπὶ τῶν ἐρειπίων αὐτῆς τὴν πένθιμον μορφήν ἡ ἀποφῆς νέας πόλεως, τὸ ὁμώνυμον πρὸς τὴν μητέρα πόλιν νεκροταφεῖον τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Κοινοτήτος Μοναστηρίου; διατί ἀντὶ νὰ ποτίζῃ τὴν γνησίαν ἑλληνικὴν ταύτην γῆν κρήνη ἀρχαία τῆς Ἡρακλείας, σήμερον τὸ ἔδαφός της δέχεται ἀπαξ μὲν τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς εὐθυμίας τοῦ τρυγητοῦ τὰς σπονδάς, καθ' ἐκάστην δὲ ραίνεται μὲ τὰ δάκρυα τῶν ἀπορφανιζομένων οἰκογενειῶν; διατί ἀκόμη, ἀντὶ νὰ φθέγγηται ἡ Ἑλληνικὴ φωνὴ ἐπὶ τῆς παρθένου ταύτης σκοπιᾶς, ἐγκρύπτονται σήμερον ἐν τὸς τῶν σκοτεινῶν της τάφων τόσα θύματα ἀνθελληνικῶν ρευμάτων;

Ἐφαλλε μολαταῦτα ἐπὶ τῶν θάμνων ἡ ἀηδὼν, ἀλλ' ἔφαλλε δυσθύμως ἤδη τὸ ἀθῶον ἐκεῖνο τοῦ οὐρανοῦ πετεινόν· ἔθαλλον πλησίον ἐκεῖ οἱ ἀμπελῶνες, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ πρασίνου αὐτῶν χιτῶνος ἐν μέσῳ ὅλων ἐκείνων τοῦ ρεμβασμοῦ τῶν παλιρροίων ἐξηπλοῦτο καὶ συνεχίνει τὸ πᾶν, ὡς φάσμα ἀπαισίου νυκτὸς τὸ πανόραμα τοῦ νεκροταφείου τῆς Ἡρακλείας. Ἦλθεν ἐκεῖ νεαρὰ δύστηνος χήρα, ἵνα παρὰ τὰς πρώτας βαθμίδας τῆς νεκροπόλεως ἀναμίξῃ τὸν ἱλλιγιώδη ἀναστεναγμὸν μὲ τοὺς ὀλοφυρμούς καὶ τοὺς θρήνους τῶν ὀρφανῶν της νηπίων καὶ ράνη μὲ τὰ δάκρυα τοῦ πόνου καὶ τῆς ἀπαγοητεύσεως τὸ ἔδαφος τοῦ εὐρωτιῶντος συζύγου· διατί; ὅλαι αὗται τῆς λύπης καὶ τοῦ στεναγμοῦ αἱ ἐντυπώσεις διατί ἐπὶ τοῦ λόφου ἐκείνου νὰ κυριαρχώσιν, ἐν ᾧ ἔπρεπεν ἀπ' αὐτοῦ ν' ἀντηχῇ εἰς τὰ πέριξ ἡ ζῶσα φωνὴ καὶ ἡ εὐθυμία; διατί τέλος νὰ μὴ κατέρχωνται ἐκεῖθεν ποταμοὶ χαρᾶς καὶ ζωῆς, ἀλλὰ τὸναντίον νὰ κατέρχεται περίλυπος

ὁ ἀτυχὴς ἐπισκέπτῃς περίλυπος καὶ ἀπαρηγόρητος ἐπὶ ταῖς ἐν τοῖς κόλποις τῆς γῆς ἐκείνης βεδυθισμέναις ἀπωλείαις;

Μόλις δροσερά τις πνοὴ ἀνέμου ἐκ τῶν ὑψηλῶν τοῦ Περιστεριοῦ κορυφῶν κατελθοῦσα, ἔρριπεν ὀλίγην γλυκύτητα ἐντὸς τοῦ πελάγους ἐκείνου τῆς ἀθυμίας, καθ' ὃν χρόνον ὁ διφρηλάτης ἥλιος ἀνήρχετο ὁλονὲν εἰς τὸν οὐρανόν, οὐχὶ πλέον βεδαίως ἵνα ἐπιχύσῃ τὸ φῶς εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἡράκλειαν, οὐδὲ νὰ διεισδύσῃ εἰς τὰ δωμάτιά της, ἀλλ' ἵνα φωτίσῃ τὴν ξηρὰν καὶ μόνον τὴν ξηρὰν γυμνότητά της. Ἀλλ' ἐδῶ μετεβλήθησαν ἀμέσως αἱ σκέψεις μου· ἡ ἔκλαμπος τοῦ φωτός τῆς ἡμέρας λαμπηδὼν μ' ἔρριπεν εἰς ἄλλου εἶδους ρεμβασμούς. Τὸ φῶς αὐτὸ τοῦτο ἐσκέφθην ἐφώτιζε πρὸ αἰώνων τὸν ἐνταφιασθέντα πλοῦτον τῆς Ἡρακλείας. Ἀλλὰ, μήπως ἐφώτιζε μόνον τὴν ἀκρόπολιν ταύτην τῆς καθ' ἡμᾶς χώρας; ὦ! εἰς πόσας ἄλλας ἀκροπόλεις δὲν ἐξέτόξευε χαρίεις ὁ ἥλιος τὰς ἀκτῖνας του! ἀπὸ πόσων ἄλλων τοιούτων προπυργίων τοῦ πολιτισμοῦ δὲν ἐσπευδε ν' ἀφαιρέσῃ τῆς νυκτός τὸ ζοφερὸν ἔνδυμα, ἵνα τὰς περιλούσῃ διὰ τοῦ ἀπαυγάζοντος λευκοῦ του φωτός; Ἀλλ' οἴμοι! αὐτὸς οὗτος ὁ ἥλιος, ὅστις μᾶς θερμαίνει σήμερον, μᾶς ζωογονεῖ, μᾶς εὐφραίνει, δὲν θὰ φωτίζῃ καὶ πάλιν αὖριον τὴν αὐτὴν γυμνότητα τοῦ λόφου τούτου, ὅτε ἡμεῖς ἀπερχόμενοι τοῦ προσκαίρου βίου θὰ εἰσέλθωμεν νεκροὶ δι' αὐτοῦ εἰς τὰ δώματα τοῦ πολυδέγμονος Ἄδου; ὅποια εἴρων ζωὴ! καὶ τότε δὲν θὰ εὐρεθῶσιν ἄλλοι ἵνα προσφέρωσι τοὺς αὐτοὺς διαλογισμούς ἐπὶ τοῦ ὑψώματος τούτου; ὅποια ματαιότης! Ναί, δὲν ἡδυνάμην πλέον παρὰ εἰς τὴν ματαιότητα ν' ἀποδώσω ὅλας τὰς φάσεις τοῦ βίου καὶ τῆς καταστροφῆς τῆς Ἡρακλείας. Πόσαι πόλεις, ὡς ἡ Ἡράκλεια, παρελάσασαι ὡς νύμφαι καλλίμορφοι ἐν τῇ λαμπαδοδρομίᾳ τῆς εὐτυχίας καὶ τοῦ κλέους καὶ διὰ τῆς ἐλληνίδος φωνῆς μεταδώσασαι ἀνὰ τὰ πέρατα τοῦ κόσμου τὰ φῶτα τοῦ πολιτισμοῦ, δὲν ἐσδέσθησαν ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ καταστροφέως Χρόνου! Πόσαι πόλεις καὶ

ἔθνη — ἐκτὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ, κατὰ τὴν ἀλάνθαστον ἱστορίαν — κυριεύσαντα τὸν κόσμον τῆς ἀρχαιότητος δὲν ὑπεδουλώθησαν ἀκολούθως εἰς τῆς λήθης τὸ κράτος! Πόσαι πόλεις καὶ πόσαι δυνάμεις ἔξοχοι δὲν ὑπέστησαν ἀνηκούστους συμφορὰς καὶ δὲν κατέρρευσαν ὑπὸ τὴν πρώτην κλαγγὴν τοῦ δορυκτήτορος νικητοῦ! Πόσαι τέλος πόλεις καὶ πόσαι ἀγαθαὶ ὑπάρξεις μετὰ βίον ἔνδοξον δὲν κατῆλθον λησμονημένοι εἰς τὸ βαθὺ τοῦ τάφου σκότος!

Ἡ Ἡράκλεια τῆς Μακεδονίας ἠνθῆσεν ἐν τῇ Μακεδονικῇ περιόδῳ τῆς ἡμετέρας Ἱστορίας καὶ ἀκολούθως ἐσδέσθη· ἐδέχθη τότε τοὺς γλυκεῖς ἀσπασμούς τῶν κατοίκων αὐτῆς, σήμερον ὅμως μελανείμων δέχεται ὑπὸ τὸ σπασμὸς τῆς ἔδαφος τοὺς κατοίκους τῆς νεκροπόλεως. Ἐξυψοῦντο τότε θαλαεραὶ φυτεῖαι καὶ καλλιμάρμαρα μέλαθρα· σήμερον τὸ πᾶν καλύπτει ὁ σωρὸς τῶν ἐρειπίων. Ματαιότης! Ματαιότης, ναί, ἀλλὰ μετὰ τινος ἤδη δόσεως γλυκείας παρηγορίας. Ναὶ ναί, διότι ἡ ἀρχαία Ἡράκλεια τεθαμμένη ὑπὸ τὸ βαρὺ ἐκεῖνο χῶμα, ὡς φοῖνιξ ἐκ τῶν ἐρειπίων καὶ τῆς τέφρας ἀναζωογονηθεῖσα ἐξήπλωσε τῆς ζωῆς τῆς τὰς πτέρυγας παρὰ τὴν ἀρχαίαν τῆς ἔδραν ἐν τῇ σημερινῇ πόλει, τῷ Μοναστηρίῳ, ἐκεῖ μὲν ὑψηλὰ ἀποσπῶσα τὸν φόρον τοῦ εὐλαβοῦς θαυμασμοῦ τοῦ πανέλληνος, ἐδῶ δὲ τοῖς πᾶσιν ἐξαγγέλλουσα ὅτι ζῇ καὶ πάλιν, παρ' ὅλας τὰς παραλλαγὰς τοῦ χρόνου, ζῇ ἀκόμῃ ἡ Ἡράκλεια, ζῇ καὶ θὰ ζῇ ὁ ἀρχαῖος ἐκεῖνος αἰγλήεις κόσμος, παρ' ὅλους τοὺς παροξυσμούς τῶν ἀλλοφύλων ἐπιδρομέων, ζῇ τέλος καὶ θὰ ζῇ ἀφ' οὗ ἔχει ἐν τῇ θυγατρὶ πόλει ἐκγόνους τῆς μεγάλης ιδέας, ἀφ' οὗ εὐρίσκει τοὺς ἀπογόνους αὐτῆς πανταχοῦ προσκυνητάς, θαυμαστάς, μιμητάς τῆς ἐκπολιτιστικῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς δράσεως.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς γλυκείας ταύτης παραμυθίας ἀνέπνεον μετ' ἀνακουφίσεως τὸν καθαρὸν ἀέρα καὶ καθηρχόμην βαθμηδὸν ἀποχαιρετῶν εὐλαδῶς τὸν λόφον ἐκεῖνον, ὑπερή-

φανος διὰ τὴν ἐν τῷ προσώπῳ, οὕτως εἰπεῖν, τῆς πόλεως
Μοναστηρίου ἀντιπροσωπευομένην εὐκλεῆ τῶν Μακεδόνων
Ἡράκλειαν.

Πόσαι, ὦ φίλοι ἀναγνώσται, ἀρχαῖαι πόλεις τεθαμμέ-
ναι διατελέσασαι ὑπὸ τὸ ἔδαφος τῆς καταστροφῆς καὶ πτώ-
σεως ἔχουσι νὰ δείξωσιν ἡμῖν σήμερον τὴν διάδοχον θυγα-
τέρα των; Ἐὰν δὲν ἀπατώμεθα, καὶ δὲν ἀπατώμεθα, ἀλλα-
χοῦ ἐλάχισται, μόνον ὅμως τῷ Πανελληνίῳ πολλαὶ εἰσὶ,
πλείσται τοιαῦται. Δὲν ἔχει οὕτω;

Νικόλαος Χαρ. Γεωργιάδης.

Εν Μοναστηρίῳ τῇ 16 Ἰουλίου 1905.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΔΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΥΟ ΚΟΣΜΟΙ

Δὲ θάνοιχιτῇ γὰρ μένα
Γλυκὰ τοῦ κόσμου ἡ ἀγκάλη,
Οὔτε γὰρ μένα πάλλει
Στὰ στήθη μὰ καρδιά.

Ἀπὸ τὸν κόσμον ἤρθα
Τὸν ἄγνωστο μὰ μέρα
Κ' ἔκραξα ἐγὼ μητέρα,
Τῆς γῆς τῇ δυστυχιά.

Μωρὸς ὅτῃ σκληρὴν ἀνάγκη
Τὰ γόνατα λυγίζω,
Τὰ ὄνειρα σκορπίζω
Κι' ἀκράτητος τραβῶ.

Ἐκεῖ ποῦ λάμπει πάντα
Κόσμος λευκὸς κι' ὠροῖος,
Ἐκεῖ ποῦ ὁ Ναζωραῖος
Μὲ κρύζει ἀπ' τὸ Στανρό.

ΤΟ ΑἶΜΑ

Ἀνδρεῖοι, ἐτοιμασθῆτε
Κ' ἡ μάχη σᾶς προσμένει
Νὰ βγῆτε δοξασμένοι
Στὸν οὐρανό, σιτὴ γῆ.

Ἄς λάμπουνε στὸν ἥλιο
Σπαθὰ ξεγυμνωμένα
Κι' ἄς πεσουν ἐνωμένα
Στοῦ ἐχθροῦ τὴν κεφαλή.

Στοῦ ἀδελφοῦ σας τὸ αἷμα
Τὸ χῶμα τὰ χορτιάση,
Ἡ γῆ τὰ ξεδιψάση
Τῇ δίψῃ τῇ φριχτή,

Καὶ μ' ἄνθη ματωμένα
Στολίστε τὸ κεφάλι
Ἐκείνον, ποῦ ἡ ἀγκάλη
Γῆ κι' οὐρανὸ κρατεῖ.

Ἀθῆναι.

ΚΩΝΣΤ. Ι. ΦΡΙΛΙΓΓΟΥ

Ο ΞΕΝΗΤΕΜΕΝΟΣ ΜΗΤΡΟΣ

Δέν εἶναι ἡ πρώτη φορά, καθ' ἣν ὁ κ. *Κωνστ. Φριλίγγος* παρουσιάζεται εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας. Εἰς τὸ τεῦχος τοῦ 1906-1907

ἐνεφανίσθη τὸ πρῶτον εἰς τὸ ἡμερολόγιόν μας διὰ δύο ἔργων του ἐξόχου γραφικότητος καὶ κάλλους: «*Ηλιοβασίλεμα*», «*Στὴ Γαλήνη*». Καὶ διὰ μὲν τοὺς στερουμένους ἀκραιφνοῦς φιλολογικῆς καλαισθησίας καὶ καλλιτεχνικοῦ αἰσθήματος ἀναγνώστας ἴσως ἡ περιπνέουσα τὰ δύο ταῦτα μικρὰ καλλιτεχνήματα γνησία καὶ φωτεινὴ ποιητικὴ ἀτμὶς ἦλθε καὶ παρῆλθεν ἀπαράτητος εἰς τὰς σελίδας τοῦ βιβλίου.

Ὁ. Ἀλλὰ διὰ τοὺς ἀναγνώστας, τοὺς πεποικισμένους ὑπὸ ἀκραιφνεστέρας αἰσθητικῆς δεκτικότητος, οἱ δύο μικροὶ κατὰ τὸν ὄγκον μόνον ἀδάμαντες τοῦ νεαροῦ ἱωνος ποιητοῦ ἀφῆκαν βεβαίως ἐντυπώσεις, αἵτινες δὲν τοὺς ἀφῆκαν νὰ τὸν λησμονήσωσιν ἔκτοτε. Ὅλη ἡ ἀτμόσφαιρα αἶγλη τοῦ αἰθρίου ἰωνικοῦ οὐρανοῦ μὲ τὰς ἀρμονικὰς φωταυγείας τῶν ροδοχρόων λυκαυγῶν καὶ τῶν ἰανθίνων δύσεων ἀντανακλᾶται εἰς τὴν ἀνθηρὰν φαντασίαν τοῦ ποιητοῦ καὶ εἰς τοὺς στίχους του ἀντηγεῖ τοῦ καλλιφλοίσθου ἰωνικοῦ κύματος ἡ μελω-

δία. Τὰ ἐδῶ παρεχόμενα πεζὰ καὶ ἔμμετρα τεμάχια του, οὐχὶ κατ' ἐκλογὴν ἀλλ' εἰκὴ εἰλημμένα ὥς καὶ ἡ ἄρτι ἐκδοθεῖσα συλλογὴ τῶν ποιητικῶν πρωτολεῖων του «*Τραγούδια τῆς σκιάς*» παρέχουσι τὸ μέτρον τοῦ ταλάντου τοῦ ποιητοῦ τοῦ ὁποῦ τοῦ φιλολογικὸν μέλλον προοικονίζεται εὐρὺ καὶ πλούσιον.

Ὅλοι θὰ γνωρίζουνε τὸ ἱστορικόν, ποῦχε γίνῃ σ' ἓνα χωριὸ τῆς Μιτυλήνης πρὶν χρόνιζ, μ' ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ μπάρπα Σταμάτη, τοῦ γείτονα τοῦ συχωρεμένου τοῦ Μήτρου, ποῦ ἀναφέρει ἡ ἱστορία, λίγοι θὰ τᾶκουσαν. Ὅταν ἓνα βράδυ τὸν καλησπέρισα στὴν ἀγαπημένη γωνιά του, χωμένον σ' ἓνα σύννεφο καπνοῦ ποῦ ἔδγαζε τὸ τσιμποῦκί του καὶ τὰ μισόξερα ξύλα τῆς γωνιάς, ποῦ μᾶς τρόμαζαν πότε καὶ πότε μὲ τῆς τράκες ποῦ κάνανε σὰν ἔμπαινε μέσα τους ἡ καυτερὴ φλόγα καὶ τὰ σποῦσε, ἔτσι ἄρχισε τὴν ἱστορίαν του ὁ μπάρπα Σταμάτης.

—Εἶχε ξενητευθῇ ἀπὸ τὸ χωριὸ μας ὁ Μήτρος παιδί, καὶ τ' ἀποφάσισε νὰ γυρίσῃ ὕστερα ἀπὸ τριάντα χρόνων ξενητεία. Τὸν εἶχεν ἀρκετὰ ἀλλαγμένο ὁ καιρὸς μὲ λίγες ὀλόλευκες τρίχες ποῦχε ράνη ποῦ καὶ ποῦ στὰ μαλλιά του.— Ἐδῶ ἔχυσε τὸ πρῶτο δάκρυ ὁ σοφὸς γέρος καὶ ἐξηκολούθησε. Τρεῖς φορὲς ἔκανε τὰ κόλλυβά του ἡ χαροκαμμένη του μάννα καὶ μαυροφορέσανε τὰ συγγενολόγια του καὶ ὁ παπᾶς τοῦ χωριοῦ ἀκούσαμεν νὰ μνημονεύῃ μιὰ Κυριακὴ μαζί μὲ ἄλλους πεθαμμένους καὶ τὸνομα τοῦ Μήτρου τοῦ μονάκριβου γιου τῆς δυστυχισμένης Κεραστάθαινας. Κ' ἐκεῖνος καλὰ κι' ἄξια ποῦ ἦτανε μὲ περιουσία καὶ χρήμα, τ' ἀποφάσιζε νὰ γυρίσῃ ὕστερα ἀπὸ τριάντα χρόνων ξενητεία.

—«Νὰ μὲ θυμῶνται στὸ χωριὸ μου ἄραγες; Νὰ ζῇ ἡ μάνα μου! Ἐ! καὶ μένος! τριάντα χρόνιά! πῶς πέρασαν! βάστα καρδιά μου! ». Καὶ τραβοῦσε κι' ἔλεγε ἀκόμη. «Θὰ πάω βράδυ νὰ κτυπήσω τὴν θύρα μας, ἀγκαλὰ τὰ κατὰτόπια τὰ θυμῶμαι, θὰ πῶ πῶς εἶμαι ξένος, καὶ, καὶ τὸ πρῶτ' θὰ γνωριστῶ νὰ γελάσωμε». Καὶ τὸν ἐπιάσε γέλιο βραχνὸ ἀπὸ

τὴν καρδιά του γεμᾶτο πίκρα καὶ χολή. Μιλοῦσε σὰ μετανοημένος.

Ἐδῶ ξεκουράστηκε λίγο ὁ μπάρπα Σταμάτης, γέμισε τὸ λουλά του κι' ἄρχισε μὲ κάποιον ἀλλοιῶτικο ὕψος.

— Ἡ μάνα του ζοῦσεν ἀκόμη, γρηᾶ κακοδιατηρημένη, πολύπαθη ἢ κακορροϊζικη. Ὁ γέρος της περνοῦσε σὰν ἐμένα τῆς ὑστερνές μέρες του στή σπιθόβολη γωνιά του. Ἐνα ζευγάρι κουρασμένο, δυὸ καρδιές πεθαμμένες σὲ μισοζώνταννα κορμιὰ καὶ μοναχοὶ τους λέγανε καὶ καταπίνανε τὸν πόνο τους «Ἐναν τὸν εἶχαμε καὶ μᾶς τὸν ἔφαγε ἡ ξενητειά. Ἐ! νὰ μ' ἀναπαύσῃ ὁ Θεὸς νὰ μὴ νοιώνω τὴ πίκρα. — «Πρῶτα μένα», μουρμούριζεν ὁ γέρος καὶ τὰ δάκρυά του βουλούσανε στὰ κάτασπρα γένεια του. — «Ἀχ! Μῆτρό μου γυιόκα μου, ποῦσαι ν' ἀλλάξῃς αὐριο πάσχα, νὰ σὲ ζουλέψουν τὰ παλληκάρια καὶ νὰ τρελλάνῃς τῆς νειαῖς τοῦ χωριοῦ». Καὶ τὰ δάκρυα τὴν πνίγανε τὴ μάνα του καὶ σώπαινε μὲ τ' ἀναρούφημα στὴν ψυχὴ ποῦ μᾶς φέρνει τὸ δυνατὸ κλάμμα. «Χθὲς στὸνειρό μου σ' εἶδα Μῆτρο μου, νᾶσαι ὅπως σ' εἶδα; μοῦφυγες μικρό, μὰ πάντα ἡ ἀγάπη μου σὲ βλέπει παλληκάρι, ὠμορφο, λεβέντη. Μῆτρο παιδί μου! μὴ φάνηκες γιὰ νὰ μὲ πάρῃς μαζὺ στὸν Ἀδῆ; μακάρι νὰ γλυτώσω ἡ ἄμοιρη, μακάρι». Καὶ ὁ γέρος της τὴν ἔβλεπε, χωρὶς νὰ βγάλῃ μιλιὰ: τὸν εἶχε πεθάνῃ ἡ πίκρα καὶ τοῦ πέτρωσεν ἡ καρδιά ἀπὸ τὸ κλάψε κλάψε.

Μὴν πῆς ὅμως πῶς εἶχε χύσῃ λιγώτερα δάκρυα ὡς ἐδῶ ὁ μπάρπα Σταμάτης. Ἴσως νᾶχε κι' ἐκεῖνος υἱὸ στὴν ξενητειά: γιὰτὶ σὰν τάλεγε θαρρεῖς πῶς μιλοῦσε γιὰ τὸν ἑαυτό του. Καλὰ ποῦ τὴν εἶχε πάρῃ ὁ ὕπνος στὴ γωνιά τῆς γυναῖκά του εἴτε μὴ, ἀπὸ τὰ κλάμματα δὲ θᾶχε τελειωμὸ ἢ ἱστορία. Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ ὅμως ἔκανε λίγη καρδιά μὴν ἀφίσῃ μισὴ τὴν ἱστορία του.

— Παραμοναῖς τῆς Λαμπρῆς, μέσ' ἔσ' τὸ παράμερο σοκάκι τῆς Κεραστάθειας περνοῦσε καλοντυμένος καὶ περή-

φανος λεβέντης. Πλάϊ του κάποιος τὸν σταμάτησε. Ἐ, ξένε τοῦ λέει τί γυρεύεις τέτοια ὥρα; — «Δὲν εἶμαι ξένος, παλληκάρι, εἶμαι ὁ Μῆτρος ὁ γυιὸς τῆς Κεραστάθειας, βαστοῦν οἱ γονιοί μου;» ὁ Μῆτρος κατάλαβε ἀπὸ μιὰν ἀπάντησι μασημένη τοῦ περιέργου χωρικοῦ πῶς ζοῦνε, τοῦπε σώπα καὶ χωρίσανε. Μὰ δὲν ἄργησε νὰ τὸ μάθῃ οὐλο τὸ χωριό: τί λὲς καὶ δὲν ἀκούεται; τί κάνεις καὶ δὲ μαθαίνεται. Μὰ καὶ κανεὶς δὲν πῆγε νὰ τὸν δῇ ἀπὸ βραδύς, γιὰτὶ, βραδιά ποῦτανε, ὅλοι εἶχαν ἐτοιμασθῇ γιὰ τὴν Ἀνάστασι. Κι' εἶπαν ὅλοι: τὸ πρῶ. Δύο βήματα κάνεὶ ὁ Μῆτρος χτυπᾷ τὴ θύρα τους καὶ βγαίνει ἡ μάνα του μὲ τὸ λυχνάρι στὸ χέρι. — Καλησπέρα κερά: εἶμαι ξένος: ἔχεις μέρος νὰ μὲ κοιμήσης; καὶ δὲ θὰ σ' ἀφίσω ἔτσι. Ἡ Κεραστάθαινα ἔκλινε, θὲς γιὰ τὴ πληρωμή, θὲς γιὰ τὴ ψυχὴ τοῦ Μῆτρος της νὰ βάλῃ μέσα τὸν ξένο. Σφίγγει τὴ καρδιά του ὁ Μῆτρος, καλησπερίζει τὸ γονιό του καὶ κάθεται λίγο ἀντίκρυ του. Τὰ λόγια του ἦταν λίγα καὶ μοναχὰ τὰ μάτια του τὸν βλέπαν ἀχόρταστα.

— «Θᾶταν τόσοσ ὁ Μῆτρός μας τώρα; λέει στὴ γυναῖκά του ὁ γέρος, μὰ κείνη δὲν ἔδωκεν ἀκρόασι γιὰτὶ ἔστρωνε τὸ κουρελόστρωμα ποῦ θὰ κοιμίζε τὸν Μῆτρο. Ἐκεῖνος σὰν κουρασμένος ποῦτανε δὲν πέρασεν ὥρα καὶ σηκώθηκε.

— «Ἐ, κερά, νύσταξα εἶπε». Τοῦ δείχνει τὸ στρῶμα ἡ Κεραστάθαινα καὶ φεύγει. Μὰ τὸ χρῆμα ποῦ ἀφίσε στὸ προσκέφαλό του μὲ κάμποσο χτύπημα στὰ σανίδια, ἔκανε τὴν Κεραστάθαινα νὰ μὴ τὴν πάρῃ ὕπνος κείνη τὴ βραδυά. Τὸ μάτι της μαῦρο ἀπὸ τὴ φτώχεια, συλλογίζούντανε κιόλας πῶς θὰ κακοπεράσῃ τὰ Λαμπρόσκολα καὶ ἀπεφάσισε νὰ τὰ πάρῃ. «Μὰ σὰν ξυπνήσῃ»; συλλογίσθηκε λιγάκι κι' ἔγινεν ἡ γυναῖκα θεριό: τὸ αἷμά της ἄναψε, ξέχασε πῶς εἶνε μάνα κι' ἀποφάσισε νὰ σκοτώσῃ τὸ μουσαφίρη. Ἡ γυναῖκα, παιδί μου, νὰ μὴ θελήσῃ νὰ κάνῃ τὸ κακὸ εἴτε μὴ ὅσον ἄγγελος εἶνε πρὶν, τόσο θεριὸ γίνεται τότες. Πῆρε μιὰ

σκουριασμένη ἀξίνη καὶ στάθηκε πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ Μήτρου. Δὲν τὸν ἄφησε τὸ δύστυχο νὰ τελειώσῃ τὸ πρῶτο ὄνειρο ποῦδλεπε στὴν πατρίδα του ὕστερα ἀπὸ τόσων χρόνων ξενητεία. Μὲ μιὰ τοῦ σκόρπισε τὰ μυαλὰ πέρα καὶ πέρα· ὡς τὸ κατώφλιο τρέξατε ποτάμι τὰ αἵματα. Καὶ ἡ γρηῃὰ τρομασμένη παρέλυσε. Δὲν ἔκανε βῆμα ἀπὸ τῆς θέσεως της ὡς τὸ πρῶτ' ἐμὲ τὴν ἀξίνη στὸ χέρι ξενύχτησε τὸν πεθαμμένο γυιό της.

Ἐδῶ γέμισε δεύτερη φορὰ τὸ τσιμποῦκι τοῦ ὁμπάρπα Σταμάτης καὶ ἀποκαμωμένος εἶτε ἀπὸ τὴν συγκίνησιν, εἶτε ἀπὸ τὸ μακρὸς ποῦδωκε στὴν ἱστορία του, ἄρχισε σύντομα νὰ κἀνῃ τὸ τέλος.

—Ἐ! Ἡ Λαμπρὴ ξημέρωσε· οἱ χωρικοὶ γύρισαν στὰ φτωχικά τους νὰ φᾶνε τὴν πασχαλιάτικὴν σουπὰ καὶ μοναχὰ ἡ Κεραστάθαινα εἶχε μείνῃ νηστική. Μιὰ καὶ δυὸ στὸ σπίτι τοῦ Μήτρου ἓνα κοπάδι φίλοι μὲ τραγοῦδια σπρῶξαν τὴ θύρα. Ἡ Κεραστάθαινα σκούπιζε τὰ αἵματα τὴν ὥρα κείνη. Κάποιος μάλιστα εἶπε μὲ γέλιο, μωρὲ νύχτα τῶσφ᾽ ἔξε τάρνι ἡ Κεραστάθαινα; Καὶ ἓνας ἄλλος· ἀπὸ τὴν χαρὰ τοῦ γυιοῦ της εἶπε. Μὲ τὰ «καλῶς τὰ δέχθηκες» ποῦ φώναζαν οἱ φίλοι τοῦ Μήτρου, μπαίνουν πειδὲ μέσα καὶ τὸν βρίσκουν σκοτωμένο.

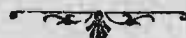
—«Ἐγὼ τὸν σκότωσα» φώναξεν ἡ Κεραστάθαινα, ὕστερα γέλασε μιὰ σταλιά καὶ στὸ τέλος ἔβαλε μιὰ σκληρὴ φωνὴ καὶ ἄρχισε νὰ κλαίῃ σὰν μωρό. Ἦταν τρελλή. Ὁ γέρος της δὲν ἔζησε παρὰ μέρες μοναχὰ. Καλλιτέρα. Κι' ἔμεινε μοναχὴ ἡ μάνα τρελλή νὰ βασανίζεται ἀκόμη. Καὶ τώρα τοῦ κατανᾶν ἀληθινὰ κόλλυθα τὰ συγγενολόγια του καὶ τὸν ἔκλαψεν οὐλο τὸ χωρὶς τὸν ξενητεμένο Μῆτρο καὶ τὸν μνημόνευε πειὰ μιὰ Κυριακὴ στάλήθαια ὁ παπᾶς τοῦ χωριοῦ.

—Ὁ Θεὸς νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὴν κόλασιν τὴν τρελλὴν μάνα του.

—Αὔριο πᾶμε νὰ σοῦ δείξω καὶ τὸ ῥημασμένο τους σπίτι καὶ σὺ πειὰ γράψε, παιδί μου, καλλιτέρ' ἀπ' αὐτὰ ποῦ σοῦ ἱστόρησα.

—Εὐχαριστῶ, ὁμπάρπα Σταμάτη, εὐχαριστῶ.

Σύμωρη.

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ.

Κιτρινήσαν καὶ γύρανε τὰ στάχια πέρα πέρα·
μέσ' ἔστ' ἑλισπύρι ἀναφεν ὁ κάμπος ὁ πλατύς.
Κουδοῦνι δὲν ἀκούεται, γιὰ πιστικὸν φλογέρα,
καὶ ἔτ' ἀνὰ δερμάτια ἀνάμεσα κοιμᾶται ὁ θεριστής.

Καὶ λυώνουν τὰ βωδάμαξα ἔστ' ὁ κάμπος τὸ ἑλισπύρι·
καὶ μέσ' ἑσταυλάκι ξεδιψᾷ ὁ σκύλος τοῦ ζευγαῖ,
κι' ἡ βοσκοπούλα στὸ παχὺ πλατάνι πᾶει νὰ γύρῃ,
καὶ στὸ γλυκὸ της ὄνειρο τ' ἄρνιὰ της σαλαγᾷ.

ΣΤΟ ΡΗΜΟΚΚΛΗΣΙ.

Τὴν νύχτα, ποῦ μᾶς πρόλαβε ἔστ' ὁ γκρέμιον ῥημοκκλήσι,
καὶ φοβισμένη ἐπάνω μου τὰ μάτια σου εἶχες κλείσει,
κι' ἐγὼ γλυκὸ νανούρισμα, τραγοῦδια σοῦ εἶχα φάλλῃ,
μὴ λησμονεῖς, μικρούλα μου, νὰ ξαναπᾶμε πάλι
νὰ βροῦμε τὸν πνευματικόν. Πῶχει ἀπ' τὰ χρόνια ἀσπρίση,
νὰ μᾶς ἀλλάξῃ στέφανα ἔστ' ὁ γκρέμιον ῥημοκκλήσι.

ΟΚΤΑΣΤΙΧΟΝ.

Κι' ἂν σβύνουνε οἱ πόθοι μου, τρελλή ξανθομαλλοῦσα,
κι' ἂν ἡ καρδιά μου γένηκε ἐρείπιον ταπεινόν,
γιὰ πάντ' ἂν μὲ λησμόνησεν ἐκείνη ποῦ ἀγαποῦσα,
ἂν βρέχῃ μου τὸ πρόσωπον τὸ δάκρυ, ἂν θρηνῶ,
μὴ τάχα ἔστην ὀρφάνια μου ἂν θῆς ἐσὺ νὰ κλάψῃς
δὲν θ' ἀναστήσῃς πειδὲ μορφῆς ἐλπίδες στὴ ζωὴ μας;
καὶ στὴν καινούργια ἀγάπη μας ἂν μ' ἄφηνες νὰ ζοῦσα
θανὰ ξεχνοῦσα τὴν παλῆν, γλυκεῖα ξανθομαλλοῦσα.

ΔΕ ΣΕ ΞΕΧΝΩ.

Τί κι' ἂν μὲ ξέχασες σκληρή; δὲ σὲ ξεχνῶ, στοχάσου!
 ὅσ' ἄν φάντασμα σὲ κυνηγῶ.

Ὅταν τὴν θέσι μου ἔπερνεν Ἐκεῖνος ἔστην καρδιά σου,
 τὴν πρώτη λύπη σοῦφερα στὰ στήθη σου ἐγώ.
 Ἐγὼ ἤμουν ποῦ ἐστάλαξα τὸ δάκρυό σου χάμου
 ὅσ' ἄν σοῦδεσαν τὴν ψεύτικη καρδιά μὲ δακτυλίδι·
 τὴν ὥρα ποῦ σὲ βάρεναν τὰ στέφανα τοῦ γάμου
 ἐγὼ ἔβοσκα τὰ σπλάχνα σου, φαρμακκέμενο ἑαῖδι.
 Δὲ σὲ ξεχνῶ· κι' ἂν τὴ νυχτιὰ τὴν πρώτη, ὦ μαύρη σκέψη!
 ὅσ' ἄν ἐφιάλτης ἄγριος στήν κλίνη σας συρθῶ,
 ὅ,τι γιὰ μένα ἐφύλαγες ἐκεῖνος πρὶν τὸ κλέψῃ,
 θὰ πνίξω κάθε πόθο σας! μὴ μὲ ξεχνᾶς, θάρθῶ.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Σὺν ὁῦς νὰ κατεβαίνῃ
 ἴψηλά π' τὸ ρημοκκλήσι,
 κάθε δειλὴ ψυχὴ,
 νὰ πᾶμε ἡμεῖς πιασμένοι
 προτοῦ γιὰ πάντα κλείσῃ,
 νὰ ποῦμε προσευχή,
 τὸ τί θὰ ποῦμε, φῶς μου,
 ἄς ξέρωμε μονάχοι
 τὰ κρύφια τῆς σιωπῆς·
 τοῦ περιπαίχτη κόσμου,
 ἄθῶα ψυχὴ, μὴ λάχῃ
 ποτέ σου καὶ τὰ πῆς.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΗΝ ΠΕΜΠΤΗΝ.

Ἀνάψτε, χριστιανοί, τῆς καρδιαῖς σας, κεριά, καὶ τὸ δάκρυό σας
 ἀφῆστε νὰ βρέξῃ τῆς ἐκκλησιαῆς τὴ μαρμάρινη στρῶσι. Βουβαθῆτε,
 ἀναρίθμητα πάθη στήν μυστικὴ λιτανεῖα νὰ περάσῃ ὁ Σταυρωμένος

Δὲ θὰ βαστάξῃ πολὺ, λιγότεστε ἄνθρωπε, ἢ ταπεινώσει ποῦ
 δείχνεις στήν ἀλήθεια ἐμπρός. Χύσου σὲ λίγο στὸν κόσμο καὶ
 παῖξε στήν κωμωδία τῆς ζωῆς, ποῦ ἐπλεξες μὲ τὰ χέρια σου. Χα-
 ρά σου! γέλα γιὰ νὰ κλάψῃς αὔριο. Χειροκρότησε τὴν ἀλήθεια
 γιὰ νὰ τὴν χορτάσῃς. Τὴν χόρτασες, τὴν σταύρωσες.

Ἄχ! ἄνθρωπε· στὰ χεῖλη σου ἀνθίζει τὸ γέλοιο καὶ τὸ μέτω-
 πό σου συνναφιάζει ἡ λύπη. Τὰ χεῖλη σου φέλγουν εὐχαῖς καὶ τρα-
 γούδια ἔστην ἀλήθεια καὶ στήν καρδιά σου παραμονεύει ὁ Σατανᾶς
 ποῦ θὰ τὴν καταπιῇ.

Καὶ τότε στήν καρδιά σου βασιλεύει ἀλήθεια καὶ δὲ θὲς νὰ
 τὴν ἀνεβάσῃς στὰ χεῖλη, καὶ κάνεις τὴν ἀλήθεια φέμμα, καὶ τότε
 τὰ χεῖλη σου σχεδιάζουν ἀλήθειαις ποῦ ἡ καρδιά σου δὲν τῆς
 ἀκούει, καὶ τότε παρουσιάζεις τὸ φέμμα γι' ἀλήθεια.

Κλαίω ὅταν γελᾶς καὶ μένε θνητέ, καὶ γελῶ ὅταν δακρύζῃς.

Ο ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΔΑΡΟΣ

— ΜΥΘΟΣ —

—Λοιπόν, τί σᾶς ἔλεγα; εἶπεν ὁ σαρανταπόδαρος ὅσ' ἄν
 ζωῦφια ποῦ εἶχαν κάμει συντροφιά σὲ μίαν κώχη τοῦ κή-
 που, κάτω ἀπὸ μιὰ μισοσαπισμένη, ἀναποδογυρισμένη
 παληόκουφα.

—Λοιπόν τί σᾶς ἔλεγα; Ἐντροπή μας εἶναι νομίζω, ὡς
 τὰ τώρα νὰ μὴν ἔχωμε καὶ ἡμεῖς ἓνα βασιλέα. Διέτε τὰ ζῶα
 τὰ τετράποδα ἔχουνε τὸ βασιλέα τους, τὰ πουλιὰ πάλι ἔχουνε
 τὸν ἀετό τους, χωρὶς νὰ μετροῦμε καὶ τοὺς ἀνθρώπους ποῦ
 ἔχουνε, δὲν ξεύρω πόσους βασιληάδες. Καὶ μεῖς ἔντομα καὶ
 ἀραχνίδες, ποῦ στὰ εἶδη μας ὡς τώρα τόσοι καὶ τόσοι δια-
 κρίθηκαν μὲ τόσες ἀρετὲς καὶ προσόντα, νὰ μὴν ἀποφασί-
 ζωμε ἀκόμα νὰ δώσωμε σὲ κανένα τὰ πρωτεῖα! Τί θὰ λέγουν
 καὶ τὰ ἄλλα ζῶα γιὰ μᾶς; Ἡ θὰ λέγουν βέβαια πῶς ζουλεύ-
 ομε ἀναμεταξύ μας, καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἀποφασίζομε, ἢ θὰ
 νομίζουν πῶς δὲν εἴμεθα ἱκανοὶ καὶ ἡμεῖς νὰ ἐκτιμήσωμε
 τὴν ἀνδρεία καὶ τὴν ἀρετὴ ὅπου ὑπάρχουν.

Αὐτὰ εἶπεν ὁ σαρανταπόδαρος, καὶ εἰς αὐτὰ ὁ σκορ-
 πιδὸς ἀπαντᾷ:

— Ὁρθότατα καὶ σοφώτατα, τὰ λόγια σου, φίλτατε, ἀλλὰ βεβαίως δὲν εἶναι δυνατόν ἡμεῖς ἐδῶ μόνοι νὰ λάβωμεν τόσον σπουδαίαν ἀπόφασιν. Ἄς προκαλέσωμεν μίαν γενικὴν συνέλευσιν πάντων τῶν ἐντόμων καὶ ἀραχνίδων, ἃς παρουσιάσῃ ὁ καθεὶς τὰς ἀξιώσεις του, καὶ μία ἐπιτροπὴ ποῦ θὰ ἐκλέξωμε μετὰξὺ μας, ἃς ἀποφασίσῃ τὸ δικαιότερον.

— Συμφωνῶ καὶ ἐγὼ πληρέστατα, λέγει ὁ σαρανταπόδαρος, καὶ ἂν τὸ ἐγκρίνῃ ἡ ὁμήγυρις νὰ τρέξω μάλιστα τώρα ἀμέσως, σὲ μιὰ στιγμὴ νὰ εἰδοποιήσω ὅλους τοὺς ἐνορίτας μας ἐδῶ τριγύρω.

Ἄλλὰ νὰ σᾶς πῶ, τώρα ποῦ τὰ λέγομε μετὰξὺ μας, καὶ πρὶν νὰ συναχθῇ ὅλο τὸ πλῆθος ἐδῶ, πιστεύω καὶ σεῖς θ' ἀναγνωρίσητε ὅτι τὸ δίκαιο εἶναι νὰ πάρῃ τὸ θρόνον τὸ ζωῦφιο ἐκεῖνο, ποῦ ἔχει τὸ φυσικὸ δῶρο νὰ ξεπερνᾷ ὅλα τὰ ἄλλα στὴ γρηγοράδα.

Ἐκεῖνο ποῦ χωρὶς νὰ ἔχῃ φτερά, ἔχει τὸ σπάνιο φυσικὸ χάρισμα παντοῦ νὰ προφθαίνῃ μὲ τὴν ὠκυποδία του, ἐκεῖνο τέλος πάντων ποῦ ἔχει τὰ πειὸ πολλὰ ποδάρια.

— Πῶς! μὲ συγχωρεῖς, λέγει ὁ σκορπιός. Καὶ λησμονεῖς, φίλε μου, τὰ σπουδαῖα προτερήματα τοῦ γένους τῶν σκορπιῶν; Γιὰ λίγο τῶχει ἡ εὐγενεία σου, ἓνα ζῶο σὰν ἐμέ, παραδείγματος χάριν, νὰ ᾔναι εἰς θέσιν μὲ τὸ φαρμακερότου δάγκαμα νὰ ἐπιφέρῃ τὸν θάνατον εἰς ζῶα ἑκατοντάκις μεγαλύτερα ἀπ' αὐτό;

Νομίζω ὅτι ὄχι μόνον νὰ λησμονηθῇ δὲν πρέπει ἡ ἰδιότης αὐτῇ, ἀλλὰ καὶ ὅτι εἶναι ἡ μόνη ποῦ πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, διότι ἀντιπροσωπεύει μίαν ζηλευτὴν δύναμιν, πασῶν ἀνωτέραν.

— Δὲν λέγω τὸ ἐναντίον, κι' αὐτὸ κἄτι εἶναι, λέγει ὁ σαρανταπόδαρος, ἀλλὰ βεβαίως δὲν εἶναι τὸ πᾶν.

— Πῶς! κἄτι εἶναι! νόστιμος εἶσαι τωόντι, φίλε μου. Ἄν νομίζῃς ὅτι τὰ σαράντα σου ποδάρια κάμουν ὅσο κάμνει τὸ φαρμακεμένο μου κεντρί, εἶσαι ἀπατημένος. Τώρα σοῦ

δείχνω ἐγὼ, ἐξηκολούθησεν ὁ σκορπιός, καὶ λοξὰ λοξὰ μὲ τὰ χέρια του ἀνοιγμένα, ὥρμησε νὰ ἀγκαλιάσῃ τὸν σαρανταπόδαρον.

— Μή, πρὸς Θεοῦ! μὴν ἐξάπτεσθε φίλοι! Μὴ ταράσσετε τὴν γαλήνην μας διὰ τόσον ἀσήμαντα πράγματα, λέγει μία κουβαρίδα. Περιττὸν ἄλλως τε νὰ φιλονεικῇτε ἀπὸ τώρα, ἀφοῦ ἡ γενικὴ συνέλευσις θὰ καθορίσῃ τὰ πάντα. Ἐπειτα μήπως δὲν ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι ἀντιπρόσωποι τῆς μεγάλης συνομοταξίας μας, ἔχοντες τὰς αὐτάς, ἂν ὄχι καὶ δικαιότερας ἀξιώσεις; Ἀφίνω τὸν ἑαυτὸν μου κατὰ μέρος, ἀλλὰ λησμονεῖτε τὴν μέλισσαν, λησμονεῖτε τὸ θαῦμα αὐτὸ τῆς φιλοπονίας, τῆς τάξεως καὶ τῆς προνοητικότητος, τὴν ὁποίαν καὶ οἱ ἄνθρωποι ζηλεύουν διὰ τὰς τόσας τῆς ἀρετάς;

— Αἱ! καὶ τί εἶναι ἡ μέλισσα; λέγει ὁ σαρανταπόδαρος, τί περισσότερο εἶναι παρὰ μία καλὴ νοικοκυρά; Ἐκείνη εἶναι πολὺ κατάλληλος γιὰ νὰ διευθύνῃ τὸ σπητικό της, δὲν λέγω τὸ ἐναντίον, ἀλλὰ πολλὴ τῆς πέφτει ἡ τιμὴ, μοῦ φαίνεται, νὰ τὴν κάμωμε καὶ βασίλισσα πάντων τῶν ἐντόμων καὶ τῶν ἀραχνίδων!

— Ἐπειτα εἶναι οἱ μύρμηκες ἐξακολούθησε ταπεινὰ ἡ κουβαρίδα, ποῦ αὐτοὶ κατορθώνουν πράγματα θαυμασιώτερα καὶ ἀπὸ τὰς μελίσσας.

— Νὰ δὰ ἡ ὥρα! αὐτὸ μᾶς ἔλειπε! λέγει ὁ σκορπιός. Νόστιμο θὰ ἦταν, μὰ τὴν ἀλήθεια, νὰ μᾶς κυβερνοῦνε τὰ μυρμήγκια!

— Καὶ διατὶ ὄχι; μήπως εἰς τὸ ἀνάστημα, καὶ εἰς τὴν φυσικὴν ῥώμην συνίσταται ἡ ἀξία τῶν ὄντων;

— Οὔφ! ξαναμωράματα, κουβαρίδα μου, διέκοψεν αὐτὴν ὁ σκορπιός.

Δὲν ἔχεις τίποτα ἄλλο νὰ μᾶς πῇς;

Ἡ κουβαρίδα κατέδασε τὰ κερατάκιά της, κουβαργιάστηκε ὁλοσπρόγυλη σὰν μπάλα καὶ δὲν εἶπε τίποτα.

Τότε ἓνας γυμνοσάλιαγκος, ἀνεβασμένος σὲ ἓνα ξε-

ρὸ φύλλο συκιᾶς ποῦ ἦταν ἐκεῖ μισοσαπισμένο, λέγει:

— Ἐκλεκτὴ ὁμήγουρις! Μολονότι δὲν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ συγκαταλέγωμαι εἰς τὸ ἰδικόν σας εὐγενέστατον γένος, ζητῶ τὴν ἄδειαν νὰ σᾶς εἰπῶ καὶ ἐγὼ τὴν ταπεινὴν μου γνώμην.

— Λέγε, τὶ θὰ μᾶς ᾔπῃς; λέγει ὁ σκορπιός.

Ἴδού, ἀξιότιμοι Κύριοι. Οὐδεὶς ἀρνεῖται ὅτι κατέχετε ὅλοι ὑμεῖς, ὡς καὶ οἱ ὑπὸ τῆς εὐγενεστάτης κυρίας Κουβαρίδας προταθέντες τοῦ θρόνου ὑποψήφιοι, χαρίσματα σπουδαῖα καὶ σημαντικά. Ἀλλά, ὑπὸ ἔποψιν αἰσθητικῆς, δὲν λέγω ὅτι ὑστερεῖτε, ἀλλὰ τέλος πάντων, ἐπειδὴ ὑπάρχουν εἰς τὸ γένος σας πλάσματα τέλεια ὑπὸ ἔποψιν καλλονῆς, νομίζω ὅτι καὶ αὐτὰ δὲν πρέπει νὰ μένουν κατὰ μέρος. Ἴδού ἀκόμα σήμερα ἔβλεπα ἀπὸ τὴν τρύπα τῆς κούφας νὰ πετᾷ ἔξω μιὰ κίτρινη πεταλούδα.

ὦ! τὶ ἐλαφρότης ἦτο ἐκείνη! τὶ χάρις, τὶ ζωηρότης χρωμάτων, τὶ λαμπρότης πτερῶν! Ἔχετε εἰς τὸ γένος σας αὐτὸ τὸ αἰθέριον πλάσμα, αὐτὸ τὸ ζωντανὸν καλλιτέχνημα, ἄξιον νὰ κοσμήσῃ καὶ τὸν ὑψηλότερον θρόνον, καὶ διστάζετε ἀκόμη εἰς ποῖον νὰ δώσετε τὴν βασιλείαν; Ἡ ἀναγνώρισις τῆς θείας τοῦ κάλλους ὑπεροχῆς, καὶ εἰς ὑμᾶς περισσοτέραν τιμὴν θὰ προσάψῃ διότι ὁ κόσμος θὰ εἰπῇ: Ἴδού ἀληθινοὶ καλλιτέχναι, ποῦ παραβλέπουν τὰ πάντα, διὰ νὰ δώσουν εἰς τὴν καλλονήν, τὴν θέσιν ἣτις

— Σώπαινε, καῦμένα, σαλιάρη! διακόπτει αὐτὸν ὁ σκορπιὸς φουρκισμένος.

Αὐτὰ ποῦ μᾶς λές, εἶναι σαλιαρίσματα, λόγια τοῦ ἀέρος καὶ τίποτε περισσότερο.

— Καὶ ὅμως, ἴσως ἔχει δίκαιον, εἶπε σιγὰ σιγὰ ἡ κουδαρίδα.

— Ἐγὼ, ξέρω νὰ πῶ, λέγει πάλιν ὁ σαρανταπόδαρος, πῶς

Ἐκείνη ὅμως τῇ στιγμῇ, μιὰ δυνατὴ κλωτσιὰ ἀνθρώ-

που, ἐπέταξε μακρὰ τὴν κούφα, καὶ φῶς ἀπλετο χύθηκε ἐπάνω στὰ συναγμένα ζωῦφια.

Μιὰ φωνὴ ἀκούσθηκε τότε:

— Τὶ κατὰστασις εἶναι αὕτη, μάστρο-Νικολῆ; ἔλεγεν ὁ κύριος στὸν κηπουρό του. Γιατὶ δὲν τὰ σηκώνεις αὐτὰ τὰ σκουπίδια ἀπὸ δῶ; Ὅρίστε! ξύλα, παληόκουφες! Τὶ εἶναι αὐτά; Σκουπιδαριὸ εἶναι ὁ κήπός μου;

Καὶ ταῦτα λέγοντας κλωτσοῦσε μὲ τὰ πόδια του τὰ συναγμένα σκουπίδια.

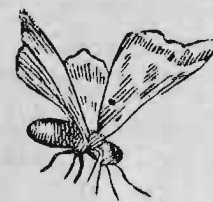
— Ὅρίστε, διές, συνάχθησαν ἓνα σωρὸ ζωῦφια. Νὰ κι' ἓνας σκορπιός. Σκότωσέ τον γρήγορα νὰ μὴ δαγκάσῃ κανένα.

Τὰ ζωῦφια τυφλωμένα ἀπὸ τὸ πολὺ φῶς, τὰ ἔχασαν καὶ δὲν πρόφθασαν νὰ φύγουν. Κι' ὁ κηπουρὸς μὲ τὸ σκαφτήρι ποῦ ἔκρατοῦσε, ἀφοῦ ἔκοψε εἰς δύο τὸ σκορπιό, κτυποῦσε δεξιᾶ, ἀριστερᾶ, χωρὶς νὰ πολυπροσέχῃ ποῦ κτυπᾷ.

.

Θαρρῶ πῶς μόνον ὁ σαρανταπόδαρος ἐγλύτωσεν ἀπὸ ἐκείνη τὴν πανωλεθρίαν.

ΕΥΡΥΔΙΚΗ Ζ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΟΥ.

ΟΛΙΓΑ ΠΕΡΙ ΧΥΔΑΪΣΤΩΝ

ὑπὸ Γ. ΜΙΣΤΡΙΩΤΟΥ

(Ἀπόσπασμα ρητορικοῦ λόγου «Περὶ ἀνανεώσεως τῆς Ἑλλάδος»)

Ὅτε ὁ γενναῖος τοῦ Ἀχιλλέως υἱός, ὁ Νεοπτόλεμος, κληθεὶς ἦλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἀχαιῶν, ὅπως ἐκπορθήσῃ τὰ Πέργαμα τοῦ Ἰλίου, ὁ στρατὸς ἠσπάζετο αὐτόν, μεθ' ὅρκου βεβαιῶν, ὅτι βλέπει πάλιν τὸν ἤδη θανόντα Πηλεΐδην, καὶ πάλιν, ὅτε ὁ Ἀννίβας ἀφίκετο εἰς τὴν Ἰσπανίαν, οἱ ἀρχαῖοι στρατιῶται ἐνόμιζον, ὅτι ἀπεδόθη αὐτοῖς ὁ Ἀμίλκας νεώτερος.

Τοῦτ' αὐτὸ συνέβη καὶ ἐν τῷ ἄρτι λήξαντι αἰῶνι, καθ' ὃν οἱ ἡγήτορες τοῦ πολιτισμοῦ ἐπίστευσαν, ὅτι ἡ ἀρχαία Ἑλλάς ἐνεφανίσθη αὖθις νεωτέρα. Δὲν ἦτο ἔτι γραῖα, ὡς ἐν τοῖς χρόνοις τῶν Κομνηνῶν καὶ τῶν Παλαιολόγων, ὅτε ἦδε τὰ κύκνεα αὐτῆς ἄσματα, ἀλλὰ νεαρά καὶ εὐσταλής, ὡς ἡ Ἀρτεμις ἐν τοῖς θεοῖς καὶ ἡ Ναυσικάα ἐν τοῖς Φαίαξι, καὶ τὰ ἀγωνιζόμενα αὐτῆς τέκνα ἐνεπνέοντο ὑπὸ τηλικούτου μένους, ἡλίκον ὁρῶμεν ἐν τοῖς ἥρωσι τῆς Ἰλιάδος. Τῇ ἀληθείᾳ συμβαίνει παράδοξόν τι ἐν τῷ ἡμετέρῳ γένει· ἂν τις ἀναγνῷ τὸ ἔπος, ἐν ᾧ ἀπεικονίζονται τὰ ἡρωϊκὰ τῶν ἐν Τροίᾳ Ἀχαιῶν ἔργα, καὶ κατὰ συνέχειαν τὴν ἱστορίαν τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, θέλει ὑπολάβει, ὅτι δὲν παρεμπίπτουσι τρεῖς χιλιετηρίδες, ἀλλ' ὅτι οἱ ἐλευθερωταὶ εἶναι υἱοὶ καὶ ἐπίγονοι τῶν πορθητῶν τοῦ Ἰλίου. Τὸ Ἑλληνικὸν γένος ἀνεωόθη, ἀλλὰ δὲν ἀνεγεννήθη, διότι δὲν ἔθανεν, ὡς πλεῖστοι ἄλλοι λαοί, καὶ δὲν ἔθανε, διότι ἡ ὕλη διαιρεῖται, ἀποσυντίθεται καὶ θνήσκει. Τὸ πνεῦμα ὅμως καὶ αἱ ιδέαι εἶναι ἀσύνθετα, ἰδιαίτερα καὶ ἀθάνατα, ἡ δὲ Ἑλλάς εἶναι ἡ μήτηρ τῶν ιδεῶν δὲν ἐξήτησε τὴν ὕλην οὐδὲ τὸ κέρδος, ἀλλ' ὡς ἀετὸς εἰς τὰς μεταφυσικὰς τοῦ οὐρανοῦ σφαίρας ἀναπτᾶσα ἐθήρευσεν ιδέας, αἵτινες εἶναι συγγενεῖς πρὸς τὴν θεϊαν φύσιν καὶ τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα. Τοιοῦτοι λαοὶ δὲν θνήσκουσιν οὐδὲ τυγχάνουσι μόνον τῆς παυρίνης ἀθανασίας, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐπαναγωγῆς εἰς τὴν ἀρχέγονον φύσιν ἀποτίθενται τὸ γῆρας, ἀνακτῶνται νέας δυνάμεις καὶ ἄρχονται νέας ἀνελίξεως, ὡς δὴ οἱ ἀ-

στρονόμοι λέγουσιν, ὅτι αἱ κοσμικαὶ σφαῖραι, ὅταν γηράσωσι, συγκρούονται καὶ συγκρουόμεναι ἀναγεννῶνται.

Ἡ Ἑλλάς, ἀνανεωθείσα, τὰς ῥυτίδας τοῦ γήρατος ἀποβαλοῦσα καὶ τὰς ἀλύσεις τῆς δουλοσύνης θραύσασα τὸ πρῶτον ἀπεπειράθη, ὅπως ἀνεύρῃ τὴν μελιχρὰν ἐκείνην φωνήν, δι' ἧς ἀπήγγειλε τῷ κόσμῳ τὰ θεῖα τοῦ Πλάτωνος ῥήματα καὶ τοὺς γενναίους τοῦ Δημοσθένους λόγους. Βεβαίως καὶ οἱ ἄλλοι τῆς ἀρχαιότητος λαοὶ δὲν ἔμειναν σιωπηλοί, ἐφθέγγαντο ὅμως ὡς οἱ κορυθαλοί, οἱ ἔποπες καὶ οἱ κολοιοί. Μόνον τὸ ἐλληνικὸν γένος ἔσχε γλῶσσαν στρογγύλην, εὐπλαστον καὶ ἡδεῖαν, ὡς εἶναι ἡ τῆς ἀηδόνος φωνὴ καὶ ἡ ᾠδὴ τοῦ Ἀρίονος, ἥτις καὶ τῶν δελφίνων τὰ ὄτα κατεκίλησε. Τὴν ἀμύθητον τῆς γλώσσης ταύτης ἡδονὴν αἰσθάνονται οἱ λογάδες τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, οἵτινες χάριν τῶν Προπυλαίων καὶ τοῦ Παρθενῶνος εἰς τὴν πόλιν τοῦ Περικλέους συρρέοντες φοιτῶσιν εἰς τὸ ἡμέτερον θέατρον μόνον ὅταν διδάσκονται ἀρχαῖα δράματα, ὅπως ἀκούσωσι τὰ εὐπλαστα τοῦ Σοφοκλέους ῥήματα ὑφ' ἐλληνικῶν στομάτων ἀπαγγελλόμενα.

Ἐξαίρεσιν ποιοῦσιν ὀλίγοι ἀμαθεῖς τῆς καθ' ἡμᾶς Ἑλλάδος νεανίσκοι, οἵτινες μὴ δυνάμενοι νὰ αἰσθανθῶσι τὸ ἀμύθητον τῆς ἀρχαίας γλώσσης κάλλος ἐκθάπτουσι τὰ ῥάκη τῶν καλυβῶν τῆς δουλοσύνης, ἅπερ πειρῶνται ὅπως παραβάλωσι πρὸς τὴν ἀλουργίδα τοῦ Πλάτωνος καὶ ὅπως τὴν ῥάβδον τοῦ ἀγροίκου ποιμένος ἀντιπαράξωσι πρὸς τὸ σκῆπτρον τῆς ἡγεμονίδος τῶν γλωσσῶν. Οἱ κολοιάρχει οὗτοι τῆς βαρβαροφώνου γλωσσικῆς δυσαρμονίας ἐπανάγουσιν εἰς Ἑλληνικὰ στόματα Ἑνετικὰς ἢ Τουρκικὰς λέξεις καὶ πλάττουσι κακὸν ἡγεῖν λεξιεῖδα, ἅπερ διεγείρουσι τὸν ἔμετον, καὶ διὰ τῆς ἀγροίκου ταύτης ἀξίνης πειρῶνται, ὅπως καταρρίψωσι τὰ μεγαλοπρεπῆ μέγαρα, ἅπερ ἀνῆγειρεν ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ Κοραῆ καὶ διεκόσμησεν ἡ σμίλη καὶ ὁ χαρακτήρ τῶν ἐπιφανεστάτων τεχνιτῶν τῆς γλώσσης τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Καὶ οὗτοι μὲν εὐρίσκουσι συμφέρον ἐν τῇ ἀντιδράσει πρὸς τὴν ἐθνικὴν γλῶσσαν, διότι συγκαλύπτουσι τὴν ἀμάθειαν αὐτῶν, οἱ δὲ κρύφιοι τούτων ὑποστηρικταί, εἴτε ἐν γνώσει εἴτε ἐν ἀγνοίᾳ, συμβάλλονται εἰς τὴν δούλωσιν τοῦ ἔθνους. Διότι γλῶσσα εὐγενὴς ἐξαίρει τὸ φρόνημα αὐτοῦ, ἀναπτύσσει τὴν διάνοιαν καὶ ἀνάγει αὐτὸ ὡς ἀετὸν εἰς αἰθερίους σφαίρας, εἰς ἃς δὲν ἐξικνουῦνται οἱ ἡλεκτρισμὸν ἐκπέμποντες κατακτητικοὺ ὄφεις ὀφθαλμοί. Τοῦναντίον ἡ ταπεινὴ γλῶσσα καταρρίπτει τὸ φρόνημα τοῦ λαοῦ, μεταβάλλει τὸ εὐγενὲς τοῦ ὑπερτάτου ὄντος πλάσμα εἰς κτῆνος καὶ ἄξιον τῆς δηώσεως τοῦ τυχόντος κατακτητοῦ.

Διὰ τοῦτο οἱ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἐπιβουλεύοντες δὲν φθείρουσι μόνον τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἡμετέρου γένους, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ εἰς κίνδυνον ἐμβάλλουσιν. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι μετ' ἀναιδεΐας ἠθέλησαν νὰ εἰσδύσωσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ τῆς μεταφράσεως τοῦ Εὐαγγελίου, εἰς τὴν δημοσίαν ἐκπαίδευσιν διὰ τῆς εἰσαγωγῆς χυδαίων ἀναγνωσμάτων καὶ εἰς τὴν δημοσιογραφίαν δι' ἀποπλανήσεως μικροτέρων πευθίνων. Δὲν γινώσκουμεν, ἂν ἐξηπάτησαν πολλούς, ἀλλ' οἱ διευθύνται τοῦ τύπου (καὶ εἰρήσθω πρὸς αἰωνίαν αὐτῶν τιμὴν) ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ ἐξήρθησαν εἰς τὴν ὑψηλὴν τῆς ἐντολῆς αὐτῶν σφαῖραν.

Ἀλλὰ πρὸς τί αἱ τοιαῦται ἐνέργειαι; τίνα σκοπὸν θηρεύουσι; Καθ' ἡμᾶς οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἢ *παράφρονες ἢ προδόται τῆς πατριδος εἶναι*. Μέσος ὅρος δὲν ὑπάρχει. Ἐν τῇ Ψυχιατρικῇ τοῦ διαπρεποῦς ἱατροῦ Κατσαρᾶ ὑπάρχει εἶδος παραφρόνων, οἵτινες ἐπαγγέλλονται τὴν ἵδρυσιν γλωσσικῶν ιδιωμάτων. Πολλοὶ τῶν λογίων εἰς τὴν τάξιν ταύτην ὑπάγουσι τοὺς ἐκφύλους, οἵτινες διὰ τῆς μανίας αὐτῶν συνταράσσουσι τὴν ἁρμονίαν τοῦ ἑλληνικοῦ γένους. Ὑπάρχουσιν ὅμως ἄλλοι, οἵτινες ἀποβλέποντες εἰς τὰς σχέσεις τῶν χυδαϊστικῶν διαβλέπουσι πολιτικὰ σχέδια, καὶ δὴ ἐνθυμοῦνται, ὅτι ὁ διαπρεπὴς Κρουμβάχερ ἐλέγχεται ἐν τῇ «Κλειοῖ», διότι ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐκδόσει τῆς γραμματολογίας αὐτοῦ τὴν πόλιν τῶν Παλαιολόγων δὲν ἐθεώρησεν Ἑλληνικὴν. Ἀλλ' ὁ μακαρίτης Θερεϊανὸς ἐν τῷ διίσχυρισμῷ τούτῳ ἐνεῖδεν οὐχὶ ἔρευναν ἐπιστημονικῆς ἀληθείας, ἀλλὰ πολιτικούς ὑπολογισμούς. Τίς ἄρα γε μίτος συνδέει τοὺς ἡμετέρους χυδαῖστας μετὰ τοῦ σοφοῦ Γερμανοῦ; Ἐν τῷ παρόντι πρέπει νὰ ὦμεν ἐπιφυλακτικοί. Ὅπωςδὴποτε καὶ οἱ ἡμέτεροι καὶ οἱ ἄλλοι ἐθνεῖς χυδαῖσται ἐργάζονται, ὅπως δολίως διαρρήξωσι τοὺς ἀδαμαντίνους δεσμούς τῆς ἐθνικῆς γλώσσης, δι' ἧς συνδέονται τὰ ἀπειροπληθῆ τοῦ μεγάλου Ἑλληνικοῦ γένους μέλη. Ὁ πειρώμενος, ὅπως θρασυῇ τοὺς δεσμούς τούτους, διαλύει τὸ ἔθνος εἰς μικρὰς κοινότητας ἐχούσας διάφορα διαλεκτικὰ ἰδιώματα, προπαρασκευάζει αὐτὸ εἰς δούλωσιν καὶ προγυμνάζει, ἵνα διὰ τῆς ταπεινώσεως τῆς διανοίας παρέχῃ δίκην δουλοπαροίκου τὸν τράχηλον εὐτιθάσσειτον.

Καὶ οἱ δημοσιογράφοι καὶ οἱ περὶ τὰ γράμματα ἀσχολούμενοι καὶ αἱ ἀνώτεραι τῆς κοινωνίας τάξεις καὶ σύμπας ὁ λαὸς ἐξεπλήρωσε τὰ καθήκοντα αὐτοῦ, ἐπέστη δ' ὁ καιρὸς, ἵνα καὶ ἡ πολιτεία ἐπιβάλλῃ τὴν στιβαρὰν αὐτῆς χεῖρα. Δὲν εἶναι δίκαιον, δὲν εἶναι ἐθνικόν, ἵνα οἱ καταπροδίδοντες τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἔθνους τρέφονται ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου. Ἄν δὲ πάλιν ἔπαθον τὰς φρένας καὶ ἦναι ἄ-

ξιοὶ οἴκτου, ὑπάρχουσι φιλανθρωπικὰ καταστήματα, ὅπως τύχῃσι τῆς εὐεργεσίας τῆς κοινωνίας. Εὐχόμεθα, ἵνα ἡ πολιτεία λάβῃ ἐν καιρῷ τὴν δέουσαν πρόνοιαν, διότι οἱ λαοί, ὅταν ἴδωσι τὴν θρησκευαίαν ἢ τὴν γλῶσσαν αὐτῶν ὑπονομιεμένην, μέχρι βαιῶν ἐξεγέρσεων ἐξικινδύνται, ὅπερ προφανῶς βλέπει αὐτούς. Οὕτω πράττουσιν οἱ ἰθύντορες τῶν λαῶν, ὅσοι ἐννοοῦσι νὰ συνεχίσωσιν εὐκλεῆς παρελθὸν καὶ ἔχουσι τὸ ψυχικὸν σθένος, ὅπως ἀτενίσωσιν εἰς ἔνδοξον μέλλον.

Ἄν οἱ χυδαῖσται ἐπετύγχανον τοῦ σκοποῦ αὐτῶν, ἠθελον ἀφαιρέσει ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ τὸ ὄργανον τῆς ἀναπτύξεως καὶ καταρρίψει μνημεῖον, ὅπερ ἡ νεωτέρα Ἑλλάς ἐπὶ ἓνα αἰῶνα ἀνήγειρε. Πλὴν τούτου δύνатаί τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ ἐθνικὴ ἡμῶν γλῶσσα κατέστη σχεδὸν διεθνὴς, διότι πάντες οἱ λόγοι τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς ἐννοοῦσι τὰ ἐν τῇ γλώσσῃ ταύτῃ γραφόμενα, ὥς δύναμαι δι' ὀλίγων παραδειγμάτων νὰ κυρώσω. Ἡ ἐν τῇ ἐθνικῇ γλώσσῃ γραφομένη Ἀρχαιολογικὴ ἐφημερὶς ἀναγινώσκεται εὐχερῶς ὑπὸ παντὸς τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, καὶ τὰ συγγράμματα πολλῶν νεωτέρων λογίων εὐρίσκω κρινόμενα, ἄρα ἀναγινωσκόμενα ὑπὸ τῶν ἄλλοι ἐθνῶν. Ἄν δ' ἦτο ἐπιτετραμμένον νὰ εἴπω τι καὶ περὶ τῶν ἐμῶν ἔργων, ἡδυνάμην νὰ μνημονεύσω, ὅτι αἱ πλεῖσται βιβλιοθήκαι τῆς Γερμανίας ἔχουσι τὰς ἐκδόσεις μου καὶ οἱ Γερμανοὶ φοιτηταὶ οὐχὶ σπανίως μελετῶσι τοὺς Ἑλληνας συγγραφεῖς κατὰ ταύτας. Ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Βερολίνου ἔλειπόν τινες ἐκ τούτων καὶ ὁ ἔφορος τῆς βιβλιοθήκης ἤτησε ταύτας παρ' ἐμοῦ. Ἡ περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς κατὰ Πλάτωνα διατριβή μου δημοσιευθεῖσα ἐν τῇ «Ἀτλαντίδι» ἐζητήθη παρὰ πάντων τῶν Ἀμερικανικῶν πανεπιστημίων. Καὶ ὅμως ἄλλοι λαοί, ὥς οἱ Ἰσπανοί, οἱ Πορτογάλλοι, οἱ Δανοί, οἱ Σουηδοί, οἱ Νορβηγοί, καὶ ἄλλοι διὰ τὸ ἀκατάληπτον τῆς γλώσσης αὐτῶν δὲν ἠξιώθησαν, ἵνα τὰ ἐπιστημονικὰ τούτων ἔργα γένωνται κοινὸν τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ἀνάγνωσμα.

Δικαίως ἄρα ὁ μεγάλωνυμος τῆς Μεγ. Βρεττανίας πολιτευτῆς, ὁ Γλάδστων, ὁ συμπολίτης τοῦ προσφιλεστάτου ἡμῖν Βύρωνος, ἔλεγεν, ὅτι διὰ δύο θαυμάζω τὸ Ἑλληνικὸν γένος· πρῶτον, ὅτι ἐν τῇ τρικυμίᾳ τῶν περιπετειῶν διετήρησε τὰ Πατριαρχεῖα, καὶ δεύτερον, ὅτι ἐν τῷ βραχεῖ τῆς ἀνεξαρτησίας χρόνῳ οἱ λόγοι αὐτοῦ ἐκάθησαν τὴν γλῶσσαν. Ναί! Ἐκαθήραμεν, ἀλλ' οἱ ἀντεθνικοὶ ἄνθρωποι ἐχάραξαν κυκλοβόρου χειμάρρους ἐπιχέοντας δυσώδη ἵλυν καὶ βόρβορον καὶ ρυάκια παρασύροντα θνησιμαῖα ζῶα καὶ ἐκχέοντα ταῦτα εἰς τὴν δεξαμενὴν τῆς γλώσσης τῆς περιεχούσης ὕδατα διαυγῆ ὥς τὰ τῆς Κασταλίας τοῦ Μουσηγέτου Ἀπόλλωνος.

Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἐτόλμησαν, ἵνα δύο ἀριστουργήματα τοῦ Ἀττικοῦ θεάτρου, τὴν Ὁρέστειαν τοῦ Αἰσχύλου καὶ τὴν Ἀντιγόνην τοῦ Σοφοκλέους, ὡς ἄτακτα παιδιά, κατὰ τὴν φράσιν τοῦ βασιλέως, μολύνωσι διὰ μεταφράσεως. Ἄλλ' ἐπιφανέστατος τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων ἐρμηνευτὴς καὶ ἐμὸς διδάσκαλος, ὁ Haupt, ἔλεγεν ἡμῖν ἐξ ἔδρας ἐν Βερολίῳ, ὅτι δύο εἰδῶν μεταφράσεις ὑπάρχουσι. Κατὰ μὲν τὸ πρῶτον ὁ μεταφραστὴς ὀφείλει νὰ προσεγγίσῃ εἰς τὸ πρῶτον τυπον τοσοῦτο, ὅσον ὁ μαθηματικὸς ἐν τῷ τετραγωνισμῷ τοῦ κύκλου, κατὰ δὲ τὸ δεύτερον νὰ ἐννοήσῃ οὗτος, ὅτι μετάφρασις ποιητοῦ δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ. Τῶν λόγων τούτων ἐμνημόνευον πρὸ τριῶν δεκαετηρίδων, ὅτε ἡρξάμην τῆς ἐκδόσεως τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων, καὶ αὐτὰ ταῦτα μετὰ πάροδον μακροῦ χρόνου ἐπαναλαμβάνω. Ὁ Γερμανὸς ἐρμηνευτὴς ἔλεγεν, ὅτι μετάφρασις ποιητοῦ εἶναι τι ἀδύνατον, ἐν ᾧ ἡ Γερμανικὴ γλῶσσα εἶναι, ὡς γνωστόν, πλουσιωτάτη. Ἡ δημώδης ὁμως γλῶσσα ἡμῶν περιέχει ὀλίγας λέξεις πρὸς ἐκδήλωσιν τῶν φυσικῶν ἀναγκῶν ἢ τῶν ἀλγηδόνων καὶ ἡδονῶν. ἑλέγχεται ὁμως ἀνεπαρκεστάτη, ὅπως εἰσέλθῃ εἰς τὸ βασίλειον τῶν ἰδεῶν.

Οἱ μεταφρασταὶ προέβησαν εἰς τὴν μετάφρασιν τῆς τριλογίας τοῦ Αἰσχύλου, ἣτις ὀνομάζεται Ὁρέστεια. Εἰς τὴν θάλασσαν ἰταμῶς εἰσέρχονται ἢ οἱ ἄριστα γινώσκοντες νὰ κολυμβῶσιν ἢ οἱ ἀδαεῖς τῆς κολυμβητικῆς τέχνης. Δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ ποιητὴς ὑπὲρ τῆς οὐδὲ γλῶσσα πλουσιωτέρα καὶ τολμηροτέρα τῆς Αἰσχυλείου καὶ ὁμως ταύτην διὰ τῶν ὀλίγων λεξειδίων τῆς δημώδους ἠθέλησαν νὰ ἀποδώσωσιν. Ἐπειδὴ δ' αὕτη δὲν ἐπῆρκεσε, κατέφυγον εἰς τὴν ὑψηλοτέραν καὶ διὰ τῆς ἀναμίξεως τῶν διαφόρων βαθμίδων τῆς γλώσσης ἐγένοντο γελοῖοι, ὡς καὶ ἡ πολυθρόνητος Βαβυλωνία διεγείρει πολὺν γέλωτα, διότι ἐν ταύτῃ ἀναμειγνύονται διάφοροι τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος διάλεκτοι. Δεύτερον ἡ μετάφρασις διηγείρε τὸν γέλωτα τῶν θεατῶν, διότι ἡ ταπεινὴ ἐποπτεία τῆς δουλικῆς γλώσσης ποιεῖ ἀπότομον καὶ γελοῖαν ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ὑψηλὴν τοῦ Αἰσχύλου, ὅστις χάριν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν κυβερνήτην τοῦ κόσμου ἐτόλμησε νὰ ἀντεπεξέλθῃ. Καὶ ὁμως τὸν Τιτᾶνα τοῦτον τῆς ποιήσεως, τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κυναιγείρου καὶ τοῦ Ἀμεινίου, τοῦ ἀριστεύσαντος ἐν Σαλαμῖνι, ἐτόλμησαν νὰ προσαγορεύσωσιν οἱ πυγμαῖοι διὰ γλώσσης ταπεινῆς καὶ δουλικῆς καὶ ἐν θεάτρῳ, ἐν ᾧ, ὡς ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ἔπρεπε νὰ ἐξαίρωνται τὰ γενναῖα φρονήματα καὶ ὁ εὐγενέστερος τῆς γλώσσης τύπος.

Ἄλλ' οἱ χυδαῖσται λέγουσιν ἡμῖν νὰ ἐργαζώμεθα (λέγοντες ἐρ-

γασίαν ἐννοοῦσι τὴν συλλογὴν ἡκρωτηριασμένων καὶ ὀθνείων λέξεων παρὰ γραιδίῳ, αἵτινες ἀντικατέστησαν τὰ λεξικά καὶ τὸ Πανεπιστήμιον), νὰ ἀναμένωμεν τοὺς μέλλοντας σοφοὺς τῆς δουλικῆς γλώσσης, τοὺς λαβόντας τὴν ἐντολήν, ὅπως ὑπερακοντίσωσι τὸν Πλάτωνα καὶ τὸν Δημοσθένην, καὶ νὰ δεχθῶμεν τὸ φύραμα τῶν γλωσσῶν, ὅπως ἀποφύγωμεν τὴν διγλωσσίαν. Ναί· ἐργαζόμεθα, ἀλλ' ἵνα ἐγείρωμεν καὶ οὐχὶ ἵνα κατεδαφίζωμεν. Ἀθλιοὶ! ὠθεῖτε νεαρὸν ἔθνος εἰς τὸν λαβύρινθον τοῦ ἀδήλου, ὅπως γένηται βορὰ τοῦ Μινωταύρου. Ἄλλ' ὡς ὁ Θησεὺς ἐσώθη διὰ τοῦ μίτου τῆς Ἀριάδνης, οὕτω καὶ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς θέλει διαφύγει τὸν κύνδυνον διὰ τῆς συνέσεως αὐτοῦ. Ἀπειλοῦσιν ἡμᾶς διὰ τοῦ φάσματος τῆς διγλωσσίας, ἀλλὰ διγλωσσίαν ἔχουσι πάντες οἱ λαοί, ὡς καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι ἔχουσι διπλὴν στολὴν, ὧν τὴν μὲν φέρουσιν ἐν τῷ κοιτῶνι καὶ τῷ ἐστιατορίῳ, τὴν δὲ ἐν τοῖς πολυωνύμοις συλλόγοις τοῦ τε δημοσίου καὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου. Ἐγὼ αὐτὸς περιερχόμενος Γερμανικὰς κώμας ἤκουσα διάλεκτον πολὺ ἀπέχουσαν ἐκείνης, ἣν ἤκουον ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ. Ἐσκέφθη ποτὲ ἡ Κυβέρνησις τοῦ σοφοῦ Γερμανικοῦ κράτους, ἵνα τὰς διαλέκτους τῶν ἀγροτῶν εἰσαγάγῃ εἰς τὰ Πανεπιστήμια, τὰ θέατρα, τὴν δημοσιογραφίαν καὶ τὰ γράμματα; Καὶ οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι ἐν τῇδε τῇ πόλει, ἐν ἣ πάντες οἱ πολῖται εἶχον μεγάλην διανοητικὴν ἀνάπτυξιν, δὲν ἐστεροῦντο διγλωσσίας ὡς δύνασθε σαφῶς νὰ κατανοήσητε, ἂν παραβάλητε τὴν γλῶσσαν τοῦ Ἀριστοφάνους πρὸς τὴν τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Δημοσθένους. Ἡ μὲν γλῶσσα τοῦ κωμικοῦ εἶναι ἡ γλῶσσα τῶν Ἀθηναίων, ἡ δὲ τοῦ Δημοσθένους ἡ τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου καὶ ἡ τοῦ Πλάτωνος ἡ τῶν φιλοσοφικῶν σχολῶν. Τῇ ἀληθείᾳ ἤθελεν εἶναι γελοῖον, ἂν ὁ Πλάτων μετεχειρίζετο τὴν γλῶσσαν τοῦ Ἀριστοφάνους ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ καὶ ὁ ῥήτωρ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ δήμου. Οἱ ἡμέτεροι χυδαῖσται τὴν γλῶσσαν αὐτῶν δύνανται νὰ μεταχειρίζονται διαλεγόμενοι πρὸς τοὺς θεράποντας αὐτῶν ἢ ἐν τοῖς καπηλείοις. ὅταν ὁμως ἐμφανίζονται ἐν τῷ θεάτρῳ καὶ δὴ ἐν τῷ βασιλικῷ, ὑπὲρ οὗ ἐνδιαφέρονται οὐ μόνον οἱ βασιλεῖς, ἀλλὰ καὶ τὸ ἑλληνικὸν γένος ὁλόκληρον, ὀφείλουσι νὰ ἔχωσι μᾶλλον γλῶσσαν εὐγενῆ ἢ στολὴν πολυτελεῆ καὶ διαφέρουσαν.

Οἱ χυδαῖζοντες μεταφρασταὶ υποκρίνονται ἀπορίαν, ὅτι τὰ ἔργα αὐτῶν ἀπεδοκιμάσθησαν. Τὸ πρᾶγμα ὁμως δὲν εἶναι δυσερμήνευτον, διότι τοῦτ' αὐτὸ θέλουσι πάθει, ἂν τολμήσωσι νὰ ἐξέλθωσιν εἰς τὸ αὐτὸ θέατρον περιβεβλημένοι τὰς ἐμβάδας καὶ τὴν στολὴν τοῦ κοιτῶνος. Ἄλλ' αἱ ἀποδοκιμασίαι καὶ οἱ καταγέλωτες ἄς χρησιμεύσωσιν αὐτοῖς ὡς διδασκαλία, ἵνα μὴ διασπῶσι τὴν ἐνότητα τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς.

Ταλαίπωρον Ἑλληνικὸν γένος! δὲν ἦρκεσε τὸ ἐγχειρίδιον τοῦ δολοφόνου καὶ ἡ δυναμίτις τοῦ ἀνατροπέως, ἀλλ' ἦτο πεπρωμένον ἵνα βέβηλοι ἑλληνικαὶ χεῖρες ἐμβάλωσι πυρίτιδα καὶ ὑπὸ τὰ θέμεθλα τοῦ Παρθενῶνος τῆς γλώσσης. Καὶ πράττουσι ταῦτα ἐν χρόνοις χαλεποῖς, καθ' οὓς οἱ μὲν ὑλισταὶ ῥηγνύουσι φωνάς, ὅτι εἶδη τινὰ τῶν ζῶων ἐξέλειπον, οἱ δὲ πεπολιτισμένοι λαοὶ οἱ διδαχθέντες ὑπὸ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος δὲν ἔδειξαν υἱικὴν στοργὴν οὐδὲ διεμαρτυρήθησαν ἐντόνως, ὅτι οὐχὶ ζῶα, ἀλλ' ὁ εὐγενέστερος λαὸς διὰ βδελυγῶν τρόπων ἐξαφανίζεται. Ἄλλ' ἄς μάθωσιν, ὅτι αἱ Ἑλληνικαὶ Ἑρινύες δὲν φέρουσιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς δέρματα ἀκάκων προβάτων, ὥς ἐν τῷ Βασιλικῷ θεάτρῳ, ἀλλ' ὅφεις τιμωροῦντας τοὺς μητρολοίας. Ὁ Ἑλληνικὸς λέων δύναται μὲν νὰ κλεισθῇ ἐν κλωβῷ καὶ δύναται τεχνηέντως νὰ ἀποσπάσῃ τοὺς ὄνυχας αὐτοῦ, ἀλλ' ἂν ἐξέλθῃ τούτου, θέλει τύψῃ κατὰ κόρυς, ὥς ἄλλοτε τὸν ἡγήτορα ὀλοκλήρου κοσμοκρατορίας.

Μετὰ τὴν ἐξέγερσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἔχομεν δι' ἐλπίδος, ὅτι οἱ χυδαῖσταὶ θέλουσι παύσει συνταράσσοντες τὸ ἡμέτερον γένος καὶ διασπῶντες τὴν Ἑλληνικὴν φυλὴν. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἀσχολούμενοι περὶ τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα ἔχουσι καθήκον νὰ δημοσιεύσωσιν ἀναγνώσματα ἐν γλώσσῃ καλῇ, ἣν λίαν ἀγαπᾷ τὸ ἡμέτερον γένος· διότι τοῦτο διὰ τὴν δουλосύνην πολλαχῶς μὲν ἐλωβήθη, ἀλλ' ἡ πρὸς τὸ καλὸν αἰσθησις αὐτοῦ διετηρήθη ἀλώβητος καὶ ἀκραιφνής.

Ἐν Ἀθήναις.

Ἀσμένως καταχωρίζομεν τὸ κάτωθι ἔργον τοῦ διαπρεποῦς Ἀθηναίου λογίου κ. Πολυβίου Δημητρακοπούλου τοῦ ἐξέχουσιν θέσιν κατέχοντος ἐν τῇ νεωτέρῃ ἡμῶν φιλολογίᾳ, ὅστις περιάπτει οὕτως εἰς τὰς Ἀναμνήσεις πολύτιμον κόσμημα.

ΧΡΟΝΙΑ ΠΑΛΙΑ—ΧΑΜΕΝΑ

— 1 —

Ἄνθη ποῦ ξεφυλλίζεσθε, ἀγέρα μυρωμένε,
ἦλπε, ποῦ ἢ ἀχτίνες σου πέφτουν χλωμὲς στὴν πλᾶσι,
καὶ οὐρανέ, μὲ σύννεφα πυκνὰ σαβανωμένε,
πάρτε τὴν πρώτη ὄρι σας, ποῦ τόσο ἔχει χαλάση,
καὶ μὲ τῆς μνήμης τὰ φτερά γυρίστε με κι' μένα....

— 2 —

Κόρη, ποῦ μὲ τὰ μάτια σου καὶ τὸ βαθύ σου βλέμμα,
τὴν πρώτη θέρμη τῆς ζωῆς μου ἀναψες στὸ αἷμα,
καὶ ἀπὸ σένα μέτρησα, φιλωνίτας σου τὰ χέρια,
τὴ δύναμι ὅπου τραβᾷ στὸν οὐρανὸ τ' ἀστέρια,—
πρόβαλε πάλι μιὰ φορὰ καὶ τώρα μπρὸς σ' ἐμένα,
ὄχι γιὰ νᾶβρω τὴ χαρὰ ποῦ μοῦ ὅθυσσε κι' ἐχάθη,
ἀλλὰ στὸν τάφο νὰ μὲ πᾶς, ὅπου κρατεῖ σιὰ βάθη
τὰ χρόνια ἐκεῖνα τὰ παλῆά, τὰ χρόνια τὰ χαμένα....

— 3 —

Ἄπ' τὴν ψυχὴ μου πέρασαν σὰν πεταλοῦδα οἱ χρόνοι
κι' ἀπ' τὰ φτερά τους τίναξαν τὴ χρυσομένη σκόνη,
τὸ ἴδιο, ποῦ ἀλύπητα στὸ παγωμένο σῶμα
τινάξει μὲ τὸ φτιάρι του κι' ὁ νεκροθάπτης χῶμα,
Ὅσο σιὰ σιτήθη μου ἡ ψυχὴ ἀκόμη κόσμο νοιώθει,
καὶ κρυφοζοῦν σιὰ βάθη τῆς οἱ ξεχασμένοι πόθοι,

ποῦ δύναμι ἐγκόσμια, ὅσο κι' ἂν βγῇ μεγάλη,
θὰ κόψη τὸ τραγοῦδί της τὸ μυστικὸ ποῦ ψάλλει
σὰν τὸ πουλί, ὅπου ζητεῖ σὲ νύχτα σκοτισμένη,
κάποια φωλὴν χαμένη;

— 4 —

Ἐπῆγα σὲ χαλάσματα ἀπὸ παλὰ παλᾶτια,
καὶ στὰ λιθάρια κάθισα καὶ σφάλισα τὰ μάτια
μὰ μέσ' στὸ σκότος τῶν ματιῶν, ποῦ τᾶχα σφαλισμένα,
τρία φαντάσματα περνοῦν, ἄσπρη σκιὰ καθ' ἓνα,
ἐμπρός μου σταματᾶνε,
καὶ λέει τὸ πρῶτο φάντασμα στὰ δυό, ποῦ μὲ κυττᾶνε:
—Γιὰ κύτταξ' ἕναν ἄνθρωπο ποῦ μοιάζει σὰν κι' ἐμένα,
γιατ' ἡ ψυχὴ του σέρεται στὰ χρόνια τὰ χαμένα.
Μιλáει καὶ τὸ δεύτερο καὶ πρὸς ἐμὲ γυρνάει:
—Γιὰ κύτταξ' ἕναν ἄνθρωπο, ποῦ μ' ὄνειρα γερνάει.
Τὸ τρίτο χαμογέλασε καὶ λέγει ἀνάργι'—ἀνόργη:
—Γιὰ κύτταξ' ἕναν ἄνθρωπο, ποῦ ἀπάνω στὰ λιθάρια
κυλᾶται, μ' ἓνα ὄνειρο τῆς φαντασίας πλάνο,
ὥς ποῦ κι' αὐτὰ νὰ κυλισθοῦν στὸ σῶμά του ἀπὸ πάνω.

Ἐν Ἀθήναις.

ΠΟΛ. Τ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΙΑ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ

1808—1908

Τῇ 17^η Σεπτεμβρίου ἐπισήμως ἐώρτασεν ἡ μικρὰ Ἰταλικὴ πόλις Φολίνιον (Foligno) τὴν πρώτην ἑκατονταετηρίδα τοῦ θανάτου τοῦ πολυτίμου τέκνου αὐτῆς Ἰωσήφ Πιερμαρίνη. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἐνετείχισαν καὶ ἀναμνηστικὴν πλάκα ἐπὶ τῆς οἰκίας, ἐν ᾗ οὗτος ἐγεννήθη τῇ 18ῃ Ἰουλίου τοῦ 1734ου ἔτους.

Τὸ Φολίνιον εἶνε μῆτηρ πολλῶν διαπρεπῶν Ἰταλῶν, ἐν οἷς καὶ τοῦ περιλαλήτου ζωγράφου Νικολάου Λιβερατώρου, τοῦ πικλῆν Alunno, οὗτινος αἱ ὑδατογραφίαι τῆς ἐκκλησίας Santa Maria in Campis εἶναι θέμα τῶν λαμπρῶν μελετῶν τοῦ Passavant, τοῦ Frenarelli καὶ τοῦ Rossi. Ἐπίσης οἱ ναοὶ τῆς καὶ τὰ μέγαλα κοσμοῦνται δι' ἐξαισίων ἔργων τοῦ Ὀκταβιανοῦ Νέλλη. Τὸ μουσεῖόν τῆς ὑποδεικνύει τὴν ζωὴν αὐτῆς. Μεγίστη δὲ τιμὴ τῆς μικρᾶς ταύτης χώρας εἶναι ὅτι ἀπὸ τὰ πιστήρια αὐτῆς ἐξεδόθη ἡ πρώτη ἔκδοσις τῆς **Θείας Κωμωδίας** τοῦ Δάντου.

Ὁ Πιερμαρίνη, ἂν ἀπὸ τὴν Ρώμην ἔλαβε τὴν ἐμπνευσιν, διέπρεψεν εἰς τὴν Λομβαρδίαν, καθ' ὃν χρόνον ἔκει ἡκμαζον ἡ ποίησις καὶ ἡ ἐπιστήμη. Ἡκμαζον βεβαίως ἐν ᾧ ἔζων ὁ Παρίνης, ὁ Βεκάριος, ὁ Βέρρης καὶ ὁ Φρίξης. Τῷ 1769 εἶχε προσκληθῇ παρὰ τοῦ ἀρχιδουκὸς Φερδινάνδου, υἱοῦ τῆς Μαρίας Θηρεσίας, ὡς ἀρχιτέκτων τῆς Αὔλῆς καὶ διευθυντῆς τῶν δημοσίων ἔργων. Ἐδίδαξε δὲ καὶ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν εἰς τὴν Βρέννην. Δὲν ἦτο μόνον καλλιτέχνης ἀλλὰ συνάμα καὶ ἐπιστήμων.

Ὁ εὐμενὴς ἡμῶν ἀναγνώστης θὰ παρατήρησεν ὅτι ὁ καλλιτέχνης οὗτος ἡκμασε κατὰ τὸν δέκατον ὀγδοὺν αἰῶνα, τοῦ ὁποῦ, τινὲς τῶν τεχνοκριτῶν, κατηγοροῦσι πολὺ τὰ καλλιτεχνικὰ ἔργα. Ἀλλ' ἡ τέχνη εἶναι μία πάντοτε. Διαφέρει μόνον κατὰ τὸν τρόπον, καθ' ὃν αὕτη ἐξυπηρετεῖ συμφώνως ταῖς περιστάσεσι τοῦ περιβάλλοντος. Βεβαίως ἡ τέχνη ἤρξατο ἀπὸ τοῦ προηγουμένου αἰῶνος τοῦ Πιερμαρίνη, ἤτοι ἀπὸ τοῦ δεκάτου ἐβδόμου, νὰ μὴ διατηρῇ τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ μεγα-

λοπρέπειαν τῆς Ἀναγεννήσεως. Ἀνά τὴν Εὐρώπην ἐπεκράτησεν ὁ ἀρχιτεκτονικὸς ρυθμὸς, ὁ λεγόμενος **Βαρόκος**. (1) καὶ παρατηρεῖτο ὁ ἐξεζητημένος καὶ ἀφύσικος λόγος εἰς τὴν φιλολογίαν, ὁ μαρινισμός. (2). Τότε ἰταλικάι χῶραι ὑπεχρεοῦντο νὰ γίνουν ὑπὸ ἰσχυρῶν ξένων κατακτητῶν. Τὰ ἔθνη καὶ ἔθιμα διεφθείροντο. Ἡ τέχνη ἠναγκάζετο νὰ ὑπηρετῇ ἀριστοκρατίας καὶ πλουσίους ὥπως ἐπιδείξωσιν οὗτοι τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν ἰσχὺν των.

Ὁ δέκατος ὀγδοὺς αἰὼν ὁμῶς ἀφῆκεν εἰς τὴν Ἰταλίαν ὀλιγώτερον τὰ ἔχνη του. περισσότερον δ' εἰς τὴν Γαλλίαν. Ὁ ἱστορικὸς **Vernon Lee**, ὀρθῶς παρατηρεῖ ἐν τῇ πονήματι αὐτοῦ: **Studies of eighteenth century in Italy**, ὅτι «οἱ Ἰταλοὶ δὲν ἦσαν « ἔγγονοι προπάππων ἡμιβαρβάρων ὥς οἱ Γερμανοὶ καὶ Ἀγγλοὶ δι-
« τήρησαν ἀναμνήσεις τῶν ἐμπορικῶν πολιτειῶν, οὐδὲ ὥς οἱ Γάλλοι
« τοῦ φρικτοῦ φεουδαρχικοῦ συστήματος. Μεταξὺ αὐτῶν οὐδεμία ἀνι-
« σότης τάξεως, οὐδεμία μεγάλη πενία, οὐδὲ ὑψηλὴ ἰσχὺς ἀπ' αἰώνων.»

Καὶ ἐν Ἰταλίᾳ ἐπεκράτει τότε πλημμελὲς ἀρχιτεκτονικὸς ρυθμὸς. Προϋτίμουν τὴν μίμησιν, ἀλλὰ διεκρίνετο ροπή εἰς τὸν κλασικισμὸν. Ἡ ἀρχαιομάθεια, ἣτις ἦτο πρότερον ἀγαπητὴ τοῖς ἀρχαιολόγοις, ἤρξατο νὰ ᾔηται προσφιλὲς καὶ τοῖς καλλιτέχναις. Ὁ ρυθμὸς **Ροκοκό**, (3) ὁ ἐπικρατήσας ὄχι μόνον ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ, ἀλλὰ καὶ ἐν παντὶ τεχνουργήματι, ἐλάμβανε παραλλαγὰς ὀφειλομένας εἰς τὴν Πομπαδούρ, ἣ ὁποία διέταττε τεχνουργήματα ἐπὶ τὸ φυσικώτερον ἐπεξεργασμένα. Ἡ παραλλαγὴ αὕτη διεδίδετο ἀνὰ τὴν Ἰταλίαν. Ὡς ἰσχυρότερον δὲ ἀνὰ τὴν Γερμανίαν. Ὁ ρυθμὸς **rococo** κατ' ὀλίγον μετεμορφώτο εἰς τὸν γνωστὸν **Style Louis XVI.** ἐν Γαλλίᾳ.

Ἡ Ἰταλία συνησθάνθη τὸ πλημμελὲς εἰς τὴν τέχνην. Οἱ ἐν Ρώμῃ ἀρχιτέκτονες κατεγίνοντο εἰς ἀνύψωσιν τῆς ἐκπεσοῦσης τέχνης. Συγχρόνως δ' ὁ περιλάλητος χαρακτήρ καὶ ἀρχαιομανὴς **I. B. Φερανέζης**, ἐδίδεν ἀφορμὴν εἰς τὸν ρυθμὸν, ὃν, μαθηταὶ τῶν ἐν Ρώμῃ γαλλικῶν σχολῶν, μετέφερον εἰς τοὺς Παρισίους, καί, συνενωθεῖς μετὰ τῆς αἵγλης τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος, ἀπατέλεσε τὸν **Style Empire**, ὅστις διεδόθη ἀνὰ τὴν Εὐρώπην μεθ' ὅλων τῶν παρατηρουμένων διαστροφῶν τῶν κανονικῶν ὑπὸ τῆς φύσεως ἐπιβαλλομένων

(1) Ἡ λέξις **βαρόκο** κατὰ τοὺς μὲν παράγεται ἀπὸ τὴν ἐλληνικὴν **βαρύς**, κατὰ τοὺς δὲ ἀπὸ τὴν ἰταλικὴν **Barico**, μεθ' ἧς ὁ Βιτρούβιος ἐκάλει τὰ ἀκομψα ἔργα.

(2) Ἐκ τοῦ ἰταλοῦ διασήμευ πλὴν τερατολόγου ποιητοῦ Μαρίνη.

(3) Ἐλέγετο **genre rocaille** ἐκ τῶν συσσωρεύσεων τῶν κογχυλίων, ἐπειτα **style rococo**.

πάντοτε εὐθειῶν γραμμῶν, εἶναι ἀκόμη πηγὴ κομψότητος καὶ ποιικιλίας. διὸ δὲν λησμονεῖται καὶ τὴν σήμερον.

Εἰς τοιαύτην ἐποχὴν ἤκμαζεν ὁ Πιερμαρίνης, εἰς τοιοῦτον περιβάλλον ἔζη. Ἀλλ' ἠδυνήθη νὰ φανῇ θεράπων εἰλικρινῆς τῆς τέχνης. Ὁ Βανβιτέλλης τὸν ὁδηγεῖ εἰς Ρώμην καὶ γίνεται μαθητὴς του καὶ συνεργάτης. Πάντοτε ἐφάνη μετρίῳφρων, ὥς εἶναι οἱ ἀληθεῖς ἐργάται τῆς τέχνης καὶ τῆς ἐπιστήμης. Ἐκόσμησε μετὰ λαμπρῶν ἀρχιτεκτονικῶν ἔργων τὸ Μιλάνον καὶ τὴν Μόντζαν. Ὁκοδόμησε μέγαρα, ἐκκλησίας καὶ θέατρα. Ἔργα του εἶναι τὸ περιλάλητον θέατρον τοῦ Μιλάνου ἢ **Σκάλλα**, ἡ ἑπαυλὶς καὶ ἡ πρόσοψις τοῦ μεγάρου **Balgioioso** καὶ ἄλλα ἐν Μιλάνῳ, διὰ τοῦ σχεδίου αὐτοῦ ὀκοδομήθη ἡ βασιλικὴ ἑπαυλὶς τῆς Μόντζας.

Ἐξῆσεν ἐν εἰρήνῃ ἐν μέσῳ τῶν θορύβων τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως καὶ τῶν πολέμων.

Τὰ ἔργα του ἔδωκαν αὐτῷ ἐπίζηλον θέσιν μεταξὺ τῶν συγχρόνων του.

Δικαίως καυχᾶται ἡ γενέτειρα πατρίς του καὶ ἐφέτος τὸν ἐτίμησε δεόντως. Δικαίως ἡ Ἰταλία, ἣτις ἂν καὶ ἔχῃ νὰ ἐπιδείξῃ πολλοὺς ἀθανάτους καλλιτέχνας καὶ ἀθάνατα ἀρχιτεκτονικὰ ἀριστουργήματα, τὸν ἀναφέρει μετ' ἐπαίνων καὶ τὴν σήμερον καὶ τὸν ἀναφέρει διότι ἐν καιρῷ παρακμῆς συνειργάσθη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῆς τέχνης.

Σπυρίδων δὲ Βιάζης.

(Ζάκυνθος)

N. ΧΑΡΗ.

ΑΠΟ ΤΑ ΑΛΗΘΙΝΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

Η ΔΡΑΚΑΙΝΑ

Ἐπιμένετε νὰ σᾶς γράψω κάτι διὰ τὸ Ἡμερολόγιόν σας. Ἡ τιμὴ ποῦ μοῦ κάμπετε εἶναι πολὺ μεγάλη. Δὲν τὴν ἀξιζῶ. Ἀλλ' ἀφοῦ ἐπιμένετε τόσον, δὲν ἤμπορῶ παρὰ ν' ἀνταποκριθῶ εἰς τὴν εὐγενῆ σας παράκλησιν.

Μιὰ φορὰ κ' ἓνα καιρὸ—ἔτσι δὲν ἀρχίζουν τὰ παραμύθια;

Λοιπόν, μιὰ φορὰ κ' ἓνα καιρὸ, μιὰ Δράκαινα ἔδασίλευε σὲ μιὰ χώρα μαύρη ποῦ ἔζοῦσαν μόνον ἀρκοῦδες καὶ λύκοι.

Κάθε ἐποχὴ ποῦ τὸ κλαδὶ ἔκανε μπουμπούκια καὶ τὰ φύλλα ἐπρασίνιζαν, ἡ Δράκαινα, μαζὴ μὲ ἓνα κοπάδι ἀρκοῦδες ἐμίσεθε ἀπὸ τὸ βασίλειό της καὶ ἐπήγαινε σὲ μιὰ γειτονικὴ χώρα ἡλιόλουστη καὶ ἀνθοσπαρμένη, ποῦ κατοικοῦσαν ἀφρόπλαστες κοπέλλες καὶ παιδάκια εὐμορφα σὰν ἀγγελούδια. Σ' ἐκείνη τὴν χώρα ἡ στρίγγλα ἡ Δράκαινα ἐδιάλεγε τίς ποῖο εὐμορφες κοπέλλες καὶ τὰ ποῖο χαριτωμένα παιδάκια καὶ ἀφοῦ πρῶτα τὰ ἔπνιγε, ὕστερα τὰ ἔρριχνε γιὰ νὰ τὰ φᾶν ἡ ἀρκοῦδες....

Ἡ χώρα ἡ ἡλιόλουστη καὶ ἡ ἀνθοσπαρμένη βογγοῦσε γιὰ τὸν θάνατον τὸν σκληρὸν ποῦ ἔσπερνεν εἰς τὸ διαδάτῃ ἡ στρίγγλα ἡ Δράκαινα. Ἡ μάννες αἰῶνια φοροῦσαν μαῦρα γιὰ τὶ ἐγνώριζαν πῶς δὲν θ' ἀργοῦσαν ἡ ἀπαίσιες ἀρκοῦδες τῆς Δράκαινας νάτρωγαν τὰ μονάκριβα παιδιὰ των....

Μὰ ἦλθε μιὰ Αὐγὴ τριανταφυλλένια...

Τὸ πανώρηο Ρηγόπουλο μιανῆς ἄλλης γειτονικῆς πολιτείας περνοῦσε μὲ τὸ βαρδάτο ἄσπρο ἄτι του ἀπὸ τὴν ἡλιόλουστη, μὰ αἵματοκυλισμένη χώρα... Ἀκουσεν ἓνα λυπηρὸ βουγγητὸ στὸ λόγγο καὶ ῥώτησε μιὰ καρδερίνα ποῦ ἐκείνη τῇ στιγμῇ πετοῦσε γιὰ νὰ πάγῃ νὰ κρυφθῇ στὸ κούφωμα μιανῆς βαλανιδιάς.

—Τί τρέχει κι' ὁ ἀντίλαλος τόσο λυπητερὰ βογγίζει;

—Εἶναι τὸ κλάμμα μιανῆς μάννας, ποῦ τὸ παιδί της ἡ στρίγγλα Δράκαινα τὸ ἔχει θανατώσει.... Φύγε καὶ σύ, ἀφέντη μου, μὴ τύχη, καὶ τὰ παλληκάρια τᾶμορφα, σὰν ἐσένα, κυνηγάει....

Εἶπεν ἡ καρδερίνα καὶ χώθηκε μέσα στὸ κούφωμα τῆς γρηᾶς βαλανιδιάς....

Τὸ πανώρηο τὸ Ρηγόπουλο ἐχαμογέλασε καὶ θαρρεῖς πῶς μέσα ἀπ' τὸ χαμόγελό του ἐδῆγῃκε ἓνας ἀχνὸς ποῦ ἀνέβηκε καὶ χάραξε μέσα στὰ βαμβακένια σύννεφα μιὰ λέξι λαμπερή: Ἑλπίδα.

Ὑστερα ἔσυρε ἀπ' τὸ θηκάρι τ' ἀσημένιο σπαθί του, ἐκέντησε τὸ ἄσπρο ἄτι του καὶ ὥρμησε στὸ λόγγο, ποῦ εἶχε τὸ λημέρι τῆς ἡ Δράκαινα μὲ τῆς μαῦρες ἀρκοῦδες....

Ἡ χώρα ἡ ἡλιόλουστη καὶ ἡ ἀνθοσπαρμένη εἶχε πανηγῦρι. Τὸ πανώρηο τὸ Ρηγόπουλο, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐξόντωσι τῆς Δράκαινας, καθότανε στὴ μέση σ' ἓνα μεγάλο τραπέζι λουλουδοστολισμένο κ' εἶχε γυρμένο τ' ὀλόξανθο κεφάλι του ἐπάνω στ' ἀφροπλάσματα στήθη τῆς ποῖο εὐμορφῆς κοπέλλας τῆς ἡλιόλουστης καὶ ἀνθοσπαρμένης χώρας....

Αὐτὸ τὸ παραμῦθι θὰ λέγουμε εἰς τὰ παιδιὰ μας, ὕστερα ἀπὸ μερικὰ χρόνια.

Καὶ ὅταν θὰ τελειώνουμε τὴν ἀφήγησίν μας, τὰ παιδιὰ μας—παιδιὰ ἔξυπνα—θὰ μᾶς λέγουν μ' ἓνα πονηρὸ χαμόγελο:

Καλὲ αὐτὸ δὲν εἶναι παραμῦθι. Αὐτὸ μοιάζει μὲ

τήν ιστορία ποῦ μᾶς μανθάνουν στὸ σχολειό... Ἡ Δρά-
καινα εἶναι γι'... καὶ τὸ Ρηγόπουλο....

Δὲν θὰ τ' ἀφήνουμε ν' ἀποτελειώσουν τὴν φράση
των. Θὰ κλείουμε τὸ ἀδιάκριτον στοματάκι των μ' ἓνα
θερμὸ φιλί, γεμάτο ἀπὸ τρυφερότητα καὶ.... ἐθνικὴν
ὑπερηφάνειαν.

ΜΑΚΗ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΓΓΡΗΦΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΣΥΝΤΡΙΜΜΙΑ

Στέφανο Μαρτζώκη.

Δὲν εἶμαι ἐγώ... ὄχι ὁ **Γίγαντας**, ποῦ σύντριψε θρησκείες,
ποῦ ἄρπαξα τὸ τσαντήρι μου, κι' ἔτρεξα μέσ' τὸ δρόμο
γυμνὸς τεχνίτης μιᾶς φωτιᾶς ποῦ ἐσκόρπα ἀκιῖνες θεῖες
φέρνοντας χίλιους δυὸ σταυροὺς σὲ πονεμένο ὦμο.

Δὲν εἶμαι ἐγώ... ὄχι! ὁ **Κύκλωπας**, ἀροῦ τοὺς κερανοὺς μου
ὁποῦ τοὺς ἔδωκα ζωὴ μέσ' τὴ θερμὴ μου ἀγκάλῃ
τοὺς σύντριψα, τοὺς δάνεισα γι' ἄρματα στοὺς ἐχθροὺς μου
καὶ μ' ἔρριψαν στῆς λησμονιᾶς τὸ μαῦρο περιγιάλι...

Διαβαίνω ἐγὼ σὰν ὄνειρο· κι' ἂν μιὰν αὐγὴ τοῦ Ἀπρίλη
στὸ γέρομα μικρὸς ἔγγυρα κι' ἐγὼ τοῦ ἀτοσπερίτη
ρουφώντας ψεύτικη ἡδονὴν ἀπὸ μιᾶς Εὐῆας χεῖλη,
ἐφύλαξα τρανὴ ψυχὴ.. γι' ἄλλον-ὦϊμέ- πλανήτη.

ΤΟ ΞΩΤΙΚΟ ΚΑΡΑΒΙ

Ἕστῃ Θόδωρο Μακρῇ.

Ἦν τὸν πλατυμέτωπο οὐρανὸ
λάμπουν γλυκὰ τ' ἀστέρια·
κι' ἦ ἀχτίδες τοὺς λὲς χέρια
πῶς δίνουν μὲ καὶ μὸ
στὰ γαλανὰ τὰ κύματα
ποῦ σπᾶνε σ' ἀκρογιάλια.

Νεράϊδες παίζουν σὲ χορό,
ἀνιοῦν ἀνθάκια μύρια
καὶ χίλια τρεχαντήρια
τοῦ ναύτη τὸ σκοπὸ
τὸν κλειοῦνε σὰν σὲ μνήματα
σὲ ξένα περιγιάλια.

Καὶ μέσα σ' αὐτὸ τὸ μαγικὸ
τοῦ Κόσμου θυμιατήρι.
Νά!... κι' ἓνα τρεχαντήρι
ποῦ πάει χωρὶς σκοπὸ
μακρυνά... σὲ χώρα ἀνάστερη
σὲ σκοτεινὴ πορφύρα.

Καὶ κυβερνήτης του εἶμ' ἐγώ...
στὴ πρύμνη... καὶ στὴ πλώρη
μὲ τρώγει τὸ λιγόροϊ
καὶ νὰ τὸ ἀράξω δὲν μπορῶ
σὲ μιὰν ἐλπίδα ξάστερη,
γιὰ δὲν μ' ἀφίνει ἡ Μοῖρα.

ΠΛΗΓΩΜΕΝΟΙ ΗΧΟΙ

Σ ΕΣΑΣ

Σηκῶστε τώρα μύριους
ὠκεανούς, σεῖς ὅσοι
πουλιοῦ μιὰ θέσι τόση
δὲν δώκατε σ' ἐμέ.

Μοῦ ἐπάφτε τὸ τραγοῦδι
καὶ μέσ' τὸ κοιμησιό μου
ἐχύστε 'ς τ' ὄνειρό μου
φαρμάκι ὀχηᾶς, ὠϊμέ...

Ἐδόστε τὴ ψυχὴ σας
στὸ φθόνο παλλακίδα
κι' ἄλλο ἀπὸ σᾶς δὲν εἶδα
παρὰ κατατρεγμό.

Μὲ γκίξατε στήν ὕλη
μὰ τὴ ψυχὴ καθάρια
φύλαξα γι' ἄλλ' ἀχνάρια
γὰ νᾶβρη ὅ,τι ποθῶ.

Τὸ ἐδῶ σὲ σᾶς τὸ ἀφίνω
τὸ ἐκεῖ μὲ προσκαλάει
καὶ κᾶτι μὲ τραβάει
σὲ δρόμο μαγικό.

Τὸ μῖσος δὲν μὲ φτάνει
τώρα σ' αὐτὸ τὸ δρόμο
ποῦ θεμελιώνω νόμο
τὰ πάντα νὰ πατῶ.

ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΝΘΟΣΤΡΟΦΕΣ

ΜΑΤΙΑ

ὦ μάτια!.. ποῦ σᾶς φίλησα
σὲ κᾶποιοι πλάνου ὀνείρου
τὴν ὠμορφη ἀγκαλιά...

ὦ μάτια! ποῦ μοῦ κρύβατε
κι' ἐννοιωσα κᾶποιοι μύρου
γλυκύτατη εὐωδιά.

ὦ μάτια! ποῦ μοῦ κρύβατε
κᾶποιος ζωῆς τὰ βάθη
σὲ μαγικὴ ματιά...

ὦ μάτια... ποῦ μοῦ πήρατε
κᾶποιο ὄνειρο ποῦ ἐχάθη
ς' ὀλόθερμα φτερά.

ὦ, τὸ 'στερνὸ σκορπίσετε
καὶ τώρα πάλι βλέμμα
στὸν δρόμο τὸν κρυφό.

Καὶ τὸ ἄμοιρο ὀδηγήσετε
ἐκεῖ ποῦ Δάφνης στέμμα
τὸ κράζει μὲ καῦμό.

Ἀθῆναι.

« 1711. Ὀκτωμβρίου 9 Ζάκυνθος

ΚΩΔΙΚΕΣ ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ

ΕΝ ΘΑΥΜΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Ἐπὶ ῥῆξεν ἐποχή, ὅχι πολὺ μεμακρυσμένη, καθ' ἣν τὰ ἦθη ἦσαν ἀπλοϊκώτερα, οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον φιλόδησοι καὶ τὰ θαύματα συχνότερον ἐγίνοντο. Ἡ ἐποχή ἐκείνη ἀνεπιστρεπτὲι παρῆλθε, τὰ ἦθη μετεβλήθησαν καὶ οἱ ἄνθρωποι ὀλίγον εἰς τὰ θαύματα πιστεύουσι.

Τῆς ἐποχῆς ἐκείνης θαῦμα τελεσθὲν ἐν τῇ νήσῳ μας Ζακύνθῳ περιέσωσεν, ἂν μὴ ἡ παράδοσις, τοῦλάχιστον ἡ ἐπιμέλεια τῶν τότε ἐπιτρόπων τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ Μόλου, ἀναγραφάντων τοῦτο ἐν τῷ τοῦ ναοῦ κώδικι, (Χαρτ. 0,31×0,22, Αἰῶνος **XVII**—φυλ. 233.) ἐξ οὗ καὶ ἡμεῖς παραλαμβάνομεν αὐτό.

Καὶ τὸ θαῦμα τοῦτο ἀποδίδεται εἰς τὸν Ἱεράρχην Νικόλαον, θεραπεύσαντα ἐκ σοδαρᾶς καὶ λῖαν ἐπικινδύνου ἀσθενείας τὸν ἐν τῇ νήσῳ μας παρατυχόντα Αὐγουστῖνον Σαγρέδον, ἐνετὸν, Γενικὸν Προβλέπτην θαλάσσης, ἔχοντα ἐξουσίαν Γενικοῦ Ναυάρχου, οὗ καὶ εὐχαριστήριος ἐκ Ναυπλίου ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς τοῦ ναοῦ ἐπιτρόπους Θωμᾶν Ζωγράφην, Δημήτριον Βενετᾶτον καὶ Γεώργιον Σκιάδον. Ἀμφότεραι, ἥτε καταχωρισθεῖσα ἐν τῷ κώδικι πρᾶξις τοῦ γεγονότος θαύματος καὶ ἡ εὐχαριστήριος ἐπιστολὴ τοῦ Ναυάρχου, φέρονται γεγραμμέναι ἐλληνιστὶ καὶ ἰταλιστὶ, ἡμεῖς δὲ μόνον ἐλληνιστὶ δημοσιεύομεν αὐτάς καὶ διὰ τὸ ἀνέκδοτον καὶ διὰ τὸ γλωσσικὸν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὕψος.

» Εἰς τὴν ἐνδοξὸν παρουσίαν τοῦ Ἐκκλαμπροτάτου καὶ
 » Ἐξοχωτάτου ἀφθεντὸς θαλασιάρχου καὶ Καπετὰν Γενερά-
 » λε Αὐγουστίνου Σαγρέδου, κοινὴ χαρὰ ἐστάθη εἰς ταῖς εὐ-
 » λαβεῖς καρδίαις πάντων τῶν ὑπηκόων, οἱ ὅποιοι εὐθὺς ἐδιέ-
 » λυσαν ταῖς γλώσσαις εἰς ἰδικήν του εὐφημίαν καὶ ἔπαινον-
 » βλέποντάς τον σεσημειωμένον ἀπὸ τὴν Γαληνοτάτην Ἀρι-
 » στοκρατορίαν μὲ τὴν πλεον ὑπέριμον ἀξίαν ἐπεὶ νὰ ἐπι-
 » χορηγῇ καὶ νὰ δίνη ἡ αὐγούστη ἐδική του πατρίδα. Ἄρα-
 » ξε τότε μὲ ὅλον τὸν θαλάττιον στόλον καὶ ἀρμάδα τῶν
 » ἐκλάμπρων βενέτικων κυβερνημένη ἀπὸ τὴν ἐδικήν του ἐ-
 » ξουσίαν ἐδῶ εἰς τὸ νησί εἰς τοὺς 1711 αὐγούστου 6 καὶ μὲ
 » προπομπὴν πολλὰ μεγάλην ἐώρτασε τὴν εἴσοδον τῆς ἀ-
 » ξίας του ἐκλάμπους εἰς τὴν δόξαν ἡ κοινὴ μεγαλειότης
 » καὶ εὐπρέπεια. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ χαρὰ ἠυρίσκεται πάντοτε
 » ἐσμιμένη μὲ τὴν λύπην, ἀνάμεσα εἰς ταῖς κοιναῖς χαραῖς
 » πικρῶς μεγάλη περιέλαβε τοὺς ὑπηκόους διὰ τὴν ἀσθέ-
 » νειαν τότε τοῦ ἐξοχωτάτου ἀφθεντὸς, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐπε-
 » ρικρατῆθη ὅχι χωρὶς ὀλίγον τὸν κίνδυνον. Εἰς τὸν λόγον
 » τῆς κινδυνώδους τοῦ ἀσθενείας, ἡ ὁποία ἦτο βλάβης ὅχι
 » μικρᾶς εἰς τὴν κυβερνήσιν τῆς ἀρμάδας καὶ τῶν νησιῶν
 » ἐτούτων, ὅλος ὁ λαὸς ἐδῶ τῆς πατρίδος ἐδοκίμασεν ὑπερ-
 » βολικὴν τὴν πικρίαν, ἀνάμεσα εἰς τοὺς ὁποίους σημάδια με-
 » γάλῃς θλίψεως ἔδωσαν οἱ ἀδελφοὶ τῆς ἐκκλησίας μας τοῦ
 » ἁγίου Νικολάου διὰ τὸ κινδυνῶδες τῆς υγείας τοσούτου ἐν-
 » δοξοτάτου ἥρωος καὶ καθαλιέρου. Διὰ τὸν ὅποιον πόθον ἐ-
 » ξόχως καὶ εὐλάβειαν πρὸς τέτοιον ἀφθέντην, ἐπαρακινήθη
 » τότε ἡ ἐνορία καὶ ἀδελφότης μας νὰ πέμψουν εἰς τὸν θεῖον
 » καὶ οὐράνιον ἱατρὸν θερμὰς καὶ ἰκετηρίου εὐχὰς μὲ πάν-
 » δημον λιτανεῖαν διαρχομένην ἕως εἰς τ' ἀφθεντικὰ παλά-
 » τια μὲ τὴν ἱερὰν εἰκόνα τοῦ ἁγίου μας, παρακαλῶντες ὅ-

» πως διὰ πρεσβειῶν τοῦ θαυματουργοῦ μας Νικολάου νά ἦ-
 » θελε γένει ἔλεος ἢ θεϊκὴ εὐσπλαχνία, νά τοῦ χαρίσῃ τὴν
 » πολυπόθητον ὑγείαν, τὴν ὁποίαν καὶ ἔλαβε διὰ ἱκεσιῶν
 » τοῦ θαυματουργοῦ μας Νικολάου, ἀπελπιζομένη τότε ἀ-
 » πὸ τοὺς ἱατρούς. Ὅθεν ὅπως τέτοιον θαῦμα νά μὴν μεί-
 » νῃ τεθαμμένον ἀπὸ τὴν ἀλησμονίαν τῶν μεταγενεστέρων
 » ἀδελφῶν, ἀλλὰ νά φαίνεται πάντα εἰς τὴν ἐνθύμησίν τους
 » τέτοιον θαυματουργήμα ἐξαίσιον τοῦ ἁγίου μας, ἐκρίναμεν
 » ἴδιον ἡμεῖς οἱ παρόντες τῆς ἐκκλησίας ἐπίτροποι τοῦ σεδα-
 » σμίου, θεοῦ καὶ ἱεροῦ οἴκου τοῦ θαυματουργοῦ Νικολάου
 » τοῦ μόλου, τουτέστιν Θωμᾶς ὁ Ζωγράφης καὶ καντζιλιέρης
 » γενεραλτίτζιος, Δημήτριος Βενετάτος καὶ Γεώργιος Σκια-
 » βος καταγόμενοι ἀπὸ τὸ βέντο τῆς Κρήτης, ὅτι κράζοντες
 » καὶ προφωνῶντες καπίτολον νά τυχαίνη νά βάλομε πάρτε,
 » ὅπως τ' ἄνωθεν νά γραφθοῦν καὶ σημειωθοῦν εἰς τὰ βιβλία
 » τῆς ἐκκλησίας καὶ ἀδελφότητος, τῆς ὁποίας ἐπιθυμᾷ ὁ ἐ-
 » ξοχώτατος ἀφθέντης ὅχι μόνον νά συναριθμηθῇ διὰ ἀδελ-
 » φὸς εἰς τὴν ἐκκλησίαν ταύτην, ἀλλ' εὐχαριστᾶται ἀκόμη
 » νά ἐκλεχθῇ καὶ γραφθῇ ἀπὸ ἐμᾶς διὰ Προστάτορος καὶ
 » Προκουράτορος τῆς ἁνωθεν καὶ τῆς ἀδελφότητος μας ὅχι
 » μόνο εἰς τὰ μέρη ἐτοῦτα τοῦ λεβάντε, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν
 » τὴν πατρίδα του τὴν Βενετίαν εἰς ὅλην του αὐτὴν τὴν ζω-
 » ἡν· καὶ τοῦτο διὰ νά ἀνταποκριθῇ μὲ γνώμην εὐχάριστον
 » πρὸς τὸν ἔνδοξον αὐτὸν ἅγιον Νικόλαον, διὰ μεσιτείας τοῦ
 » ὁποίου ἐγνώριζε ἀπὸ τὸν μέγαν θεὸν τὴν χάριν τῆς ἰδίας
 » του ὑγείας, ὡς μαρτυρᾷ ὁ αὐτὸς ἐξοχώτατος ἄρχοντας καὶ
 » ἀφθέντης, ὁ ὁποῖος ἔχει ὅλον τὸν ζῆλον διὰ τὴν αὔξησιν
 » τῆς λατρείας τοῦ θεοῦ, διὰ τὴν διατήρησιν τῶν δικαιωμά-
 » των μας καὶ προδιλεγίων καὶ διὰ τῶν στολισμὸν καὶ εὐπρέ-
 » πειαν τοῦ ἀνπειρηθέντος ναοῦ, διὰ τὸ ὅποιον προβάλλομεν
 » καὶ προπονέρομεν εἰς ὅλους τὴν παροῦσαν πάρτε, ὅπως
 » μένοντας νά γραφθῇ εἰς τὸ βιβλίον τῆς ἀδελφότητος ὁ ἄνω-
 » θεν ἐκλαμπρότατος καὶ ἐξοχώτατος ἀφθέντης Γενεράλης

» Αὐγουστίνος ὁ Σαγρέδος διὰ ἀδελφὸς τῆς ἐκκλησίας μας
 » προτετόρος καὶ προκουράτορος τῆς αὐτῆς, τὸν ὁποῖον ὁ μέ-
 » γας Θεὸς διὰ πρεσβειῶν τοῦ θαυματουργοῦ μας καὶ ἁγίου
 » Νικολάου νά διαφυλάττῃ μακρόδιον εἰς ἔτη πολλά, μὲ αὐ-
 » ξησιν, τιμὴν περισσοτέραν καὶ δόξης, καθὼς ὁμοψύχως ὁ-
 » λοι μας τοῦ εὐχόμεθα ἐξ οὐρανοῦ.

» Ἐμετρήθησαν οἱ προσκαλεσμένοι εἰς τὸ Καπίτολον
 » καὶ ἦσαν εἰς τὸν ἀριθμὸν 86.

» Ἐδιδάσθη μεγαλοφώνως εἰς τὸ Καπίτολον ἡ ἄνω-
 » εἰρημένη πάρτε καὶ προφωνεμένη διὰ νά ὑπάγῃ ὁ μπου-
 » σουλας περιτρίγυρα οἱ ἀδελφοὶ εἰς σημεῖον εὐλαβίας ὅλοι
 » μὲ μίαν φωνὴν εἶπον, ὅτι βεβαιώνουν τὴν αὐτὴν πάρτε μὲ
 » μπάλαις ὁμοιαῖς καὶ αὐτὴ πρὸς δόξαν τοῦ Καπίτολου με-
 » γαλειτέραν. Ὅθεν διαδασμένα καὶ ἀναγνωσμένα ἀπὸ λό-
 » γον εἰς λόγον τὰ παρόντα γραφόμενα μὲ ἀλαλαγμὸν ἑορ-
 » τῶν, τὴν ἐβεβαίωσαν οἱ ἀδελφοὶ βάνοντας τὸ βεγγίστρο εἰς
 » παντοτεινὴν ἐνθύμησιν.

2

« *Εντιμότατοι Κύριοι,*

» Ἡ εὐλάβεια ὅπου εὐρίσκεται τυπωμένη εἰς τὴν καρ-
 » δίαν μου πρὸς τὸν θαυματουργὸν ἅγιον Νικόλαον ἐστάθη
 » ἐκείνη ὅπου μ' ἐπαρεκίνησε νά οἰκοδομήσω εἰς τὴν χώραν
 » ἐτούτην ἐπάνω εἰς τὸ καινούριον χτίριον τοῦ μόλου μίαν
 » ἐκκλησίαν ἀφιερωμένην εἰς τ' ὄνομα τοσοῦτου μεγάλου
 » ἁγίου ὅπου εἶναι ὁ προστάτης τῶν ναυτῶν καὶ νά ἀπεθυ-
 » μήσω ὅχι μόνον νά βαλθῶ ἀνάμεσα ἐδῶ εἰς τοὺς ἀδελφούς,
 » ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν περίφημόν σας ναὸν τοῦ μόλου. Ἡ
 » ἀφθεντία σας ὅμως ὅπου μὲ μερικὴν κλίσιν ἐσχολάσθη
 » ταῖς αἰσθησεὶς τῆς καρδίας μου ἐσυγκροτήσατε νά μοῦ αὐ-
 » ξήνετε τὴν ἐπιθυμίαν, ἐκλέγοντάς με εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ
 » ἱεροῦ σας τούτου ναοῦ, ὅχι μόνον μὲ τὸν τίτλον ἀδελφοῦ,
 » ἀλλὰ καὶ προκουρατόρον καὶ προτετόρον. Μὲ χαρὰν τῆς

» ψυχῆς μου ἐδιάβασα τὴν πάρτε ὁποῦ ἐπροβάλετε καὶ ἐπέ-
 » ρασε μὲ περίχαρους κλήρους τῆς ἀδελφότητος καὶ εἰς ση-
 » μεῖον τῆς κοινῆς σας ἀγάπης τὴν ἐδέχθηκα εἰς τὸ βιβλίον
 » πολλὰ εὖμορφα εὐτρεπισμένον, ὁποῦ μοῦ ἐπέμψετε εἰς τὰς
 » 31 ὁκτωβρίου ἀπερασμένου, εἰς τὸ ὅποσον εὐλαδῶς ἐπρο-
 » σκύνησα τὴν ἱερὰν εἰκόνα τοῦ ἐνδοξοτάτου ἁγίου καὶ θεί-
 » λω τὴν διαφυλάττω εἰς σημεῖον τοῦ χρέους ὁποῦ ἀνταμῶς
 » μοῦ εὐρίσκεται μὲ τὴν ὄρεξιν ν' ἀνταποκριθῶ εἰς τὰς χά-
 » ριτας τοῦ τέτοιου ὑπερασπιστοῦ μου, εἰς τὴν ἀγάπην τῆς
 » ἐντιμότης σας καὶ τῆς ἀδελφότητος ὅλης καὶ εἰς σημεῖον
 » βέβαιον νὰ δεχθῶ καὶ ἐπιχειρισθῶ εἰς τὴν πατρίδα εἰς κά-
 » θε καλλιέργειαν καὶ αὔξησιν τοῦ ἁγίου ναοῦ. Κάνοντες
 » ἡ ἀφεντιὰ σας κοινὴν εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς τὴν ἐννοίαν
 » τῆς γνώμης μας παρακαλῶντας μὴν μὲ ἀλησμονατε εἰς
 » τὰς ἱερὰς τελετάς, ὅπως νὰ συντρέχη ὁ ἅγιος εἰς προ-
 » στασίαν μου, ὑποσχομένου σας ἐξόχως μὲ τὸ ἔργον εἰς ὁ-
 » σον δύνομαι διὰ νὰ μὲ γνωρίσετε.

» Ἀνάκλη στὰς 29 ἀπριλίου 1714 στὸ νέο.

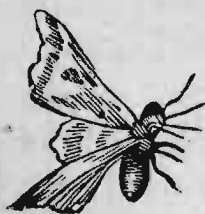
» Τῆς ἐντιμότης σας ἡγαπημένος δοῦλος.

» ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ ΣΑΓΡΕΛΟΣ.

» Τῶν ἐντιμοτάτων προκουρατόρων τοῦ ἁγίου Νικολάου
 » τοῦ μόλου,

Ζάκυνθος 1908.

Λεωνίδας Χ. Ζώης.

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ Γ. ΚΑΛΟΣΤΥΠΗ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟΥ ΜΟΥ

Ἡ δύναμις τοῦ χαρακτήρος δὲν ἔγκειται εἰς τὴν ἀναλ-
 γησίαν, ἀλλ' εἰς τὴν ἀντοχὴν κατὰ τῶν ἐξωτερικῶν ἐπιδλα-
 θῶν ἐπιδράσεων τῆς ζωῆς ἐπὶ τῆς ψυχῆς. Ἡ δύναμις τοῦ
 χαρακτήρος δὲν ἀποκλείει τὴν ἀγαθότητα· ἡ δικαιοσύνη
 συμμίσγνυσιν ἀμφοτέρω ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ. Δύναται κάλ-
 λιστα νὰ συνυπάρξῃ ἀσθένεια χαρακτήρος μετὰ σκληρότητος
 καρδίας καὶ τἀνάπαλιν, θέλησις πραγματικὴ μετ' ἄκρας
 ἀγαθότητος. Πολλάκις ἡ θέλησις ὑποχωρεῖ εἰς τὸν οἶκτον...
 πολλάκις ἐν δάκρυ διαπερᾷ τὴν λιθίνην ἐπιφάνειαν ἀκάμ-
 πτου θελήσεως, ἀλλὰ δάκρυ πραγματικοῦ πόνου, ὁδύνης
 ἀληθοῦς..... Ὅποτε ἡ καρδιά παραμένει ἀναίσθητος πρὸ
 τῆς θέας τῆς ἀλγηδόνης, ἡ καρδιά αὕτη δὲν δύναται ν' ἀνή-
 κῃ εἰς ἄνθρωπον, ἀλλ' εἰς τίγριν αἰμοδιψή. Οὐχί! ἡ δύ-
 ναμις τοῦ χαρακτήρος δὲν ἔγκειται εἰς τὴν ἀναλγησίαν,
 ἀλλ' ἡ ἀναλγησία περιβάλλεται πολλάκις ψευδῇ χιτῶνα
 θελήσεως.

Δὲν δύναται τις νὰ ζήσῃ ἄνευ ὠρισμένης τινὸς ἐμ-
 μόνου ἰδέας· ἀπασαί αἱ προσπάθειαι μας τείνουσιν εἰς τὸ νὰ
 ἐγγίσωμεν σκοπὸν τινα οἷονδήποτε, ἀλλ' ὅστις τὸ πλεῖστον
 μᾶς ἐκφεύγει.

Ἡ ἀγανάκτησις, ὅταν τις εὐρίσκηται ἐν τῷ δικαίῳ,
 εἶνε ὁ καλλίτερος αὐτοῦ δικηγόρος.

Πολλάκις δὲν γνωρίζομεν τί ζητοῦμεν· ὑπάρχει ἐν ἡμῖν ἀόριστός τις εἰκὼν πόθου ἀγνώστου, ὅστις μᾶς ἐλκύει. Ἐάν τις μᾶς ἠρώτα, ποῦ βαίνετε, τί ζητεῖτε; θ' ἀπεκρινόμεθα ἴσως: Μήπως γνωρίζομεν;

Ὁ δραστήριος ἄνθρωπος κουράζεται πολὺ πλείονον ἀπρακτῶν, ἢ παραδιδόμενος εἰς τὰς μᾶλλον ἐπιμόχθους ἐργασίας.

Ζῶμεν πάντοτε μὲ τὴν προσδοκίαν καλλιτέρας ἐπαύριον· ἐκεῖ ἔγκειται τὸ μυστήριον τῆς ἐγκαρτερήσεώς μας, εἰς τὴν ἀθλιότητα τῆς σήμερον.

Ἡ ἀκτινοβολία καλλονῆς τῆς φύσεως ἐν καιρῷ ἔαρος προδιαθέτει μακαρίως τοὺς εὐτυχεῖς θνητούς, βυθίζει εἰς ἔκστασιν τοὺς ὀνειροπόλους καὶ ἐπιχέει ἡρεμόν τινα φαιδρότητα εἰς τὰς ἐλαφρῶς ἀλγούσας ψυχάς· ἀλλ' ἡ ἰσχὺς τῆς μοιραίως ἀμβλύνεται συγκρουομένη πρὸς θλίψιν βαθέως ἐρριζωμένην εἰς τὴν ὑπαρξίν μας.

Ἡ χρυσόπτερος ἐλπίς εἶνε κόρη τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου καὶ τῆς διαυγείας τοῦ αἰθέρος.

Ὅλα τελειώνουσιν εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον.... Ὀλίγη θέλησις, ὀλίγη ὑπομονή καὶ φθάνει τις ἐπὶ τέλους εἰς τὸ τέλος καὶ τῆς κοπιωδεστέρας ὁδοῦ.

Τὸ μέλλον εἶνε εἰκὼν ἰδιαίτερος δι' ἕκαστον ἄνθρωπον παρὰ τοῦ Δημιουργοῦ γραφεῖσα καὶ ὑπὸ ἀδιαφανοῦς πέπλου καλυφθεῖσα, ὃν μικρὸν κατὰ μικρὸν ἀνεγείρει ὁ διερχόμενος χρόνος.

Ἡ ζωὴ εἶνε διὰ τινος ὁδοῦ ἀνηφορικῆ, ἀνώματος, ἀκανθώδους, ἀτελεύτητος..... δι' ἄλλους εὐκολος, ὁμαλὴ, ἀνθρώπαρτος καὶ ἥτις λήγει πολὺ ταχέως.

Παράδοξος ἢ ἀλληλουχία τῶν ἀνθρωπίνων πολλάκις ἢ εὐτυχία ἢ ἡ δυστυχία ἐνὸς ἀτόμου ἐξαρτᾶται ἐκ συμβάντων κεχωρισμένων ἀπ' ἀλλήλων, κατὰ διάφορα χρονικά διαστήματα καὶ εἰς διάφορα μέρη τῆς γῆς τελουμένων..... Ὁ κόσμος εἶνε οὕτω πλασμένος, ὥστε νὰ συνέχωνται διὰ λεπτοτάτων ἀοράτων ἰσθῶν αἱ διαφοροὶ τῶν ἀνθρώπων τύχαι πρὸς ἀλλήλας.

Κλαίετε ἢ γελάτε! ταλαίπωροι θνητοί... Αὔριον ἄλλους θὰ διαδεχθῆτε εἰς τοὺς γέλωτας, ἄλλοι θὰ οἶον διαδεχθῶν εἰς τὰ δάκρυα....

Ἀθῆναι.

Ἡ ΜΑΥΡΗ ΝΥΧΤΑ

(Ἐν μιᾷ μελαγχροινῇ).

Δὲν εἶνε μόνο ἔς τὰ σγουρὰ μαλλιά σου,
ἔς τὸ βελουδέην πέπλο τὸ γλυκύ,
καὶ μόνο μέσ' ἐστὴν ἄπειρη ματιά σου,
ἡ μαύρη νύχτα ἡ μαγευτικῇ.

Μόν' ἔχεις καὶ μέσ' ἔς τῆς ψυχῆς τὸν ἄδην,
ὅπου ἡ ἄγρια μπόρα κατοικεῖ,
ἔχεις κ' ἐκεῖ τὰ τέλειωτο σκοτάδι,
τὴ μαύρη νύχτα τὴν τρομακτικῇ.

ΚΟΡΝΗΛΙΑ Ε. ΤΑΒΑΝΙΩΤΟΥ

ΣΤΟΝ ΑΪΝΕ

Ὁχι! Δὲ θὰ βαρύνεσο τὴ γῇ
Καὶ χρόνια μύρια ἂν ἐξοῦσες!
Κορδιά θερμή, ἀγάπας τὴ ζωή,
Ἵτον ἔρωτα τρελλὰ ' μεθοῦσες!

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΕΞΑΡΧΟΥ

ΔΥΣΤΥΧΗΣ ΠΡΙΝ ΓΕΝΝΗΘΗ

Μέσα ἴστην πλούσια κάμαρα πετοῦν λάμπεις κατάχρυσες
τὰ μεγαλοπρεπῆ ἐπιπλα καὶ χρώματα κατακόκκινα τὰ παχειὰ
βελούδα.

Κι' ὁ τρελλὸς αὐτὸς χορὸς, ποῦ γίνεται ἴστω σιωπηλὸ διά-
στημα τῆς μεγάλης κάμαρας, ἀντανεκλᾶται πειὸ παράξενος
μέσα στὰ λαμπρὰ κάτοπτρα, ποῦ φθάνουν ὑπερήφανα καὶ
ὕψηλὰ ὡς τὰ μωσαϊκὰ τοῦ ταβανιοῦ.....

Στὴ μέση ἓνα μεγάλο τραπέζι μὲ χαρτιά. Ἄλλα γραμ-
μένα καὶ ζωωμένα, σὰν ἀπὸ σφίξιμο ἀπελπισμένον καὶ νευ-
ρικοῦ χειριοῦ, ποῦ σκέφθηκε νὰ τὰ σχίσῃ καὶ μετενόησεν.

Ἄλλα μὲ λέξεις μισές, μὲ φράσεις ἀτέλειωτες.

Αὐτὲς ἢ ἀτέλειωτες φράσεις πόσα λένε! Πολλὲς φορὲς
περισσότερα ἀπὸ τῆς τελειωμένες· γιατί δείχνουν τοῦ τοῦ τὴν
ἄμπῳτιν καὶ παλλίρροισιν, ποῦ θὰ εἶνε κατάστασις πολὺ τρα-
γικὴ γιὰ νὰ νεκρώσῃ ἐκεῖνο τὸ ὑπεράνθρωπο νεῦρο τοῦ χε-
ριοῦ, ποῦ συγκοινωνεῖ μὲ τὴν ψυχὴ ἀπ' εὐθείας, καὶ ποῦ κινεῖται
τόσο σπασμωδικὰ τὴν ὥρα, ποῦ θέλει ὁ ἄνθρωπος νὰ
γράψῃ....

Ἔχει μιὰ ἔκφρασι ἀπαίσια καὶ σκοτεινὴ, καὶ μονολογεῖ
σὰν ν' ἀποτείνεται σὲ κάποιον πλάσμα, ποῦ μόνον αὐτὸς τὸ βλέπει.

Εἶνε τὸ ἴμάτι του ἀφηρημένον καὶ ὑπερβολικὰ ἀνοιχτὸ
σ' ὅ,τι φαντάζεται μπροστὴ του, σὰν ἀνθρώπου, ποῦ τρελλά-
θηκε ἀπὸ κάποιον ἐσωτερικὴ ἐπανάστασι.

Καὶ λέγει σιγά, ἀόριστα, σὰν νὰ θέλῃ ν' ἀκουσθῇ μόνον
ἀπὸ τὸν ἑαυτό του:

—..... Ψυχὴ, δὲν μ' ἀπαιτᾷς πειά. Σ' ἐγνώρισα πολὺν καλὰ,
ὅσο ἴσως δὲν θὰ ἔπρεπε, γιὰ νὰ ζῶ. Σὺ καὶ ὁ ἥλιος εἰσθε
τὰ μόνον πράγματα τοῦ κόσμου, ποῦ ἀκολουθεῖτε πάντα τὸν
ἴδιον δρόμον παραλλήλως, σὺ στὴ γῇ κι' ἐκεῖνος στὸ στερέωμα.
Καὶ εἶνε τὸ ἴδιο καὶ ἡ τύχη καὶ τῶν δύο σις, ἀφοῦ δὲν
μπορεῖτε νὰλλάξητε δρόμον ὅταν βλέπετε μπροστὴ σας κάποιον
μεγάλον κακόν....

Ψυχὴ, τὰ συναισθήματά σου ἂν τύχῃ κι' ἔχουν χροῖ-
μα ρόδινο— χαρὰ σὲ σέ! Κανένας χειμῶνας δὲν μπορεῖ νὰ
τὰ μαράνῃ. Μ' ἂν ὅμως ἔχουν χροῖμα κίτρινο— ἀλλοίμονον
σὲ σέ! Κανένα καλοκαῖρι δὲν μπορεῖ νὰ τὰ ζωογονήσῃ....»

Τώρα ἓνας στεναγμὸς ξέφυγε ἀπὸ τὰ στήθη του, ποῦ
βοῦῖσαν, σὰν μιὰ μεγάλη καὶ ἀδειανὴ σπηλιὰ ὅταν φυσᾷ δυ-
νατὸς ἀέρας, καὶ τὸ μωῖρο δάσος τῶν μαλλιῶν του στὸ σπασ-
μωδικὸ πέραςμα τῶν ὠχρῶν καὶ κρύων δακτύλων του
ἀνὰμυσά του.

—Ἦμουν πτωχὸς καὶ ἔγινα πλούσιος. Αὐχρον δὲν εἶχα
γιὰ νὰ ἰδῶ κι' ἔχω πολυελαίους ποῦ μοῦ θαμπώνουν τὰ μάτια
μὲ τὴ λάμψιν τους. Μὰ εἶμαι πάντα ὁ ἴδιος.

Ἡ ψυχὴ δὲν πεθαίνει στὴ μελαγχολικὴ δύσι καὶ δὲν
ἀνασταίνεται στὴν εὐθυμὴ ἀνατολή. Ἀνθρώπε, ἀνθρώπε! πό-
σον πλανᾶσαι! Τὸ βοτάνι τῆς χαρᾶς δὲν τὸ κρατεῖς στὸ χέ-
ρι σου, ὅχι τὸ βοτάνι αὐτὸ ἢ μοῖρα τὸ κρατεῖς στὸ χέρι τῆς
καὶ εἶνε ἀργὰ ὅ,τι κι' ἂν πῇς. Τὸ σπέρμα τῆς χαρᾶς ἢ τῆς
λύπης τῶχαις μέσα σου, μέσα στὸ αἷμά σου, μέσα στὸ μυα-
λό σου, μέσα σ' ὁλόκληρον τὸν ὁργανισμό σου, καὶ θὰ πεθάνῃς
ὅπως γεννήθηκες, μὲ τὸν ἴδιον ἐσωτερικὸ ἄνθρωπον. Ἀστρο σὺ
ἐτερόφωτο, πλᾶσμα ζωντανεμένο ἀπὸ ἄλλον ἀνωτέρου πλά-
σματος πνοή, τράβα τὸ δρόμον σου ἀγόνγνωστα.... Καὶ ξεῦρε ὅτι
ἓνας θὰ εἶνε ὁ μέγας ἄνθρωπος κι' ὁ εὐτυχής.

« Ἐκεῖνος ποῦ θὰ μπορέσῃ νὰ παρακαλέσῃ γιὰ τὴν τύ-

χη του πρὶν γεννηθῇ. "Υστερα εἶνε ἀργά, ἀργά, ὦ ἀργά!..."

Εἶπε, καὶ σφραγίσθησαν τὰ μαραμμένα χεῖλη τοῦ ποιητῆ ποῦ εἶχαν πάρη μιὰ κλίσι πρὸς τὰ κάτω, σὰν νὰ ἐκύρτωσαν ἀπὸ τὸ βάρος τῶν λόγων ποῦ ἐπρόφεραν αὐτὰ τὰ ἴδια.

Τώρα κί' ὁ χλωμὸς ἥλιος πῆδησε βιασικὰ πίσω ἀπ' τὰ βουνά, ποῦ'χονν ντυθῇ μὲ σκοτεινὲς σκέψεις σὰν νὰ τὸν ἐσπρωξε κάποιον κακὸ χέρι, ποῦ ἠθέλησε ν' ἀφήσῃ τὸν κόσμον μὲ τὴν κακὴ ἐντύπωσι τῆς ὠχρᾶς μορφῆς τοῦ δυστυχημένου πρὶν γεννηθῇ ἀκόμα, Ποιητή.....

ΕΙΡΗΝΗ Η ΑΘΗΝΑΙΑ

(Κα Πολ. Δημητρακοπούλου.)

Ἀθῆναι.

Ὁ μὴ ἀγαπῶν τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα του, τρέφει παρ' ἑαυτῷ λέαιναν καὶ διατηρεῖ πηγὴν θλίψεων, δὲν δύναται δὲ νὰ καταστήσῃ αὐτὸν εὐτυχῇ οὐδ' αὐτὴ ἡ ἐξ οὐρανοῦ εὐλογία, οὕτως ὥστε ὅλαι αἱ ἐντολαί, ὡς δίδει ἡμῖν ὁ Θεὸς, ὅπως ἀγαπῶμεν τὴν γυναῖκα, δὲν εἶναι ἄλλο ἢ ἀνάγκαι καὶ ἀφορμαὶ χαρᾶς, τὰς ὁποίας ἐπιβάλλει ἡμῖν.

Τάυλωρ.

Ἀποφεύγετε τὰς ἀπέλπιδας ἀποφάσεις· καὶ ἡ μᾶλλον ζοφερά καὶ τρικυμιώδης ἡμέρα θὰ δύσῃ· ἀρκεῖ μόνον νὰ ἔχητε τὴν καρτερίαν νὰ ζήσητε μέχρι τῆς ἐπαύριον.

Κοῦπερ.

Ἀπαιτεῖται πολὺς καιρὸς ὅπως ἀπολεσθῶμεν ἐντελῶς. Δὲν ἐκπίπτομεν ἐκ τοῦ θρόνου τῆς ἀρετῆς ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, ὡς ὁ Ἡφαιστος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.

Τζὼν Λούμπωκ.

Ὅταν κατηγορῇτε γενικῶς τὰς γυναῖκας, ὅλαι ἐξεγείρονται ἐναντίον σας· ὅταν κατηγορῇτε αὐτὰς ἀνὰ μίαν, ὅλαι συμφωνοῦσιν.

ΤΑ ΘΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΝΕΥΡΑΣΘΕΝΕΙΑΣ

Ἀσμένως καταχωρίζομεν τὴν πλήρη κοινωνικοῦ ἐνδιαφέροντος πραγματείαν τοῦ παλαιοῦ ἡμῶν συνεργάτου κ. Μ. Μωῦσειδου, ἣτις

διπλοῦν παρέχει τὸ ἐνδιαφέρον, καὶ διὰ τὴν γλαφυρότητα τὴν ἐξειδιάζουσιν εἰς τὸν κάλαμον αὐτοῦ, καὶ διὰ τὴν ιδιότητα τοῦ γράφοντος ὡς ἱατροῦ. Ὁ κ. Μ. Μωῦσειδης φιλοπόνως μοχθῶν κατὰ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς του ὑπὲρ τῆς ἐπιστημονικῆς φιλολογίας παρέχει τὴν συνεργασίαν του ἀπὸ ἐτῶν ἤδη οὐ μόνον εἰς τὸν ἡμερήσιον τύπον τῆς πρωτευούσης, ἀλλὰ καὶ εἰς ἀθηναῖκά ἐπιστημονικά φύλλα, ὡς εἰς τὸν «*Ἱατρικὸν μηνύτορα*» τὸν *Ξενοφάνη* κτλ., ἔτι δὲ καὶ εἰς γαλλικά περιοδικά, ὡς τὴν *Culture physique, Chronique médicale* κτλ. κτλ.

Μία πικρὰ ἀλήθεια, ἣτις ὑποπίπτει εἰς τὴν ἀντίληψιν καὶ τοῦ κοινοτέρου παρατηρητοῦ, εἶνε ὅτι ἡ νεωτέρα γενεὰ δὲν φέρει τὰ στοιχεῖα τῆς ζωτικότητος καὶ τοῦ ἡθικοῦ σθένους, τὰ πρὸς ἐπιτυχίαν ἐν τῇ σταδιοδρομίᾳ τοῦ βίου ἀπαιτούμενα. Μελαγχολία κατέχει τὴν φαιδρὰν νεότητα, ἡ δὲ ἀπαισιοδοξία καὶ ὁ Σοπερ χαουερισμός, δύο συστήματα

ὁδηγοῦντα ἀσφαλῶς εἰς τὴν περιφρόνησιν τῆς ζωῆς καὶ τὴν αὐτοκτονίαν, ἀποτελοῦσι τὰ μόνα πολλάκις ἠθικὰ ἐφόδια τῆς συγχρόνου νεολαίας. Παντοῦ νεῦρα, παντοῦ νευρικήτης. Ἡ νευρασθένεια, ἡ ἐκμυζῶσα τὴν ἰκμάδα τῆς ζωῆς, λίγα πολὺ, ἔχει στημένην τὴν φώλεάν της εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς συγχρόνους οἰκογενείας. Εἰς ποῖα ἄρά γε αἷτια, δέον ν' ἀποδοθῇ ἡ θλίβερά αὕτη ἠθικὴ καὶ ὕλική κατάπτωσις; Εἰς τὴν ἀχαλίνωτον πολυτέλειαν καὶ τὰς ποικίλας, ἃς αὕτη δημιουργεῖ ἀνάγκας, τὴν ἑλλειψιν ἐνεργητικότητος καὶ θελήσεως, τὴν μαλθακότητα καὶ τὸν σωματισμόν, τὴν κατάχρησιν τῶν συγκινήσεων τέλος, διατείνονται πολλοί.

Καθ' ἡμᾶς τὰ αἷτια ταῦτα εἶνε, οὕτως εἰπεῖν, ἑμμεσά. Δὲν ἀρνούμεθα βεβαίως, ὅτι ὁ περὶ ὑπάρξεως ἀγών, ἀχαρὶς ὁμολογούμενως ἐν ταῖς διακυμάνσεσιν αὐτοῦ καὶ μεστὸς σκοπέλων καὶ ὑφάλων, χαρίζει ἡμῖν πάντοτε μίαν ὑπερκόπωσιν, ἡ ὁποία καὶ μᾶς παρακολουθεῖ μέχρι τοῦ τάφου. Οὕτε εἰμεθα ἐκ τῶν ἀρνούμενων, ὅτι, εἰς ὅλας τὰς κοινωνικὰς τάξεις, εἰς τὰς πόλεις, ὡς καὶ εἰς τὰς ἐξοχάς, ἡ ἰλιγγυώδης τῆς ζωῆς ταχύτης μαυρίζει τὰ μάτια τῶν θαρραλεωτέρων βιοπαλαιστῶν, ἀφαιροῦσα διὰ παντὸς τὴν ἡσυχίαν, τὸν ὕπνον, καὶ τὰς ἡρέμους ἀπολαύσεις τῆς φυσικῆς ζωῆς. Καθ' ἡμᾶς, λέγομεν, ἡ κυριωτέρα πηγή τοῦ κακοῦ ἐγκείται εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀνατροφῆς καὶ ἐκπαιδεύσεως, δι' ἧς ὑπερφορτόνους τὴν νεολαίαν.

Ὅλοι αἱ διάνοιαι χύνονται εἰς τὸν ἴδιον τύπον, τὸν ὁμοιόμορφον, τῆς μετριότητος. Οἱ νέοι ὠχρίῳσι καὶ ἀποθνήσκουσιν ἐπὶ τῶν βιβλίων συναποφέροντες γνώσεις ἀνωφελεῖς καὶ δυσπέπτους.

Ἐν ἐνὶ λόγῳ ὑφίστανται, ὅπως λέγει γαλλικὸν λόγιον: **idiots savants, aptes à tout, bons à rien.** Ἡ νεανίαις, ἡ ἐλπίς καὶ δημιουργὸς τῶν μελλουσῶν γενεῶν, ὑπόκειται εἰς τὸ αὐτὸ ὀλέθριον ἐκπαιδευτικὸν σύστημα. Τὸ πρόγραμμα τῶν Παρθεναγωγείων δὲν ἀνταποκρίνεται πολλάκις

πρὸς τὴν περιεκτικότητα τοῦ γυναικείου ἐγκεφάλου. Καὶ ἀπέρχεται ἡ τάλαινα, ὅλη νεῦρα, βυθισμένη εἰς τὸν μαρμαρόν, κλαίονσα διὰ ψύλλου πήδημα, μὲ παρειὰς ὠχράς, μὲ ὀφθαλμοὺς ἀλαμπεῖς, μὲ χαρακτηριστικὰ χαῶνα καὶ πλήρη ἀπογοητεύσεως. Τὸ παιδίον, δὲν μένει ἔξω τῆς νευρικῆς ἀτμοσφαίρας, ἥτις τὸ περιβάλλει· ἀναπνέει αὐτήν, μετέχει ἐν γένει τῶν συνθηκῶν τοῦ θυελλώδους καὶ ἐκνευριστικοῦ τῆς οἰκογενείας βίου. Οἱ γονεῖς του, νευροπαθεῖς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, αὐξάνουσι τὴν προδιάθεσιν τοῦ δυστυχοῦς μικροῦ δι' ἀπειρῶν θωπειῶν. Ὁ μικρὸς ἔχει ὀδοντόπονον καὶ φωνάζει, ἡ κάμνει ἀταξίας, δι' ἃς ἀξίζει νὰ τιμωρηθῇ· ἡ μικρά, παίζουσα μὲ τὴν κοῦκλάν της, θυμώνει καὶ σπᾶναι αὐτήν, παίζουσα οὕτως ἐν σμικρῇ τὴν κοιμωδίαν τῶν νεύρων. Οἱ γονεῖς, εἰς ἅμφω τὰς περιπτώσεις, χειροκροτοῦσι μὲ εὐχαρίστησιν, ὑποδοχθῶντες οὕτω μόνοι των καὶ ἀσυναισθήτως τὴν ἔκρηξιν τῆς μελλούσης νευρικήτης.

Πλὴν τῆς κακῆς ἀνατροφῆς, καὶ ὅλα τὰ δηλητήρια (ἀλκοόλ, ὀπιον, αἰθέρ κτλ. κτλ.), τὰ ὁποῖα ἐφεῦρε δῆθεν ὁ ἄνθρωπος, διὰ νὰ λησμονήσῃ τὰ βάσανα καὶ τοὺς πόνους του, ὁδηγοῦσι προώρως πρὸς τὴν νευρασθένειαν, τὸν ἐκφυλισμόν καὶ τὴν παραφροσύνην.

Ὅποια, νῦν, εἰσὶ τὰ μέτρα, ἅτινα ὀφείλομεν νὰ λάβωμεν διὰ νὰ ἀναχατίσωμεν τὴν πρόοδον τῆς νευρασθενείας, τῆς νόσου ταύτης τοῦ συρμοῦ, ἥτις συμπαρασύρει εἰς τὸ ρεῦμά της πᾶν ὅ,τι εὐρίσκει ἠθικῶς καὶ ὕλικῶς ἀδύνατον;

Τοῦτο θὰ προσπαθήσωμεν νὰ ἀποδείξωμεν δι' ὀλίγων εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἐνδιαφέρονται εἰλικρινῶς διὰ τὴν ἀναγέννησιν τῆς ἑλληνικῆς νεότητος, καὶ σκέπτονται σοβαρῶς περὶ τοῦ μέλλοντός της.

Ὁ ἐγκέφαλος ἀπὸ τοῦ λίχνου πρέπει νὰ διαπλάττηται κανονικῶς, καὶ νὰ διατελῇ ὑπὸ τὴν φυσικὴν καὶ ἀδίαστον ἐπίδρασιν μιᾶς καλῆς καὶ ἐλλόγου ἀνατροφῆς. Ὁ παῖς ὁμοιάζει δενδρύλλιον, τὸ ὁποῖον ὀφείλομεν καὶ δυνάμεθα νὰ

ἀνορθώσωμεν, ἐφ' ὅσον εἶνε νεαρόν, μαλακὸν καὶ εὐλύγι-
στον· πρέπει νὰ διορθώσωμεν, νηπιόθεν ἔτι, καὶ τὰς ἐλαχί-
στας τῶν πλημμελῶν διαθέσεων τοῦ χαρακτήρος, τοῦ πνεύ-
ματός του, ἢ τῆς καρδίας του. Αἱ διενέξεις, αἱ ἀτομικαὶ
συζητήσεις, αἱ πολιτικαὶ ἢ θρησκευτικαὶ τοιαῦται, δὲν πρέ-
πει νὰ λαμβάνωσι χώραν ἐνώπιόν του. Γαλήνη, καλὰ παρα-
δείγματα, γλυκύτης, μαθήματα σκληραγωγίας, ἀτμόςφαιρα
ἡρεμος, ἰδοὺ τὰ καλλίτερα κατευναστικὰ διὰ τὸ εὐερέθιστον
καὶ εὐαίσθητον νευρικόν του σύστημα. «Παῖδ' ἔτι ἐόντα κα-
λὰ διδασκόμεν ἔργα», εἶπεν ὁ Φωκυλίδης. Βραδύτερον,
ὁπότεν ἡ χρυσαλλίς καθίσταται πεταλοῦδα, ὁ δὲ παῖς μετα-
πίπτει εἰς τὴν ἐφηδικὴν ἡλικίαν, ὀφείλομεν νὰ ἐπιτηρώμεν
ἰδίως τὸ κεφάλαιον τῶν ἡθῶν, τῶν ἔξεων, τῶν ἰδεῶν. Τοῦ
μὲν παιδὸς ἡ ἐνεργητικότης νὰ στραφῇ πρὸς σκοποὺς ὑψη-
λοῦς, τῆς δὲ νεάνιδος αἱ ρωμαντικαὶ καὶ ὀνειροπόλοι τάσεις
νὰ μετριάζωνται διὰ καταλλήλων συμβουλῶν τῶν γονέων
καὶ τῶν μεγαλειτέρων ἀδελφῶν. Μὲ ὅσα καὶ ἂν διατείνονται
φιλόσοφοί τινες, οὐδέποτε θὰ κατορθώσουν νὰ μὲ καταπεί-
σουν, ὅτι πρέπει νὰ ἀφήνωμεν εἰς τὸ παιδίον τὴν πρωτοβου-
λίαν, τὴν ἐλευθερίαν τῆς κρίσεως, τὴν ἀνάγνωσιν τῶν κα-
κῶν ἢ ἀσχυρῶν βιβλίων, καὶ ἐν γένει τὴν σπουδὴν τῆς ζωῆς,
ὅφ' ὅλας αὐτῆς τὰς ἐπόψεις.

Τὸ πνεῦμα τοῦ παιδὸς δὲν ἔχει τὴν δύναμιν, τὴν ἀπαι-
τουμένην ὀριμότητα διὰ νὰ ἀφεθῇ εἰς ἑαυτό· ἄλλως τε ἡ
ἀνθρωπίνη φύσις εἶνε ἐπιρρεπὴς μᾶλλον πρὸς τὸ κακόν, καὶ
καὶ ἐὰν δὲν θελήσωμεν νὰ ὁδηγήσωμεν τὰ βήματά της νη-
πιόθεν, μεγάλη ὑπάρχει πιθανότης ὅτι ἐκείνη θὰ μετασχη-
ματισθῇ εἰς ὃν ἔκφυλον, ἄχθος ἀρούρης. Ἡ νεαρὰ γυνὴ
δέον νὰ διάγῃ βίον ἡρεμον, ἄνευ κοσμικῆς ὑπερκοπώσεως.
Ὁ ἀνὴρ δὲν πρέπει νὰ καταδικάζῃ ἑαυτὸν εἰς τὴν ἀγαμίαν.
Ὁ γάμος εἶνε τὸ καλλίτερον προφυλακτικὸν μέτρον κατὰ
τῆς νευρασθενείας καὶ τῆς ἡθικῆς καταπτώσεως, ἀρκεῖ νὰ
μὴ συνάπτηται μεταξὺ ἐξ αἵματος συγγενῶν ἢ ἐξαδέλφων.

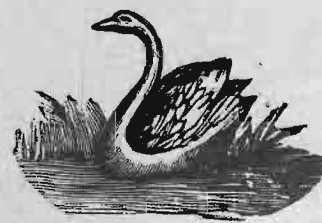
Ἡ στατιστικὴ μᾶς διδάσκει ἤδη, ὅτι οἱ ἄγαμοὶ πληρώνουσι
φόρον διπλάσιον τῶν ἐγγάμων εἰς τὴν παραφροσύνην.

Ἡ ἀϋπνία καὶ αἱ ἀγρυπνίαι ἐξασθενοῦσι τὰ νεῦρα, ἐνῷ
ὁ ὕπνος εἶνε τὸ καλλίτερον ρυθμιστήριον δι' αὐτά. Αἱ ἀσκή-
σεις, ὑπὸ οἵανδήποτε μορφήν, ὁ περίπατος ἐν ἐλευθέρῳ ἀέ-
ρι, οἱ ἀγῶνες, ἡ ὑδροθεραπεία, τὰ θαλάσσια λουτρά ἢ ἑλ-
λογος διατροφή, εἶνε τόσα μέσα πρὸς καταπολέμησιν τῆς
νευρασθενείας.

Παραδεχόμενοι τὰ πλεονεκτήματα τοῦ πολιτισμοῦ δὲν
πρέπει νὰ διαρρήξωμεν τοὺς στενοὺς δεσμούς, οἵτινες ἐνοῦ-
σιν ἡμᾶς τῇ φύσει. Πρέπει νὰ καλλιεργῶμεν ἐπὶ μᾶλλον
καὶ μᾶλλον τὸν ἐγκέφαλόν μας, πρέπει ἐπίσης νὰ ἔχωμεν
μὺς ἰσχυροὺς, ὅργανα, αἰσθήσεις καλῶς ἀνεπτυγμένας, σῶ-
μα εὐστροφον καὶ σφριγηλόν, ὅπερ νὰ δύναται νὰ ζῇ φυσι-
κῶς, οὐχὶ δὲ νὰ ἐπαναπαύηται εἰς τοὺς κόλπους τῆς γῆς ὡς
παράσιτον ἔκφυλον καὶ ἀνισόρροπον.

Πέραν.

Μωϋσῆς Μ. Μωνσείδης.
ἰατρός.

ΑΠΟ ΤΟ «ΕΞΩ ΦΡΕΝΩΝ»

Ἀπὸ τὴν τοσαύτης τυχοῦσαν ἐπιτυχίας θεατρικὴν ἐπιθεώρησιν «*Ἐξω-Φρενῶν*» τῶν κ. κ. Πολυβ. Δημητρακοπούλου καὶ Κωνστ. Γ. Μακρίδου παραθέτομεν χαριέστατον δείγμα εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας. Ἄλλως τε ἀρκοῦσα σύστασις τοῦ ἔργου εἶναι καὶ μόνον τὰ ὀνόματα τῶν δύο αὐτοῦ συγγραφέων, τῶν ὁποίων ὁ μὲν κ. Π. Δημητρακόπουλος, ὁ διαπρεπὴς συγγραφεὺς, ἵσταται εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τῶν Ἀθηναίων λογίων, ὁ δὲ κ. Κ. Μακρίδης, ὁ συντάκτης τοῦ εὐφρεστάτου «*Ἐμπρός*», ἀπὸ ἐτῶν ἤδη πασίγνωστος γινόμενος ὑπὸ τὰ ψευδώνυμα «*Μεφιστοφελῆς*» καὶ «*Ἐχιδνα*» διὰ τὴν πνευματώδη καὶ δριμύειαν, ἀλλὰ καὶ καλαίσθητον αὐτοῦ σάτυραν, δὲν θὰ βραδύνῃ, φρονούμεν, νὰ ἐπονομασθῇ ὁ Σουρῆς τῆς πόλεώς μας.

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΠΩΛΗΣ

Ἐφημερίδες βγήκανε καινούργιες καὶ τρανές
Συντάγματα, Ὀμόνοιες καὶ λόγια καὶ φωνές
μὰ πρὶν μᾶς δεῖξουν τὰ καλὰ καθὼς καὶ τὰ κακά,
πωλοῦνται στὰ μπακάλικά μιάτσα μὲ τὴν ὀκᾶ.

Γράφουν ὅλες στὰ γερά,
πάρτε νὰ διαβάσετε·
ἔχουν νέα ζουμερά,
πάρτε νὰ τὰ βροῖσετε.

Οἱ Βούλγαροι μᾶς ἔκλεψαν τὴν Ρούμελη, γιὰσᾶ!
καὶ Τσάρον ὠνομίσανε τὸν Φερδινάν πασᾶ
καὶ τώρα μὲ αὐθάδεια τὸ γάντι μᾶς πετοῦν
τὸν Λάπτσιεφ στέλλουν ντελεγκὲ καὶ ρέστα μᾶς ζητοῦν

Κι' ἂν δὲν εὔρουν βολικά
ὅσα τοὺς προτείνουμε,
θὰ μᾶς μποῦν διαβολικά
Ἄχ! καὶ τί θὰ γίνωμε!...

Μὰ πίσω δὲν ἐπήγανε καὶ οἱ Αὐστριακοί,
ἀπέδειξαν πῶς εἶν' κι' αὐτοὶ μάνα στὴ ληστρικὴ
καὶ τὴν Βοσνίαν ἔκλεψαν μαζῇ μὲ τὸ Ἑρζέκ
καὶ τώρα μᾶς τραβοῦν κλωτσιές, μᾶς λέγουν οὔστ-κιοπέκ.

Τοὺς κηρύξαμε μποῦκότ
μὰ γλυκὰ φλεοτάρουμε
τῆς Βιέννης τὲς κοκὸτ
καὶ τὲς ἀγκαζάρουμε.

Καλέσαμε καὶ τὴν Βουλὴν κι' ἀρχίσαμε δουλιὰ
μὰ δὲν ἀφίνουν τοὺς μεμτοὺς νὰ βγάλουνε μιλιὰ
καὶ ἀσανσέρ θὰ στήσουνε σὰν μπόγους νὰ τραβοῦν
τοὺς βουλευτὰς ποὺ δὲν μποροῦν τὲς σκιῶν ν' ἀνεβοῦν

Κι' ἂν ὁ ἀσανσέρ κοπῇ,
τὸν Τζιχίτ θὰ χάσουμε,
δὲν θὰ διοῦμε προκοπή,
δὲν θὰ τὸν ξεχάσουμε.

Καὶ Γερουσίαν ἔχουμε τὰ μάλα σεβαστήν,
μὰ ἔχει πάντοτε καλὰ τὴν πόρτα τῆς κλειστήν
καὶ ρεποζάρει ξέννοιαγα ὕπνον βαθὺν τραβᾷ
καὶ ψάλλει τοῦ ρουχαλιτιοῦ γλυκύτατον χαβᾶ.

Σώπα, σώπα, τσιμουδιὰ
μὴ τὴν συγκινήσουμε
κάντε φρόνιμα, παιδιὰ
μὴ καὶ τὴν ξυπνήσουμε.

Καπέλλα ἢ κυρίες μας φορέσαν φουντοτὰ
καὶ φοῦντο τῶν συζύγων των πιγαίνουν τὰ λεπτὰ·
κάθε κυρὰ μᾶς κόπηκε παρισινὴ μαντιὰμ
Ἄχ! τί τὴν Εὐαν ἤθελεν ὁ βλάκας ὁ Ἀδάμ;

Βάλτε, μὴ σᾶς συγκινεῖ,
βάλτε νὰ μὴ βλέπετε
τοῦ θεάτρον τὴν σκιηνὴ
καὶ καμμιὰ ἄς μὴ ντρέπεται.

ΣΚΟΤΑΔΙΑ ΦΩΤΕΙΝΑ

I

Δειλαὶ καὶ φοβισμέναι στήν ἀρχήν, δεσμῖς ὀλόκληρος κατόπιν, αἱ φθινοπωριναὶ ἀκτῖνες ὥρμησαν μέσα ἀπὸ τοῦ φεγγίτου τὸ θαμβὸ γυαλὶ καὶ τὴν πυκνὴν ἀράχνην νὰ φωτίσουν ἓνα ἐτοιμόρροπον δωμάτιον, ποῦ ἐχρησίμευεν ὡς φυλακὴ.

Πρὸ ὀλίγου μόλις ἔξφυγαν ἀπὸ τὰ πατρικά των χάδια. Ἐσκορπίσθησαν στήν Πλάσιν ν' ἀφυπνίσουν τὴν ζωήν, ἀφοῦ νικήσουν τὴν ἰέρειαν τοῦ πένθους — τὴν Σκιάν, ποῦ ἄγρυπνος περιπολεῖ ὡς τὸ ξημέρωμα.

Ἡ πάλῃ πάντα ἀνισόρροπος.

Τὸ γῆρας κι' ἡ νεότης δὲν μετριοῦνται.

Καὶ ἡ Σκιὰ νικημένη σύρει μὲ τὸ ἀργόν της βῆμα τὴν σκοτεινὴν πολύπτυχον ἐσθῆτά της κι' ἐξαφανίζεται ἀθόρυβα μέσα στὰ δάση.

Τὰ πυκνόφυλλα πλατάνια τὴν φιλοξενοῦν μὲ εὐχαρίστησιν. Τὸ φῶς θαμβώνει καὶ κουράζει· δὲν τὸ ἀνεχόμεθα. Μὰ ἡ σκιὰ παντοῦ εὐπρόσδεκτος χωρεῖ.

Καὶ αἱ ἀκτῖνες, τρελλαμένες ἀπ' τὴν νίκην, παιγνιδίζουν καὶ εἰσδύουν ἀδιάκριτα παντοῦ.

Ἔτσι ἐφώτισαν καὶ τὸ κελλί, τὸ σκοτεινὸν καὶ μουχλιασμένον, τοῦ ἀρρώστου αἰχμαλώτου.

Τὸ ἀνεκάλυψαν τώρα πρώτην φοράν, κατὰ τὰς

ὕστερνὰς τοῦ φθινοπώρου ἡμέρας καὶ τὸ ἐγέμισαν μὲ τὰ παιγνίδια των.

Ἐκεῖνος κοιτάει σὲ μιὰ γωνιά, παραιτημένος τόσους μῆνας εἰς τὴν ξενητεῖα χωρὶς ἐλπίδα. Γέρνει τὸ ὠχρὸν κεφάλι εἰς τὰ στήθη του. Θαρρεῖς πῶς ξεφυχᾶ...

Αἰχμαλῶτος σ' ἓνα Βουλγαροχωρί, ἐτοιμοθάνατος ἀπὸ πληγὰς, ποῦ ἔμειναν ἀπεριποίητοι καὶ ἐσάπισαν τὸ σῶμά του, βογγᾶ καὶ παραδέρνει ἔρημος, κατάνομος. Τί τοὺς γυρεύει τάχα τοὺς συντρόφους τῆς χαρᾶς αὐτοῦ, ποῦ εἰς τὰ στήθη του κηδεύει τῆς ἰδίας του ζωῆς τὸ φάσμα;...

Γι' αὐτὸ ἀργοκινεῖ τὰ κουρασμένα βλέφαρα καὶ ἀντικρύζει δύσθυμα αὐτοὺς τοὺς αὐτοκλήτους κοιμιστὰς τῆς εὐθυμίας.

Συνομιλοῦσεν, ὅπως πάντα, μὲ τὴν ἀτμοσφαῖραν τῆς ὀδύνης του, ποῦ ἔμαθεν ὅλα τὰ μυστικά του· καὶ τοῦ ἐτάραξαν αὐταὶ τῆς δυστυχίας του τὴν ἡρεμίαν.

Βλέπει τριγύρω· βλέπει τὸν ἑαυτὸν του καὶ ἀναστενάζει. Ἡ ἰδέα ὅτι θὰ ἀποθάνῃ ἐκεῖ μέσα τοῦ σπαράζει τὴν καρδιά, τοῦ φέρει δάκρυα στὰ μάτια, τὸν πεθαίνει γρηγορώτερα.

Καὶ ἡ συναίσθησις τῆς ἀδυναμίας του ρίπτει στὸ πρόσωπόν του φρικιαστικὴν τραχύτητα.

Στυγνὸς καὶ ἄγριος ὅλα τὰ βλέπει βλοσυρὰ καὶ τ' ἀποτροπιάζεται. Τὸ φῶς τὸν πλήττει. Ἐσυνήθισε νὰ τ' ἀντικρύζῃ κι' ἀναγκάζεται νὰ χαμηλώνῃ τὰ ἀρρωστημένα βλέφαρα.

Ζῇ καὶ δὲν ζῇ.

Μὰ ἔξαφνα ἐκείναι αἱ φιλάργυροι ἀκτῖνες, ποῦ ἐγλύστρησαν ἀθόρυβα ἀπὸ τὴν ὀροφὴν κι' ἐφώτισαν τὴν ἀθλιότητά του καὶ τὴν γύμνιαν του, τοῦ ἔφεραν πτὰ χεῖλη στεναγμὸν, ποῦ ἀντελάλησεν ὅλον τὸ κρήμνισμα τῶν πέθων του κι' ἀνестаράχθη σύσσωμος.

Ἐννοῶσε κᾶτι νὰ θερμαίνει τοὺς κροτάφους του, σὰν χᾶδι, σὰν πτεροῦγα ἀπαλή... Στὸ παγωμένο μέτωπόν του ἐσκορπίσθη λάμψις κι' ἀνετρίχιασε. Τὸ χρένιον σκοτάδι ἤρχισε ἀργὰ-ἀργὰ νὰ διαλίεται. Τὸ αἷμά του ᾤπῃρεν ὀρμὴν καὶ ἐλαφρὰ ἐρρέδισαν τὰ μάγουλά του.

Ζωντανεύει...

Τοῦ πόνου τὸ νανούρισμα, ποῦ τοῦφαλλαν οἱ τοῖχοι ἕως τώρα, εἰσέγησε καὶ κάποιον νέο, σιγανό, μὰ πλάνο τραγουδάκι ἐτονίσθη γύρω του θαυματουργὸ καὶ τοῦ ἐξύπνησε τὸν νοῦν καὶ τοῦ ζωντάνεψε τὸ σῶμα.

Αἱ φθινοπωριναὶ ἀκτῖνες κᾶτι ἐξέθαψαν ἀγαπητό, κᾶτι ποῦ κρύβει τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἐλπίδα.

Σέρνεται, παραδέρνει μέσα στὸ ἀχύρινόν του στρώμα νὰ ἀνακαλύψῃ μὲ τὸ θολὸ μάτι τὸ ἀντικείμενον, ποῦ μὲ τὴν ἀντηλιά του διεσκόρπισε τὴν νάρκην του. Γυρνᾷ τὸ ἀπεσκελετωμένον του κορμὶ μὲ ἀγωνίαν. Μέλεις ἀναπνέει καὶ αἱ θαμβαὶ του κόραι ἀντικρύζουν εἰς τὸν τοῖχον ἓνα μονόκερον Σταυρὸν μὲ κόκκινη κορδέλλα ξέθωρη ἀπὸ τὸν χρόνον. Τὸν εἶχε λησμονήσῃ!

Ὁ ἴδιος τὸν ἐκρέμασε τὴν πρώτην ἡμέραν ὑψηλά, ἐπάνω ἀπ' τὸ προσκεφάλι του, στὸν χαλασμένον τοῖχον, διὰ νὰ παρηγορῇται, ὅταν τὸν βλέπη καὶ μὲ

τὴν χάριν του νὰ δυναμώνῃ. Ἦλπιζεν ὅτι αὐτὴ θὰ τὸν γιατρέψῃ καὶ θὰ τὸν ἐλευθερώσῃ. Μὰ ἦλθαν ἔπειτα τοῦ μαύρου πυρετοῦ αἱ νύκτες, τὰ παραμιλήματα, ἐπέρασαν τῆς ἀγωνίας οἱ αἰῶνες καὶ ἡ πνευμονία ἐφώλιασε μέσα εἰς τὸ παλληκαρίσιο στήθος του καὶ τῶλυωσε...

Κι' ἔτσι ἐλησμονήθη ἐκεῖ ἐπάνω κρεμασμένος ὁ Σταυρός.

Τὸ φῶς, ποῦ σκορπίσθη στὸ κελλί του λὲς καὶ δὲν ἐχύθη ἀπὸ τὸν ἥλιον, παρὰ ἀπὸ τὴν χάριν καὶ τὴν καλωσύνην τοῦ Ἑσταυρωμένου. Μειλίχιο καὶ ἀπαλὰ πίπτει στὸ πρόσωπόν του καὶ φιλεῖ τὰ βαθουλά του μάτια καὶ τὰ ἀσπρισμένα καὶ ξηρά του χεῖλη. Τὸν φιλεῖ ἀδιάκοπα. Κι' ἐκεῖνος, ὡς νὰ κοινωνῇ τὰ Ἀχραντα Μυστήρια, μ' ἀνατριχίλαν κι' ἡδονὴν καρφώνει τὸ μισοσβυσμένον βλέμμα του, πότε λιπόθυμον καὶ παρακλητικόν καὶ πότε βλοσυρὸν καὶ ἀνυπόμονον, ἐπάνω στὸ λησμονημένο **φυλακτό**.

Τὸν καθηδύνει μία κατάνυξις ἀγία καὶ δι' ὀλίγην ὥραν τὸν ἀποκοιμίζει.... τὸν ἀποπλανᾷ...

II

Μὲ τὰς ὑστερνὰς ἀκτῖνας ἀφυπνίσθη καὶ ἡ ὑστερνὴ χαρὰ στὰ μαραιμένα στήθη. Ἐκλείσαν σιγανὰ τὰ βλέφαρά του καὶ εὐρέθη εἰς ἓνα περασμένον πανηγύρι, στὰ τρελλά του νειάτα.

Τὸ ἀκρογιάλι τῆς πατρίδος του κι' οἱ βράχοι εἶνε χιονισμένοι. Ἡ θάλασσα γεμάτη ἀπὸ ἀφρισμένα κύματα καὶ βάρκες.

Αὐτὸς ὅς ἐνα καῖκι μ' ἄλλους πέντε χωριανοὺς ξανοίγονται ἕως τὸ κεφαλόσκαλον καὶ σταματοῦν ἐκεῖ, ἀνάμεσα σὲ δύο κότερα σημαιοστόλιστα, γεμάτα παλληκάρια ὀπλοφόρα. Θὰ ρίψουν τὸν Σταυρὸν στὴν θάλασσαν. Εἶνε τῶν Φώτων.

Τὸ πλῆθος δλοένα καταβαίνει εἰς τὸ ἀκρογιάλι καὶ ἀποσκεπάζει κάθε βράχον. Ἐντὸς ὀλίγου ἀκτινοβολοῦν στὴν Σκάλαν καὶ τὰ ἑξαπτέρυγα καὶ τ' ἅγια λάβαρα· καὶ φαλμυδῖαι διαχύνονται τριγύρω ὡς θυμιάμα.

Γυμνὸς μέσ' στὸ καῖκι μὲ πέντε περιμένει. Τὸ φόρεμα, ποῦ ἔρριψε στὴν πλάτην του, εἶνε πολὺ λεπτὸ διὰ τὰ ἄφθονα τοῦ Ἰανουαρίου χιόνια. Μὰ ἐκεῖνος εἶνε παλληκάρι· δὲν φοβεῖται.

Ὁ Προεστὼς τῆς ἐκκλησίας ἀπομακρύνεται ὀλίγον ἀπ' τὴν συνοδείαν κι' ἔρχεται ἐμπρός, κάτω ἀπὸ τὴν ἀψίδα, ποῦ ὕψωσαν κι' ἐστόλισαν ὅλην τὴν νύκτα αἱ ὑπερήφανες ἐκεῖνες ἐθνικὲς καρδιές, ποῦ τώρα στέκονται στὰ κότερα. Τὴν ἔπλεξαν μὲ δάφνην, μὲ γαλάζιες καὶ μὲ κόκκινες κορδέλες σύμβολα τῶν πόθων των.

Ψάλλει τὰ ἱερὰ τροπάρια ὁ Γέροντας καὶ τ' ἄσπρα του μαλλιά καὶ τὰ πυκνά του γένεια κυματίζουν εἰς τὸν ἄνεμον. Ὁ Ἥλιος, ἀντικρὺ του Ἰσα-Ἰσα, ἀναβαίνει μέσ' ἀπ' τὰ νερὰ τῆς Προποντίδος μὲ μεγαλοπρέπειαν ἀνταξίαν πρὸς τὸ μυστήριον καὶ πρὸς τὸν λειτουργὸν καὶ χαιρετᾷ κι' αὐτὸς τὸ μέτωπον ἐκεῖνο, ποῦ λαμποκοπᾷ ἀπὸ χαρὰν καὶ ἀγιότητα.

Λάμπει ὁ Τίμιος Σταυρὸς δλόχρυσος στὸ χέρι τοῦ Παπᾶ· λάμπει κι' ἡ ὄψις του· λάμπουν καὶ τὰ βαρύ-

† Ὁ Πελαγωνεῖας Ἰωαννὴμ ὁ Φορόπουλος

τιμα καὶ χρυσοκέντητά του ἄμφια! Ὅλοι οἱ χριστιανοὶ σταυροκοποῦνται!...

Καὶ ὁ ἄρρωστος, μέσα ἔστο ὄνειρόν του, ἀργοσαλεύει τὸ δεξιὸν τοῦ χέρι, γιὰ νὰ κάμῃ τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ...

Τελειώνει τὸ τροπάριον τῆς ἑορτῆς καὶ διαλαλεῖται τὸ «ἐν Ἰορδάνῃ...». Κι' ἐκεῖ ποῦ φάλλει ὁ Γέροντας: «καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐν εἶδει περιστερᾶς...», πετᾷ ἀπὸ τὴν ἀψίδα περιστέρι κάτασπρο στὸν οὐρανόν, ἐνῷ συγχρόνως ἕξ σιδερένια σώματα βουτιοῦνται εἰς τὴν θάλασσαν καὶ τουφεκιᾶς χαρμίσουνες γεμίζουν τὸν ἀέρα κι' ἡλεκτρίζουν τῶν ραγιάδων τὴν καρδιά.

Ἄτι στεγνὸν δὲν μένει!

Ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀρρώστου τὰ βλέφαρα, τὰ ἀπαλὰ κλεισμένα, γύρω ἀναβλύζουν δάκρυα...

«Τὸν ἴπῃρε!» ἐφώνησε τὸ πλῆθος. Καὶ τὸ ὄραμά του ἐξακολουθεῖ ἀκόμη ζωηρόν. Καὶ βλέπει τώρα ὁ ἐληγμένος αὐτός, τῶν Βουλγάρων ὁ αἰχμάλωτος, τὸν ἑαυτὸν τοῦ μόλις δεκαῆς ἔτων μὲ τὸν Σταυρὸν ἔστο χέρι ὑπὸ τὴν ἀψίδα.

Γονατισμένος τὸν δίδει εἰς τὸν παπᾶ. Ἐκεῖνος- ὦ στιγμή ἁγία, ἀλησιμόνητος! τὸν προσκυνεῖ καὶ τοῦ κρεμᾷ ἄλλον, μικρότερον εἰς τὸν λαιμόν του, μονόκερον τοῦ Ἁγίου Τάφου μὲ μεταξωτὴν κορδέλλα κόκκινη. Τὸν εὐλογεῖ καὶ λέγει:

— «Σοῦ δίδω τὸν Σταυρὸν αὐτὸν γιὰ φυλακτήριον ἀπὸ ἀρρώστειαν κι' ἀπὸ τοὺς κακοὺς δρόμους. Ἐτὸν δίδω νὰ σὲ ὁδηγῇ στὴν ἀρετὴν καὶ νὰ σὲ δυναμώῃ στὴν ἀνδρεία».

Ἀκούει κάθε λέξιν μὲ ἀνατριχίλα... Βλέπει στὸ πρόσωπον τοῦ Γέροντα κι' ἀποδειλιάζει...

Τὸ ἀκτινωτὸν τοῦ μέτωπον κι' ἡ λάμψις τῶν ματιῶν τοῦ θυμιάζουν τὰς εἰκόνας τῶν Ἀγίων, πῶχει ἰδῆ στήν Ἐκκλησίαν· καὶ τὰ ἅγια ἐκεῖνα λόγια, ἡνωμένα μὲ τὸν παφλασμὸν τοῦ κύματος, ἔρχονται μέσ' στ' αὐτιά του ὡς παναρμονίου λύρας ἤχοι, λύρας, ποῦ τὴν ἤγγισε πνοὴ ἀγγέλου στὰ οὐράνια καὶ ἀντήχησε κάτω στήν γῆν ἡ μελωδία της!

Τὸν βλέπει ἀκόμη καὶ ἀνατριχιάζει περισσότερο. Εἶνε ὁ ἴδιος ὁ καλὸς ἐκεῖνος Γέροντας, ποῦ τὸν συμμάζευσεν ἀπὸ τοὺς δρόμους καὶ σὲ μιὰ ἀξέχαστη νυχτιά, πῶλαμπε τὸ φεγγάρι ἄνω ἀπὸ τὸν Σταυρὸν τοῦ Ἀη-Γεώργη, τὸν ὠδήγησεν εἰς τὸ «Νυκτερινὸν Σχολεῖον τῶν ἀπόρων» καὶ τὸν ἔμαθε τὰ γράμματα. Ὡ! τὸν θυμάται μὲ εὐγνωμοσύνην, μ' ἓνα σεβασμὸν βαθὺν καὶ ἄλυτον! Καὶ ὅσῳ προσηλώνεται ὁ νοῦς του στήν κατάλευκον μορφήν, στήν ἡρεμὸν ἐκείνην αἴγλην, στήν σεμνὴν μεγαλοπρέπειαν, τόσῳ θαρρεῖ πῶς μεταβάλλεται εἰς πνεῦμα ἄσαρκον ἀγάπης κι' ἱερότητος ὁ ἅγιος ἐκεῖνος Λειτουργός.

Τὸ θαῦμα ξετυλίχθηκεν ὁλόκληρον!

Ἐξέχασεν ὁ δυστυχὴς διὰ μίαν στιγμὴν τοὺς πό-
νους καὶ τὴν δυστυχίαν του!

Ἡ ἄσβεστη φωτιὰ τῆς αἵματοβαμμένης κι' ἄμοιρης Μακεδονίας, ποῦ ἔφαγε τὴν νειότη του· ὁ Βούλγαρος φονιάς, ποῦ ὥρμησε προδοτικὰ μιὰ νύκτα στὸ καλύβι του κι' ἐσπάραξε τ' ἀδύνατα κορμιὰ τῆς γερομάνας

καὶ τῆς ἀδελφῆς του· καὶ ἤρπασε κι' αὐτὸν ἀπ' τὸν λαιμόν, ἀνίκανον ἀπὸ τῆς μαχαιριῆς, ποῦ πῆρε τὴν προπερασμένην νύκτα εἰς μιὰ συμπλοκή, νὰ ὑπερασπισθῇ τὰς δύο ἀγαπημένας του καὶ ἔπειτα τὸν ἔσυρε ἔστοὺς βάτους, ἔστὰ λαγκάδια μὲ τὰ μάτια σφαλιστά, γυμνὸν καὶ νηστικὸν μὲ ἄπλυτες κι' ἀνάλλακτες πληγές· αἱ ὕβρεις ποῦ ἤκουσε γιὰ τὴν Θρησκείαν καὶ τὴν Πατρίδα του· ἡ φυλακὴ του· τὸ ἀπεσκελετωμένον του κορμί· ὅλα, μὰ ὅλα ἠφάνισθησαν μὲ μιᾶς ἀπὸ τὴν μνήμην του· καὶ ἐβασίλευσε τῆς πρώτης του ζωῆς τ' ὁλόφωτο ἀστέρι!...

Χύνει τὸ ἱερὸν κειμήλιον τριγύρω του τόσῳ ὥραϊον φῶς, ποῦ ὀπισθοχωρεῖ μὲ τρόπον τὸ σκοτάδι!

Ἦτο ἡ ἐποχὴ ἐκείνη ἡ χρυσή, ποῦ εἶχε κρεμασμένον τὸν Σταυρὸν στὰ στήθη του καὶ μὲ τὸ ὄνομά του ξεθεμέλιωνε βουνά!

Αὐτὸς τοῦ ἐξηγίαζε τὰ στήθη, τὸ τουφέκι· τὸν προφύλαττε, τὸν βοηθοῦσε, τοῦδιδε τὸ θάρρος καὶ τοῦ ἐστάλαζε γλυκειὰς ἐλπίδες.

Τὸν ἔτρεμαν κι' οἱ βράχοι! Πάντα νικηφόρος ἔτρεχεν ἐμπρός!

Αὐτὸς ἦτο ἡ δύναμις τῶν συντρόφων του. Ὁ Σταυρὸς ἦτο ἡ ἰδική του.

Τίποτε δὲν τοὺς ἐχώριζε μέσα εἰς τὴν ζωὴν, τὴν ὁποίαν, ἀφοῦ ἔσωσεν ἀπὸ τὴν κακίαν, τὴν ἐχάρισε ἔστην Πίστην καὶ ἔστην γαλανὴν Πατρίδα του.

Εἶχαν σφικτὸδεθῇ ἀρρήκτως πλέον εἰς τὰ στήθη του ὁ Σταυρὸς καὶ ἡ Σημαία. Καὶ ἦτο τὸ καθένα

κι' ἓνα φρούριον ἀνίκητον δι' αὐτόν, ποῦ τὸν ὠχύρωνεν ἀπ' τὸν ἐχθρόν ! . . .

Χαμογελᾷ τώρα ἔσπινεν ὕπνον τοῦ καὶ ὠμορφαίνει. Χάνεται σιγὰ-σιγὰ ἡ ἀγριότης τοῦ προσώπου τοῦ . . . Σβύνεται κάθε γραμμὴ ἐδύνης . . .

Συνέρχεται ἔς ὀλίγο. Ἀνοίγει τὰ θολὰ τοῦ μάτια κι' ἀντικρύζει τὸν Σταυρόν. Θέλει νὰ τὸν κρατήσῃ, νὰ τὸν προσκυνήσῃ. Δοκιμάζει ν' ἀνασηκωθῇ καὶ πίπτει. . . . Μὲ μίαν ὑστερνὴν καὶ υπερτέραν διὰ τὰς δυνάμεις τοῦ προσπάθειαν τὸ κατορθώνει. Στέκεται στὰ γόνατα. Κι' ἐνῶ δλόκληρον τὸ σῶμά τοῦ κλονίζεται νὰ πέσῃ, ἐκεῖνος μ' ἀγωνίαν κατορθώνει νὰ ἐγγίσῃ τὸν Σταυρόν. Τὸν ξεκρεμιᾷ, τὸν φέρει μὲ λαχτάραν στὰ στεγνά τοῦ χεῖλη καὶ ἀγκαλιασμένος μὲ τὸν θησαυρόν τοῦ πίπτει καὶ σωριάζεται ἔσθ' ἀχυρόστρωμα.....

III

Αἱ χαρωπαὶ ἀκτῖνες ἐφώτισαν, πρὶν φύγουν ἄλλη μιὰ φορὰ τὸν ἄμοιρον. Ἐλαμψε πάλιν ὁ Σταυρὸς καὶ ἡ κορδέλλα τοῦ — ποῦ ὑπενθύμιζε, θαρρεῖς, τὸ χρῶμά της τὸ αἷμα πῶσπεις ἔσθ' ἡ λαγκαδιά, — κι' ἡ ἀντηλιά των διεχύθη εἰς τὸ παγωμένον τώρα μέτωπον τοῦ αἰχμαλώτου. Ὁ ψυχρὸς ἰδρῶς, ἔσθ' ἡ μαργαριτάρια τῆς αὐγῆς, ἀνέβλυζεν εἰς τοὺς κροτάφους τοῦ.

Τὰ χεῖλη τοῦ χαμογελοῦν ἀκόμη καὶ τὰ χέρια τοῦ σφίγγουν σφικτὰ τὸ φυλακτὸ ἐπάνω στὴν καρδιά τοῦ.

Ὡς Κοινωνίαν πῆρε τοῦ Σταυροῦ τὸ φίλημα· ὡς σάβανόν τοῦ τὴν ἀγίαν χάριν Του καὶ ἐκοιμήθη πρὸ τῆς Πύλης τῆς Αἰωνιότητος χαμογελῶν.

Ἀνέκτησε γιὰ πάντα τὴν ἐλευθερίαν !

Ἀθῆναι

Ἀθηνᾶ Γαῖτανοπούλου

ΠΑΛΗΑ ΧΑΡΤΙΑ

Ἐμπροστιά μου κυττάζω ἀραδιασμένα
λίγα χαρτιά...μὰ πόσα μὲ θυμίζουν!
εἶνε χαρτιά πολὺ κυρτιασμένα
χορὴν πολλὰ δὲν τᾶχω.. τὸ γνωρίζουν.

Τὰ βλέπω καὶ διαβάζω ἄχ ! ὠϊμένα
μέσα σ' αὐτὰ τὸ πόνο τῆς ψυχῆς μου
λύπη... χαρὰ μαζὺ ἀδελφωμένα
Ἔχετε σεῖς τὰ χορὴν τῆς ζωῆς μου.

Τὰ ἔχετε καὶ σεῖς δυστυχισμένα
μὰ ἔλατε πλεὺς σφιχτὰ νὰ σᾶς ἐνώσω·
νέα Ἱστορία ἀνοίγετε γιὰ μένα

Συντρίμμα τῆς καρδιᾶς μου, τὰ σᾶς δώσω
κι' ἄλλη τροφή· νὰ ζῆτε σεῖς γιὰ μένα
ἀφοῦ σὲ σᾶς τὸ πόνο μου θ' ἀπλώσω.

Νοέμβριος Ἰωάννινα 1908.

Λουδοβῆκος Σ. Μορτζώκης.

Γ. Ν. ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ

ΟΙ ΝΕΩΤΕΡΟΙ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΙ

Ἄν τὸ παράσιτον τῆς γνησίας παιδείας, ἡ σχολαστικότης, εἶχεν ἀναφανῆ καὶ ἐπιζώσῃ ἤδη κατὰ τὸν Δ' π. χ. αἰῶνα, θὰ παρεῖχεν ἡμῖν ὁ Θεόφραστος καὶ ταύτης θαυμάσιόν τινα χαρακτήρη. Νῦν δὲ ἀνάγκη νὰ ἐπιχειρήσωμεν ἡμεῖς τῇ ἔργῳ.

Λοιπὸν ὁ σχολαστικὸς εἶνε πάντοτε ἄνθρωπος περιωρισμένου πνεύματος, διὸ βλέπει τὰ πράγματα ἀπὸ μιᾶς μόνης ἀπόψεως, ἔπειτα ἐπιμένει σφόδρα ἐν ταύτῃ ὡς τῇ μόνῃ ὁρθῇ, καὶ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ πείθεται νὰ ἐκκλίνῃ ἀπ' αὐτῆς καὶ προδῇ ἔτι ἐν θῆμα περαιτέρω, ἵνα ἴδῃ καὶ ἄλλην ὄψιν καὶ ἔλθῃ εἰς πληρέστεράν διὰ γνώσιν. Ἐμαθε λ. χ. ὅτι εἶναι ὠφέλιμον νὰ κατακλίνεται τις ἐνωρίς; Λοιπὸν δὲν θὰ μεταβῇ ποτε οὐχί εἰς ἐσπερίδα ἢ εἰς θέατρον, ἀλλ' οὐδ' εἰς τοὺς γάμους τοῦ ἀδελφοῦ του, ἵνα μὴ ἀναγκασθῇ νὰ κοιμηθῇ ὀλίγα λεπτὰ τῆς ὥρας βραδύτερον. Ἀνέγνω που ὅτι τὸ βόειον κρέας εἶναι ἐπιβλαβὲς εἰς τοὺς ψαμμιῶντας; Ἴδού τώρα ἀπέχεται καθόλου τοῦ κρέατος, καίτοι οὐδεμίαν ἐνόχλησιν ἐκ ψαμμιάσεως ὑπέφερε ποτε. Ἦκουσεν ὅτι ἡ χαρτοπαιξία εἶναι φοβερὸν πάθος; Λοιπὸν δὲν νοεῖ νὰ παίξῃ οὐδὲ κοντσίνα. Τοιαῦτα παραδείγματα τῆς εἰρημένης μικρονοίας βλέπομεν καθ' ἐκάστην ἐν τῇ βίῳ, ἀλλ' οὐδαμοῦ εἶναι ταῦτα τοσοῦτον τοῖς πᾶσι καταφανῆ ὅσον ἐν τοῖς συμβαίνουσιν ἐν τῇ γλώσσῃ, διότι καὶ οὐδενὸς ἄλλου πράγματος μετέχουσιν οὕτω πάντες ὅσον αὐτῆς καὶ ἐν οὐδενὶ ἄλλῳ κλάδῳ τοῦ ἐπιστητοῦ παρακολουθοῦσιν οὕτω πολυπληθεῖς τὰ λεγόμενα ὅσοι ἐν τῇ γλώσσῃ. Οὕτω κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Σωτῆρος ἢ πρότερον ἤδη ἀρξαμένη ἀκριδῆς καὶ ἐπι-

στημονικὴ μελέτη τῶν δοκίμων συγγραφέων ἐγνώρισε μὲν τὰς ἀρετὰς αὐτῶν τοὺς λογίους, ἔπεισε δ' ἅμα αὐτοὺς ὅτι τὰ σύγχρονα συγγράμματα ὑπελείποντο κατὰ πολλὰ τῶν παλαιότερων, τῶν δοκίμων. Ἐκ τούτου ἠναγκάσθησαν οἱ τότε νὰ τραπῶσιν ἐπὶ τὴν μίμησιν τῶν ἀρχαίων· ἀλλὰ ἀτυχῶς εἰς τοσαύτην προέδωσαν κατὰ μικρὸν σχολαστικότητα κατὰ τὴν μίμησιν ταύτην, ὥστε κατήντησαν εἰς ἀποκλειστικὴν χρῆσιν τῶν ἀρχαίων γλωσσικῶν στοιχείων (μήτε ὀνόματι μήτε ῥήματι χρῆσθαι ἄλλοις πλὴν ἐκ τῶν βιβλίων καυχᾶται Ἀριστείδης ὁ ῥήτωρ.) Οὕτω τὸ παράσιτον τοῦτο τῆς ἀληθοῦς παιδείας, ὁ λεγόμενος Ἀττικισμός, ἐνομίσθη βαθμηδὸν τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς τελειότητος ἐν τῇ τέχνῃ τοῦ γράφειν. Ἀλλ' ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις τὰ πράγματα μετεβλήθησαν νῦν Δίονος βασιλεύει τὸν Δία ἐξαλληλῶκώς· παρὰ τὴν ἀρχαίαν φιλολογίαν ἀνεφάνη ἡ γλωσσολογία καὶ ἰδοὺ εὐθύς καὶ τὸ παράσιτον αὐτῆς. Ἡ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ γλώσσῃ ἐπὶ πολὺ κρατήσασα σχολαστικότης μετέβαλε προσωπεῖον, ὥστε ἐγένετο τοῦ νέου συρμοῦ, πάντοτε δ' ὁμῶς παραμένει, ὡς εἰκός, σχολαστικότης. Οὕτως ἐκείνη μὲν ἀπέβαλε πᾶν γλωσσικὸν στοιχεῖον, ὅπερ δὲν εὑρίσκε παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, αὕτη δὲ τοῦναντίον ἀποκηρύττει πᾶν ὅ,τι εὑρίσκει ἐν τοῖς ἡμετέροις βιβλίοις, ἢ ἄλλως πᾶν ὅ,τι παρεδόθη ἡμῖν διὰ τῆς λογίας ἢ γραπτῆς παραδόσεως. Μάλιστα φαίνεται φρονούσα ὅτι ὅσῳ μᾶλλον ἀφίσταται αὐτῆς τι, τοσοῦτῳ εὐπροσδεκτώτερον κρίνεται καὶ προτιμᾶται, ἔστω καὶ ἂν εἶναι ὄντως διαλεκτικόν, ἀρκεῖ ὅτι διαφέρει πολὺ ἀπὸ τῶν λεγομένων ἐν τοῖς βιβλίοις. Μετὰ τῶν λέξεων τῆς λογίας παραδόσεως ἀπέβαλον καὶ πάσας τὰς ἄλλας ἕσας ἡμεῖς ἀπὸ δύο περίπου αἰώνων ἐπλάσαμεν πρὸς ἔκφρασιν τοῦ νεωτέρου ἡμῶν πολιτισμοῦ. Πᾶσαι αὗται ἐκρίθησαν ἀπέδλητοι, ἅτε πλασθεῖσαι κατὰ τὸν τύπον τῆς λογίας παραδόσεως. Ὅτι δ' ἐκ τῆς ἀποβολῆς ταύτης τοσοῦτων χιλιάδων λέξεων μεγάλη ἔμελλε νὰ ἐπέλθῃ βλάβη καὶ πενία εἰς

τὴν γλῶσσαν ἡμῶν, νοοῦσι πάντες. Ἀλλὰ τοῖς νεωτέροις σχολαστικοῖς οὐδεμία φροντίς, ἀρκεῖ μόνον ὅτι ἡ γραμματική ἀπλοποιεῖται. Διότι καθ' ἃ ἐλέχθη, ἡ καθολικὴ καὶ ἀπαράδατος αὐτῆς ἀρχή, τὸ Α καὶ τὸ Ω τῆς νέας θρησκείας, καθ' ἣν κατ' ἀκολουθίαν τούτων κανονίζει τὸν γραπτὸν λόγον αὐτῆς ἡ νέα αἵρεσις εἶναι ὅτι μία μόνη δύναμις ὑπάρχει, εἰς ἣν ὀφείλουσι νὰ ὑποκύψωσι πάντες, ἡ γραμματικὴ τῆς λαλουμένης· μόνη αὕτη ἔχει κύρος καὶ μόνῃς ταύτης ἡ ψήφος λύει καὶ ἐφείλει νὰ κανονίῃ τὸν λόγον ἡμῶν. Λοιπὸν **ὅταν ξέρουμε, διατείνονται τὸ ξυπνὸς καὶ τὸ ξυπνάδα θὰ ποῦμε καὶ ζωηράδα, ἀφοῦ ἔχομε τὸ ζωηρός.** Καὶ ἀληθῶς κατὰ τὴν ἀρχὴν ταύτην ἐπλασαν **τὸ καθολικάδα, πραγματικάδα, σκληράδα** παρὰ τὸ **καθολικός, πραγματικός, σκληρός.** Κατὰ τὴν ἀρχὴν ἄρα ταύτην δύναται τις νὰ εἴπῃ καὶ **λογιστήρι, διευθυντήρι, ἀκροατήρι** κ.τ.λ. ἀφοῦ λέγεται **ποτήρι, σκαλιστήρι** κ.τ.λ. καὶ **ὑπουργεῖό, πολυτεχνεῖό** κτλ. ἀφοῦ λέγεται **κρασοπουλεῖό, χασαπεῖό, κλπ.** καὶ **πανεπιστήμι** ἀφοῦ λέγεται **ἀγρίμι, ψοφίμι** καὶ **ἱππεάς, σκαπανεάς, τομεάς** κλπ. ἀφοῦ λέγεται **βασιλεάς, σκαφεάς, γραφεάς** κλπ. Καὶ ἀληθῶς οὕτω χωροῦσιν. Ἐντεῦθεν πράττουσιν αὐθαίρετως νέα στοιχεῖα, λέξεις, τύπους κτλ. οὐδέποτε προϋπάρξαντα. Οὕτω κατὰ τὸ ὃ γέρω, ὃ διάκω, ὃ ἐπιστήμω, ἀντὶ ὃ γέρων, ὃ διάκων, ὃ ἐπιστήμων ἐπλασαν καὶ τὸ **Παρθενῶς** ἀντὶ ὃ **Παρθενών.** Κατὰ τὸ **πονοκεφαλιά, σιρaboκεφαλιά** κλπ. ἐπλασαν καὶ τὸ **περικεφαλιά.** Κατὰ τὸ ὃ **Μάρκος** τοῦ **Μάρκο**, ὃ **Πέτρος** τοῦ **Πέτρο** (καὶ τοῦ Πέτρου), ὃ **Παῦλος** τοῦ **Παῦλο** (καὶ τοῦ Παύλου) ἐτόλμησαν καὶ τὸ ὅς τὴν κ. **Βλάχο.** Κατὰ τὸ **σημαίνω ἀσήμαντος, περαίνω ἀπεραντος, μαίνω ἀμίαντος, μαραίνω ἀμάραντος** κ.τ.λ. ἐπλασαν καὶ **πεθαίνω ἀπέθαντος** ἀντὶ τοῦ καλλίστου ἀθάνατος, ὅπερ ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου μέχρι σήμερον σώζεται παρ' ἡμῖν (ἀθάνατο νερό). Τότε λεκτέον καὶ **ἀτύχαντος καὶ ἀμάθαντος** καὶ **ἀλάθαντος καὶ ἀνοήταντος** κ.τ.λ. Ἐπειδὴ κατὰ γενικὸν φθογ-

γικὸν λόγον τῆς νέας Ἑλληνικῆς δύο ὅμοιοι φθόγγοι συγχωνεύονται εἰς ἓνα, διὰ τοῦτο εἶπον καὶ τῶντις ἀντὶ τῷ ὄντι. Ἐπειδὴ ἐν τῇ συνήθει γλῶσση λέγεται **προῖμα, τάμα, ἔγραψαν** καὶ **πραγματικάδα** ἀντὶ **πράγματι** καίτοι ἐν πολλαῖς διαλέκτοις τὸ γμ σφίζεται καὶ ἡμεῖς οὐδεμίαν εὐρίσκομεν δυσκολίαν. Ἐπειδὴ λέγεται ἐν τῇ νέᾳ γλῶσση **σκίζω, σκολειῶ** κ.τ.λ. ἀντὶ **σχίζω, σχολεῖον**, μεταβάλλουσι καὶ τὸ **Αἰσχύλος** εἰς **Αἰσχύλος**, καίτοι τὸ **σχ** λέγεται παρ' ἡμῖν εὐκόλως: **Θεὸς σχωρέσῃ τον.** Εἰς τὰ διαλεκτικὰ **Εὐρώπ'**, ὅγιά της κ.τ.λ. ἀφίστανται λίαν τῆς γραπτῆς παραδόσεως· λοιπὸν αὐτὰ προτιμητέα. Κάποιος ψευδὸς εἶπε ἕξ ἀντὶ **ξέρεις.** Λοιπὸν τοῦτο ἄριστον πάντων καὶ ἀμέσως ἔγεινεν αὐτοῦ χρήσις. Τὸ μόριον **ἔπου** ἀντὶ τοῦ **οῦ** λέγεται **ἐνιαχοῦ**, λ. χ. **ξεύρω** ποῦ δὲν μὲ ἀγαπᾷς. Λοιπὸν τοῦτο καὶ μάλιστα τοῦτο καλὸν κ.τ.λ. Ἐπειδὴ δὲ προσέτι πολλὰ στοιχεῖα τοῦ ἡμετέρου λόγου κατερχόμενα ἐκ τῆς λογίας παραδόσεως εἶναι μὲν ἀναπόσπαστα ἀπ' αὐτοῦ, δὲ φαίνονται δὲ οὐδαμῶς ἐπιδεκτικὰ ταύτης στρεβλώσεως, ὅποιαν τὰ παρατεθέντα ἐμφαίνουσιν, ἡ σχολαστικότης πάντοτε περιωρισμένη τὴν ἀντίληψιν δὲν ἀπεφάσισε ν' ἀναγνώριση ταῦτα, ἀλλ' ἔσπευσε νὰ ἐκβάλῃ αὐτὰ καὶ οὕτω καταστήσῃ τὴν γλῶσσαν ἡμῶν πτωχοτέραν, εἰσαγάγῃ δὲ ἀντ' αὐτῶν ἡ νεοπλασμάτα, μᾶλλον κακοπλάσματα, ἢ ξένους λέξεις ἢ καὶ ἑλληνικὰς μετὰ ξένων καταλήξεων· οὕτως εἶναι τὸ **νιοπιολαλιά** ἀντὶ τῆς λέξεως ἡ διάλεκτος, τὸ **πεφτιάστερα** ἀντὶ **διάττιοντες** ἀστέρες, τὸ **ἀπλόχρονο** φωνήεντο ἀντὶ τὸ **βραχὺ** φωνήεν, ὃ **ποριέρης**, ἢ **λοκαντιέρα** ἀντὶ ὃ **θυρωρός**, ἢ **ξενδόχος.**

Πάντα ταῦτα ἀμαρτάνουσι διὰ σχολαστικότητα, διὰ μονομερῆ τῶν γλωσσικῶν πραγμάτων ἀντίληψιν, ἥς ἕνεκα δὲν δύνανται νὰ νοήσωσιν ὅτι ἡ ἀρχή, ἣν ὡς ἀλάθητον ἐβηκαν συγκρούεται πρὸς ἄλλον γενικώτατον νόμον, τὸν τῆς ἰσχύος τῆς παραδόσεως. Ναί, σχηματίζεται ἀπὸ τοῦ **ξυπνὸς** **ξυπνάδα** ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀπὸ τοῦ **νεός, ἴδιος** κλπ. **νεάδα, ἰδεά-**

δα, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι ἐπλάσθη ἤδη πρὸ πολ-
λοῦ καὶ ὑπάρχει καὶ γινώσκεται τὸ νεότης, ιδιότης· λέγεται
ἀνοίγω θὰ ἀνοίξω ἀνοίξα ἀλλὰ τρώγω θὰ φάγω ἔφαγα, οὐχί
θὰ τρώξω ἔτρωξα, διότι ἡ παράδοσις ἔχει τὸ ἄλλο. Τὸ αὐ-
τό ρητέον περὶ τοῦ ἀπέθαντος-ἀθάνατος περὶ τῶντις-τῶ ὄν-
τι, περὶ τοῦ Αἰσχύλος-Αἰσχύλος κτλ. Οὐδεὶς ἐτόλμησε τὸ πά-
λαι νὰ εἴπῃ ὀράσω ὥρασα ὅπως πεφάσω ἢ πέφασα, διότι
ὕπηρχε τὸ εἶδον ὄψομαι θὰ ἰδῶ.

Ἐπειτα παρατηρεῖται ὅτι πολλαὶ λέξεις καὶ τύποι λέ-
γονται ἐν τῇ Ἑκκλησίᾳ, ἐν τῇ νομοθεσίᾳ, ἐν τῇ διοικήσει,
εἶναι τεχνικοὶ ὅροι κτλ. κτλ. καὶ δὲν ἔχουσι κῦρος καὶ ἰσχὺν
ἐξαιρετικὴν, εἶναι τρόπον τινὰ προνομιοῦχοι καὶ ἀνθίσταν-
ται εἰς ἰσοπέδωσιν, τοῦτέστιν τὸ περὶ αὐτῶν αἰσθημα ἡμῶν
δὲν ἐπιτρέπει, ἵνα αὐταὶ ὁμοίως ταῖς ἄλλαις διατεθῶσιν,
ἀλλοιωθῶσιν. Τοιαῦται εἶναι συνήθως ὅσαι διὰ τῆς γρα-
πτῆς παραδόσεως ἔχουσι περιέλθει εἰς ἡμᾶς. Τὸ Πάτερ
ἡμῶν ὃ ἐν τοῖς οὐρανοῖς μόνον ἄνθρωπος στερούμενος καθ’
ὅλοκληρίαν τοῦ γλωσσικοῦ ἡμῶν αἰσθήματος ἡδύνατο νὰ
τρέψῃ εἰς τὸ Πατέρα μας ποῦ εἶσαι ἔς τοὺς Οὐρανοὺς. Τὸ ἐκ
τοῦ κατὰ Ματθαῖον ἀγίου Εὐαγγελίου δὲν δύναται νὰ τραπῇ
εἰς τὸ ἀπὸ τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου σύμφωνα μὲ τὸ Μαθιὸ κτλ. κτλ.
Ταῦτα πάντα λαμβάνει ὑπ’ ὄψιν ἡ ἀληθινὴ ἐπιστήμη, ἡ
ἐξετάζουσα πάντας τοὺς παράγοντας τῶν φαινομένων, ἀλλ’
οὐχί, καὶ τὸ παράσιτον αὐτῆς ἡ νέα σχολαστικότης.

Τὴν σχολαστικότητα ταύτην παρετήρησε καὶ ρητῶς
κατωνόμασεν ὁ κ. **Krumbacher** εἰπὼν ὅτι ὁ Ψυχάρης
περιέπεσεν ἀπὸ τῆς Σκύλλης τῆς καθαρογλωσσίας εἰς τὴν Χά-
ρυβδιν τῆς γλωσσολογικῆς σχολαστικότητος, καὶ δὴ ὅτι διὰ
τοῦτο ἡ διδασκαλία αὐτοῦ ὑπῆρξεν αὐτόχρημα ὀλεθρία.
Ὅμοίως εἶπε μὲν διαρρήδην ὁ κ. **Krumbacher** ὅτι τὸ
περὶ τοῦ γραπτοῦ ἡμῶν λόγου ζήτημα πρέπει νὰ ἐξετασθῇ
ἐν συναφείᾳ μετὰ πάντων τῶν κλάδων τοῦ ἡμετέρου πολιτι-
σμοῦ, ἀλλ’ ἀτυχῶς τὴν οὕτω γενικῶς λεχθεῖσαν ἀλήθειαν

ταύτην τοσοῦτον ὀλίγον ἐφήρμοσεν ἔπειτα ἐν τῇ πράξει,
ὥστε κατήντησε νὰ δι´χυρισθῇ πρὸς ὅπως ὅτι τὴν σωτηρί-
αν ἡμῶν διαβλέπει ἐν τῇ τελείᾳ ἀποσπλάσει ἀπὸ τοῦ παρελθόν-
τος ἡμῶν, διότι τοῦτο κατέστη ἡμῖν κατὰρα κ.λ.π. Διὰ ταῦτα
καὶ ὁ πολὺς Βιλαχρόβιτς ἔγραψεν ἐπ’ ἐσχάτων περὶ τοῦτου.
Ἡ ἀρχὴ τοῦ Ψυχάρη καλῶς συμφωνεῖ μὲν πρὸς τὴν κανονι-
κὴν πορείαν τῆς ἱστορίας τῆς γλώσσης, δι’ ὃ καὶ ἔτυχε μεγάλης
ἀποδοχῆς παρὰ τῶν ἐκ Γερμανίας γραμματικῶν. . . . Ἀλλὰ
κατ’ ἀλήθειαν ἡ ἐπικρατοῦσα τάσις εἶπε ἤδη δύο χιλιάδων
ἔτων καὶ συνετέλεσεν ἵνα διασωθῇ τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος . . .
Οὐχὶ δὲ μόνον ὡς πρὸς τοῦτο διδάσκει ἡ ἱστορία τοῦ Ἑλλη-
νικοῦ Ἔθνους ἐκεῖνον, ὅστις ἐπίσταται νὰ βλέπῃ ἱστορικῶς ὅτι
τὰ πράγματα πλειστάκις παρέχουσιν ἄλλο ἢ ὃ τι ἡ ἡμετέρα
σχολαστικὴ σοφία περιμένει καὶ προθυμεῖται νὰ κρίνῃ ἀνεκτὸν
ἐν τῇ πράξει τὸ περὶ γλώσσης ζήτημα θὰ λυθῇ διὰ τοῦ λόγου
τῶν πεπαιδευμένων Ἑλλήνων, ὅς τις αὐτομάτως σχηματίζεται
καὶ θάπτοι ἢ βράδιον ἀνάγκη ν’ ἀναδείξῃ πρωτοτύπους συγγρα-
φεῖς. Ὅποιαδήποτε δὲ καὶ ἂν ᾖ ἡ μορφή τῆς Ἑλληνικῆς
ταύτης γλώσσης, πάντοτε θὰ εἶναι προῖον τῆς ἱστορίας καὶ δὴ
συμβιβασμός.

Ἐν ἄλλοις λόγοις ὅστις δὲν θέτει τὸ ζήτημα τοῦτο
ἀπλούστατα ὡς γραμματικὸς οὐδ’ ἐξετάζει αὐτὸ ἀπλῶς ὡς
γραμματικὸς, ἀξιολ’ καὶ ἀναγνωρίζει ὡς ἀνεκτὰ μόνον τὰ
ἱστορικῶς καὶ γραμματικῶς σύμφωνα πρὸς τινὰς κανόνας
τῆς νέας γραμματικῆς καὶ ἱστορίας τῆς γλώσσης ὅπως λ. χ.
ἐποίησεν ὁ κ. Ψυχάρης καὶ τινες ἐν Γερμανίᾳ γραμματικοί,
ἀλλὰ ἐπίσταται νὰ παρατηρῇ καὶ ἐξετάξῃ τὰ ἱστορικὰ φαι-
νόμενα ἐπιστημονικῶς, ὅπως ἀληθῶς ἐγίνοντο καὶ νῦν ἔ-
χουσιν, ὅστις ἐπίσταται νὰ ζητῇ πάντας τοὺς παράγοντας
αὐτῶν καὶ ἀναλύων ταῦτα καὶ αὐτοὺς ἐκτιμᾷ τὴν δύναμιν
ἐκάστου κατ’ ἀξίαν, ἐκεῖνος βλέπει ὅτι τὰ τῆς ἑλληνικῆς
γλώσσης εἶναι ἄλλοις καὶ ὅτι ἡ σχολαστικὴ σοφία τ. ἔ. ἡ
μακρὰ καὶ ἀπλῶς ἐκ τῶν ἄλλων γλωσσῶν εἰλημμένη πεῖρα

ἐδίδαξεν αὐτούς· ὡς ἄλλοις δὲ τὰ τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης δέονται, ὡς εἰκός, καὶ ἰδίας ἐρεῦνης. Ἐν ἄλλοις λόγοις λέγει ὅτι οἱ γραμματικοὶ τῆς Γερμανίας ὅσοι ἡσπασθήσαν τὰς ψυχρὰς ἀρχὰς ἐξήτασεν τὸ πρᾶγμα μονομερῶς, σχολαστικῶς, ὡς γραμματικὸν μόνον φαινόμενον, ἐνῶ περὶ τῆς ἐθνικῆς γλώσσης ἔχει δικαίωμα νὰ ἐμιλήσῃ ἡ Ἑκκλησία καὶ τὸ σχολεῖον καὶ ἡ φιλολογία καὶ ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ νομοθεσία καὶ ἡ πολιτεία μετὰ πολλῶν κλάδων αὐτῆς, διοικήσεως, δικαιοσύνης κτλ. καὶ πᾶσα καθόλου ἡ κοινωνία μετὰ τῶν ἐρριζωμένων ἔξεων καὶ συνηθειῶν αὐτῆς.

Ταῦτα πάντα οὔτε ὁ κ. Ψυχάρης οὔτε οἱ ἐκ Γερμανίας σπεύσαντες εἰς βοήθειαν αὐτοῦ γραμματικοὶ ἔλαβον πρὸ ὀφθαλμῶν, διὸ καὶ ἡμάρτησαν εἰς αὐτὰ καὶ ἐξηνάγκασαν ἡμᾶς, ὡς ἡ ἐθνικὴ γλῶσσα οὕτως ἀτόπως—σχολαστικῶς ἐγκρίνετο, κατεδικάζετο καὶ ἐγελωτοποιεῖτο, νὰ διαμαρτυρηθῶμεν ὅτε ἐνεφανίσθησαν ὡς ἐθνικὴ ἡμῶν γλῶσσα τοιαῦτα πράγματα, ἅτινα κατὰ τὴν γραμματικὴν μὲν τῆς νέας Ἑλληνικῆς κρινόμενα ἔχουσιν ἐμαλῶς καὶ πρὸς τὴν νεωτάτην ἱστορίαν τῆς Ἑλλ. γλώσσης κάλλιστα συνάδουσιν, τοῦλάχιστον τὰ πλεῖστα, ἔνεκα ὅμως τοῦ ὅλου τοῦ πολιτισμοῦ ἡμῶν ὅλως γελοῖα προσπίπτουσιν εἰς τὸ ἡμέτερον αἴσθημα, οἷον ἡ πραγματικὰ ἡ Ἰνιοπιλιχιά, ἡ Εὐρώπ κτλ. Γνωστὸν δ' ὅτι ἡ γραμματικὴ καὶ ἡ ἱστορία τῆς γλώσσης προκειμένου μὲν νὰ ἐξακριβωθῇ ἡ γένεσις τῶν γλωσσικῶν φαινομένων καὶ νὰ εὑρεθῇ ὁ λόγος αὐτῶν, εἶναι βεβαίως κύριοι, τέλειοι αὐτοκράτορες, καὶ ἀνάγκη τούτων ἡ γνώμη νὰ ᾖ καὶ ἡ κρίνουσα· προκειμένου δ' ὅμως περὶ τῆς πρακτικῆς χρήσεως ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς λέξεως—τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ τύπου, τῆς συντάξεως κτλ. αὗται μόνον συμβουλευτικὴν τὸ πολὺ δύνανται νὰ ἔχωσιν ψῆφον, τὴν κυρίαν δὲ ἡ συνήθεια. Διὰ τοῦτο ὀρθότατα εἶπεν ὁ κ. Βιλάμοβιτς ὅτι ἡ ἐθνικὴ γλῶσσα, ὅποιανδήποτε μορφήν καὶ ἂν λάβῃ ἐν τῇ μέλλοντι, πάντοτε δὲν θὰ εἶναι ἔργον ἐνὸς ἢ δύο ἀνθρώ-

πων, ἀλλὰ προῖον τῆς ἱστορίας καὶ δὲν θὰ εἶναι ἀποκλειστικῶς ἐρρυθμισμένη κατὰ τὴν νεωτέραν γραμματικὴν ἀλλὰ θὰ στηρίζεται ἐπὶ συμβιβασμῶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ παρόντος πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἱστορίας.

Κατὰ τοῦτο ἡ διαφορὰ ἡμῶν ἀπὸ τῶν σχολαστικῶν τούτων εἶναι ὅτι ἡμεῖς μὲν οἱ ἄλλοι ἐπιστάμενοι τὸ μέγα καὶ εὐκλεές παρελθὸν ἡμῶν, ἐπιστάμενοι τὸν ἐκκλησιαστικὸν καὶ λοιπὸν ἱστορικὸν ἡμῶν βίον, καθόλου τὸν πολιτισμὸν καὶ τὸν βίον ἡμῶν, ἀναγνωρίζομεν καὶ ἀνομολογοῦμεν τὴν δύναμιν αὐτῶν, παραδεχόμεθα πλὴν τῆς προφορικῆς παραδόσεως τῆς γλώσσης καὶ τὴν ἄλλην, τὴν γραπτὴν ἢ λογίαν καὶ ἀγωνιζόμεθα νὰ συμβιδάξωμεν αὐτάς· οἱ δὲ ἀποβάλλοντες τὴν γραπτὴν ἢ λογίαν παράδοσιν (εἶναι λέγουσι) μῦθος ὅτι πλὴν τοῦ δισυλλάβου παλῆος ἐγινώσκετο κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα καὶ τὸ τρισύλλαβον παλαιός, τ. ἔ. ὅτι πλὴν τῶν προφορικῶς λεγομένων καὶ γινωσκομένων ἐγινώσκοντο καὶ ἀνεγινώσκοντο καὶ ἄλλα ἀπαθέστερα καὶ ἀρχαιώτερα) ἀσπάζονται καὶ ἀναγνωρίζουσιν ὡς ἐλληνικὰ μόνον τὰ διὰ τῆς προφορικῆς παραδόσεως καὶ ἐν αὐτῇ διασωθέντα καὶ τούτων πάλιν τὰ μάλιστα ἀλλοιωθέντα (λ. χ. τῆς προφορικῆς παραδόσεως εἶναι τὸ ρῆμα ἡξεύρω, τοῦτο λέγεται καὶ ξεύρω καὶ ξέρω· ἀλλ' ὁ αἰρεσιάρχης ἤκουσεν, ὡς λέγει, τὸ ξὲς ἀντὶ ξεύρεις· λοιπὸν τοῦτο ἔκρινε προτιμότερον καὶ ἔσπευσε νὰ παραλάβῃ εἰς τὸν λόγον αὐτοῦ καὶ οὔτε περὶ συμβιβασμοῦ τινος θέλουσι ν' ἀκούσωσί τι, οὔτε τοῦ μεγάλου παρελθόντος ἢ τοῦ καθόλου πολιτισμοῦ ἡμῶν καὶ τῶν ἡμετέρων συνηθειῶν νὰ φροντίσωσι.

Τοιοῦτοι οἱ νεώτεροι σχολαστικοί. Εἶναι βεβαίως λυπηρὸν καὶ οὐχὶ τιμητικὸν διὰ τὴν φημιζομένην εὐφροσύνην ἡμῶν ὅτι ἐμφανισθέντες οὗτοι μετὰ μεγάλου πατάγου καὶ ὑπὸ τὸ προσωπεῖον τῆς ἐπιστήμης κατέπληξαν πολλοὺς ἡμῶν καὶ ἐπὶ πολὺ ἐπιστεύθησάν, ὥστε καὶ ὀπαδῶν καὶ ἐπαινετῶν καὶ νὰ τύχωσι οὔτω πολλὴν σύγχυσιν εἰς ἄνθρωπους τινὰς κεφαλὰς

γεννήσωσιν. Ἀλλὰ ἔστι καιρὸς μετάνοίας καὶ κατὰ τὴν
παροιμίαν κάλλι' ἀργὰ παρὰ ποτέ.

Ἀθῆναι.

Η ΒΑΡΚΟΥΛΑ

ΒΑΡΚΑΡΟΥΛΑ

Ἡ νύκτα ὥμορφη
καὶ μυρωμένη
ἤσυχα γέρνει
᾿στὴν ἀιμουδιά.

Σκορπιέται ὁλόγυρα
μέσ' στὴ σιγὴ τῆς
τῇ μαγικῇ τῆς
κάθ' εὐωδιά.

Κρύσταλλο ἢ θάλασσα·
τὰ κύματά τῆς,
μόνον ὁ ᾿μπάτης
φιλεῖ ἀπαλά.

Κι' ἡ βάρκα ἐπάνω τῆς
γλυστρεῖ, διαβαίνει
σὰν μαγευμένη
γοργὴ κυλᾷ.

Μέσ' ᾿στὸ μυστήριον,
μέσ' ᾿στὴ γαλήνη,
ποῦ ἡ νύκτα χύνει
μαγευτικά,

ποῦ τρέχεις, ἄσπρη μου
βαρκούλα μόνη
σὰν χελιδόνι
γοργά-γοργά;

Ποῦ πᾶς, βαρκούλα μου;
ποιὸ περιγιάλι
μ' ἄγνωστα κάλλη
σὲ προσκαλεῖ,

καὶ σχίζεις ἄφοβη
τὰ φρεῖτο κῦμα,
τᾷ πειρο μνήμα,
ποῦ σε φιλεῖ;

Ἔτσι κι' ἡ σκέψις μου
γοργὴ κι' ἐκείνη
μέσ' ᾿στὴ γαλήνη
τῇ μαγικῇ,

τρελλή, ἀνυπότακτη
πετᾷ, πηγαίνει
σὲ σφαῖρα ξένη
φανιαστικῇ.

Ἀθῆναι.

Ξανθίππη Γ. Καλοσύπη.

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΜΟΔΑΣ

“Οπου αποδεικνύεται ότι τὸ ράσο κάμνει τὸν καλόγηρο.

Ὁ Κατσαντώνης, τὸ Σοῦλι, ἡ ἥρωϊς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, ὁ Διάβολος ἐν Τουρκίᾳ κτλ. κτλ. εἶνε τὰ βιβλία τῆς ἐποχῆς, τὰ βιβλία ποῦ διαβάζονται καὶ πρὸ πάντων ποῦ ἀγοράζονται. Ὅλα παλαιὰ καὶ γνωστὰ καὶ δὴ διαδασμένα ἀπὸ ὅλους αὐτούς, ποῦ ξεσχίζονται ποιὸς νὰ τὰ πρωταγοράσῃ. Τὸ φαινόμενον αὐτό, τὸ ὁποῖον πολλοὶ ἐκλαμβάνουν ἴσως ὡς ἐξαιρετικόν, εἶνε φυσικὴ τάσις, ἡ ὁποία χαρακτηρίζει ἐν γένει τὰς διαθέσεις καὶ τὰ γούστα ὅλων τῶν ἐθνῶν. Ὁ ἄνθρωπος εἶνε τὸ μανδαρινικώτερον ζῶον τοῦ κόσμου, ἀρεσκόμενον ἐσαεὶ νὰ παλινδρομῇ καὶ νὰ τρέφῃ ἀνένδοτον ἀπέχθειαν πρὸς πᾶσαν καινοτομίαν. Σὰς φαίνεται ὅτι παραδοξολογῶ ἴσως. Τόσον τὸ χειρότερον. Τοιουτοτρόπως τὸ συμπέρασμά μου θὰ ἐπέλθῃ θριαμβευτικώτερον πρὸς δόξαν αἰῶδιον τῆς θεᾶς ρουτίνας.

Λέγουν ὅτι ἡ ἐπιτυχία ἐκάστης ἐπιχειρήσεως ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐξυπνάδα τοῦ ἀναλαμβάνοντος αὐτήν. Οἱ σκεπτικοὶ θέλουν νὰ εἴπουν ὅτι ἡ ἐπιτυχία ἐμπεριέχει ὅλον τὸ μυστήριόν της εἰς τὸ δεύτερον αὐτῆς συνθετικόν, μὲ τὸ ὁποῖον ἡ ἐξυπνάδα καὶ ἡ ἐπιχειρηματικότης σχετίζονται ὅσον καὶ ὁ ἀσύρματος τηλέγραφος μὲ τὴν κατασκευὴν τῶν ὁδοντογλυφίδων. Ἐγὼ ὅμως, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχω κανένα λόγον νὰ ἐκτιμῶ περισσότερον τὸν Μαρκόνι ἀπὸ τὸν ἐφευρέτην τῶν ὁδοντογλυφίδων, τοῦ ὁποῖου λυποῦμαι πολὺ ὅτι δὲν γνωρίζω τὸ ὄνομα καὶ τὴν διεύθυνσιν, διὰ νὰ τοῦ ζητήσω ἀμοιβὴν διὰ τὴν ρεκλάμαν, φρονῶ μᾶλλον ὅτι ἡ τύχη κάθε ἐπιχειρήσεως ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ψυχολογικὴν κατάστασιν

τῶν ἀτόμων, τὰ ὁποῖα προώρισται νὰ ὑπηρετήσῃ. Μ' ἄλλους λόγους διὰ κάθε ἐπιτυχίαν χρειάζεται τύχη καὶ ἐξυπνάδα μαζῇ. Ἀφίνω τὴν πρωτοβουλίαν κατὰ μέρος, διὰ λόγους, τοὺς ὁποῖους θ' ἀναφέρω κατόπιν. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν πρωτοτυπίαν, θὰ ἴδωμεν ἀμέσως ὅτι δὲν εἶνε πάντοτε ἀπαραίτητος. Εἰς τὴν φιλολογίαν τοῦλάχιστον, γνωρίζομεν ὅτι ἡ πρωτοτυπία εἶνε ἡ ὕστατα πασῶν ἐκτιμωμένη ἀρετὴ ἐν ἐκάστῳ συγγράμματι. Κάθε συγγραφεὺς ἀποδέχεται ἓνα τρόπον τοῦ ἐκφράζεσθαι καὶ κρίνειν, πολλοὶ δὲ δοκιμάσαντες νὰ παρεκκλίνουν τῆς ἀρχικῆς των μεθόδου ἐννόησαν πολὺ γρήγορα ὅτι ἡ πρωτοτυπία εἶνε ὁ κακὸς δαίμων τοῦ ἐγκλείοντος αὐτὴν ἔργου, συντελοῦσα εἰς τὸ χανδάκωμα αὐτοῦ κατὰ λόγον εὐθὺν τῆς γνησιότητός του. Καὶ δι' αὐτὸ βλέπετε εἰς τὰ θεάτρα νὰ διδάσκωνται τὰ αὐτὰ τοῖς αὐτοῖς καὶ μόλις ἀργὰ καὶ πού δειλὰ-δειλὰ καὶ τοῦτο μὲ θυσίας ρεκλαμικὰς ἀφειδεῖς, παρέχονται εἰς τὸ νοῆμον κοινὸν κάπου-κάπου καὶ μερικὰ νέα ἔργα, τῶν ὁποίων τὴν πρώτην ὑποδοχὴν χαρακτηρίζει συνήθως ὁ ἐνθουσιασμὸς τοῦ μαξιλαρώματος. Τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν κατανοήσαντες πρὸ αἰώνων αἱ βαθεῖς γνῶσται τῶν ἀνθρωπίνων γούστων Κινέζοι θεατρῶναι καὶ θιασάρχαι φροντίζουν νὰ ποικίλλουν τὸ δραματολόγιόν των μὲ ἐν-ἄρ. 1- καὶ μόνον ἔργον, τὸ **Πῆ-πᾶ-κῆ**, εἰς τὸ ὁποῖον ἀπλήστως ἐντρυφῶσι καὶ μετὰ κατανύξεως συνωθοῦνται, τίς οἶδεν ἀπὸ πόσων αἰώνων, οἱ πιστοὶ τοῦ Βούδδα.

Ἄλλ' ἔχι μόνον ὁ ἄνθρωπος φοβεῖται τὴν πρωτοτυπίαν, ἀλλὰ καὶ γενικώτερον αἱ ἐποχαὶ καταγίνονται στερεοτύπως εἰς τὸ ν' ἀντιγράφωσι καὶ ἀναπολῶσιν ἐσαεὶ τὸ παρελθόν. Εἶνε πλάνη νὰ νομίζῃ τις ὅτι ἐνδιαφέρεται μᾶλλον διὰ τὸ μέλλον παρὰ διὰ τὸ παρελθόν. Ὁ γέρων στενάζων ἀναπολεῖ τὴν νεότητά του, ὁ ἑγγαμος τὸν νεανικόν του βίον, ὁ ἀσθενὴς τὴν ὑγείαν του, ὅπως καὶ ὅστις γεννηθῇ ἐν τῇ φυλακῇ τῇ φυλακῇ θυμᾶται. Ὅ,τι μᾶς κάμνει νὰ ἀνάγωμεν

τοὺς πόθους καὶ τὰ ὄνειρά μας εἰς τὸ μέλλον εἶνε μᾶλλον ἢ αἰσιοδοξία καὶ ἀποτέλεσμα ἔξεως, ὡς ἐκ τῆς συχνῆς ἀναπαραστάσεως, ὅπως ἔξαφνα καταντᾷ νὰ βλέπη τις τὸν κόσμον γύρω του, ἐνῷ πραγματικῶς τὸν αἰσθάνεται ἀναπαραγόμενον ἐπὶ τοῦ ἀμφιβληστροειδοῦς χιτῶνος τῶν ὀφθαλμῶν του, ἢ τοῦ ὀφθαλμοῦ του, ἐὰν ᾔητε μονόφθαλμος, ἢ ὅπως κατόπιν χειρουργικῆς, ἢ τροχιοδρομικῆς ἀκρωτηριάσεως, ὁ ἀποτμηθεὶς τὴν χεῖρα, ἢ τὸν πόδα ἐξακολουθεῖ νομίζων ὅτι αἰσθάνεται ἀκόμη τὴν ὑπαρξίν τῶν ἀπόντων μελῶν του. Ἐὰν μάλιστα ἤμην βέβαιος ὅτι δὲν θὰ μὲ παρεξενεύεσθε, θὰ σᾶς ἀπέδειχνα, ὅπως ὅτι δύο καὶ δύο κάμνουν τέσσαρα, ὅτι ὁ προσδλέπων τὸ τέρμα τοῦ βίου του δὲν λυπεῖται διὰ τὸ μέλλον, πρὸς τὸ ὅποιον ἀπέδλεπεν ἐλπίζων, ἀλλὰ διὰ τὸ παρελθόν, πρὸς τὸ ὅποιον τὸν συνέδεεν ἡ πραγματικότης.

Ἔτσι λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος ἀρέσκεται εἰς τὸ νὰ ἀναπολῇ τὸ παρελθόν καὶ δοκιμάζει πραγματικὴν ἡδονὴν ὁσάκις κατορθώνει τὴν ἐπὶ τὸ τελειότερον ἀναπαραγωγὴν του. Καὶ διὰ τοῦτο κάθε νέα ἰδέα, ὅσονδήποτε καὶ ἂν ᾔηται πρωτότυπος καὶ ἀνεξάρτητος, ἀπαιτεῖται νὰ φέρῃ περγαμηνὰς καταγωγῆς, αἵτινες δέον νὰ τὴν σχετίζουσιν μὲ τὸ παρελθόν. Αὐτό, φαίνεται, ἐπέφερε τὴν ἐπινόησιν τῆς ἐπαγωγικῆς κρίσεως καὶ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ὁ κόσμος ἔσπευσε πάντοτε νὰ ὑποδεχθῇ πανηγυρικῶς τοὺς ἐκάστοτε νεωτεριστὰς τρατάρων εἰς αὐτοὺς κώνειον ἢ χολὴν μετ' ὕξους καὶ παρέχων αὐτοὺς δωρεὰν εἰς τὴν θέαν τῶν περιέργων, ἀφ' οὗ τοὺς ἐκάρφωνε προηγούμενως ἐπὶ σταυροῦ, διὰ νὰ προλάβουν τὴν ἐκ μετριοφροσύνης δραπέτευσίν των.

Ταῦτα ἔχοντες ὑπ' ὄψιν οἱ κατεχόμενοι καὶ σήμερον ἔτι ἀπὸ τὴν μανίαν τῶν καινοτομιῶν, φροντίζουν πάντοτε νὰ παρουσιάζουσιν τὰς πρωτοτυπίας των ὡς διαφορὰς ἀντιλήψεως, οὕτως ὥστε, μολονότι κάθε καινοτομία ἀξιοῖ νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν πραγματικὴν σημασίαν της, οὐδένα πραγματικῶς κατορθώνει νὰ πείσῃ. Εὐρίσκει μόνον καλοθελητάς,

τοὺς ἑποίους θαμβώνει καὶ ἐνθουσιάζει, κατὰ βάθος ὁμῶς ὅλοι εἶναι πεπεισμένοι ὅτι οὐδὲν καινὸν ὑπὸ τὸν ἥλιον λαμβάνει χώραν, πρᾶγμα τὸ ἑποῖον ἐπικυρεῖ καὶ ἡ ἐπιστήμη τοῦ **Lavoisier** ἀνακηρύττουσα ὅτι οὐδὲν ἀπόλλυται, οὐδὲν δημιουργεῖται, ἀλλὰ τὰ πάντα ἐκ τῶν ἐνόντων μορφοῦνται.

Μά, θὰ πῇτε, καθ' ἡμέραν ἐν τούτοις βλέπομεν τὸν κόσμον κατακλυζόμενον ἀπὸ νέας ἐφευρέσεις, νέας ἰδέας νέας ἐφημερίδας καὶ νέας... κυρίας. Ἀποτελέσματα ἀντιλήψεως, φίλοι μου. Ὅλα εἶναι παμπάλαια χωρὶς νὰ ἐξαιρέσωμεν καὶ αὐτὸ τὸ **Νέον Πνεῦμα** τοῦ φίλου Φιλικοῦ καὶ Παπαδημητρίου. Ὅσον ἀφορᾷ μάλιστα τὸ πνεῦμα, ὅσοι πιστεύετε εἰς τὴν ἀποκάλυψιν καὶ παραδέχεσθε ὅτι τὸ ἐκκληρονομήσαμεν ἀπὸ τὸν Θεόν, τὸ μετέδωκεν εἰς τὸν πρῶτον ἄνθρωπον, ἀδικήσας ἐν τούτοις τὴν γυναῖκα. Γνωρίζετε ὡς ἐκ τούτου, ὅτι εἶναι ἀρχαιότερον καὶ τοῦ κόσμου, ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ, λέγοντος: **Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν...**

Διὰ νὰ ἔλθωμεν λοιπὸν εἰς τὸ προκείμενον, μὴ σᾶς ἔξιπάζῃ αὐτὴ ἡ ἀρχαιομανία, ἡ ἑποία κατέλαβε τοὺς ἀναγνώστας μὲ τὸν Κατσαντώνη καὶ Σαν. Εἶναι μία ἐπάνοδος, μία φυσικὴ ὀπισθοχώρησις πρὸς τὸ παρελθόν. Ἴσως μάλιστα εἶναι καὶ ἀποτέλεσμα ἐξελίξεως. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι τὰ βιβλία αὐτὰ ἀγοράζονται καὶ διαβάζονται ἐπειδὴ πωλοῦνται ἐλευθέρως καὶ πρὸ πάντων ἐπειδὴ κάποιος ἔσχε τὴν πρακτικὴν ἰδέαν νὰ ἐπωφεληθῇ ἀπὸ αὐτὴν τὴν εὐκαιρίαν. Ἀλλὰ καὶ ὅσα βιβλία ἐπωλοῦντο καὶ πωλοῦνται μήπως καὶ ἀγοράζονται; Φεῦ! Ἐρωτήσατε τοὺς συγγραφεῖς, ἢ μᾶλλον τοὺς ἀναγνώστας. Αὐτοὶ θὰ σᾶς βεβαιώσουν ὅτι ὁ προχειρότερος τρόπος τοῦ ν' ἀποκτᾷ κανεὶς βιβλία εἶναι νὰ τὰ πέρνῃ δανεικὰ κι' ἀγύριστα. Ἡ πραγματικὴ αὕτη μέθοδος, εἰς τὴν ὁποίαν ὀφείλεται ὁ καταρτισμὸς τῶν κυριωτέρων ἰδιωτικῶν βιβλιοθηκῶν τῆς ὑψηλίου, εἶναι καὶ αὐτὴ πατροπαράδοτος καὶ οἶονεὶ ἀποτέλεσμα ἐξελίξεως, ἀνα-

γομένη ιστορικῶς εἰς τὴν ἐποχὴν, καθ' ἣν μὴ ὑπαρχούσης τυπογραφίας ὁ κόσμος ἐδανείζετο τὰ χειρόγραφα ἐπὶ ἐπιστροφῇ ἢ μὴ. Ἡ ἐξέλιξις καὶ ὁ πολιτισμὸς καθιέρωσαν τὸ δεύτερον.

Ἀλλὰ τίς μᾶς βεβαιοῖ ὅτι καὶ ἡ ἐλευθερία αὕτῃ τοῦ τύπου δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα ἐξελίξεως;

—Μὰ βέβαια, θὰ πῆτε· εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἐθνικῆς ἐξελίξεως.

Πιθανόν. Μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἐὰν ἀπὸ τινων μηνῶν ἀνατρέχουμεν εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν ἐπαναστάσεων διὰ τῆς ἀναγνώσεως, αἱ κυρίαι μας προσηγήθησαν ἡμῶν ἐν τῇ ὀπισθοδρομήσει διὰ τῆς ἀμφιέσεως **style directoire**, τὸ ὅποσον λυμαίνεται τὰ βαλάντια τῶν συζύγων ἀπὸ διετίας. Τοῦθ' ὅπερ δηλοῖ ὅτι ἡ μόδα προέλαβε τὴν πρωτοβουλίαν τῶν Νεοτούρκων. Πολὺ πιθανὸν μάλιστα καὶ νὰ τοὺς ἐνέπνευσε τὴν ὁρεξιν τῆς ἐλευθερίας.

Καὶ ἰδοὺ πῶς ἀποδεικνύεται ὅτι κάποτε τὸ ράσον κάμνει τὸν καλόγηρον.

Πολυδεύκης

καὶ ἀντὶ φωτογραφίας

HP. Γ. ΠΙΝΤΖΑΣ

Ἡ μόρφωσις εἶνε ἡ διακρίνουσα τοὺς ἀνθρώπους ἀπ' ἀλλήλων.

..

Ὁ ἔρως εἶνε αἱ πτέρυγες, ἃς ὁ Θεὸς δίδει εἰς τὴν ψυχὴν ὅπως ἀνέλθῃ μέχρις Αὐτοῦ.

..

Μεγάλη νίκη εἶνε ἐκείνη, ἣτις ἐπιτυχάνεται ἀνευ αἱματοχυσίας.

ΕΧΩ ΧΡΥΣΟΝ

Ἐχω χρυσὸν εἰς τῆς αὐγῆς τὰς λαμπεράς ἀκτῖνας·
τὸν ἔχω εἰς τῆς δύσεως τὰ πορφυρώδη νέφη,
εἰς τῶν κυμάτων τῶν γλαυκῶν τὰς χρυσωμένας δίνας
καὶ εἰς τῆς Ἥδης τὸν πυρσόν, ὅστις μὲ φῶς με στέφει.

Τί ἂν μὲ δέρῃ ἡ ζωὴ μ' αἱματηρὰς πικρίας
καὶ τοῦ χρυσοῦ μ' ἐστέρησεν ἐκείνου σκληροτέρα;
τὸν ἔχω εἰς τὰ ὄνειρα τ' ἄγνὰ τῆς φαντασίας
καὶ εἰς τοῦ ἰδεώδους μου τὸν ἀργυροῦν ἀστέρα.

Τὸν ἔχω εἰς τοῦ Βύρωνος τὸ δάκρυ τὸ μαρμαῖρον
κ' εἰς τοῦ Ὀμηρικοῦ Διὸς τὴν στίλβουσαν πορφύραν
καὶ ἂν μὲ δέρῃ ἐπὶ γῆς τὸ πνεῦμα τῶν ἀέρων,
φιλοδωρῶ μὲ καγχασμὸν καὶ ράπισμα τὴν Μοῖραν.

Τὸν ἔχω σπινθηρίζοντα εἰς ἀδαμάντων δρόσον,
εἰς φωτοδόλα μάργαρα ἡδονικῶν δακρύων
κ' εἰς τὰς χορδὰς τῆς λύρας μου διαγελῶντα τόσον,
ὥστε καμμύω ἐκ χαρᾶς καὶ λησμονῶ τὸν βίον.

Τὸν ἔχω εἰς τὸ πύρινον τῆς ἁρμονίας ἄρμα,
ὅπερ μὲ αἶρει ἐκ τῆς γῆς δακρύουσαν, ριγοῦσαν
τὸν ἔχω εἰς τὸ ἰνδαλμα, τὸν ἔχω εἰς τὸ χάρμα,
ὅπερ λικνίζει τὴν ψυχὴν τὰ σύννεφα περτοῦσαν.

Τὸν ἔχω εἰς τῆς Μούσης μου τὸ ἀστερόεν στέμμα,
εἰς ὀνειρόχρυσον παρόν, εἰς ἰδεῶδες μέλλον,
εἰς τὴν θωπείαν τούρανου, εἰς τοῦ Θεοῦ τὸ βλέμμα
κι' εἰς φωτεινὸν μειδίωμα τῶν ἀδελφῶν ἀγγέλων.

παιδί με καρδιά μάλαμα, με αίσθήματα ευγενικά, με πόθους, με ιδανικά. Τὸ μόνο του ἐλάττωμα ἦταν ποῦ ἀγαποῦσε νὰ μᾶς ἀστειεύεται συχνὰ με κάτι ψευτιές ποῦ μείνανε παροιμιώδεις εἰς τὸν κύκλον μερικῶν φίλων μας. Ὁ κακομοίρης! Πόσες φορές δὲν μᾶς ἔκαμε νὰ γελάσουμε μ' ὅλη μας τὴν καρδιά!

Ὁ ποῖο θερμός του πόθος ἦταν νὰ πάγῃ ε' τὴν Ἀθήνα καὶ νὰ σπουδάσῃ τὴ φιλολογία ποῦ τὴν ἀγαποῦσε ὑπερβολικά. Καὶ τῷχε καὶ τὴν καρδιάς του, ποῦ περνοῦσαν καὶ φεῦγαν τὰ χρόνια ἀφότου τέλειωσε τὸ γυμνάσιο, κι' ὁ πόθος ἔμεινε πάντα πόθος, χωρὶς νὰ πραγματοποιηθῇ. Πολλές φορές, σὰν κάμαμε τὸ συνηθειμένο καὶ ἀπαραίτητό μας περίπατο ε' τὴν ὥμορφη προκυμαία τῆς Σμύρνης, μοῦλεγε ε' τὸ δρόμο ἀναστενάζοντας.

— Τοῦ χρόνου πειά, σὰν ζήσουμε, θᾶμαι φοιτητῆς τέτοιον καιρό, φιλαράκο μου!

Καὶ ἀπόμενε ὁλόκληρα λεπτὰ σιωπηλὸς κι' ἄφινε τὴ θερμὴ του φαντασία νὰ πετᾷ ε' τὴν Ἀθήνα καὶ ε' τὸ Πανεπιστήμιο με τοὺς φοιτητάς του. Τόσο τὸν ἐμάγευε ἡ γλυκειὰ αὐτὴ σκέψι! Μὰ περνοῦσεν ὁ χρόνος κι' ὁ δυστυχισμένος φίλος μου βρισκόντανε ἀκόμα ε' τὴν ὥμορφη Σμύρνη καὶ ε' τὴ μονότονη ἐργασία του!

— Τὶ νὰ γίνῃ, φίλε μου, ἔτσι τῷφere ἡ τύχη νὰ μείνουμε καὶ ἑφέτος ἐδῶ καὶ παρηγοροῦντανε μόνος του λέγοντας τὸ τυπικὸ ἐκεῖνο «τοῦ χρόνου πειά».

Ἐνα πρωῒ, τὸν περασμένο μῆνα ἤρθε καὶ με ὄρῃκε ε' τὸ γραφεῖό μου. Πάντα σχεδὸν ἦτανε χαρούμενος ὁ φίλος μου, μὰ τὴ μέρα ἐκείνη ἡ χαρά του ἦταν πολὺ ζωηρὰ ζωγραφισμένη ε' τὸ γλυκόχλωμο πρόσωπό του καὶ τὸ χαμόγελο ε' τὰ χεῖλη του. Καὶ στρίβοντας με νευρικάδα τὸ μεγάλο κατὰμαυρο μουστάκι του, πρὶν ἀκόμα με καλημερίσῃ μοῦ διηγούτανε με μεγάλη του εὐχαρίστησι πῶς τοῦρθανε βολικά τὰ πράματα καὶ πῶς τὸν Ὀκτώβριο φεύγει γιὰ τὴν

Ἀθήνα! Τελειώσανε τὰ φέμματα. Δὲν ἔχει πειὰ νὰ σοῦ λέγω «τοῦ χρόνου πειά».

Ἐγὼ μ' ὅλη μου τῇ κρυφῇ λύπη ποῦ αἰσθάνθηκα τὴν ὥρα ἐκείνη γιὰ τὸ ἐξαφνικὸ ταξεῖδι τοῦ φίλου δὲν ἔμπόρεσα νὰ μὴ τοῦ σφίξω τὸ χέρι καὶ νὰ τὸν συγχαρῶ.

Δὲν εἶνε ἀκόμα μιὰ ἐβδομάδα ποῦρθε καὶ μάφισε ἔγειλ ἓνα ἀπόγευμα. Τῇ μέρᾳ ἐκείνῃ, θυμᾶμαι, δὲν εἶχε ἀκόμη σουρουπώση καλὰ καλὰ κ' ἔκαμα τὸ περίπατό μου εἰς τὴν ὁμορφῇ Προκυμαίᾳ μὰ δὲν εἶχα πειὰ εἰς τὸ πλευρό μου τὸ φίλο μου. Εἶχα προπεράσῃ τὴ *Bellavista* ὁλομόναχος. Ὅλο ἐκεῖνο τὸ μέρος ἦταν ἔρημο. Ποῦ καὶ ποῦ κανένα διαδάχτης μὲ σηκωμένο τὸ γιανκᾶ τοῦ ἐπανωφοριοῦ του ἀπὸ τῇ νυχτερινῇ ψύχρᾳ φαινότανε ἐπάνω εἰς τὸ πεζοδρόμιο καὶ σὲ λίγη ὥρα ἐχώνετο μέσα εἰς τὴν πόρτα κανενὸς σπητιοῦ ἢ σὲ καμμιὰ δίοδο. Δὲ βάσταξα νὰ προχωρήσω κ' ἐγύρισα ἀμέσως πρὸς τὸ μέρος τῆς πόλεις. Ὅπάνω ὁ οὐρανὸς ξάστερος μὲ στέμμα του τὸ λαμπερὸ μισοφέγγαρο ποῦ μοῦ θύμιζε τὸ *Μπαϊράμ* ποῦ γιορτάζανε οἱ συμπολίται μας Τοῦρκοι κάτω ἐκεῖ εἰς τὸ φωτόλουστο ζυθοπωλεῖο τοῦ Κλωναρίδου, ἀπ' ὅπου ἀκούονταν ἓνας συγκεχυμένος θόρυβος φωνῶν καὶ ἡ μουσικὴ ποῦ ἐπαιζε τὸν ἐνθουσιώδη συνταγματικὸν ὕμνον. Τριγύρω εἰς τὸν ὁρίζοντα κάτι σύννεφα κατὰμαυρα πυκνώνανε ὅλο ἓνα, ποῦ μαζί μὲ τὰ βουνὰ θαρρεῖς πῶς ἔζωναν ὁλόκληρο τὸν μαγικὸ κόλπο τῆς Σμύρνης. Τὶ μελαγχολικὴ ποῦ μοῦ ἐφαινότανε ἡ βραδυὰ! Καὶ τὰ σιγανὰ ἀκόμα κυματάκια, ποῦ μόλις ἐγγίζανε τὴν ἀκρογιαλιά ἔνομιζα πῶς ἦταν κ' ἐκεῖνα κανένα ἀναστέναγμα τῆς βραδυᾶς. Ἐγὼ ὁλοένα προχωροῦσα ἀφηρημένος κ' ἐκύτταζα κάτι φῶτα, ποῦ χάνονται σιγὰ σιγὰ μέσα εἰς τὰ σκοτάδια ἐκεῖνα τοῦ ὁρίζοντος. Ἀμέσως κατάλαβα πῶς ἦταν τὸ Αἰγυπτιακόν, ποῦ ἔφευγε γιὰ τὴν Ἀθήνα φέροντας τὸ φίλο μου. Καὶ μ' ὅλη τὴν ἀόριστη λύπη, ποῦ ἔζωνε τὴν καρδιά μου, ἐννοιῶσα ξά-

φνου κάποια εὐχαρίστησι φανταζόμενος πῶς πραγματοποιούντανε ἓνας πόθος ἐνὸς ἀγαπημένου μου φίλου.

Καὶ προχωροῦσα ὁλοένα κυττάζοντας τώρα χωρὶς νὰ ξεύρω τὸ γιανκᾶ, μὲ κάποια ζήλεια, τὰ φῶτα τοῦ βαποριοῦ νὰ χάνονται μέσα εἰς τὰ σκοτάδια ἐκεῖνα τοῦ ὁρίζοντα!

Σμύρνη. Ὀκτώβριος 1903.

Θεόδωρος Εἰσάρχου.

ΤΟ ΠΑΛΗΚΑΡΙ

Ἦες μου, νὰ ζῆς, ἑπερήφανο τοῦ Γένους παληκάρι,
Ποῦ βρῖσκει τόση λεβεντιά, ποῦ βρῖσκει τόση χάρι,
Τὸ τιμημένο χέρι σου ὅαν πέφτει τὸ τουφέκι,
Κι' ὁ οὐρανὸς εὐθὺς βροντᾷ καὶ πέφτει ἀστροπελέκι;
Ἦες μου, νὰ ζῆς, νὰ χαίρεσαι, γιατί κ' ἡ γῆ ἀκόμα,
Χαίρεται κι' ἀναγάλλεται ὅαν τῆς πατεῖς τὸ χῶμα;
Ἦες μου γιατί ὁ ἴσκιος σου ὁπόθεν κι' ἂν περάσῃ,
Κάνει βουνὰ νὰ τρέμουνε, ν' ἀνατριχιάζουν δάση;
Σὲ βλέπ' ἡ δάφνη κι' ἡ μυρτιά τοὺς κλώνους τῆς ἀπλόνει,
Ἡ δόξα τρέχει περωτὴ κι' ἐσένα στεφανώνει.
Λύονουν τὰ χιόνια τῶν βουνῶν εἰς τὴ φλογερὴ ματιά σου,
Καὶ τὸ λεοντάρι σιιάζει ν' ἀντικρυσθῇ μπροστά σου.
Ὁ ἀετὸς ἀπὸ ἡψηλὰ πετῶντας χαμηλώνει
Κι' ἀνοίγει τὰς φτεροῦγές του κι' ἐσένα καμαρώνει
Ἦες μου, νὰ ζῆς, περήφανο τοῦ Γένους παληκάρι,
Ποῦ βρῖσκει τόση λεβεντιά, ποῦ βρῖσκει τόση χάρι;
Τὸ παληκάρι δάκρυσε, περήφαν' ἀπεκρίθη:
— Στὴ φλόγα τῆς Ἐλευθερίας, ποῦ βόσκει μέσ' ἐν τῇ στήθῃ.

(Καβάλλα)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΜΙΑ ΣΕΛΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΚΡΑΤΗΣΙΚΛΕΙΑ Η ΜΗΣΗΡ ΤΟΥ ΚΛΕΟΜΕΝΟΥΣ

Μεταξύ τῶν ἀθανάτων γυναικείων χαρακτήρων, τοὺς ὁπίους διέσωσεν ἡ ἱστορία, ἐξέχουσιν κατέχει θέσιν ἡ μήτηρ τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης Κλεομένου Κρατησίκλεια. Τὸ ἡθικὸν σθένος τῆς γυναικὸς ταύτης καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ υἱοῦ τῆς ἐπίδρασις εἶνε ἄξια πολλοῦ λόγου.

Καίτοι, καθ' ἣν ἐποχὴν ἔζη ἡ Κρατησίκλεια πλήρης παρακμῇ καὶ ἀποσύνθεσις ἐπεκράτει ἐν Σπάρτῃ, οὐδὲν δὲ ἴχνος τῆς ἀρχαίας εὐκλείας ὑπελείπετο, οὐχ' ἦττον τὸ ὑψηλὸν τῆς γυναικὸς ταύτης φρόνημα καὶ ὁ εὐγενὴς χαρακτήρ, ὃν ἐκκληρονόμησε καὶ ὁ υἱὸς τῆς, ἐτίμησαν τὴν Σπάρτην καὶ διετήρησαν τὴν ἀξιοπρέπειαν αὐτῆς εἰς δεινὰς περιστάσεις.

Ἀληθῶς κατὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ εἰς αὐτὴν ἔτι τὴν ἐποχὴν τῆς παρακμῆς καὶ ἀποσυνθέσεως δὲν ἐξέλιπον οἱ μεγάλοι χαρακτήρες.

Τὰ περὶ τῆς Κρατησικλείας ἀναφέρει ὁ Πλούταρχος ἐξιστορῶν τὸν βίον καὶ τὰ ἔργα τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Κλεομένου. Τρυφερὰ καὶ φιλόστοργος μήτηρ, ἀλλὰ γενναία τὴν ψυχὴν καὶ τὸ φρόνημα, ἀληθῆς Σπαρτιάτις μὲ ὑψηλὰ ἰδεώδη, ὑπενθυμίζει τοὺς εὐκλείεις χρόνους τῆς ἀρχαίας Σπάρτης, καθ' οὓς τὰ χεῖλη τῶν μητέρων δὲν ἐδίσταζον νὰ προφέρωσι τὸ περίφημον ἐκείνο *ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τάν*.

Ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ Ἁγίδος, οὐτινος ἐθαύμαζε τὸν βίον καὶ τὰς πράξεις, βαίνων ὁ Κλεομένης καὶ τῷ παραδείγματι αὐτοῦ ἐπόμενος, ἐπεχείρησε ν' ἀναμορφώσῃ τὸ πολίτευμα καὶ ἀναχαιτίσῃ οὕτω τὴν ἔκλυσιν καὶ διαφθοράν, ἥτις

ἡμῶν τὸ ἐνδοξον παρελθὼν τῆς Σπάρτης. Εἰς τὸ μέγα δὲ τοῦτο ἀναμορφωτικόν του ἔργον εἶχε συμβούλους ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν μητέρα του, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν σύζυγόν του Ἁγιάτιδα, ἥτις ἦτο αὐτὴ ἡ χήρα τοῦ Ἁγίδος.

Νυμφευθεὶς ταύτην ὁ Κλεομένης ἤκουεν εὐχαρίστως διηγουμένην συχνάκις τὰς πράξεις τοῦ πρώτου συζύγου τῆς καὶ ἐκθέτουσαν τὰ ἀναμορφωτικά του σχέδια, εἰς τὰ ἑποῖα ἦτο καὶ αὐτὴ μεμυημένη. Οὕτω διαφωτιζόμενος ὁ Κλεομένης προσέβη εἰς τὸ ἔργον· ἀλλ' ὥς ὁ Ἁγὶς ἐγένετο θυμὰ τῆς εἰς τὸ κοινὸν συμφέρον ἀφοσιώσεώς του, οὕτω καὶ εἰς τὸν Κλεομένην ὀλεθρία μοῖρα δὲν ἐπέτρεψε τὴν πραγμάτων τῶν σχεδίων του, ἅτινα ἦσαν πράγματα σωτήρια.

Τὰ θλιβερὰ γεγονότα τῆς ἱστορίας τῶν χρόνων ἐκείνων μαρτυροῦσιν ἱκανῶς τὴν ἐπικρατοῦσαν τότε ἀποσύνθεσιν καὶ ἀναγγέλλουσιν ὀλοταχῶς βαίνουσαν τὴν ἀπειλητικὴν προσέγγισιν τοῦ Ρωμαϊκοῦ κολοσσοῦ, καθ' ἣς δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐσχύσωσιν αἱ μεμονωμένοι προσπάθειαι ἑνὸς ἢ δύο ἀνδρῶν.

Βαθεῖαν θλίψιν ἐνεποίησεν εἰς τὴν εὐαίσθητον καρδίαν τοῦ Κλεομένου ἡ ἀπώλεια τῆς προσφιλοῦς του συζύγου, ἀποθανούσης προῶως καὶ καταλιπούσης εἰς αὐτὸν ἀνήλικα τέκνα. Καὶ ἡ Κρατησίκλεια τότε συναμερίσθη τὴν θλίψιν τοῦ υἱοῦ τῆς καὶ ἡσθάνθη τὸ τραῦμα, ὅπερ ἔπληττεν αὐτὸν ἐν τῷ μέσῳ τόσων ἄλλων πολιτικῶν δυστυχιῶν. Ἀλλὰ διὰ τῆς φρονήσεως κατώρθωσε καὶ τότε νὰ ἐπιβάλῃ σιγὴν εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῶν αἰσθημάτων τῆς καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ θάρρος καὶ δύναμιν εἰς τὸν πενθοῦντα Κλεομένην, ὅστις εἶχε τόσην ἀνάγκην ἡρεμίας ὥπως ἀντεπεξέλθῃ κατὰ τῶν ἐπαπειλούντων τὴν πατρίδα κινδύνων. Ἐκτοτε ἡ Κρατησίκλεια ἀνέλαβε τὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν μικρῶν τῆς ἐγγόνων.

Ὅτε συνεπέα τῶν πολιτικῶν ἀτυχιῶν τοῦ Κλεομένου ὁ βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου Πτολεμαῖος ὁ Εὐεργέτης ὑποσχό-

μενος βοήθειαν ἐζήτησε νὰ ἀποσταλῶσιν εἰς Αἴγυπτον ὡς ὅμηροι ἢ μήτηρ καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ, ὁ Κλεομένης ἐδίστα-
 ζεν ἐπὶ πολὺ βαθέως θλιβόμενος καὶ μὴ τολμῶν ν' ἀναγγεί-
 λῃ τὴν ὀδυνηρὰν εἴδησιν εἰς τὴν μητέρα του. Αὕτη ὅμως
 ἀντιληφθεῖσα τῆς ταραχῆς τοῦ υἱοῦ της, προῦκάλεσεν ἐξή-
 γησιν παρ' αὐτοῦ. «Ὅτε δ' ἐπληροφόρηθη τοῦτο, ἀτάραχος,
 ὡς πάντοτε, καὶ μὲ τὴν γλυκεῖαν συναίσθησιν τῆς εἰς τὸ
 καθήκον ἀφοσιώσεως καὶ τῆς αὐτοθυσίας εἶπε λόγους ἀξι-
 μνημονεύτους, τῶν ἐποίων θαυμάζει τις τὸ ὕψος καὶ τὸ φι-
 λοσοφικὸν πνεῦμα. «Τοῦτ' ἦν, ὃ πολλάκις ὀρμίσας λέγειν
 ἀπεδειλίχας; Οὐ θαῖτον ἡμᾶς ἐνθήμενος εἰς πλοῖον ἀπο-
 στελεῖς ὅπου ποτὲ τῇ Σπάρτῃ νομίζεις τοῦτο τὸ σῶμα χρη-
 σιμώτατον ἔσεσθαι, πρὶν ὑπὸ γήρωσ αὐτοῦ καθήμενον δια-
 λυθῆναι;»

Τὸ ἐνταῦθα ἐξελισσόμενον ἡθικὸν σθένος τῆς γυναι-
 κὸς ταύτης ἀναδεικνύει αὐτὴν ἔξοχον καὶ ὁ χαρακτήρ της
 διαλάμπει ἐν ὅλῳ αὐτοῦ τῷ μεγαλείῳ. Βεβαίως ἡ μητρικὴ
 καρδίᾳ ἐσπαράσσετο ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ὅτι ἔμελλε νὰ ἐγκαταλείψῃ
 τὸν προσφιλεῖ υἱὸν της κινδυνεύοντα καὶ περιστοιχούμενον
 ὑπὸ πλήθους ἐχθρῶν, νὰ μεταβῇ δὲ εἰς ξένην καὶ μεμα-
 κρυσμένην γῆν, ὅπου οὐ μόνον αὐτὴ θὰ ἐξετίθετο εἰς κιν-
 δύνους, ἀλλὰ καὶ τὰ τρυφερὰ τέκνα τοῦ Κλεομένουσ τὰ
 ὅποια φιλοστόργως ἠγάπα. Ἀλλὰ τὰ πάντα ὑποχωροῦσιν
 εἰς τὸ καθήκον καὶ ἡ Κρατησίκλεια κρύπτουσα ἐπιμελῶς
 τὴν θλιψὴν της ἐνθαρρύνει τὸν ἐπίσης δεινῶς πάσχοντα
 υἱὸν της καὶ προπαρασκευάζεται πρὸς ἀναχώρησιν.

Αἱ στιγμαὶ τοῦ ἀποχωρισμοῦ εἶναι ἐξόχως συγκινητι-
 καί. Εὐσεδῆς ὡς γυνὴ καὶ δὴ ἑλληνίς, εἰσέρχεται πρῶτον
 εἰς τὸν παρὰ τὸν Ταΐναρον ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος ὅπως προ-
 σευχηθῇ ἀκολουθουμένη ὑπὸ τοῦ Κλεομένουσ. Ἐκεῖ τοῦ-
 λάχιστον ἐνώπιον τοῦ θείου τῇ ἐπιτρέπεται νὰ ταπεινωθῇ
 καὶ νὰ κλαύσῃ. Ἡ θλιψὴ καὶ ἡ ὀδύνη αὐτῆς ἐκχύνονται
 τότε εἰς πλήμμυραν δακρύων, μήτηρ δὲ καὶ υἱὸς θρηνοῦσι

συμπεπλεγμένοι. Τέλος ἐκείνη πρώτη ἀποσπᾶται ἀπὸ τῆς
 στοργικῆς ἀγκάλης τοῦ υἱοῦ της καὶ ἀνακτήσασα τὸ ἐφ'
 ἑαυτῆς κράτος ὑπενθυμίζει εἰς τὸν θρηνοῦντα ἔτι Κλεομέ-
 νῃ ὅτι τὸ πλήθος ἀναμένει τὴν ἐκ τοῦ ναοῦ ἐξοδὸν των, καὶ
 ὅτι ἐπέστη ἡ ὥρα τῆς ἀναχωρήσεως. «Ἄγε, λέγει, ὦ βα-
 σιλεῦ Λακεδαιμονίων, ὅπως ἐπ' ἄν ἐξω γενώμεθα, μηδεὶς
 ἰδῇ ἡμᾶς δακρύοντας, μηδ' ἀνάξιόν τι τῆς Σπάρτης ποιοῦν-
 τας.» Καὶ ταῦτα λέγουσα ἐξέρχεται γαλήνιος καὶ μεγαλο-
 πρεπὴς ὡς πάντοτε καὶ ἐπιβιδάζεται εἰς τὸ παρὰ τὸ Ταί-
 ναρον ἀναμένον πλοῖον, τὸ ὅποιον ἀπαίρει ἀμέσως τῇ δια-
 ταγῇ αὐτῆς. Οὕτως ἐγίνωσκεν ἡ γυνὴ αὕτη νὰ ὑποτάσ-
 σῃται εἰς τὸ καθήκον καὶ νὰ καταπνίγῃ τὰ δάκρυά της ἐν
 τῷ μέσῳ τῆς μεγαλειτέρας θλίψεως.

Ἐν Αἰγύπτῳ ἐγένετο φιλοφρόνως δεκτὴ ὑπὸ τοῦ Πτο-
 λεμαίου. Ἐπειδὴ ὅμως βραδύτερον ἐπληροφόρηθη ὅτι ὁ
 Κλεομένης ἐδίσταζε ν' ἀποφασίσῃ τι συμφέρον εἰς τὴν
 Σπάρτην ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ Πτολεμαίου φοβού-
 μενος μὴ ἐκθέσῃ εἰς κίνδυνον τοὺς παρ' αὐτῷ κρατούμενους
 ὁμήρους, ἔγραψε τότε πρὸς τὸν υἱὸν της συμβουλεύουσα
 αὐτὸν νὰ μὴ διστάσῃ νὰ θυσιάσῃ καὶ αὐτὴν καὶ τὰ τέκνα
 του χάριν τῆς πατρίδος. Ὅτε δὲ αἰήτται καὶ ἀποτυχίαι τοῦ
 Κλεομένουσ ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ καταφύγῃ εἰς Αἴγυπτον,
 ἡ Κρατησίκλεια ἡσθάνθη ὑψίστην χαρὰν ἐπαναδλέπουσα
 τὸν υἱὸν της, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ μεγίστην λύπην διὰ τὰ
 αἷτια τὰ προκαλέσαντα τὴν εἰς Αἴγυπτον μετάβασίν του.

Ἀλλὰ καὶ ὁ θάνατος τῆς Κρατησίκλειας ὑπῆρξεν
 ἄξιός τοῦ βίου αὐτῆς. Ὅτε ὁ Κλεομένης ὑποπεσὼν εἰς τὴν
 δυσμένειαν τοῦ μετὰ τὸν Πτολεμαῖον τὸν Εὐεργέτην βασι-
 λεύσαντος Πτολεμαίου τοῦ Φιλοπάτορος καὶ βλέπων ὅτι
 πάντα τὰ πρὸς ἀναστήλωσιν τοῦ σπαρτιατικοῦ γοήτρου σχέ-
 διὰ του ἐματαιοῦντο, προὔτίμησε τὸν θάνατον μᾶλλον ἢ τὸν
 ἄδοξον βίον, ὁ διεφθαρμένος ἐκεῖνος βασιλεὺς διέταξε νὰ
 θανατώσῃ τὴν μητέρα καὶ τὰ ἄθῳα τέκνα τοῦ Κλεομέ-

νους, ὅστις προλαβὼν ἠὺτοκτόνησε μετὰ τῶν πιστῶν ἀκολούθων του.

Ὅτε ἡ εἰς θάνατον καταδίκη ἀνηγγέλθη εἰς τὴν Κρατησίκλειαν, αὕτη μετὰ τοῦ συνήθους ψυχικοῦ σθένους της οὐδὲν ἄλλο ἐζήτησεν ἢ νὰ θανατωθῇ πρώτη ὅπως ἀπαλλαγῇ τοῦλάχιστον τοῦ φρικτοῦ θεάματος τῆς ἀγωνίας τῶν φιλάτων παιδίων· ἀλλ' οἱ δῆμιοι ἠρνήθησαν τὴν χάριν ταύτην καὶ οὕτως ἔσχε τὴν ὑπεράνθρωπον δύναμιν νὰ ἴδῃ τοὺς ἐγγόνους της σφαγιαζομένους πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν της. Ἀφοῦ δὲ ἥρωικῶς ὑπέστη καὶ τὸ πλήγμα τοῦτο, ἐδέχθη καὶ αὕτη μετὰ τῆς μεγαλειτέρας ἡρεμίας τὸν θάνατον, τὸν ὅποιον ἀνέμενεν ἤδη ὡς ἀπαλλαγὴν. Μετ' αὐτὴν ἐσφάγησαν καὶ ὅλοι αἱ ἀκόλουθοί της, μεταξύ τῶν ὁποίων ἡ νεαρὰ σύζυγος τοῦ Παντέως, πιστοῦ φίλου τοῦ Κλεομένους, διεκρίθη ἐπίσης διὰ τὴν ἀταραξίαν καὶ τὸν ἥρωισμόν της.

Οὕτω διὰ τοῦ θανάτου αὐτῆς ἡ Κρατησίκλεια ἐπεσφράγισε τὸν ἥρωικόν της βίον, ἐτίμησε δὲ τὴν Σπάρτην καὶ ἐν τῇ ξένῃ, ἀποδείξασα ὅτι καὶ κατὰ τοὺς χρόνους ἔτι τῆς παρακμῆς καὶ τῆς δυστυχίας ἐγνώριζον νὰ φέρωσιν ὑπερηφάνως τὸ ὄνομά των αἱ Σπαρτιάτιδες.

ΑΓΛΑΪΑ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ.

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ

ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΡΕΙΣ

ὑπὸ

ΑΧΙΛΛΕΩΣ Γ. ΚΑΡΑΒΙΑ

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ

ΑΙΤΩΛΟΣ Στρατηγός, ἀνώτατος Ἄρχων τοῦ Κοινοῦ τῶν Αἰτωλῶν.

ΑΥΤΟΛΥΚΟΣ Ὑπαρχος. Δεύτερος » » » » »

ΜΑΝΤΙΚΛΟΣ Δημόσιος Γραμματεὺς τρίτος » » »

ΠΑΝΘΕΙΑ Σύζυγος τοῦ Αἰτωλοῦ.

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ Ἰέρεια τῆς Ἀρτέμιδος, θυγάτηρ Αἰτωλοῦ καὶ Πανθείας.

ΚΟΡΕΣΟΣ Ἰερεὺς τοῦ Διονύσου καὶ υἱὸς Αὐτολύκου καὶ Περινίκης.

ΠΕΡΙΝΙΚΗ Σύζυγος τοῦ συνάρχοντος Αὐτολύκου.

ΚΟΤΤΟΣ Αἰπόλος τῶν ποιμνίων τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος.

Ἰερεῖς, θύται, μύσται, πολῖται, κλπ.

Ἡ υπόθεσις ἐκτυλίσσεται ἐν Καλυδῶνι μεταξὺ τοῦ Ἰου καὶ βου αἰῶνος π. Χ.

(ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΕΚ ΤΗΣ Γ'. ΠΡΑΞΕΩΣ)

ΚΟΡΕΣΟΣ, ΑΙΤΩΛΟΣ, ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ, ΑΥΤΟΛΥΚΟΣ,
ΠΕΡΙΝΙΚΗ, ΠΑΝΘΕΙΑ.

Αἰτωλός : ἄρχων στρατηγός.

(ἐν ἄκρᾳ συγκινήσει, ἀλλὰ συγκατούμενος δεικνύει τὴν κό-
ρην του Καλλιρρόην εἰς τὸν ἱερέα Κόρεσον.)

Τὸ μόνον τέκνον.... ὅπερ μοι ἀπέμεινε.....
ὕπὲρ τῶν πάντων, Ἰερεῦ, θυσιάσον.

(Ὁ ἱερεὺς Κόρεσος λαμβάνει τὴν ἱερὰν μάχαιραν καὶ ἀναβαίνων
τὰς βαθμίδας τοῦ βωμοῦ.)

Κόρεσος : πανηγυρικῶς καὶ ὀλίγον ἐν συγκινήσει.

Πρὶν ἢ τὸ πλήγμά της ἡ μάχαιρα αὐτὴ
θανατηφόρον κατενέγκη, Ἄρχοντες,
ἐκλιπαρῶ συγγνώμην ὑπὲρ θύματος.
Διπλᾶ, ὥς θύτης, ἔχω τὰ καθήκοντα.
Νὰ πλήξω ὅσον οἶόν τ' ἀσφαλέστερον
κ' ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ θύματος νὰ δεηθῶ.

Αἰτωλός :

Εἶθε νὰ μεταβῇ εἰς τὰ Ἡλύσια,
ἀφοῦ τὴν θεῖαν τύχην ἐπιείκειαν.

Περινίκη : μήτηρ τοῦ Κορέσου.

Σὺ ἐκτελεῖς καθήκον . . . θάρρος, Κόρεσε. . . .

Κόρεσος.

Ἡσύχασον, θὰ πλήξω ἀσφαλέστατα

ἀφοῦ αἱ Μαῖραι οὕτω προωρίσαντο.

Κλίνωμεν γόνυ καὶ πάντες εὐξώμεθα·

νῦν ὁ χρησμὸς τελεῖται ὁ θεόπεμπτος.

(Ὁ Κόρεσος κλίνει γόνυ καὶ πάντες πράττουσιν ὁμοίως.)

Διόνυσε, σὺ μόνε λυσιμέρινε,
ἐν εὐδοκίᾳ καὶ εὐνοίᾳ δέχθητι
ὥς ἱλαστήριον θυσίαν τὸν οἰκέτην σου.

(Πλήττεται διὰ τῆς μαχαίρας καὶ κλονιζόμενος πίπτει ἐκ τῶν
βαθμίδων.)

Πάντες.

ᾠ!!

Περινίκη.

Οἴμοι, οἴμοι!

Αὐτόλυκος συνάρχων, πατήρ τοῦ Κορέσου·

Τέκνον μου, τί ἐπραξας. . . .

Κόρεσος.

Συγγνώμην. . . . τὴν ἡγάπων ἀπλαστότατα

Καὶ ὁ χρησμὸς τελεῖται..... καὶ ἐκείνη. . . . ζῇ

Καλλιρρόη, κόπτουσα ἐπ' αὐτοῦ καὶ κλαίονσα

ᾠ εὐγενὴς καρδίᾳ, ζῆσον ἀντ' ἐμοῦ!
μὴ φεύγῃς ἐκ τοῦ κόσμου, ἔλεος ζητῶ.

Κόρεσος.

Σὺ. . . . ζῆθι Καλλιρρόη . . . καὶ . . . δεήθητι
ὕπὲρ ἐκείνου, . . . ὅστις . . . σὲ ἐλάτρευσεν . . .

Καλλιρρόη, ὁμοίως

ᾠ, ἔλεος, συγγνώμην! σὲ ἠδίκησα . . .
Λιδῶς, δι' ὅσα εἰργασάμην κατὰ σοῦ.

Κόρεσος.

Τὸ πε . . . πρω . . . μένον . . ἦτο . . καί.. τε.. τέ.. λε..στα..
(Ἐκπνέει.)

Αὐτόλυκος.

Ἐξετυλίχθη πλέον τὸ μυστήριον! . . .

Πάνθεια

(Ἀνυφοῖ τὴν κεφαλὴν τοῦ Κορέσου, ἥτις ἐπαναπίπτει).
Ἀπέθανεν

Περινίκη.

Ἄ, ὅχι, δὲν ἀπέθανεν
Οἱ ἄνδρες οἱ χρηστοὶ καὶ μεγαλόφρονες,
πρὸς τὴν ἀθανασίαν μεταβαίνουσι.

Αὐτόλυκος.

Υἱέ μου πολυφίλητε, μονογενῇ,
πᾶσα ἐλπίς μου συνεκλείπει μετὰ σοῦ.

Καλλιρρόη.

Καλύπτει διὰ τῆς χλαίνης τὸ πρόσωπόν της, ὥσπερ δὲ ἀφυπνισθεῖσα
ἐκ ληθάργου προχωρεῖ πρὸς τὸν νεκρόν, ἀποσπᾷ τῆς κεφαλῆς
τῆς τὸν στέφανον, ἣ δὲ κόμη της ἐκχύνεται εἰς βοστρύχους· ἀποφυλ-
λίζει τὸν στέφανον ραίνουσα τὸν Κόρεσον.

Τὰ ἄνθη τὰ κοσμοῦντα θῦμα ἐκφυγὸν
ἀνήκουσιν ἐκείνῳ, οὗ τὸν ὅμοιον,
ὃ ἥλιος ἀκόμη δὲν ἐφώτισεν....
Ἀνήκουσιν εἰς θῦμα εὐγενές, σεπτόν....

Ἀποφυλλίζει τὸν στέφανον καὶ ραίνει τὸν νεκρόν.

Ἔστω.... ἀνθέων πλήρης.... δροσοστάλακτος,
ὦ Κόρεσ', ἣ ὁδός σου εἰς Ἡλύσια...

Εἰποῦσα καλύπτει διὰ τῶν χειρῶν τὸ πρόσωπον καὶ προχωρεῖ ἀρι-
στερὰ πρὸς τὰ ἔμπροσ.

Αὐτόλυκος: ἐν ἄκρᾳ συγκινῆσει.

Υἱέ μου! ὦ υἱέ μου πολυφίλητε.

Αἰτωλός: μετ' ἄλγους.

Κοινὸν εἶνε τὸ πένθος, ὃ ἐπέσκηψε
καὶ πάντων τὰς καρδίας συνεκλόνησε·
πλήν πρέπει οἱ τῶν ἄλλων εὐψυχότεροι
νὰ καρτερῶσι, τοὺς λοιποὺς θαρρύνοντες·
τῶν συμφορῶν τὸ μέγεθος ἀμέτρητον.
Ἦδη δέ, συμπολῖται, παραλάβετε
τὴν ἱερὰν σορὸν τοῦ σεβαστοῦ ἀνδρός,
ἀφοῦ δὲ καταλλήλως ἐτοιμάσητε

τὰ πρὸς ταφὴν τοῦ πάντα μεγαλοπρεπῶς,
κηδεύσωμεν αὐτοῦ τὸ σῶμα τὸ σεπτόν.
Πολυτελεῖ νὰ ὦσι τὰ κτερίσματα
καὶ νὰ ταφῇ εἰς τάφον θαλαμσιδεῖ,
ὥς εἰς αὐτὸν ἁρμόζει, θεῖον λειτουργόν,
βιώσαντα τὸν βίαν τοῦ ἐν ἀρετῇ.
Σεῖς δέ, παρθένοι, κείρατε τὴν κόμην σας
καὶ χύσατε τὸ δάκρυ ἀνυπόκριτον,
εἰς ἔνδειξιν τοῦ πένθους σας καὶ σεβασμοῦ.
Οἱ δὲ γονεῖς τοῦ ἀτυχήσαντος νεκροῦ
ὄρθον φρονῶ νὰ μείνωσιν ἐγγὺς ἡμῶν,
πᾶν ὅ,τι δέον, ἵνα ἐνεργήσωμεν.

Οἱ ἱερεῖς φέρουσι φορεῖον ἐκ τοῦ Ναοῦ καὶ θέτουσι τὸ πτώμα.
Πάντες μένουσιν ἐν ἄκρᾳ συγκινήσει μὲ διαφόρους εἰκόνας ἐκφραστι-
κὰς λύπης. Ἡ Καλλιρρόη ἀσθμαίνει ἐξ ἀγωνίας. Προσέρχεται ἡ Πε-
ρινίκη καὶ ρίπτει τὸν πέπλον τῆς ἐπὶ τοῦ νεκροῦ.

Περινίκη.

Τὸν πέπλον τοῦτον δέξαι, τέκνον δύσμοιρον,
ἵνα τὴν ὄψιν σου καλύψῃ τὴν ὠχράν.

Οἱ ἱερεῖς ἐτοιμάζονται καὶ ἐγείρουν τὸν νεκρόν, καθ' ἣν στιγμὴν
ἡ Καλλιρρόη λέγει μὲ πάθος καὶ φωνὴν σιγηλὴν:

Καλλιρρόη

Δὲν δύναμαι νὰ ἀτενίζω πλέον φῶς....
καὶ τρέχω νὰ ζητήσω ἔρεβος πυκνόν....
ἐκεῖ... ἔνθα... ἡ ἄδυσσος δὲν τελευτᾷ....
ἔνθα... τὸ σκότος εἶνε ζοφερώτατον....
ἔνθα αἱ κρῆναι στεῖραι εἶνε καὶ ξηραί....

Οἱ ἱερεῖς ἐξάγουν τὸν νεκρόν. Ἡ Καλλιρρόη ἀκολουθεῖ βῆμα πρὸς
βῆμα ἐν ἀφαιρέσει σχεδόν· ὅτε ἐξηλθεν ἡ πομπὴ ἀκολουθεῖ διὰ
βλέμματος ἐταστικοῦ αὐτὴν. τῇ ἐκφεύγει βαθὺς στεναγμὸς ἀποπνί-
γων αὐτὴν.

Εὐγνωμοσύνη καὶ καθήκον ἱερὸν
πρὸς ἐν μὲ παρορμῶσιν, εὐγενῆς ψυχῇ.

Θέτει τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ἐπὶ τῆς λελυμένης κόμης τῆς καὶ τὴν δεξιὰν παρὰ τὸν λαιμόν, ὡς θέλουσα νὰ συγκρατήσῃ τοὺς στεναγμούς τῆς, καὶ ὁρμᾷ πρὸς ἀναχώρησιν, ὅτε ἀπτομένη διὰ τῆς δεξιᾶς τοῦ ἐγκολπίου. ὅπερ ἔφευρεν, ἐκκρεμᾷ αὐτὸ νευρικῶς.

Τοῦ ἀτυχοῦς αἰπόλου Δῶρον περιττόν....

Καὶ σὺ ἐδῶ ἀκόμη; Ὑπαγε μακράν....

Αἰτία εἶσαι ὅλων μου τῶν συμφορῶν.

Τὸ ρίπτει καὶ ὁρμᾷ νὰ φύγῃ ὅτε ἡ μήτηρ τῆς τὴν ἀνακόπτει.

Πάνθεια

ὦ! Καλλιρρόη!

Καλλιρρόη

Μὲ κίνησιν χειρὸς σταματατῶσα αὐτήν.

Στήθι, μητέρα μου καλή...

Ἐν τελευταῖον χρέος πρὸς τὸν Κόρεσον.

Φεύγει δραμαίᾳ διὰ τῆς παρὰ τὸν Ναὸν ὁδοῦ.

Πάνθεια

Μείνασα καὶ θεωμένη αὐτὴν κύπτει καὶ λαμβάνει τὸ ἐγκόλπιον.

Τὸ δῶρον τοῦ αἰπόλου ἔρριψε μακράν;

Τὸ λαμβάνει καὶ τὸ παρατηρεῖ προσεκτικῶς.

Περίεργον!.... Ἰδέτε.... ἔν ἐγκόλπιον

Αἰτωλὸς

Ἐγκόλπιον!

Λαμβάνει αὐτὸ καὶ βλέπων ταρασσεται.

ὦ! τοῦτο εἶν' ἀδύνατον....

Αὐτόλυκε!.... τὸ βλέπεις;... τί;... ταραττεσαι;

Ἀναγνωρίζεις τοῦτο;....

Αὐτόλυκος ἐν μεγίστῃ ταραχῇ

Συγκρατήθητι....

ἔξετυλίχθη πλέον τὸ μυστήριον!!!

Ναί, τὸ γνωρίζω· μὲ αὐτὸ τὸ ἴδιον

εἶχες περικοσμήσῃ τότε τὸν λαιμόν

τοῦ νεογνοῦ σου τέκνου, ὅτε νήπιον

μοὶ ἔδωκας νὰ ρίψω εἰς τὴν θάλασσαν.

Αἰτωλὸς ἐν ὀργῇ.

Καὶ πῶς λοιπὸν ὁ πόντος τὸ ἐξήμεσεν;

Αὐτόλυκος

Ὡς ἐνθυμεῖσαι, ἄρχων, ἄτεγκτος χρησμός,

καθ' ὃν καίρὸν λοιμὸς τὴν χώραν ἔπληττε,

διέτασσε ἐκ τῶν διδύμων τέκνων σου

ν' ἀπολεσθῇ τὸ ἄρρεν ἄνευ δισταγμοῦ,

πρὸς πρόληψιν μελλόντων φοβερῶν δεινῶν.

Λοιπὸν τὴν ἐντολὴν δὲν ἐξετέλεσα.

Τὸ νεογνὸν δὲν ἔπνιξα εὐσπλαγχνισθείς.

Ἐξέθεσα πλὴν τοῦτο παρὰ τὸν Ναόν,

ἐνθα εὐροῦσα αὐθωρε! προσέλαβε

κ' ἐξέθρεψεν ὡς μήτηρ Εὐρυδάμεια,

ἡ τότε τῆς Ἀρτέμιδος Ἰέρεια.

Πάνθεια ἐν ταραχῇ

ὦστε ποῦ εἶνε τώρα;.... τί ἀπέγειναι;

Αὐτόλυκος

Εἶν' ὁ μικρὸς αἰπόλος τοῦ Ναοῦ αὐτοῦ.

Πάνθεια ἐν ἐκπλήξει

ὦ Κόττος!!!

Αἰτωλὸς ἐν ἐκπλήξει μεγάλη

ὦ αἰπόλος!!!

Αὐτόλυκος

Αὐτός, μάλιστα.

Αἰτωλὸς

Ἴδου πῶς ἐξηγεῖτ' ἡ δυσεξήγητος

τῆς Καλλιρρόης κλίσιν!!! ἐξ ἐνστίχτου ἦν·

κ' ἡμεῖς τὴν ὑπεθέσαμεν ἱερόσυλον.

Πάνθειμ με χαράν

Ἄς εἰδοποιηθῶσι... νῦν ἀμφοτέρω...

ὦ! τρέξατε...

Αἰτωλὸς

Δρομαῖον πλὴν τὸν Μάντικλον

προσβλέπω πνευστιῶντα... τί τὸ αἷτιον;

ΣΚΗΝΗ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ

Οἱ αὐτοὶ καὶ Μάντικλος

Εἰσέρχεται πνευστιῶν καὶ ἐν ταραχῇ ὁ Μάντικλος.

Μάντικλος

ὦ Στρατηγέ, ὦ Πάνθεια, καὶ Σὺ Λαέ,

ἀκούσατε καὶ τὴν ψυχὴν συνέχετε.

Αἰτωλὸς

Τί τρέχει;...

Πάνθεια

Τί συμβαίνει;

Μάντικλος

Φεῦ! ἀπέθανεν

ἡ Καλλιρρόη καὶ κατὰκειται νεκρά.

Πάνθεια με δυνατὴν φωνήν

Ἄ!!!

Πίπτει λιπόθυμος εἰς τὰς χεῖρας τῶν γυναικῶν

Αἰτωλὸς

ὦ μοι! ὅποιαν λύσιν δίδετε θεοί!!

Περινίκη

Ἐν μόνον θυμῷ δὲν σᾶς ἤρκεσε λοιπόν;

Μένει ἐν ἀφάτῳ λύπῃ μέχρι τέλους.

Αἰτωλὸς με ἄφατον λύπην

Καὶ πῶς ἐπῆλθε τὸ μοιραῖον τέλος της;

Μάντικλος

Μαθὼν ὅτι συνέδη, ἔσπευδον ἐδῶ,

ὅτε ὡς νέφος καταιγίδος φοβεραῖς

τὴν Καλλιρρόην βλέπω ὅλως ἑξαλλον,

σπεύδουσιν πρὸς τὴν κρήνην... Τρέχω πρὸς αὐτήν,

ἀλλὰ πρὶν ἢ προλάβω... ἐκσπᾶ μάχαιραν

καὶ εὐθέως τὴν βυθίζει εἰς τὰ στέρνα της...

Τί πράττεις, παναθλία; ἀνεφώνησα...

Πίπτει ἐκείνη μόλις ἀναπνέουσα

παρὰ τὴν κρήνην... καὶ στενάζουσα.

Αἰτωλὸς

ὦ Καλλιρρόη!... δυστυχὴς ἐγὼ πατήρ...

Πάνθεια ἀπελπισ

Φεῦ, συμφορὰ καὶ εἰμαρμένη ἀπηνήγης...

Αὐτόλυκος ἐκκελυμένος

ὦ! ἄτεγκτε χρησμέ, πῶς ἐπηλήθευσας...

Αἰτωλὸς

Κ' ἐξέπνευσεν ἀμέσως;

Μάντικλος

Ὅχι, Στρατηγέ!

Ἐκ τῆς πληγῆς της ἔρρεε τὸ αἷμά της

καὶ σταλαγμοὶ τὴν κρήνην ἐπορφύρωνον.

Ἀνοίξασα δὲ ἡμισθέστους ὀφθαλμούς:

«Παρθένος ἀποθνήσκω, λέγ' ἡ ἀτυχής,

καὶ μόνον ἁμαρτίαν ὅτ' ἠγάπησα

«ἐν ὧν, πρὸς ὃ μὲ ὦθει ἄγνωστος ἰσχύς....

«Οὐδεὶς νὰ χύσῃ δάκρυ... ἡ συνείδησις

«μ' ἐπέβαλλε τὴν λύσιν ταύτην τὴν φρικτὴν.»

Εἶπε, καὶ ἐκπνέει ἄνευ σπαραγμοῦ τινος.

Πάνθεια ἀπελπὶς ὀρμῶσα

ὦ! ἄφετε νὰ τρέξω πρὸς τὸ τέκνον μου.

Αἰτωλὸς παρεμβαίνων

Τὴν δέσποιναν, Παρθένοι, ἐμποδίσατε,
μήπως μεγάλη θλίψις καὶ ἀπόγνωσις
εἰς νέαν μᾶς ἐμβάλη πάλιν συμφορὰν.

Αἱ παρθένοι τὴν ἐμποδίζουσι.

Πάνθεια ὀλολύζουσα

Ἀφῆτέ με· εἶν' ἡ ζωὴ μου περιττή.

Αἰτωλὸς

Πρὸ τῶν βουλῶν τοῦ θεοῦ κλίνων, Πάνθεια.

Ἡ Πάνθεια πίπτει ἐπὶ ἐδωλίου καλύπτουσα τὴν ὄψιν διὰ
τῆς χλαίνης

Αὐτόλυκος

Ἀκτὶς παρηγορίας εἰς τὴν συμφορὰν
τὴν ἄλγηστόν σας εἶναι τ' ἄρρεν τέκνον σας.
πλὴν δι' ἡμᾶς τὸ πᾶν ἤδη ἀπώλετο.

Κλαίει

Αἰτωλὸς

Ἄν ἐξετέλεις τότε σὺ τὰ θέσφατα,
ἴσως οὐδὲν δεινὸν θὰ ὑφιστάμεθα.

Αὐτόλυκος

Τὸ πᾶν διέπει πνεῦμ' ἀνεξιχνίαστον!
Συγχώρησον, ὦ Στρατηγέ, τὸν φίλον σου·
ἐτιμωρήθην ἄρκετὰ παρὰ Θεῶν,
τὸν Κόρεσόν μου ἀπολέσας τὸν καλόν.

Κλαίει

Αἰτωλὸς

Ἡ λήθη ἄς καλύψῃ τὰ γενόμενα.

Μάντικλος

Ὁ Κόττος ἄς ἐλκύσῃ τὴν φροντίδα σας.

Αἰτωλὸς

Μόλις συγκρατῶν ἑαυτὸν σοβαρῶς καὶ ἐπισήμως
Πρὸ πάντων τὸ καθήκον μας πρὸς τοὺς νεκρούς,
κηδεύσωμεν ὁμοῦ... τὰ δύο σώματα,
κοινὸς δὲ τάφος ... ἄς δεχθῇ ... τὴν τέφραν των,
μνήμων τῶν συμφορῶν μας., Νῦν διδάχθητι,
Λαέ, ἐξ ὧσων εἶδες κ' ἔπαθες δεινῶν,
ὅτι πασῶν τῶν ἀρετῶν ἡ κορυφή,
τὰς τῶν Θεῶν βουλήσεις νὰ σεδῶμεθα.

(ἐν συγκινήσει)

Εἰς μνήμην δὲ τῆς κόρης μας τῆς ἀτυχοῦς,
τὴν κρήνην Καλλιρρόην ὀνομάσωμεν.

Πάντες

Τὴν κρήνην Καλλιρρόην ὀνομάσωμεν

Ὁ Χορὸς ᾄδει

Εἶν' οἱ Θεοὶ μας δίκαιοι

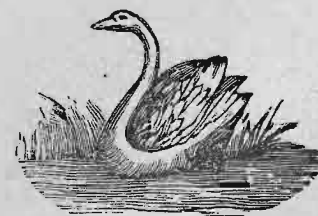
Ἀλλὰ καὶ αὐστηροί,

Τῶν ἐναρέτων βοηθοί

Τῶν φάυλων τιμωροί.

(Τέλος)

Ἀθῆναι.

ΑΝΗΡ ΚΑΙ ΓΥΝΗ

(κατὰ τὸν Krumbacher)

Οἱ πρωτόπλαστοι ἐδιώχθησαν ἐκ τῆς Ἑδέμ, ἔκλαυσαν ἐπὶ μακρὸν καὶ ἔλεγον «Τίς θὰ ὁδηγήσῃ ἡμᾶς τώρα νὰ ἐκπληρώσωμεν τὸν προορισμὸν μας ἐπὶ τῆς γῆς ;

Διευθύνθησαν τότε πρὸς τὴν εἴσοδον τοῦ Παραδείσου, ὅπου ἐφρούρει ἓν Χερουβεῖμ. Ἡ Εὐὰ ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ Ἀδὰμ κρυπτομένη ὅπως αὐτοῦ ὅτε ἐπλησίασαν τὸν οὐράνιον φύλακα.

Ὁ Ἀδὰμ εἶπε μὲ ἐκτετυτικὸν τόνον πρὸς τὸ Χερουβεῖμ·

— Δὲν θὰ κατευθύνωσι πλέον τὰ βήματα ἡμῶν τοῦ λοιποῦ οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ Θεοῦ. Ἰκέτευσον τὸν Δημιουργὸν ἵνα στείλῃ εἰς ἡμᾶς ἓνα τῶν ἀγγέλων του ἢ τουλάχιστον ἓν ἄστρον, τὸ ὁποῖον νὰ μᾶς ὁδηγῇ εἰς τὸν δρόμον τῆς ζωῆς.

Τὸ Χερουβεῖμ ἀπεκρίθη :

— Ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἐν ἑαυτῷ τὸν ἀστέρα, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ τὸν ὁδηγῇ· καὶ τώρα ἔτι μετὰ τὸ ἀμάρτημα, τὸ ἄστρον τοῦτο θὰ ἐξακολουθῇ νὰ διαχέῃ φῶς ζωηρότερον καὶ διαυγέστερον ἢ τὰ ἄστρα, τὰ ὁποῖα βλέπετε εἰς τὸν οὐρανόν. Εἰς ὑμᾶς ἀπόκειται νὰ τὸ ἀκολουθήσητε.

Ἀλλ' ὁ Ἀδὰμ ἐκέτευσεν πάλιν λέγων·

— Ὑπηρέτα τοῦ Ἰεχωβά ! Δὸς εἰς ἡμᾶς ὁδηγὸν μαλλὸν φανερόν, προσιώτερον εἰς τὰς αἰσθήσεις μας, διότι ὁ ἀποπλανηθεὶς ἅπαξ τῆς εὐθείας ὁδοῦ εὐρίσκει τὴν καρδίαν του ψυχρὰν καὶ ἄφωνον· ἡ ἐσωτερικὴ φωνὴ δὲν ἀκούεται πλέον.

Μετά τινα σκέψιν ὁ ἄγγελος εἶπε :

— Ὅτε ὁ Αἰώνιος σὲ ἔπλασεν ἐκ κόνεως καὶ πηλοῦ καὶ σοι ἐνεφύσησε τὴν πνοὴν τῆς ζωῆς, ἤγειρας τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὸ πρῶτόν σου βλέμμα διευθύνθη πρὸς τὸν ἥλιον· ἔστω λοιπὸν τὸ πρότυπόν σου ὁ ἥλιος. Χαροπὸς ἀρχίζει τὸ ἔργον του· δὲν παρεκκλίνει δεξιᾷ ἢ ἀριστερᾷ· πανταχοῦ, ὅθεν διέρχεται φέρει τὴν εὐλογίαν, περιφρονεῖ τὴν καταιγίδα, ἥτις ἐκρήγνυται καὶ ἐκσπᾷ εἰς τοὺς πέδας του καὶ μετ' αὐτὴν φαίνεται λαμπρότερος καὶ περισσότερα ἀγαθὰ διασκορπίζει. Ἀνθρώπε, ὁ ἥλιος ἔστω τὸ πρότυπον τοῦ ἐπὶ γῆς βίου σου ! »

Ἡ χαρίεσσα μήτηρ τῶν θνητῶν προσῆλθε τότε ἐνώπιον τοῦ οὐρανίου ἀπεσταλμένου.

— « Δὸς καὶ εἰς ἐμέ, εἶπε, συμβουλὴν τινα καὶ παρηγορίαν. Πῶς ἐγώ, ἡ ἀσθενὴς γυνή, θὰ ἡδυνάμην νὰ ὑψώσω τὸ βλέμμα μου μέχρι τοῦ ἡλίου καὶ ν' ἀκολουθήσω τὴν πορείαν του ; »

Οὕτως ὠμίλησεν ἡ Εὐὰ καὶ τὸ Χερουβεῖμ ἡσθάνθη οἶκτον πρὸς τὴν γυναῖκα. Ἐστράφη πρὸς αὐτὴν μειδιῶν καὶ εἶπε :

— « Ὅτε ὁ Αἰώνιος σὲ ἔπλασεν ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ θύοντος ἡλίου, οἱ ὀφθαλμοί σου δὲν ἀνυψώθησαν πρὸς

τὸν οὐρανόν, ἀλλὰ προσέβλεψαν τὰ ἄνθη, τῆς Ἑδέμι καὶ ὁ πρῶτος ἦχος, ὁ ὁποῖος προσέβαλε τὸ οὖς σου ἦτο ὁ ψίθυρος τῆς πηγῆς. Ἔστω λοιπὸν ὁ ἐπὶ τῆς γῆς βίος σου ὅμοιος πρὸς τὸ ἔργον τῆς φύσεως. Σιωπηλῶς αὕτη παράγει πᾶν ὅ,τι μέγα καὶ ὠραῖον. Ἐγκρύπτουσα τὸν σπόρον εἰς τὸν κόλπον τῆς παράγει τὸ ἄνθος καὶ τὸν καρπὸν καὶ κοσμεῖται διὰ τῶν ἰδίων τῆς ἔργων. Ἀσθενὴς γύναι, ἰδοὺ τὸ πρότυπόν σου.»

Εἶτα ὁ ἄγγελος στραφεὶς πρὸς ἀμφοτέρους προσέειπε·

— «Εἶθε ἡ ἔνωσίς σας νὰ ᾖ ἡναι τόσον εὐλικρινὴς καὶ τελεία ὅσον ἡ τοῦ ἡλίου καὶ τῆς γῆς.»

ΑΓΛΑΪΑ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ

Ἡ πίστις εἶναι ἡ ψυχὴ τῆς ἀρετῆς, ἡ ἐλπίς τὸ αἰώνιον καὶ ἀληθὲς ὄνειρόν της, ἡ ἀγάπη τὸ θεσπέσιον μειδιάμιά της καὶ ἡ προσευχὴ τὸ καλλικέλαδον ἄσμά της.

Ὁ πόθος τοῦ παρελθόντος εἶναι ἡθικὴ τις νοσταλγία· θρηγεῖ τις ἀνωφελῶς ἀποθεωθεῖσάν τινα ἰδανικὴν χώραν. ἐν ᾗ ἔζη ποτε, καὶ τὴν ὁποῖαν ἀδύνατον νὰ ἐπανίδῃ ἐν τῇ μέλλοντι. Ὅλην δὲ τὴν θλίψιν προκαλεῖ ἡ ἰδέα τοῦ ἀπηγορευμένου.

Ἡ εὐδαιμονία εἶναι ἀνέφικτος ὡς λευκὴ περιστέρα πετώσα εἰς τὰ ὕψη· ἢ ὡς χρυσὴ κογχύλη, ἣν λικνίζει τὸ ἀείρον καύμα μακράν· ἢ ὡς ἄνθος γλυκερόν, θαλαρὰ ἀνεμῶνη φυομένη ἐπὶ ἀπροσίτου κρημνοῦ.

Καρυάτις.

ΕΛΕΓΕΙΟΝ

ΕΙΣ ΧΡ. ΖΩΓΡΑΦΟΝ*

Ἐκφωνηθὲν ἐν τῷ Ἑλλ. Φιλολογ. Συλλόγῳ τῇ 2α Νοεμβρ. 1898

«Ὅπιθόμβροτον αὐχμημα δόξας οἶον
ἀποιχομένων ἀνδρῶν δίαίταν μανύει
καὶ λογίοις καὶ αἰοιδοῖς· οὐ φθίνει Κροί-
στον· φιλόφρων ἀρετά, κλπ. κλπ.
[Πινδ. Πυθ. Α']

Α'.

Σύ, ἄνθος τῆς καρδίας μου ἀκτινοχρυσωμένον,
ὅπερ εἰς βάθη ἄδυτα ἐντός της χρυσανθεῖ·
σύ, τῆς Ἰδέας ὄνειρον δι' αἴγλης πεπλασμένον,
σύ, κέντρον τῶν ὀνείρων μου, σύ, Μοῦσά μου ξανθή·

Σύ, φίλον ἄστρον πολικὸν εἰς τῆς ζωῆς τὸν πόντον,
τὸ φῶς εἰς τῶν κυμάτων μου σκορπίζον τὰ βουνά,
χρυσῇ πλειάς μου ἀδελφῇ ἡλίον μειδιώντων,
ὦ σὺ πυρίνη χρυσάλις εἰς ῥόδα φωτεινά·

* Τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ἀνωθι ἐλεγείου εἶχε κατ' ἀρχὰς γραφῇ εἰς τὴν δημόδιον γλῶσσαν. Ἀλλὰ κατὰ σεβαστὴν ἀπαίτησιν τοῦ τότε προέδρου τοῦ Ἑλλ. Φ. Συλλόγου ὁ πρόλογος μετετράπη εἰς τὴν καθαρῆν ἵνα μὴ τὸ ἔργον ὑπόκειται εἰς διγλωσσίαν. Ἡ δὲ ἀνευροῦσα αὐτὸν μεταξὺ τῶν χειρογράφων μου ἐνόμισα ὅτι ἡδυνάμην νὰ τον δημოსιεύσω ὡς ἔχει ἐν ὑποσημειώσει·

Σύ, τῆς καρδίας μου λούλουδα ἀκτινοχρυσωμένο,
ποῦ ἔς τὰ βαθειά της τᾶδυτα ὀλόφωτο ἀνθεῖ,
Σὺ τῆς Ἰδέας ὄνειρο ἔς τὸ φῶς θεμελιωμένο,
σύ, ἄστρο τῶν ὀνείρων μου, Σὺ Μοῦσά μου ξανθή·

Σύ, ἦτις, ζῶσα μουσικὴ θεᾶς μορφὴν λαβοῦσα,
μὲ βαυκαλίζεις κλίνουσα μ' ὀλόχρυσά περὰ,
καὶ κλεῖδα ἄδαμάντινον τοῦ οὐρανοῦ κρατοῦσα,
τὸν ἀργυροῦν πυλῶνά του, μ' ἀνοίγεις ἰλαρά·

Σύ, τῆς ψυχῆς μου ἀδελφή, μὲ ἰδεώδη κάλλι,
ἦτις, ἂν κλαύσω, συμπαθῶς πενθηφορεῖς ὁμοῦ,
καί, θρῆνος ὅλη, ἀγαπᾷς, ἂν φέρετρον προβάλῃ,
παρὰ τὸν τάφον στένουσα νὰ κλαίῃς μετ' ἐμοῦ·

Σύ, ἦτις εἰς τὰ στήθη Σου μ' ἐκοίμισας παιδίον,
ὦ Μῆτερ Σύ, τῆς ἥβης μου γλυκεῖα, στοργικὴ,
ἦτις, ἄβρῶς προκύπτουσα, μὲ τῆσμά Σου τὸ θεῖον
εἰς τᾶλση μὲ ὠδήγησας τοῦ Παρνασοῦ ἐκεῖ,

Ἐλθὲ μαζὶ μου! θάρρυνε κ' ἐδῶ τὰ βήματά μου·
ἐπίθες εἰς τὸν ὦμόν μου τὴν χεῖρα τὴν ἀβρὰν,
καὶ στέψε με δακρύουσαν, ἀτίμητος θεά μου,
μὲ κλῶνα Ἑλικώνειον, μὲ δάφνην ἱερὰν.

Λάβε τὴν λύραν τὴν χρυσοῦν, τὴν οὐρανίαν λύραν,
ἣν ἄγγελοι χορδίζουσιν εἰς χώρας φωταυγεῖς,
κ' ἐλθὲ νὰ ψάλλωμεν ὁμοῦ μὲ τ' ὄρφανόν, τὴν χήραν,
ὅσοι πικρῶς ὠρφάνευσαν καὶ πάλιν ἐπὶ γῆς.

Σύ, ἔστις ζωῆς τὸ πέλαγος τὸ πολικὸ μ' ἀστέρι,
ποῦ λάμψι ἔς τῶν κυμάτων μου σκορπίζεις τὰ βουνά·
Σύ, πούλγα μαργαρόφωτη, τοῦ ἥλιου χρυσοῦ ταῖρι,
Σύ, πεταλούδα πύρινη ἔς ῥόδα φωτεινά·

Ἐσὺ τῆς φαντασίας μου χαμόγελο, ἀκτῖνα,
ὅπου μὲ φέγγεις μυστικὰ ἔς τὰ σκότη τῆς σιγῆς,
Σύ, ποῦ ἔς τὰ χέρια Σου κρατεῖς τοῦ οὐρανοῦ τὰ κρίνα
καὶ μοῦ τὰ ρίχνεις κάποτε ἔς τὰ βάραιθρα τῆς γῆς·

Β'.

Κατάκοπος, ὠχροφεγγής, ὥς δύουσα ἡμέρα,
ἐνώπιόν μου κλίνουσα ἢ Μοῦσά μου ἐστάθη·
καὶ πάλιν, ἀτενίζουσα ὠχρὰ πρὸς τὸν αἰθέρα,
αὐτ' ἀπὸ τῆς καρδίας της μοι ἔλεξε τὰ βάθη·

— «Ἐάν με βλέπεις χύνουσαν ἄδάμαντας δακρύων,
» κ' εἰς ὕψη ἀνατείνουσαν τὸ τεθλιμμένον ὄμμα»,
» ἔάν με βλέπεις σκυθρωπὴν εἰς τάφου δῶμα κρούον, τὰς
» δάφνας τοῦ στεφάνου μου σκορπῶσαν εἰς τὸ χῶμα,»

» ἔάν με βλέπεις στένουσαν μετὰ λυγμοῦ πενθίμου,
» κ' ἐναγωνίως τίλλουσιν τ' ἀθάνατα περὰ μου,
» δὲν ἀγνοεῖς ποῖον θρηνεῖ ἢ πάλλουσα ψυχὴ μου!»
» δὲν ἀγνοεῖς, ὦ κόρη σύ, ποτὲ τὰ δάκρυά μου».

— ὦ Μοῦσα! ἀκουσον!... Ἦχῳ βαθύπονος προσπνέει
βαθὺς ὥς θρῆνος ἀπηχεῖ ὁ ῥόχθος τῆς ἀβύσσου!...
νομίζεις, ἄγγελος κανεῖς εἰς τὸν αἰθέρα κλαίει
κ' εἰς τὰς ἱτέας ἀπαντᾷ λυγμὸς τῆς κυπαρίσσου!..

Λοιπὸν καὶ ἄλλος Σου υἱός, Πατρίς μου Τρισαγία,
τὴν κεφαλὴν του ἔκλινε, εἰς τάφον ἐκοιμήθη;
λοιπὸν καὶ ἄλλη συμφορὰ ἀμείλικτος, ἀγρία,
ἐτόξευσε τὰ στήθη Σου, τὰ ἱερὰ Σου στήθη;

Σύ, πῶχαις θεῖα μουσικὴ ἔς τὴν ἀπλαστὴ φωνή σου,
καὶ μοῦ σκορπίζεις γύρω μου μαγεῖα περισσά·
Σύ, π' ἄδαμάντινο κρατεῖς κλεῖδι τοῦ Παραδείσου
καὶ κάποτε τὴν πύλην τοῦ μ' ἀνοίγεις τῇ χρυσοῦ·

Ἐσὺ ποῦ μέσ' ἔς τὰ σύννεφα χρυσοῦ κτίζεις θρόνον,
ποῦ τὴν καθάρια λάμψι του ζηλεύουν ἀετοί,
ποῦ μ' ἐν ἀθάνατο φιλὶ μοῦ σδύνεις κάθε πόνον,
ἀγαπημένη Μοῦσά μου, θεά μου λατρευτή·

Πατρίς μου! εἶναι ἀληθές; εἶναι νεκρός Ἐκεῖνος;...
αὐτὴ ἡ εὖσωμός Σου δρυς βαθύροισα ἐκόπη;...

᾽ὦ! ἕως πότε ἀπηνὴς θὰ πλήττη ἐπωδύνως,
τὸ ἱερόν σου μέτωπον τοῦ Χάρωνος ἡ κόπη;

Γ'.

Ἐπάρχει μία εὐαγὴς μερὶς τῆς ὑψηλίου,
γνωρίζεις, Μοῦσα! λέοντας καὶ αἰετοὺς γεννῶσα!

Ἐκεῖ τὰ πάντα ὑψηλὰ καὶ πλήρη μεγαλείου·

Ἐκεῖ τὰ πάντα ποίησις ἀτέραμνος καὶ ζῶσα.

Ἄγριοι βράχοι καὶ κρουνοὶ καταρρακτῶν ὀργίλοι·
κηρμώνδεις φάραγγες· δρυμοὶ βαράθρων κυκεῶνες·
χιονοφόροι κορυφαί, ὥς τῶν αἰθέρων στύλοι,
ὅπου διπλοῦντες τὰ περὰ, ὑπνώττουν οἱ Αἰῶνες·

Ἴδου ἡ φύσις τῆς!—αὐτὴ, ἀβρὰ δὲν ἔχει κάλλη·
δὲν τὴν θωπεύει μὲ περὰ ὁ Μαῖος παρθένα·
δὲν στίλβ' ἡ δρόσος ὡς χρυσῇ μαργαριτῶν παιπάλῃ,
καὶ δὲν πλανᾶται χρυσαλὶς εἰς ἄνθη μυρωμένα.

Ἐκεῖ—δὲν πνέει δροσερὰ ἡ ζεφυρεῖτις αὔρα
καὶ Νύμφαι δὲν χορεύουσι μὲ περωμένον πόδα·
ὦχοι θαμνίσκοι δὲν κοσμοῦν τὰ ὄρη τῆς τὰ γαῦρα
ἐκεῖ, τὰ ἴα δὲν ἀνθοῦν· δὲν θάλλουσι τὰ ρόδα,

Σύ, τῆς ψυχῆς μου ἀδελφὴ μ' ἀγγελικὸ στεφάνι,
ὅπου μὲ τῇ θλιμμένῃ μου καρδίᾳ μαυροφορεῖς,
καί, θρήνος ὅλη, ἀγαπᾷς ὅταν κανεὶς πεθάνῃ
ἔς τὸ μάρμαρον τοῦ τάφου του νὰ κλαῖς ὅλημερίς·

Ἐσύ, ποῦ με νανούρισες παιδί ἔς τὴν ἀγκαλιά Σου,
Μανούλα τῆς νεότητος μου καὶ ἀμάραντη αὐγὴ,
ποῦ μὲ τ' ἀγνὰ τραγούδια σου, τὰ ρόδινα φιλιὰ Σου,
τὸ βῆμά μου ὠδήγησες ἔς τοῦ Παρνασοῦ τὴ γῆ,

προσμένοντα εἰς τῆς αὐτῆς τὸν ζέφυρον νὰ πέσουν·
ἡ πίσυς καὶ ἡ ἄρκευτος κ' ἡ δρυς ἀνάσσει μόνον,
μὲ τοῦ βορρᾶ προσμένονσαι τὴν βίαν νὰ παλαίσουν,
ὥς Ἀμαζόνες κραταιαὶ τῶν σκοτεινῶν δρυμῶνων.

Ἐκεῖ δὲν ψάλλει τακτοῦς ᾠδὰς ἡ φιλομήλα,
ἐκλελυμένως στένουσα ὠχρῶν ἐρώτων πάθη·
ψυχαὶ ἡρώων μὲ μορφῆς πτηνῶν ὑπὸ τὰ φύλλα,
πυρρίχης θούρεια λαλοῦν εἰς τῶν δασῶν τὰ βάθη.

Δὲν εἶναι ἄνδρες οἱ σφόδροὶ κεραύνιοι υἱοὶ τῆς,
ἀλλ' εἶναι... ζῶντες κεραυνοὶ μὲ ἡμιθέων σχῆμα.
Τιτάνων ἡλιογενῶν πλεῖς ὀρεσιφοῖτις·
εἰς μαύρους βράχους ἀπηχεῖ τὸ στιβαρόν των βῆμα.

Ἐν ὑψηλὸν ἰδανικὸν τὸ πνεῦμά των διέπει,
καὶ μία πύρινος ἀκτὶς ἀστράπτει εἰς τὸ ὄμμα·
Ἐλευθερίας καὶ ἀγνῆς φιλοπατρίας ἔπη
μονολογοῦν συνάζοντες τὰς δάφνας εἰς τὸ χῶμα!

Κ' ἡ λεοντόθυμος αὐτὴ μερὶς τῆς ὑψηλίου,
ἥτις στεναίνει σήμερον ἑγγὺς αὐτοῦ τοῦ τάφου,
ἐν ἣ τὰ πάντα ὑψηλὰ καὶ πλήρη μεγαλείου.
᾽ὦ, εἰν' ἡ Εὐάνδρος Πατρίς τοῦ γίγαντος Ζωγράφου!...

Ἐλα μαζὴ μου! θάρρυνε κ' ἐδῶ τὰ βήματά μου·
πάλι μὲ χέρι πιάσε με Μανούλας τρυφερὸ
κ' ἀπὸ τὸν Ἑλικῶνά σου, ἀτίμητη θεά μου,
ἕνα κλωνάρι κόψε μου δαφνούλας δροσερό!

Δός μου τὴ λύρα τὴ χρυσή, τὴν ἀγιασμένη λύρα,
ὅπου χορδίζουν ἄγγελοι ἔς τὴν ἀφθαρτὴ αὐγὴ,
κ' ἔλα νὰ κλάψωμε μαζὴ μὲ τὸρφανό, τὴ χήρα,
ποῦ δεύτερη ὠρφάνευσαν φορὰς ἔς τὴ μαύρη γῆ!..

Δ'.

Θρηνήσατέ τον, ἄδελφοί· θρηνήσατ' ἐπωδύνως
τὸν αἰτόν, τὸν λέοντα, τὸ τέκνον τῆς ἀκτῖνος.
Θρηνήσατέ τον καὶ ποτὲ μὴ παύσητε τὸν στόνον·
ἄγγελος φύλαξ τῶν Μουσῶν ἐδῶ ὑπῆρξε μόνον.

ὦ, ἂν ἡ λάμπουσα παστὰς τοῦ ἐθνικοῦ μας κλέους,
πολλοὺς ξενίζει ἀγλαοὺς νυμφίους Σου, ὦ Μοῦσα,
Ἄν ἡ σκιά τοῦ χορηγοῦ χρυσίζει Περικλέους,
εἰς τὸν αἰῶνα τὸν χρυσοῦν τὸν νοῦν ἀναπολοῦσα,

ἐὰν ἡ μνήμ' εἰς γαλανὰς σὲ ρίπτει ὄνειρώξεις,
καὶ ἄνδρες λάμπουν εὐκλεεῖς εἰς ἔτη δοξασμένα,
ἄνοιξε, Μοῦσα, ἄνοιξε τὸ Πάνθεον τῆς δόξης,
καὶ ἥρωα εἰσάγαγε ἐντός του ἔτι ἓνα!

Μή, μὴ τὸν θάπτετε αὐτόν, ὦ φίλοι, ὑπὸ χῶμα
ψυχρὸν καὶ μαῦρον ἐπ' αὐτὸν βαρύνον ἐπιπόνως·
κοιμίσατέ τον εἰς χρυσοῦ καὶ ἀδαμάντων στρῶμα
λαμπρὸν καθὼς ὁ Πακτωλός, ὃν ἔχυνεν ἀφθόνως.

Δέν τφ ἄρκεῖ μνηῖμα χρυσοῦν καὶ μαρμαρίνη στήλη,
καὶ ἐπιτύμβιον ὠχρὸν παλαῖον πρὸς τὸν χρόνον·
ἐξ ἀδαμάντων πλάσατε τὸ ἄγαλμά του, φίλοι,
καὶ «Εὐεργεσία»! γράψατε ὡς ὄνομά του μόνον!...

Ποῦ εἶσαι, καλλιμάρμαρε τῆς Ἀττικῆς Φειδία,
νὰ γλύψῃς ἀπαστρέπτοντα τὸν ἐθνικὸν του τάφον,
οὐρανομήκη, ὡς λαμπρὸν τῆς Ὀλυμπίας Δία,
ν' ἀθανατίσῃς ἐπὶ γῆς τὸν ἥρωα Ζωγράφον;

Καὶ σεῖς, ὦ Νύμφαι τῶν βουνῶν καὶ Νύμφαι τῶν δρυμῶνων,
σεῖς, Μοῦσαι καλλιστέφανοι μὲ δάφνην παρνασίδα,
σεῖς, ἄγγελοι ἐρχόμενοι ἀπὸ χρυσῶν λειμώνων,
στοιβάσατ' εἰς τὸν τάφον του ἀνθέων πυραμίδα!

ΚΟΡΝΗΛΙΑ Ε. ΤΑΒΑΝΙΩΤΟΥ

ΤΑ ΔΑΚΡΥΑ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΜΙΑΣ ΑΤΥΧΟΥΣ ΚΟΡΗΣ

Θρηνώ καὶ δδύρομαι ἀπὸ πολλῶν ἡμερῶν. Τὰ ὄνειρά
μου εἶναι καταπληκτικά. Τὸ προαίσθημα τοῦ βίου μου φο-
δερόν. Ἀπὸ πέντε ἡμερῶν πᾶσα ἐλπίς ἐξέλιπε. Ἐκπνέει
τάχτη τῇ στιγμῇ μακρὰν ἐμοῦ, μακρὰν τῶν θωπειῶν μου
μακρὰν τῆς λατρείας μου νεαρὰ καὶ γλυκεῖα ὑπαρξίς, τὸ
ἔλόν μου. Δὲν ἠξεύρω τί λέγω; εἶμαι τρελλή καὶ ὄνειρεύο-
μαι; Καὶ ὅμως δὲν ἔκλεισα τοὺς ὀφθαλμούς μου ἔλῃν τὴν
νύκτα. Τὸ κρατῶ μυστικόν. Δὲν τολμῶ νὰ τὸ ἐκμυστηρευθῶ
τῇ καλῇ μου μητρί, δὲν ἐπιθυμῶ νὰ τὴν κάμω μέτοχον τῆς
λύπης μου. Ἐν τούτοις ἡ λύπη καὶ ἡ θλίψις μὲ καταβασα-
νίζουσιν. Αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην ν' ἀνοίξω τὴν καρδίαν
μου, νὰ ἐκφράσω τοὺς πόνους μου. Εἶμαι γυνή δυστυχεστάτη.

Τὸν βλέπω νὰ κοιμᾶται ἡσυχος καὶ ἤρεμος τὸν τελευ-
ταῖον νήδυμον ὕπνον καὶ νὰ μὴ δύναιται νὰ εὕρισκωμαι
πλησίον του! Τίς δύναται νὰ ὑποφέρῃ τοιοῦτο βάσανον; Ἄν
ὁ δακτύλιος, ὃν φέρω καὶ τὸν ὁποῖόν μοι ἔδωκε μίαν στιγ-
μὴν οὐρανίας ἐκλάμψεως, δὲν εὐλογήθη οὐδὲ καθηγιασθῇ
ἐνώπιον τοῦ ἱερέως καὶ τῶν γονέων ἡμῶν, τὸ σφάλμα δὲν
εἶναι ἰδικόν μας. Εἶναι τῆς σημερινῆς κοινωνίας καὶ τῶν
πεπαλαιωμένων προλήψεων καὶ ἀπαιτήσεων. Εἶμαι πτωχὴ

τῷ ἔλεγον. Μὴ ἀνησυχῶμεν, μοὶ ἀπήντα ἐπανειλημμένως. Τὸ ὄνειρον ἡμῶν θὰ πραγματοποιηθῇ ἐντὸς ὀλίγου. Ἡ ἀγνὴ καὶ ἀληθὴς ἀγάπη βραβεύεται πάντοτε. Τὸ ἐπιστεύομεν ὡς ἀθῶα καὶ ἀκακα παιδιά. Καὶ τώρα τί μοι συμβαίνει; Μένω ἔρημος καὶ ὄρφανή. Ἡ καρδιά μου σπαρταρᾷ, πάλλει καὶ κυμαίνεται ὁλονέν. Ζητεῖ νὰ φύγῃ, νὰ πετάξῃ, νὰ ἐνωθῇ ζῶσα μὲ τὴν νεκρὰν αὐτοῦ καρδίαν. Ἐν τῇ μεταξὺ κρύφα ἐνδύομαι τὰ μελανὰ μου ἱμάτια, ἅπερ φυλάττω ἀπὸ τοῦ σκληροῦ θανάτου τοῦ πατρός μου. Καὶ αὐτὸς ἐγένετο θυμὰ τυχαίου καὶ ἀπαισίου συμβεβηκότος. Τί περιμένω κατὰμονος ἐν τῷ δωματίῳ μου; Πρέπει νὰ ἐξέλθω.

Ἡ αὐγὴ, ἥτις ἄλλοτε μὲ κατέθειλγεν ἀπαυγάζουσα καὶ λευκοφοροῦσα, σήμερον σκοτεινὴ καὶ μελανεῖμων μὲ προσκαλεῖ νὰ ἐξέλθω τοῦ οἴκου μου. Λαμβάνω θάρρος. Δὲν φοβοῦμαι τίποτε. Δὲν ἀπαντῶ κανέναν· περιέρχομαι τὰς ὁδοὺς ὡς νυκτοκόραξ. Βαδίζω ἀσυναισθήτως κλυδωνιζομένη. Παρατηρῶ ἐδῶ, παρατηρῶ ἐκεῖ. Δὲν ἠξεύρω ποῦ διευθύνομαι. Φθάνω ἐπὶ τέλους εἰς τὰ πρόθυρα μελανειμονούσης θύρας. Τί βλέπω; Μήπως εἶναι ἡ μαύρη καὶ ἀλαλος οἰκία, ἥτις φιλοξενεῖ τὸ ὕστατον τὸν ἀκριδὸν μου φίλον; Σταματῶ πρὸ αὐτῆς καὶ χαιρετῶ. Δὲν τολμῶ νὰ κρούσω τὴν θύραν καὶ νὰ εἰσέλθω. Εἶμαι ξένη καὶ ἀγνωστος, δὲν θὰ με δεχθῶσι. Τί πρέπει λοιπὸν νὰ κάμω; ὦ, νά! βλέπω τὸ ἐμπροσθινὸν παράθυρον ὁλάνοικτον. Ταύτην τὴν φορὰν ἡ Τύχη μὲ εὐνοεῖ. Πλησιάζω. Σιωπὴ ἄκρα βασιλεύει. Ἀμυδρὸν φῶς φεγγοβολεῖ. Θέλω νὰ φωνάξω, νὰ εἶπω τοὺς πόνους μου. Ἀδυνατῶ ν' ἀρθρώσω καὶ μίαν λέξιν. Θεέ μου, μεγαλοδύναμε! Θεέ μου πολυεύσπλαγχνε! Δός μοι δύναμιν καὶ ἰσχύν. Ἐνδυνάμωσέ με.

Οἱμοι ἡ τάλαινα! Ὅποια συμφορά! Σὲ βλέπω χρυσέ μου φίλε, κατακείμενον ἀναυδὸν καὶ σιωπηλὸν ἐπὶ τῆς νε-

κρικῆς σου κλίνης. Τὸ πελιδνὸν καὶ ὠχρόν σου πρόσωπον ἀποτυποῖ τὴν ἀγνὴν καὶ ἀθῶαν σου ψυχὴν καὶ ἡ βασιλεύουσα ἐπ' αὐτοῦ σιγὴ παριστᾷ τὴν ἀνθρωπίνην ματαιότητα. Ἡ ἀσπλαγχνος ἐπιστήμη, ἥτις σοὶ ἔδωκε τὸ θανατηφόρον τραῦμα ἠλλοίωσε καθ' ὁλοκληρίαν τὸ πρόσωπόν σου. Δὲν ἀναγνωρίζεσαι εὐκόλως. Τί λέγω, τί μωρολογῶ ἡ ἀνόητος; Τὰ ἔχω χαμένα. Ἀνευρίσκω εἰς σὲ καὶ οὕτως ἔχοντα καὶ διαδλέπω τὰς ἡδυπαθεῖς καὶ γλυκυπίκρους χάριτάς σου. Ἰδοῦ. Ἡ ἀγαθότης καὶ ἡ εὐγένεια τῆς ψυχῆς ἀποτυποῦνται ζωηρότατα εἰς τὸ ψυχρόν σου μειδίαμα. Εἶσαι καὶ διαμένεις τῆς καρδίας μου ὁ κύριος καὶ δεσπότης. Ἄφησέ με νὰ σε πλησιάσω. Ἄφησέ με νὰ σοὶ δώσω τὸ φίλημα, ὅπερ τὰ χεῖλη σου ζῶντα δὲν ἐτόλμησαν νὰ μοι χαρίσωσί ποτε. Ἐφρόνεις ἐν τῇ ἀγνόητι τῆς καρδίας σου ὅτι ὁ ὅρκος καὶ τὰ πιστὰ εἶναι ὁ θερμότερος καὶ ὁ ἰσχυρότερος σύνδεσμος.

Ποῦ ἡ στιγμή ἐκείνη ἡ οὐράνιος τῆς ἀναμενομένης ἐνώσεως τῶν καρδιῶν ἡμῶν; Ἀπέπτη αὕτη νῦν ὡς καὶ πᾶσα εὐτυχία. Καὶ ὅμως δὲν τολμῶ νὰ σε πλησιάσω σήμερον καὶ νὰ σταθῶ πλησίον σου. Οἱ τεθλιμμένοι γονεῖς σου δακρυρροοῦντες καὶ ὀλοφυρόμενοί σε προπέμπουσι νεκρὸν δεινὰ κλαυθμηρίζοντες καὶ ὀδυρόμενοι. Οἱ ἀμείλικτοι συνάδελφοί σου, ἀφοῦ ἠκέννησαν ἐπὶ τοῦ ἀπαλοῦ σώματός σου τὴν χειρουργικὴν σμίλην σὲ φυλάττουσι δεδεμένον καὶ περικεκλεισμένον. Δὲν τολμῶ νὰ προσέλθω ἐμπροσθεν αὐτοῦ, νὰ θρηνήσω, νὰ κλαύσω, νὰ σὲ λούσω μὲ τὰ δάκρυά μου. Εἶμαι αὐτοῖς ἀγνωστος καὶ ξένη, γνωστοτάτη ὅμως καὶ οἰκειοτάτη τῇ καρδίᾳ σου. Σὲ ἐγνώρισα ἐν Πριγκήπῳ μίαν ἑαρινὴν ἐσπέραν, τῆς σελήνης χρυσοβολούσης καὶ φεγγοβολούσης· ἐνθυμεῖσαι τὴν γλυκεῖαν ἐκείνην στιγμήν; Ἀτενίζουσα εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ καὶ ρεμβάζουσα, διέβλεπον ἐν τῇ μορφῇ σου τὸ ἰδεῶδές μου. Ἐξεδήλωσας παραχρῆμα μὲ ἥρεμον, ἀλλὰ καὶ μὲ σθανεράν φωνήν τὸ αὐτὸ αἶσθημα. Ἐν γλυκῷ

βλέμμα, μία άθώα λέξις μάς συνέδεσαν άδιαρρήκτως. Δέν λησμονοῦνται ποτε αἱ γλυκεῖαι, πλὴν βραχεῖαι στιγμαὶ τῆς πρώτης συναντήσεως τῶν φίλων. Αἱ στιγμαὶ ἐκεῖναι ἐπανελήφθησαν ὕστερον πολλάκις σφοδρότερον καὶ ἡδυπαθέστερον. Ἀπὸ τοῦ στόματός σου ἤκουσα διὰ πρώτην φοράν τὴν γλυκυτάτην λέξιν, σὲ ἀγαπῶ. Δέν ἐτόλμησα νὰ ἐπαναλάβω αὐτήν. Ἐκυψα ἀμέσως τὴν κεφαλὴν ἡδὺ προσμειδιάσασα. Ἡ καρδίᾳ μου ἀπήντησε διὰ παλμῶν ζωηροτάτων. Δέν εἶναι αἱ στιγμαὶ ἐκεῖναι ὄραμα φαντασμαγορικόν, ἀλλ' αὐτὴ ἡ πραγματικότης. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐδημιουργήσαμεν πολλὰ ὄνειρα, ἐπλάσαμεν εὐτυχές καὶ εὐδαιμον μέλλον.

Καὶ σήμερον ποῦ εἶναι ὅλα ταῦτα; Ταλαίπωρος ἐγὼ θρηνηλογοῦσα καὶ κλαίουσα μακράν σου, τί θὰ γίνω; Αἱ ὥραι παρέρχονται. Μόνη μένω ἔξωθεν κλαυθμηρίζουσα Ἡ ἐδὼς καλύπτεται ὑπὸ πολλοῦ κόσμου, εἰσέρχονται καὶ ἐξέρχονται πολλοί. Διατελῶ εἰς ὅλους αὐτοὺς ἄγνωστος καὶ ἀπαρτῆρητος. Οὐδεὶς ρίπτει καὶ τὸ ἐλάχιστον βλέμμα, οὐδεὶς μοι λέγει ἓνα λόγον παρήγορον. Δέν δίδουσί ποτε προσοχὴν εἰς τοὺς δυστυχεῖς! Τὸ πλῆθος ὅλον ἐν συνωθεῖται· ἄλλοι εἰσέρχονται, ἄλλοι ἐξέρχονται. Πρὸ τῆς θύρας καὶ τοῦ προδόμου τὰ ἐξαπτέρυγα καὶ οἱ ἀνθοστόλιστοι στέφανοι καὶ σταυροὶ ἀποτελοῦσι συστοιχίαν πνιγηράν. Δέν τολμῶ νὰ εἶπω: Παραμερίσατε πρὸς στιγμὴν ξένοι. Ἀνοίξατέ μοι μικράν διόδον. Ἐξέρχονται. Νεκρὸν καὶ ἄλαλον μεταφέρουσι τὸν μνηστῆρά μου εἰς τὸ ἱερόν· ἰδέτε τον· φέρε· νεκρικὸν ἔνδυμα ἀντὶ τοῦ νυμφικοῦ. Τί νὰ γίνω; Παρακολουθῶ ὀδυρομένη καὶ κλαίουσα. Ἀνοιξον τοὺς γλυκεῖς σου ὀφθαλμούς, χρυσέ μου ἄγγελε. Ρίψον ἐπὶ τῆς ἀγαπημένης σου φίλης ἐν βλέμμα.

Ἰδέ με, εἶμαι πλησίον σου. Τί σιωπᾶς; Δέν με βλέπεις; οἱ ὀφθαλμοί σου μένουν κλειστοί. Ἐννοῶ, δέν θέλουσι νὰ με ἴδωσι μελανειμονοῦσαν καὶ θρηνοῦσαν. Τί πταίω ἡ δυ-

συχής! Δέν εἶμαι ἡ Μαρία σου, ἡ ζωὴ σου, τὸ εἶναί σου; Ἔχεις δίκαιον, φίλε μου, δέν εἶμαι ἐγὼ, δέν με ἀναγνωρίζεις. Εἶμαι ἡ σκιά σου· σὲ παρακολουθῶ ὕπνοβατοῦσα καὶ ὄνειρώττουσα.

Ποῦ εὐρισκόμεθα; εἴμεθα ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Τριάδος. Φεγγοβολοῦσι καὶ ἀπαστράπτουσιν οἱ πολυέλαιοι καὶ λαμπάδες· ἄρωμα οὐράνιον μυροβολεῖ. Τελεῖται ἐν μέσῳ βαθυτάτης σιγῆς καὶ κατανύξεως ἡ θεία καὶ ἱερὰ μυσταγωγία. Ὑμνοὶ θρηνώδεις, εὐχαὶ παρακλητικαὶ ἀναπέμπονται εἰς τὸν Ὑψιστον. Μελοῦδoῦνται καὶ ἐξυμνοῦνται τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς αἱ ιδιότητες καὶ ἀρεταὶ καὶ ἡ τελευταία αὐτῶν κατοικία· ἐκπέμπεται τέλος ὁ ἀτυχὴς βροτὸς εἰς τὰ ἔξ ὧν συνετέθη. Οὐδεμία ὅμως λέξις, οὐδεμία φράσις οὐδὲ παραμυθία ἀκούεται περὶ τῆς καρδίας, τοῦ οὐσιωδεστέρου τούτου καὶ τοῦ κυριωτέρου τοῦ ἀνθρώπου ὀργάνου. Καὶ ἐν τούτοις ἡ καρδίᾳ εἶναι τὸ πᾶν διὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ἡ ἐστία καὶ ἡ ἔδρα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου. Αὕτη κινεῖται καὶ σφύζει διὰ πᾶν ὅ,τι ὥραϊον, μέγα ὕψηλόν καὶ θεσπέσιον ἔχει ὁ κόσμος. Αὕτη μάς ἐδόθη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἵνα ἀγαπῶμεν καὶ εὐτυχῶμεν ἐν αὐτῇ συγκεντροῦνται ἅπαντα τὰ ἀγαθὰ. Οὐδεὶς σήμερον ὁμιλεῖ περὶ τῆς καρδίας τοῦ φίλου μου. Αὕτη δέν κινεῖται, δέν θερμαίνεται πλέον. Μοὶ τὴν ἔδωκε ζῶσαν καὶ ἀναπνέουσάν τὴν κρατῶ ἐν τῇ καρδίᾳ μου. Δέν ἀπόλλυται· ζῇ συμπεπλεγμένη μετὰ τῆς ἐμῆς. Τὴν ἀκούω· πάλλει σφοδρῶς καὶ πετᾷ ὀρμητικῶς. Ἀκούεται ἡ τελευταία εὐχή· **Δεῦτε τελευταῖον ἀσπασμόν.** Τί λέγει ἡ Ἐκκλησία; Ὅχι· δέν θὰ δώσω ἐγὼ τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν. Δέν ζηλεύω τοὺς οἰκείους καὶ φίλους ἐν τούτῳ τῷ ἀσπασμῷ. Ἀς ἐκτελέσωσι τὸ καθήκον αὐτῶν.

Λοιπὸν ὁ νεκρὸς ἀπέρχεται, οἱ ἐξερχόμενοι ἴστανται πρὸς στιγμὴν ἐν τῷ αὐλογύρῳ τῆς Ἐκκλησίας. Συνάδελφος

πεφιλημένος ἐν τῷ μέσῳ ἰστώμενος ἀποχαιρετᾷ δακρυροῶν καὶ ὀλοφυρόμενος. Τὰ χεῖρη τοῦ ρήτορος κινοῦνται· λόγοι λιγυροὶ ἐξέρχονται ἐκ τῆς καρδίας του. Δάκρυα τοῦ παρισταμένου πλήθους κατακλείουσι τοὺς λόγους του, οὐδὲν δὲ ἐμόν.

Προχωροῦμεν σιωπηλοὶ κατευθυνόμενοι εἰς τὸ τελευταῖον κατοικητήριον. Φθάνομεν ἀπηυδημένοι καὶ κατάκοποι ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ. Ὅποια συμφορά! Ἰδέτε· εἶναι ἀνοικτὸς καὶ ἔτοιμος νὰ δεχθῇ τὸν φίλον μου. Πλησιάζω. Διανοοῦμαι πρώτη νὰ ριφθῶ καὶ ἐγὼ ἐντὸς αὐτοῦ καὶ δεχθῶ εἰς τὰς ἀγκάλας μου αὐτὸν. Δὲν ἀντέχω πλέον. Δὲν δύναμαι νὰ κρατηθῶ. Εἶμαι τρελλή. Δὲν ἠξεύρω τί λέγω. οὐδὲ τί θέλω νὰ κάμω. Ὅχι, δὲν θὰ κάμω τοῦτο, δὲν θὰ προξενήσω σκάνδαλον. Ἡ ἀγιότης τοῦ φίλου μου καὶ τὸ ἄγνόν καὶ ὑψηλὸν αὐτοῦ αἰσθημα δὲν μοι ἐπιτρέπουν τοιαύτην ἀποτρόπαιον πράξιν. Θεέ μου, σῶσόν με! Φωνὴ θλιβερά συναδέλφου ἀκουσθεῖσα, μὲ ἀπομακρύνει. Ὁ καλὸς οὗτος φίλος περισυλλέξας ἐκ τῶν ὀνείρων, ἅπερ ζῶν ἐπλαττε νεαρὸς ὀδίτης καὶ ἐκ τῶν εὐγενῶν πόθων, εἰς οὓς ἔσφυζεν ἡ καρδιά του, πᾶν ὅ,τι μέγα καὶ ὑψηλόν, λαμβάνει ἐξ ὅλων τούτων τὰ εὐοσμότερα καὶ ὠραιότερα ἄνθη καὶ ραίνει τὸν νεκρὸν περιλούων αὐτὸν διὰ τῶν δακρύων ὅλων τῶν συναδέλφων. Καλεῖ αὐτὸν τρέμων ἄκακον καὶ ἀθῶον ἄρνιον. Ἐκθειάζει τὴν καλωσύνην του, ἥτις ἔλαμπε παντοτεινὰ εἰς τὸ εὐχαρι μεδίμα καὶ ἀποκαλεῖ ἄγγελον τῆς καλωσύνης. Αποχαιρετῶν δὲ ἀναδιβάζει ὑψηλὰ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐξαγιάζει.

* * *
Ἵσταμαι περίλυπος καὶ ἀναίσθητος. Ὅχι, ἀναφωνῶ, δὲν ἐπιτρέπω εἰς ἐμαυτὴν νὰ μιάνω τὸν τάφον σου πίπτουσα ἐν αὐτῷ. Ὁ κόσμος εἶναι κακός· θὰ σεδασθῶ τὸ ὄνομά σου· θὰ μείνω ἄγνωστος καὶ ἀφανής· ἕνα μόνον πόθον καὶ μίαν μόνον ἀπευθύνω εὐχὴν· νὰ ζήσω τὸν ὀλιγώτερον χρόνον ἐν

τῷ κόσμῳ τούτῳ καὶ θανοῦσα νὰ ἐνωθῇ ἡ ψυχὴ μου μετὰ τῆς ψυχῆς τοῦ φίλου μου ἀνερχομένη εἰς τὸν οὐρανόν.

Εἶπε ταῦτα σιγηλῶς καὶ ἐν ψυχικῇ ταραχῇ. Ἀφανής δὲ γενομένη ἔφυγε κλαίουσα καὶ ὀλολύζουσα. Ποῦ διηυθύνθη οὐδεὶς γινώσκει. Κανεὶς δὲν ἔδωκε προσοχήν, κανεὶς δὲν τὴν παρηκολούθησε. Μάτην περιμένει αὐτὴν ἡ μήτηρ της. Ἀγνοοῦσα τὴν τύχην αὐτῆς διατελεῖ αἰωνίως ἀπαρηγόρητος. Ἀπὸ τῆς μαύρης ἐκείνης ἡμέρας δὲν ἐγνώσθη τί ἔγεινε καὶ ποία ἦτο. Ἡ κοινὴ γνώμη, ἥτις συνήθως μεγαλοποιεῖ τὰ πάντα, διαλαλεῖ ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτῆς ἀπορφανισθεῖσα ἀπέπτη πρὸς τὸν οὐρανόν. Καταλιποῦσα τὸν κόσμον τοῦτον ζῇ μετὰ τῆς ψυχῆς τοῦ φίλου της ἐν τόπῳ εὐτυχεστέρῳ.

ΜΟΥΝΤΖΟΦΛΟΣ

ΜΑΡΙΝΟΥ ΣΙΓΟΥΡΟΥ

ΜΟΝΟΣ

Στὴν κώχη τοῦ παράθυρου
στέκει ὁ γέρος μόνος,
καὶ ἄγρια ὁ μαῦρος πόνος
τοῦ σφίγγει τὴν καρδιά.

Μαῦροι εἶναι οἱ τοῖχοι ὀλόγυρα,
ὕγρὸ τὸ χῶμα κάτου,
καὶ μιὰ σιωπὴ θανάτου
ἀπλώνεται παντοῦ.

Στὸ δρόμο βρέχει ἀδιάκοπα,
καὶ τὸ νερὸ χτυπάει
εἰς τὴ σκεπὴ καὶ στάει
μὲ ἦχο θλιβερό.

Καὶ τὸ καντῆλι κρέμεται
σθυμένο χωρὶς λάδι
καὶ πλημμυρεῖ σκοτάδι
ὀλόγυρα πυκνό.

Ὁ γέρος ὀλομόναχος
στὸ φτωχικὸ κατῶϊ
ξεσπάει σὲ μυρολόϊ
ἄγριο, σπαραχτικό...

Κανεῖς δὲν ἔρχεται νὰ ἴμπῃ
ἄφ' τὴν κλεισμένη θύρα...
Μακρυνὰ περνᾷ ἡ Μοῖρα
καὶ ὁ θάνατος μακρυνά.

(1901)

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΣΕ ΚΡΥΦΟΝ ΗΧΟ

Ἰτροικοῦμε ἔστην ψυχὴ μας
μέσα ἀπὸ κόσμους χίλιους,
σὰν ἀπὸ κάποιους ἥλιους
δημιουργία κρυφὴ.

Χίλιες φωνές καὶ γλῶσσες
στὴ σκέψι μας μιλοῦνε
καὶ ἔς τὴν ψυχὴν ἀνθοῦνε
οἱ σπόροι τῆς ζωῆς.

Γιὰ μᾶς σκληριὰ εἶν' ὁ κόσμος.
Ἐλευθεριὰ ζητοῦμε
κ' αἰώνια ποθοῦμε
μιὰ νέαν ἀνατολή...

ὦ πνεῦμα αἰώνιο, χαῖρε,
ἵπῳ μέσα μας φωτίζεις
τί ἂν τὴ ζωὴ σπαραξῇς;
τὸ θάνατο νικᾷς.

(Ζάκυνθος 1903)

ΕΙΣ ΕΚΜΑΓΕΙΟΝ ΤΗΣ ΟΙΝΟΧΟΘΥΣΗΣ ΗΒΗΣ

Περιπαθὴς σὲ θαυμάζω, ὦ σεμνὸν καὶ ἄφθιτον κάλ-
λος τῆς ἱερᾶς ἀρχαιότητος! Πρὸ τῶν ποδῶν σου, οἵτινες μὲ
μαλακόν, οἶονεῖ πτιλῶδες βῆμα βαίνουσι, νομίζεις, ἐπὶ νεφε-
λῶν, σὲ λατρεύω γονυκλινῆς φιλοῦσα πιστῶς τὰ ἄβρα σου
μαρμάρινα κράσπεδα, ὦ λευκοχίτον Ἥβη, αἰωνίως κρατοῦ-
σα εἰς τὰς κρηνοδακτύλους χεῖράς σου τὸν ἀστείρευτον ἄμ-
φορέα καὶ τὸν κύλικα τὸν χρυσοῦν καὶ αἰωνίως κινῶσα
ἡδονῆς ἀθανάτου νέκταρ.

Σὲ λατρεύω, ὦ Ἥβη, ἀμβροσία παρθένε! Ἐνῷ τὸ ὄμ-
μα μου προσηλούμενον ἐπὶ τῆς εὐγράμμου μορφῆς Σου,
τῆς ἀγνῆς, τῆς ἰδεώδους μορφῆς Σου, ἐφ' ἧς διεγράφη
ἔσαι τὸ ἄχραντον κάλλος μετὰ τῆς ἀγήρω νεότητος, σὲ ἀπο-
λαύει λευκὴν καὶ θείαν μαρμαρίνην παρθένον, ἀλλ' ἡ ψυ-
χή μου ἀελλόπτερος πετῶσα εἰς ἄλλους κόσμους καὶ ἄλλους

αἰῶνας ἀπαραμίλλου κάλλους καὶ δόξης, σὲ διορᾷ ἐν φαν-
ταστῇ φωτοσκιάσει τὸν ζεφύριον ἐνδεδυμένην πέπλον ἀλη-
θοῦς θεᾶς, νὰ διολισθαίνης, ξανθὴ νεφελοβάτις, εἰς τὰς
ἀτμώδεις τῶν νεφῶν ἀκρωρείας, περῶσα ἀερόπλαστος, ἐλα-
φρά, ὡς χρυσὴ ἰδανικότης, ὡς ἵνδαλμα, ὡς ὄνειρον.

Ἐκεῖ κιρνᾷς τὸ ἀκήρατον νέκταρ εἰς τοὺς θεοὺς, ξανθὴ
ὡς ἀκτίς, καλλιπλόκαμος Ἥβη, καὶ πανταχοῦ ὅπου φέρεις
τὸν πόδα ἐκφύονται γύρω ἀμβρόσια ρόδα αἰδύτου νεότητος.

Σὲ βλέπω μὲ δακρύβρεκτον ἐκ θαυμασμοῦ καὶ ἀγάπης
ὄμμα, καὶ πρὸ τῆς ἐκθάμβου ψυχῆς μου, ἀειθαλὲς μου Ἥ-
βη, κρινοδάκτυλος θεά, ἐκπροσωπεῖς ἰνδαλματικῶς αὐτὴν
τὴν θεσπεσίαν καὶ φωτεινὴν τῆς ἀνθρωπότητος ἥβην, αὐ-
τὸν τὸν χρυσοῦν τοῦ κλασικοῦ κάλλους αἰῶνα, τὴν γοργῶς
ἀποπτᾶσαν, ἀλλ' αἰωνίαν νεότητα, ἥτις, ἂν παρῇλθε ταχεῖα,
ὡς πᾶν ὅ,τι ἔχει πτέρυγας ἐπὶ γῆς, ἀλλ' ὅμως ζῇ αἰδίως
ἀπαθανατισθεῖσα ἐπὶ τῶν λευκῶν τῆς Πάρου καὶ τῆς Πεν-
τέλης μαρμάρων, εἰς τοὺς ἀγνοὺς κίονας τοῦ ἱεροῦ Παρθε-
νῶνος, εἰς τὴν ὑψημέτεπον κάραν τῆς ἡλιοστεφοῦς Ἀκρο-
πόλεως.

Ἐκείνην τὴν ἄφθιτον ἐποχὴν, τὸν χρυσοῦν τῶν μαρ-
μάρων αἰῶνα ἀποκρυσταλλοῖς πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου τῶν
μαγευμένων ὡς ἀθάνατον ἔμβλημα τῆς αἰωνίας νεότητος
καὶ τοῦ κάλλους τοῦ ἀνεσπέρου, ἀγνὴ λευκοχίτον μου Ἥβη,
ἔρωμένη τῆς ψυχῆς μου, ἦν μὲ δακρύβρεκτον ἐκ θαυμα-
σμοῦ καὶ λατρείας ὄμμα γονυκλινῆς ἀτενίζω ραδινὴν καὶ
ἔκπαγλον ὑψουμένην ἐμπρός μου καὶ ἀπὸ χρυσοῦν ἀστει-
ρευτον ἀμφορέα οἰνοχοοῦσαν τὸ αἶδιον νέκταρ τῆς ἀτελευ-
τήτου ἡδονῆς, τὸ ἀθάνατον ὕδωρ τῆς γαλανῆς ποιήσεως
καὶ τῆς ἀκηράτου γαλήνης.

Καὶ τὸ μέθυ σου αὐτὸ τὸ οὐράνιον, ὅπερ ἐκπίνω νοε-
ρῶς μέχρι σταγόνος ἀπὸ τῆς θείας σου κύλικος, λικνίζει τὴν
ψυχὴν μου εἰς ἄφραστον γοητεῖαν ροδοφεγγῶν ἀναμνή-
σεων καὶ ὀνείρων, εἰς λευκὴν ὀλύμπιον αἴγλην ἀμυθήτου

λαμπρότητος, ἐν ᾗ διαβλέπει τὰ πάντα ἐπιστεφόμενα ὑπὸ
τῆς ἀκτίνος τοῦ ἀνεσπέρου ἰδανικοῦ, περιβεβλημένα τὸν
λευκὸν καὶ ἄσπιλον τοῦ κλασικοῦ κάλλους μανδύαν.

Ἐκ τοῦ ὀνείρου τῆς τούτου τοῦ φωτεινοῦ ἡ ψυχὴ
μου ἡ δύσμοιρος εἶθε ποτὲ μὴ συνέλθῃ!

Ἀλλ' ἄφες, ἄφες με ἔσραϊ πρὸ τῶν ποδῶν σου, ἀελ-
λόπους νεφελοβάτις, νὰ σε λατρεύω γονυκλινῆς, ἐστεμμένην
τὸ ἄδυτον φέγγος τῆς χρυσῆς ἰδανικότητος, καὶ ἡ ψυχὴ μου
ἐξατμιζομένη εἰς ἀερώδες λιβάνου θυμίαμα, νὰ περιπνεύσῃ
ἀβρῶς, ὡς ζεφύριον φίλημα, τὰ λευκὰ τοῦ χιτῶνός σου
κράσπεδα καὶ τὸ θεῖόν σου μέτωπον, ὃ σεπτὴ μαρμαρίνη
παρθένος!

ΚΟΡΝΗΛΙΑ Ε. ΤΑΒΑΝΙΩΤΟΥ

ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

Ὁ στοχασμὸς ὑψώνεται σὲ καὶ
ποῦ ἐχρύνωνε τὰ παιδιακίσια χρόνια.
ὦ! νὰ 'μποροῦσε μιὰ στιγμή τὸ μάτι
νὰ 'δῇ τὰ περασμένα χελιδόνια!

Ἦταν -δὲν ἦταν;- μιὰ χρυσὴ λαμποῦσα
παρμένη λὲς ἀπ' ἄχραντα μυστήρια,
ποῦ σοῦφερνε μιὰ χάρι κυματοῦσα
ἔς τὰ ὁσθητικὰ μὲ καρδιοχτύπια μύρια.

Κ' ἐρρόδιζε ἡ Αὐγὴ ἔς ἀπόσκια δάση,
ποῦ ἀγάπης ἄσμα τὰ κοτσούφια ἀφίνουν
κι' ὁ Φοῖβος ἤρχονταν γιὰ νὰ γελάσῃ.
Γιατί τὰ περασμένα χάρες χύνουν;

Σμύρνη.

Μ. Γ. ΠΕΤΡΙΑΝΣ

ΚΙΝΟΥΜΕΝΑΙ ΛΥΧΝΙΑΙ

Ἡ Κα Καρικατούρα ἠγόρασε κατ' αὐτὰς ἀπὸ τὸ *Bon-Marché* ζευγὸς μεγάλων καὶ καλλιτεχνικωτάτων λαμπῶν με ὧ-

ρατὰ *abat-jours*. Τὰ ἔβαλεν εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν ὑποδοχῶν τῆς ἐπὶ τραπέζης καὶ δις ἢ τρίς τῆς ἡμέρας εἰσέρχεται καὶ τὰς ἔσσκονίζει ἐν θαυμασμῷ.

Ἄλλ' ἡ Κα Καρικατούρα ἔχει καὶ μικροὺς υἱοὺς, ἀληθινὰ ξιζάνια τὰ ὅποια πολὺ συχνὰ τὴν ἐξιπάζουν με εὐφρεῖς τρέλ-

λας. Μίαν ἡμέραν ἀπ' αὐτὰς ἡ Κα Καρικατούρα κατεγίνετο ἀνύποπτος μετὰ τῆς συνήθους εὐλαβείας εἰς τὸ κλασικόν ἔσσκόνισμα τῶν λαμπῶν τῆς. ὅτε ἑξαφνα με μέγαν τρόμον παρατηρεῖ ὅτι αἱ λάμπαι τῆς κινούνται μόναι των! Ἰδοὺ χο-

ρεοῦν ἐπὶ τῆς τραπέζης. Σταυροκοπεῖται ἐν ταραχῇ. Χριστὲ καὶ Παναγία μου! τί συμβαίνει; μήπως ἐπνευστίσθησαν αἱ-

φνης; ἢ μή ὁ διάβολος εἶναι μέσα των; Ἰδοὺ πηδοῦν ἀπὸ τὴν τραπέζην! Ἡ Κα Καρικατούρα ἔβαλεν ἀγρίας κραυγὰς πελιδνῇ. ἑτοιμὸς νὰ λιποθυμήσῃ.

Ἄλλὰ τὸ μυστήριον λύεται. Οἱ δύο μικροὶ Βασιλεῖς, οἱ ὅποιοι εἶχαν πανταλονάκια ὁμοίου χρώματος με τὰς λάμπας, τὰς ἐσκήκωσαν καὶ ἔλαβαν αὐτοὶ

τὴν θέσιν των ἐπὶ τῆς τραπέζης, φορέσαντες ἐπὶ κεφαλῆς τὰ *abat-jours*. Ὅταν δὲ ἡ μαμά των εἰσῆλθε διὰ νὰ ἔσσκονίσῃ τῆς λάμπαις, ἤρχισαν νὰ χορεύουν διὰ νὰ τρομάξουν τὴν μητέρα των. Ἄλλ' ὁ τρόμος τῆς μετεβλήθη εἰς ὀργὴν καὶ ἔφαγαν παρὰ μίαν τεσσαράκοντα.

✱ Η ΜΕΡΙΜΝΑ ✱

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΗ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΚΥΡΙΩΝ ΕΝ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΙ

Μυριάκις ἄχρις ὥρας ἐλέχθη ὅτι ἡ γυνὴ ἀποβαίνει πολυτιμώτατος τοῦ ἀγαθοῦ παράγων ὁσάκις, ἐκχύνουσα πέριξ τῆς τοῦ εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς τῆς ἐγκεκλεισμένους θησαυροὺς τῆς εὐαισθησίας καὶ ἀγαθότητος, ἐπιδοθῇ εἰς τὴν φιλάνθρωπίαν· τότε καθίσταται ἀληθὴς εὐεργετικὸς ἄγγελος τῆς κοινωνίας, ζῶσα τῆς θείας προνοίας ἐνσάρκωσις, τότε αἰωρεῖται εἰς ὅλον τὸ ἀνέφικτον ἡθικὸν ὕψος καὶ μεγαλεῖον τοῦ ἐπὶ γῆς προορισμοῦ τῆς. Πανταχοῦ ὅπου εὐαγεῖς γυναικεῖοι ὅμιλοι συνεπάγησαν ἐν ὀνόματι τῆς φιλάνθρωπίας, πανταχοῦ ὅπου τὸ θεῖον μεῖδιμα τῆς γυναικείας εὐσπλαγχνίας ἐπέλαμψεν εὐάγγελον καὶ γλυκύ, ἐκεῖ ἤνθησαν τὰ οὐράνια ἄνθη τῆς ἐλεημοσύνης καὶ τῆς ἐλπίδος, ἐκεῖ ἐδλάστησεν ὁ εὐεργετικὸς στάχυς καὶ ἡ ἱερὰ ἐλαία, ἐκεῖ ἀνεκουφίσθη ἡ ἀνθρώπινος ὁδὺνη, κατεδιώχθη τὸ φάσμα τῆς μελανῆς ἐνδεείας, νόσοι ἐθεραπεύθησαν, φυσικαὶ καὶ ἡθικαὶ πληγαὶ ἐπουλώθησαν, ἔλκη κοινωνικὰ ἐξυγιάνθησαν ἢ ἀπεσοδήθησαν ἐντελῶς.

Εἰς τοιαύτας σκέψεις ἄγεται καὶ τοιαῦτα ρόδινα ἀποτελέσματα τῆς γυναικείας φιλάνθρωπικῆς δράσεως βλέπει ὁ ἐπισκεπτόμενος καὶ ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἐξετάζων τὴν ἐν τῇ μητροπόλει τοῦ Πόντου Τραπεζοῦντι ἀδελφότητα τῶν Κυριῶν Μεριμναν, ἀποσκοποῦσαν τὴν παντοίαν περίθαλψιν καὶ βοήθειαν τῶν ἐνδεῶν τοῦ τόπου.

Ἄλλ' ἡ φιλάνθρωπία τότε ἔχει μείζονα ἀξίαν, ὅταν ἀντὶ προσκαίρου χρηματικοῦ χορηγήματος παρέχῃ εἰς τὸν ἐνδεῇ τὰ μέσα ὅπως ὁ ἴδιος ἐντίμως διὰ τοῦ ἰδρωτός του κερδαίνῃ τὸν ἄρτον του. Ὅταν ἀντὶ τοῦ ἐξευτελιστικοῦ ἐλέους τῇ παρέχῃ τὸ ἡθικὸν σθένος τῆς αὐτενεργείας ἐν τῇ βιωτι-

κῶ ἀγῶνι καὶ τὴν δύναμιν ὅπως οὐχὶ τεταπεινωμένος, ἀλλὰ μὲ τὸ μέτωπον ὑψηλὰ ἀτενίζῃ τὴν κοινωνίαν, τὸ ὄνομα τέλος ἐντίμου καὶ ὑγιоῦς αὐτῆς μέλους καὶ οὐχὶ ἀχρήστου αὐτῆς φόρτου ἀποδιοῦντος ἐκ τοῦ ξένου χρήματος.

Τοιοῦτος εἶναι ὁ ὕψιστος φιланθρωπικὸς σκοπὸς τῆς Ἀδελφότητος Μερίμνης, ἥτις, ἀπὸ πενταετίας ἰδρυθεῖσα παρέχει ἐργασίαν εἰς ὑπερεκατὸν πτωχὰς γυναῖκας καὶ νεανίδας περισώζουσα οὕτω τόσα ἄτομα καὶ οἰκογενεῖας τῆς ἐνδεοῦς αὐτόθι τάξεως οὐ μόνον ἀπὸ τῆς πενίας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν οὐχὶ σπανίως παρακολουθούντων αὐτὴν μυρίων ἠθικῶν σκοπέλων.

Καὶ πρόεδρος μὲν τῆς ἀδελφότητος εἶναι ἡ Κα Ἑλένη Κ. Θεοφυλάκτου, ἀντιπρόεδρος ἡ Κα Μελπομένη Α. Κογκαλίδου, ταμίας ἡ Κα Εἰρήνη Π. Ἀκρίτα, ἐπόπτις ἡ Κα Βασὼ Α. Ἀσλανίδου, ἀναπληρωτικὴ ἐπόπτις ἡ Κα Θάλεια Σαουλίδου, γραμματεὺς ἡ Κα Σοφία Ν. Γραμματικοπούλου· σύμβουλοι δὲ αἱ κ.κ. Ἑλ. Θ. Βελισσαρίδου, Ἐριφίλη Καρακιοζίδου, Εὐδοξία Βαφειάδου, Καλλιόπη Καλπαξίδου, Σοφία Σουλιάδου καὶ Δόμνα Π. Γραμματικοπούλου.

Αἱ φιλόανθρωποι αὗται κυρίαι ἐπισκεπτόμεναι συχνότατα τὸ κατὰστημα ἐποπτεύουσι τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ μετ' ἀξιοθαυμάστου αὐταπαρνησίας καὶ ἀφοσιώσεως δαπανῶσαι καὶ αὐτὰς τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεώς των ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ τούτου ἔργου.

Εἰς τὸ ἐργαστήριον τῆς ἀδελφότητος κατασκευάζονται ἀριστοτεχνήματα ραπτικῆς καὶ ποικιλικῆς, ἅτινα ὡς πρὸς τὴν λεπτότητα τῆς ἐργασίας καὶ τὴν τέχνην δύνανται ν' ἀμιλλῶνται πρὸς τὰ ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν Κ]πόλεως καὶ ἐν τῷ τῶν ἀπόρων γυναικῶν ἐν Ἀθήναις κατασκευαζόμενα. Ἐκτελεῖ δὲ παραγγελίας οὐ μόνον τῶν Τραπεζουντίων, ἀλλὰ καὶ πολλῶν ἐν Ρωσσίᾳ ἐγκατεστημένων ὁμογενῶν. Εὐχῆς ἔργον θὰ ᾔηται καὶ ὅλοι οἱ ζῶντες ἐν ταῖς πόλεσι τοῦ Πόντου, Ἀμισῶ,

Κερασοῦντι κλπ. παρήγγελλον πᾶσαν λεπτὴν ἐργασίαν προικῶν καὶ τῶν τοιούτων εἰς τὴν **Μερίμναν** ἀντὶ νὰ προμηθεύωνται ταύτας ἐξ Εὐρώπης· ἀφοῦ ἄλλως τε καὶ τὸ ἐν χρήσει ὑλικὸν τοῦ ἐργαστηρίου τῆς Μερίμνης ἐκ τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐργοστασίων προμηθεύονται αἱ εὐγενεῖς σύμβουλοι.

Πλὴν τῶν ἀσπρορούχων ράπτονται ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ καὶ ἐξωτερικὰ τινὰ ἐνδύματα, μπλοῦζαι καὶ παιδικαὶ ἐνδυμασίαι. Παράρτημα δὲ τοῦ ραπτρείου ἀποτελεῖ τὸ ἐργαστήριον τῶν ἐργοχείρων, ὅπου ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν εἰδικῆς διδασκαλίσσης κατασκευάζονται παντὸς εἶδους κομψὰ ἐργόχειρα ποικιλικῆς, πλεκτικῆς κλπ.

Ἐπιφύλασσόμεθα ὅπως κατὰ τὸ προσεχές τοῦ Ἡμερολογίου ἡμῶν ἔτος εἰς εὐρύτερον ἐκταθῶμεν λόγον περὶ τοῦ πολλῆς ἀξίας γυναικείου τούτου ἰδρύματος. Πρὸς δὲ τὰς τὸ Προεδρεῖον αὐτοῦ ἀποτελούσας εὐγενεῖς δεσποίνας ἀντὶ τετριμμένων συγχαρητηρίων δὲν ἀπευθύνομεν ἢ τὴν εὐχὴν ὅπως ὅσον οἶόν τε πλείονες ὁμόφυλοι ἡμῶν ἀπανταχοῦ τοῦ ἐλληνισμοῦ ἀναδεχθῶσι μιμήτραι τοῦ εὐαγοῦς αὐτῶν παραδείγματος.

Κορνηλία Ε. Ταβανιώτου

ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

Ἀγέρι, φύσα μαλακὰ καὶ πέρασε σιμὰ της,
καὶ πέ την 'ς τὸ αὐτὶ γλυκά, πῶς δὲν τὴν λησμονῶ,
πῶς ἔχω γιὰ παρηγοριὰ αὐτὸ τὸ φίλημά της,
ποῦ μοῦδωκε, σὰν ἔφυγα καὶ πῶς γι' αὐτὴν πονῶ.

Καὶ σεῖς πουλιὰ, ποῦ ξένοραστα πετᾶτε ὁλοένα,
σταθῆτε 'ς τὸ παράθυρο ἐκείνης 'π' ἀγαπῶ,
ἀρχίστε τὰ τραγούδιά σας τὰ πειρὶ χαριτωμένα,
καὶ ψάλλετε τοῦ ἔρωτος τὸν πειρὶ γλυκὸ σκοπό.

Chef

ΓΥΝΑΙΚΟΚΡΑΤΙΑ

Ἡ σκηνή εἰς τὰ γραφεῖα ὑπουργείου τινὸς ἐν Ἀθῇ-
ναις περὶ τὸ 1950. Τὸ κοινωνικὸν οἰκοδόμημα στεγάζει
τώρα ἄλλος οὐρανός. Ἡ γυναικεία χειραφέτησις ἔφθασεν
εἰς τὸ ἄνωγον τῆς ἀναπτύξεώς της καὶ ἀποφέρει πλέον ἤδη
τοὺς γλυκυτέρους της καρπούς. Ἡθελα νὰ εἶπω τοὺς ῥεῖνο-
τέρους. Διότι ὅλαι αἱ ἀντιλήψεις ἠλλαξαν καὶ γλυκέα ὄνο-
μάζονται πλέον μόνον τὰ ῥεῖνα ὑπὸ τοῦ ἤδη ἐπικρατήσαν-
τος ἀνδρογυναικείου φύλου. Ἡ ὑπηρεσία διεξάγεται πλέον
μόνον ὑπὸ γυναικῶν. Ἀπὸ τῆς λευκότριχος διευθυντρίας
μὲ τὸ ἐπιθλητικὸν ἐξωτερικὸν μέχρι τῶν κατωτέρων ὑπαλ-
λήλων καὶ τῶν κλητῆρων ἔτι εἶναι ὅλαι... γυναῖκες.

Ἡ ἀναγκαιότης πολυπληθοῦς προσωπικοῦ ἀφ' ἑνὸς
καὶ ἡ καταπληκτικὴ ἐλάττωσις τῶν μισθῶν ἀφ' ἑτέρου, προ-
κύψασα καὶ αὐτὴ ἐκ τοῦ μεγίστου καὶ ἀσφυκτικοῦ συναγω-
νισμοῦ τῶν γυναικῶν ἐν τῇ θεσιθρησίᾳ, ἐπέφεραν βαθμηδὸν
τὴν τελείαν ταύτην ἀνατροπὴν.

Γυναῖκες εἶναι αἱ πληροῦσαι τὰ γραφεῖα, τοὺς διαδρό-
μους καὶ τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ διαλεκτηρίου, γυναῖ-
κες γραφαί, νεαραί, ὑψηλαί, μικρόσωμοι, παχεῖαι, ἀλλά....
ὅλαι παντελονοφόροι. Περὶ τὸν θώρακα δὲ φέρουν σφικτὸν
περικόρμιον, τὸ ὁποῖον ἀφίνει νὰ διαφαίνωνται χαρίεσσαι
καὶ ἐλκυστικαὶ αἱ κολπώσεις τοῦ στήθους. Τολμηρὰ ἀλλὰ
καὶ ἀρλεκίνειος ὀπτική ἀπάτη. Ὅλαι ἔχουσι τὸ ἥθος σοβαρὸν
καὶ ἐπιθλητικόν· μερικαὶ μάλιστα ἀνασπῶσι τὰς ὀφρὺς
πρὸς ἀπόκτησιν πλείονος ἐπιστημότητος. Ἡ κόμη των εἶναι
κομμένη. Ἡ γυναικεία ἀδρότης καὶ χάρις, ἣτις ἀπετέλει τὸ
θέλγητρον τῶν προμητόρων μας, ἀλλ' ἣτις θεωρεῖται πλέ-
ον παλαιᾶς μόδας, τείνει τώρα ἐλοτελῶς νὰ τὰς ἐγκατα-

λείψῃ. Μ' ἄλλους λόγους κατώρθωσαν νὰ γείνουν ἀπὸ
ἐπαφροδίτων..... ἐρμαφρόδιτοι!

Εἰς μίαν μακρυνήν γωνίαν τῆς αἴθουσῃς δειλὸς καὶ
σιωπῶν κάθηται μικρόσωμός τις νεανίας εἰκοσαετῆς ἀνα-
μένων δειλῶς τὴν στιγμὴν τῆς συνεντεύξεως. Εἶναι τεθο-
ρυδημένος τόσον ἐκ φόβου ὅσον καὶ ἐκ συστολῆς, ὡς ἀν-
θρωπος ἀίσθανόμενος ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅτι ἡ τύχη του ἐξαρ-
τᾷται ἐκ τῶν σφιγγωδῶν ἐλείνων Ἀμαζόνων, ἀφ' ἑτέρου
δὲ ὅτι πιθανὸν νὰ γείνῃ ὀχληρὸς καὶ νὰ χαρακτηρισθῇ
ὡς σκαιός, μόνος αὐτὸς ἐκεῖ μέσα παρείσακτος ἐκ τοῦ πρῶτην
ἰσχυροῦ φύλου ἐν τῇ μέσῃ τῶσων ἀντιπροσώπων ἐκ τοῦ
πρῶτην... ὠραίου φύλου.

Ὁ νεανίας περιάγει πεφοβισμένα βλέμματα εἰς τὰς δια-
φόρους θήλεις **τμηματάρχας**, αἱ ὁποῖαι περιέρχονται τὰ
διαμερίσματα μὲ βλέμμα καὶ βῆμα αὐθεντικόν. Αὗται εἶναι
ἰδίᾳ δεσποινίδες ἄνω τῶν 50 ἐτῶν, αἱ ὁποῖαι οὐδέποτε κα-
τεδέχθησαν νὰ συνδέσουν τὸν βίον των πρὸς τὰ ταπεινὰ καὶ
ἀσθενῆ πλέον σήμερον ὄντα, τὰ ὁποῖα ὀνομάζονται ἄνδρες.
Αἶφνης τὸ αἶμά του παγώνει.... Ἐκ τινος μεμακρυσμένου
γραφείου φωναὶ ἀκούονται σπαρακτικαὶ καὶ βρόντοι καὶ
δοῦποι καταπιπτόντων σωμάτων. Τί εἶναι ἄρα γε; πυρ-
καϊά; δυστύχημα; ἢ μήπως σεισμὸς τοπικὸς εἰς ἐκεῖνο τὸ
δῶμα τοῦ ὑπουργείου; ὦ, ναί, εἶναι ἀλήθεια σεισμὸς ἡφαι-
στεϊώδους φύσεως ἐξ ἐκείνων, οἵτινες χαρακτηρίζουσι τὴν
γυναικείαν δρᾶσιν. Μία τμηματάρχις συνεπλάκη πρὸς μίαν
ὑπάλληλον. Ἐκεῖ μαλλιά ἐτραδήχθησαν, παντελόνια ἐξε-
σχίσθησαν, μοῦτρα ἐτσουγκρανίσθησαν, ἐπιπλα συμπαρα-
συρθέντα εἰς τὴν σφοδρότητα τῆς ἐκ τοῦ συστάδην μάχης
συγκατέπεσαν βαρύγδουπα καὶ τέλος ἐπέβηκε τὴν κατα-
κλειδα τῆς τραγικῆς σκηνῆς μία κλασικὴ λιποθυμία.

Ἡ σκηνή ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὸ νὰ τρέξουν μία
κυρία ἰατρός, ἣτις προσεκλήθη ἐσπευσμένως, μία ἀστυνό-
μος, ἣτις ἐνόμισε καλὸν νὰ ἐμφανισθῇ διὰ νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν

τάξιν καὶ τάγμα πυροσβεστριῶν, αἵτινες ἔσπευσαν νομίσασαι ὅτι πρόκειται περὶ πυρκαϊᾶς.

Τέλος τὰ πράγματα καθησύχασαν καὶ μία κλητὴρ ἤλθε νὰ προσκαλέσῃ τὸ παράδοξον δίπουν, ὅπερ εἰσέδυσεν ἐκεῖ, ὡς ὁ κοχλίας ἐντὸς τῆς κυψέλης, ὅπως εἰσαγάγῃ αὐτὸ εἰς τὸ ἰδιαίτερον γραφεῖον τῆς κυρίας Διευθυντρίας.

Ὁ νεανίας (χαιρετῶν καὶ ἀποκαλυπτόμενος)

— Κυρία διευθύντρια, ἐπεθύμουν νὰ....

Ἡ **Κα Διευθύντρια** (ἀτενίζουσα αὐτὸν αὐστηρῶς τῷ δεικνύει κάθισμα).

— Εὐαρεστήθητε νὰ καλυφθῇτε καὶ νὰ καθήσητε.

Ὁ **νεανίας**, ὁ ὁποῖος γνωρίζει καλῶς τὸν κώδικα τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς, διστάζει.

Ἡ **Κα Διευθύντρια** (παρατηροῦσα αὐτὸν μετ' ἐκπλήξεως κατ' ἀρχὰς καὶ εἶτα μετ' αἴκτου).

— Ἐμείνατε πολὺ ὀπίσω, νέε μου! πόθεν ἔρχεσθε; Ἀγνοεῖτε λοιπὸν ὅτι τὸ ν' ἀποκαλύπτεται τις σήμερον ἐνώπιον κυρίας καὶ νὰ τῇ δεικνύῃ σεβασμὸν εἶναι ἔλλειψις τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς, εἶναι ταπεινώσις, τὴν ὁποίαν ποτὲ δὲν θὰ σᾶς συγχωρήσῃ; Εἶναι τέλος τὸ ἴδιον, ὡς νὰ τῇ λέγητε: « Εἰσθε ὃν ἀσθενὲς ἐνώπιόν μου ἔχον ἀνάγκην ἱπποτισμοῦ καὶ ἀδρότης ἐκ μέρους μου· τρέφω πρὸς ὑμᾶς τὸν σεβασμὸν, τὸν ὁποῖον ὀφείλει τις πρὸς φύλον ἀσθενὲς καὶ ἄδρόν, πρὸς πλαγγόνα θέλγουσαν, ὁμιλοῦσαν, αἰσθανομένην, θωπεύουσαν, πρὸς ὥραϊον κόσμημα τῶν αἰθουσῶν.... » Ἄ, νέε μου, ἐὰν ἡμεῖς σήμερον ἔχωμεν καρδίαν, τὴν ἔχομεν μόνον διὰ νὰ προβαίνωμεν λεοντόκαρδοι εἰς τὴν κατάκτησιν τῶν σταδίων τῆς βιοπάλης. Δὲν εἴμεθα πλέον φύλον ἀσθενὲς. Ἡμεῖς ἀποτελοῦμεν σήμερον τὸ ἰσχυρὸν φύλον.

Ὁ **νεανίας** (βυθίζων τὴν κεφαλὴν εἰς τὸν πῖλόν του μέχρι τῶν ὠτων).

— Κυρία Διευθύντρια, σᾶς εὐχαριστῶ· θ' ἀκολουθήσω κατὰ γράμμα τὰς συμβουλὰς σας.

Ἡ **Κα Διευθύντρια** (καλοκαγάρθως, ἀλλὰ διασκεδάζουσα μὲ τὴν ἀφέλειαν τοῦ νεανίου)

— Καὶ ὅταν κάθησθε εἰς τὸν τροχιόδρομον, ἢ εἰς τὸ θέατρον, ἢ εἰς τὴν συναυλίαν καὶ παρατηρήσητε αἴφνης ὅτι πλησίον σας μία κυρία ἴσταται ὀρθὴ δι' ἔλλειψιν θέσεως, τί κάμνετε τότε;

Ὁ **νεανίας** (αἰσχνόμενος διὰ τὴν ἄγνοιάν του).

— Ὁμολογῶ, κυρία, ὅτι μέχρι σήμερον ἠγειρόμην καὶ παρεχόρουν εἰς τὴν κυρίαν τὴν θέσιν. Ἀλλὰ τώρα ἐννοῶ ὅτι τοῦτο ἦτο ὕβρις πρὸς ἐκείνην, σᾶς ὑπόσχομαι δὲ ὅτι δὲν θὰ το ἐπαναλάβω τοῦ λοιποῦ.

Ἡ **Κα Διευθύντρια** — Εὐγε! Εἰσθε νοήμων, μολοντί μένετε ὀπίσω. Καὶ ἤδη τί ζητεῖτε παρ' ἐμοῦ;

Ὁ **νεανίας** (παρουσιάζει εἰς αὐτὴν ἐπισκεπτήριον) ἔφρόνουν ὅτι θὰ ἡδυνάμην διὰ τῆς συστάσεως τοῦ κυρίου....

Ἡ **Κα Διευθύντρια** (διακόπτουσα αὐτὸν μετὰ στιγμιαῖον βλέμμα, ὅπερ ἔρριψεν ἐπὶ τοῦ ἐπισκεπτηρίου καὶ μετὰ μορφασμοῦ δηλοῦντος τελείαν ἀδιαφορίαν) — Δὲν ἔχετε ἄλλας συστάσεις;

Ὁ **νεανίας** (ἀναζητῶν εἰς τὰ θυλάκιά του) Συγγνώμην, κυρία Διευθύντρια, ἔχω ἐπίσης μίαν λέξιν παρὰ τῆς δεσποινίδος ὑπογραμματέως.

Ἡ **Κα Διευθύντρια**. (ζωηρῶς μετὰ προφανεστάτης συμπαθείας) — Εὐγε! Δώσατε λοιπὸν! (περιβάλλουσα διὰ συμπαθοῦς βλέμματος τὸν νεανίαν, ὅστις μένει εἰς τὸ ἄκρον τοῦ καθίσματός του συγκεχυμένος καὶ δειλός.) Βλέπετε, νέε μου, ἡ ἡλικία μου μοι ἐπιτρέπει νὰ σᾶς δώσω μερικὰς καλὰς συμβουλὰς, τῶν ὁποίων μοι φαίνεσθε ὅτι ἔχετε ἀνάγκην. Λοιπὸν αἱ συστάσεις τῶν κυρίων τούτων δὲν ἔχουν μεγάλην σημασίαν καὶ μάλιστα δι' ἡμᾶς. Οἱ ἄνδρες ἔχουν ἐκ φύσεως τὴν κλίσιν νὰ ὑποστηρίζωσι μόνον τὸ φύλλον των

διὰ νὰ περιορίζουν ὅπως δύνανται τὴν ἰδικήν μας δρᾶσιν. Τοῦτο εἶνε δι' ἡμᾶς λόγος ὅπως δυσπιστῶμεν. Ἐνῷ αἱ κυ-
ρίαι, βλέπετε, ἐπεκτείνουν τὴν προστατευτικὴν τῶν πτε-
ρυγα καὶ εἰς τὰ δύο φύλα.

Ὁ νεανίας ἐρυθριᾷ. Ἐπέρχεται στιγμὴ σιωπῆς, καθ' ἣν ἡ διευθύντρια ἀναγινώσκει τὴν συστατικὴν ἐπιστολήν τῆς Δος ὑπογραμματοῦ.

Ἡ Κα Διευθύντρια — Ζητεῖτε λοιπὸν θέσιν;

Ὁ νεανίας — Μάλιστα, κυρία. Καὶ θὰ ἤμην ἀπεί-
ρως εὐγνώμων πρὸς ὑμᾶς, ἐάν

Ἡ Κα Διευθύντρια (κατ' ἰδίαν μετὰ μακρὸν βλέμ-
μα εἵκτου) Τὸ καυμένο τὸ παιδί!!!

Ὁ νεανίας (ἀνασύρων ἐκ τοῦ θυλακίου τοῦ δέμα ἐγ-
γράφων) Ἐχω ἐδῶ ὅλα μου τὰ διπλώματα.

Ἡ Κα Διευθύντρια (ἐμποδίζουσα αὐτὸν διὰ χειρο-
νομίας) Ἀνωφελές. Γνωρίζω. Ἀλλ' εἰς τὰ ὑπουργεῖά μας
δὲν ὑπάρχει θέσις διὰ σᾶς. Ὅλοι αἱ θέσεις κατέχονται ἀπὸ
κυρίας, ὡς βλέπετε.

Ὁ νεανίας (δειλῶς) Ἴσως εἰς τὸ ἐμπόριον ἢ εἰς καμ-
μίαν τράπεζαν...

Ἡ Κα Διευθύντρια Καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ εἰς τὰς
τραπέζας εἶνε τὸ αὐτό. Αἱ γυναῖκες ἐκτελοῦν παντοῦ τὴν
ἰδίαν ἐργασίαν καὶ μὲ μικροτέραν ἀμοιβήν. Δὲν ὑπάρχει
λοιπὸν λόγος διὰ νὰ προτιμῶνται οἱ ἄνδρες.

Ὁ νεανίας (ἀποτολμῶν μίαν δειλὴν διαμαρτυρίαν)
Καὶ ὅμως, κυρία Διευθύντρια, ἕκαστον φύλον ἔχει τὴν εἰδι-
κότητά του.

Ἡ Κα Διευθύντρια. Δὲν διατείνεσθε βεβαίως ὅτι
εἶναι ἱκανώτεροί ἡμῶν οἱ ἄνδρες, οἱ ὅποιοι ἐπροτιμῶντο
ἄλλοτε;

Ὁ νεανίας (μετὰ πλήρους συναισθήσεως τοῦ ἐκμη-
δενισμοῦ του) ὦ, κυρία Διευθύντρια, οὐδέποτε θὰ ἐτόλμων...

Ἡ Κα Διευθύντρια. Ὅ,τι ἀρμόζει εἰς σᾶς θὰ ἦτο

μία θέσις, τὴν ὁποίαν δὲν δυνάμεθα νὰ κατέχωμεν ἡμεῖς,
ἐργασία ἀπαιτοῦσα μυϊκὴν ἰσχύον. Ἡμπορεῖτε ἄρα γε νὰ
γείνητε ἀχθοφόρος;

Ὁ νεανίας. Ἀλλοίμονον!

Ἡ Κα Διευθύντρια. Πτωχοὶ διπλωματοῦχοι! (Με-
τὰ στιγμιαίαν σκέψιν, ὡς λαμβάνουσα αἴφνης μίαν ἀπόφα-
σιν). Δὲν ἔχετε κλίσιν πρὸς τὸν γάμον;

Ὁ νεανίας. Ἡρνήθην ἤδη εἰς δύο εὐκαιρίας.

Ἡ Κα Διευθύντρια. Τόσῳ τὸ χειρότερον. Ὁ γάμος
μόνον δύναται νὰ σᾶς σώσῃ σᾶς τοὺς διπλωματούχους!

Ὁ νεανίας. Μὰ πῶς, ἀφοῦ δὲν ἔχω ἐργασίαν;

Ἡ Κα Διευθύντρια. Καλέ, τί λέγετε; Ἰσα-ἴσα θὰ
ἐργάζεται ἡ σύζυγός σας. Δὲν πρέπει νὰ ἔχητε ὑπερηφά-
νειαν κακῶς ἐννοουμένην.

Ὁ νεανίας. Μοὶ φαίνεται ἐν τούτοις ὅτι ὁ ἀνὴρ...

Ἡ Κα Διευθύντρια. Τί θὰ πῇ ὁ ἀνὴρ! Ἀλλοτε
ἡμεῖς αἱ γυναῖκες ἡμεῖς ἐξηυτελισμένοι. Οἱ ἄνδρες κατεῖ-
χον ζηλοτύπως ὅλας τὰς θέσεις καὶ ἡμεῖς ἐμένομεν εἰς τὴν
οἰκίαν διὰ νὰ φροντίζωμεν μόνον περὶ τῶν οἰκιακῶν. Ἴδου
λοιπὸν καὶ σεῖς τώρα θὰ μένητε εἰς τὴν οἰκίαν καὶ θὰ φρον-
τίζετε περὶ τῶν οἰκιακῶν. Ἴδου τί πρέπει νὰ γείνη.

Ὁ νεανίας. Καὶ ὅμως, κυρία διευθύντρια!...

Ἡ Κα Διευθύντρια. Ναί, ναί! αὐτὸ νὰ κάμητε· νὰ
νυμφευθῇτε μάλιστα γυναῖκα μεγαλειτέραν σας κατὰ εἶκο-
σι τοῦλάχιστον ἔτη, καὶ ἔχουσαν καλὴν θέσιν. Ἡ τοιαύτη
διὰ τῆς μακρᾶς ὑπηρεσιακῆς πείρας καὶ τῶν ἐπὶ σειρὰν
ἐτῶν οἰκονομιῶν της θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ
μέλλον σας. Μὰ ἔρχεται μία καλὴ ἰδέα... Θέλετε νὰ προ-
τείνω τὴν χεῖρά σας εἰς μίαν ἀπὸ τὰς τμηματάρχας μας
τὴν Δα Μαρίαν; Ἀκριβῶς συνενόη ὅλα αὐτὰ τὰ προσόντα.
Εἶναι 50 ἐτῶν, εὐτυχῶς ἀρκετὰ ἀσχημος, πολιοῦρις καὶ μυ-

στακοφόρος. "Όλα αὐτὰ ὑπόσχονται τὴν εὐτυχίαν σας, διότι ἡ μνηστή σας θὰ εἶναι ἀπηλλαγμένη ἐντελῶς τῆς ἀνοήτου φιλαρεσκείας, ἡ ὅποια ἐλυμαίνεται ἄλλοτε τὸ φύλόν μας. Πῶς ὀνομάζεσθε, νέε μου;

Ὁ νεανίας. Ὀνομάζομαι Γεώργιος Χ' Ἰωάννου.

Ἡ Κα Διευθύντρια, (μὲ μειδίαμα οἴκτου) Ἰδοὺ καὶ ἄλλη ἀσύγγνωστος διὰ τὰς ἡμέρας μας ἄγνοια! Μὰ δὲν ἠξεύρετε λοιπὸν ὅτι τὸ ὄνομα τοῦ πατρός σας εἶναι ἐντελῶς ἄχρηστον καὶ νεκρὸν γράμμα, ἀφοῦ σήμερον μόνον τῶν γυναικῶν τὰ ὀνόματα κυκλοφοροῦσι καὶ ἐπιβάλλονται καὶ εἰς τοὺς ἄνδρας; Πῶς ὀνομάζεται ἡ μήτηρ σας;

Ὁ νεανίας. Ἐλένη.

Ἡ Κα Διευθύντρια. Λοιπὸν Γεώργιος Χ' Ἐλένης θὰ λέγησθε ἕως ὅτου θὰ νυμφευθῆτε, ὅτε καὶ θὰ φέρητε τὸ ὄνομα τῆς συζύγου σας. Τί νομίζετε ὅτι θὰ τὴν δώσητε σεῖς τὸ ὄνομά σας, ὡς ἐγίνετο ἄλλοτε; Θὰ ὀνομασθῆτε τότε Γεώργιος Μαρίας. Δέχεσθε λοιπὸν τὴν πρότασίν μου;

Ὁ νεανίας. Μάλιστα, Κα Διευθύντρια, καὶ σὰς εὐγνωμονῶ. Ἐνόησα τώρα τὸν ρόλον μου. Θὰ τρώγω θὰ πίνω καὶ θὰ ἐνδύομαι δωρεάν. Καθ' ἐκάστην θὰ ζητῶ χαρτζηλῆκι ἀπὸ τὴν σεβαστὴν κυρίαν, τῆς ὁποίας θὰ φέρω τὸ ὄνομα. Θὰ ἦμαι ὄχι πλέον ἐγὼ, ἀλλ' ὁ σύζυγός τῆς συζύγου μου καὶ τίποτε ἄλλο. Ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ νόμοι τῆς φύσεως δὲν ἠλλαξάν ἀκόμη ἄχρις ὥρας, ἡ δὲ ἡλικία καὶ τὰ φυσικὰ προσόντα τῆς κυρίας καὶ δεσποίνης μου μοὶ παρέχουσι τὸ ἐνδόσιμον, θὰ τῇ ζητήσω ταπεινῶς τὴν ἀδειαν νὰ μοὶ δίδῃ ἀρκετὸν χαρτζηλῆκι ὥστε νὰ διατηρῶ καὶ ἔξω τοῦ οἴκου μερικὰς σχέσεις... μετὰ τινων... ὁμοφύλων τῆς, ... αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν τὸ κάλλος τῆς ὑπεροχῆς καὶ σοβαρότητός τῆς, ἀλλ' ἔχουν τὴν ἀσχημίαν νὰ ἦναι εὐμορφοὶ καὶ ζωηραὶ.... Θὰ μέ το ἐπιτρέψῃ ἄρά γε;

Ἡ Διευθύντρια Ἄ, βέβαια! μία κυρία τόσης ἐπιβο-

λῆς φαντάζεσθε ὅτι θὰ καταδεχθῇ νὰ ζηλοτυπήσῃ... τὰς ἀδυναμίας τοῦ ἀσθενοῦς φύλου σας;

Ὁ νεανίας. Ἐξακολουθῶ τὸν κατάλογον τῶν καθηκόντων μου: Εἰς τὴν οἰκίαν θὰ σκουπίζω, θὰ μαγειρεύω, θὰ στυλδώνω τὰ ὑποδήματα τῆς κυρίας, θὰ περιποιῶμαι τὰ μικρά....

Ἡ Διευθύντρια. Τὰ μικρά!... αὐτά... καλλίτερα νὰ λείπουν. Εἶναι πάντοτε πρόσκομμα εἰς τὴν ἡσυχίαν μιᾶς χειραφετημένης γυναικός, τὴν ὁποίαν ἀπασχολοῦν τόσα σοβαρὰ καθήκοντα....

Ὁ νεανίας. Κα Διευθύντρια, ἔχετε δίκαιον καὶ εἰς τοῦτο. Ἀλλ' ἐπειδὴ, ἐγὼ ἐξαιρετικῶς ἀγαπῶ τὰ παιδιὰ καὶ ἔχω τὴν παλαιοῦ συρμοῦ βλακείαν νὰ θέτω εἰς τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν μέγα μέρος τῆς οἰκογενειακῆς μου εὐτυχίας, διὰ νὰ μὴ ἐνοχληθῇ ποτε περὶ αὐτῶν ἡ κ. σύζυγός μου, τὴν ὁποίαν θ' ἀπασχολοῦν πάντοτε καθήκοντα πολὺ βεβαίως σοβαρώτερα τῆς μητρότητος, θὰ προσπαθῇσω νὰ γεννῶ ἐγὼ τὰ τέκνα μου καὶ νὰ τα θηλάζω μόνος μου.

Δὲν φρονεῖτε ὅτι σὺν τῷ χρόνῳ ἡ χειραφέτησις θὰ το κατορθώσῃ καὶ αὐτὸ διὰ ν' ἀπαλλάξῃ ὀλοτελῶς τὴν γυναῖκα τῶν ἄλλοτε ἐκνευριστικῶν καθηκόντων τῆς;

ΠΑΛΜΥΡΑ

(Μίμησις).

Η ΕΥΤΥΧΙΑ

Τῷ ἀγαπητῷ μοι **Ντίνῳ Χ. Ματζαργιωτάκη**.
Ἐπὶ τῇ μνηστείᾳ αὐτοῦ μετὰ τῆς Δίδος **Ἑλένης Ἀ. Ψύλλα**.

Δὲν εἶν' εἰς κόσμους θαυμαστούς, οὐδὲ εἰς πλάτη θαλασσῶν,
Εἰς μέγαρα πολυτελῇ καὶ εἰς τοῦ Κροίσου τὸν χρυσόν·
Ἡ εὐτυχία χίμαιρα καὶ ὄνειρον δὲν εἶναι,
Οὐδὲ ἰδέα ποιητῶν, ἀγαπητέ μου Ντίνε.
Ὅπου ἀγάπη ἀληθής, ὅπου ζωὴ ἀρμονικὴ,
Ἡ εὐτυχία εἶν' ἐκεῖ.

Δὲν εἶναι εἰς τὰς κορυφὰς τῆς δόξης, οὔτε τῶν τιμῶν.
Αὐταὶ πολλάκις προκαλοῦν τὴν θλίψιν καὶ τὸν οἰκτιρμόν.
Μὴ τὴν ζητήσης ὑψηλά, μακρὰν μὴ τὴν ζητήσης,
Ἄν θέλῃς βίον ζηλευτὸν καὶ εὐτυχῇ γὰρ ζήσης.
Ὅπου καρδιά εὐγενής, ὅπου ψυχὴ ἀγγελικὴ,
Ἡ εὐτυχία εἶν' ἐκεῖ.

Τὴν εὖρες εἰς τὴν σύντροφον τοῦ βίου Σου, τὴν ποθεινὴν,
Γλυκεῖαν, χρυσιόβρυτον, καθὼς αὐγὴν ἑαρινήν.
Τὴν ὑπαρξίν Σας ἤνωσαν οἱ τρυφεροὶ Σας πόθοι
Καὶ πᾶν ὥραϊον ὄνειρον Ὑμῶν ἐπραγματώθη.
Ὅπου ἀγγέλων ἔνωσις, ὥς ὀπτασία μαγικὴ,
Ἡ εὐτυχία εἶν' ἐκεῖ.

(Ἄρτος 20 8|βρίου 1906)

Α. ΒΑΡΔΟΥΝΙΩΤΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πασχάλιον	Σελ. 3—
Γενέθλια ἡγεμόνων	» 4
Μηνολόγιον	» 5—10
Ἡ Κα Πηνελόπη Ι. Γρυπάρη	» 11
Σκέψεις πρωτοχρονιάς (Γ. Ἀποστολίδου)	» 13—22
Ἡ Χριστὸ (Στεφ. Μαρτζώκη)	» 22
Ἡ γιορτὴ τῆς	» 23—24
Τὸ Σύνταγμα (Ἀντ. Παπ.)	» 25—28
Τὸ ἄσμα τῶν ἁσμάτων (Κωνστ. Καλλινίκου)	» 28—38
Κόρη (Μαρίκας Φιλιππίδου)	» 38—39
Τὰ ἴματα	» 39—40
Ὁ Βάγκος (Ν. Βασιλειάδου)	» 41—45
Ἀνακρίσεις (Κ. Ε. Ταβανιώτου)	» 45—50
Εἰς τὴν Καν Αἰκ. Ζλατάνου (Ἑλένης Λάμαρη)	» 51—52
Ὁ Κύριος τὰ ἑξέρω εἶλα (Δ. Καλογεροπούλου)	» 53—55
« Σὺκα θέλεις ! » (Δ. Βουρδουνιώτου)	» 56—57
Παλμός ἐν σκότει (Μαρίκας Πηνειάδου)	» 58—61
Ἀπὸ τὰ ξένα	» 61
Τότε	» 62
Τὸ ἀλφάβητον τῶν ὑπηρετριῶν	» 63—68
Ἐπὶ τοῦ λόφου τῆς ἐν Μακεδονίᾳ Ἡρακλείας (Ν. Γεωργιάδου)	» 69—74
Δύο κόσμοι (Δ. Δημακοπούλου)	» 74—75
Τὸ ἄσμα	» 75
Ὁ ξενιτεμένος Μῆτρος (Κ. Φριλίγγου)	» 76—81
Καλοκαίρι	» 81
Ἡ ῥημοκλήσι	» 81
Ὁκτάστιχον	» 81
Δὲν σὲ ἔεχον	» 82
Δειλὴ ψυχὴ	» 82
Ἀπὸ τὴν Μεγ. Πέμπτην	» 82—83
Ὁ σαρανταπόδαρος (Εὐρ. Ἀλεξανδρίδου)	» 83—87
Ὀλίγα περὶ χυδαῖστων (Γ. Μιστριώτου)	» 88—94
Χρόνια παλῆα—χαμένα (Πολ. Δημητρακοπούλου)	» 95—99

Μία εκατονταετηρίς (Σπ. Δεβιάζη)	» 97—99
Ἡ Δράκαινα (Ν. Χάρη)	» 100—102
Συντρίμμι (Μάκη Ἀθανασίου)	» 102
Τὸ ἔξωτικό καράβι » »	» 103
Σὲ σᾶς » »	» 104
Μάτια » »	» 105
Κώδικες ἐν Ζακύνθῳ (Α. Ζώη)	» 106—110
Ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ σημειωματαρίου μου (Ξανθ. Κα- λοσύπη)	» 111—113
Ἡ μαύρη νύχτα (Κ. Ε. Ταβανιώτου)	» 113
Στόν Ἀῖνε (Θ. Ἐξάρχου)	» 114
Αυστυχῆς πρὶν γεννηθῆ (Εἰρήνης Ἀθηναίας)	» 114—116
Τὰ θύματα τῆς νευρασθενείας (Μ. Μωυσείδου)	» 117—121
Ἀπὸ τὸ Ἐξω φρενῶν (Μεφιστοφελος)	» 122—123
Σκοτάδια φωτεινά (Ἀθηνᾶς Γαϊτανοπούλου)	» 124—133
Παλῆα χαρτιὰ (Λουδ. Μαρτζώκη)	» 133
Οἱ νεώτεροι σχολαστικοὶ (Γ. Ν. Χατζιδάκι)	» 134—142
Ἡ βαρκοῦλα (Ξανθίππης Καλοσύπη)	» 142—143
Ἡ φιλοσοφία τῆς μόδας (Ἡρ. Πίντζα)	» 144—148
Ἐχω χρυσόν (Κ. Ε. Ταβανιώτου)	» 149—150
Τὸ ταξίδι τοῦ φίλου μου (Θ. Ἐξάρχου)	» 150—153
Τὸ παληκάρι (Ἰω. Κωνσταντινίδου)	» 153
Κρατησίκλεια ἡ μήτηρ τοῦ Κλεομένου (Ἀγλ. Πρεβε- ζιώτου)	» 154—158
Καλλιπρόη (Ἀχ. Καραβία)	» 159—169
Ἀνὴρ καὶ γυνή (Ἀγλ. Πρεβεζιώτου)	» 170—172
Ἐλεγείον εἰς Χρ. Ζωγράφον (Κορν. Ταβανιώτου)	» 173—179
Τὰ δάκρυα καὶ τὸ τέλος ἀτυχοῦς κόρης (Μουντζούφλου)	» 179—185
Μόνος (Μ. Σιγούρου)	» 185—186
Τραγοῦδι σὲ κρυφόν ἤχο	» 186—187
Κινούμεναι λυχναί	» 187—188
Εἰς Ἐκμαγεῖον τῆς Ἡβης (Κ. Ε. Ταβανιώτου)	» 189—190
Περασμένα (Μ. Πετρίδου)	» 191
Φιλανθρωπικὴ Ἀδελφότης «Μέριμνα»	» 191—194
Παράκλησις (Chef)	» 195
Γυναικοκρατία (Παλμύρας)	» 195—202
Ἡ Εὐτυχία (Α. Βαρδουνιώτου)	» 203

Μεταξὺ συζύγων.

— Ἔτσι εἰσθε σεῖς ὅλοι οἱ ἄνδρες. Τὰς πρώτας ἡμέρας τῶν γάμων σας εἰσθε πολὺ περιποιητικοὶ πρὸς τὰς γυναῖκας σας καὶ νωρὶς ἔρχεσθε ἔς τὸ σπῆτι. Κατόπιν δὲν σᾶς μέλει διόλου. Ἰδοὺ, μεσάνυχτα πλησιάζουν καὶ μόλις ἤλθες.

— Γυναικοῦλά μου, δὲν πταίω ἐγώ. Ἀναβαίνοντας ἀπ' τὸ Γαλατᾶ με δυὸ-τρεῖς φίλους ἐμδήκαμεν εἰς τὸ Ζυθοπωλεῖον τοῦ κ. Ἀχ. Σπόνεκ νὰ πιοῦμε ἀπὸ μιᾶ μπύρα. Ἀχ! Ἑλένη μου, τί νὰ ἰδῆς! κάτι πίδακες με ψάρια, νερὰ ἀναβλύζοντα, χόρτα κρεμάμενα, πουλάκια νὰ πηδοῦν καὶ δὲν ὑπάρχει ὠραιότερον πράγμα ἀπὸ τοῦ νὰ πίνη κανεὶς τὴν μπύρα ἐκεῖ μέσα.

— Ἐτελειοποιήθης βλέπω· μὰ δὲν μοῦ λές τίνας τὰ λές αὐτά;

— Γυναικοῦλά μου, δὲν σε γελῶ, καὶ ἂν δὲν πιστεύεις πήγαινε εἰς τὸ Ζυθοπωλεῖον Σπόνεκ ποῦ εἶνε ἔς τὸ Γαλατᾶ, ὁδὸς Βοεδόδα, καὶ ἐρώτησε τὸν κ. Σπόνεκ.

— Γιατρέ μου, τί ποιήσω ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;

— Δὲν ἔχεις παρὰ νὰ πίνης ἀπὸ μίαν ἕως δύο μπύρας καθ' ἑκάστην ἔς τὸ ρωμαντικὸν Ζυθοπωλεῖον τοῦ κ. Σπόνεκ ποῦ εἶνε ἔς τὸ Γαλατᾶ.

ΤΥΠΟΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

Α. Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

(Μνηματάκια, γωνία Γκλαβάνη 28)

Γραμματόσημα διὰ συλλογὰς. — **Εἶδη γραφικῆς** διὰ γραφεῖα καὶ σχολεῖα. — **Διάφορα εἶδη διὰ μηχανικοῦς**, ἀρχιτέκτονας καὶ ζωγράφους. — **Ἐκτυπώσεις εἰς ὅλας τὰς γλώσσας** καὶ εἰς διαφόρους χρωματισμούς, **Ἐπισκεπτηρίων**, **ἐπικεφαλίδων**, **ἀγγελτηρίων** γάμων, βαπτίσεων κλπ. Τὸ κατὰστημα τοῦτο, ἐκ τῶν τελειότερων τῆς πόλεως ἡμῶν

προσφέρει εἰς τὴν πολυπληθῆ αὐτοῦ πελατεῖαν ἐργασίαν ἀρίστην καὶ καλλιτεχνικωτάτην, ἐφ' ᾧ εἶναι ἄξιον πάσης συστάσεως.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Νικ. Ἀνδρειωμένου.—Τὸ φωτογραφεῖον τοῦ ὁμογενοῦς καλλιτέχνου κ. Ν. Ἀνδρειωμένου διακρίνει ἀπαράμιλλος καλαισθησία καὶ σπανία εἰδικιότης. Τὸ συνιστῶμεν ἐκθύμως εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας τῆς τε πρωτευούσης καὶ τῶν ἐπαρχιῶν, τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ φωτογραφηθῶσιν.

ΟΙΝΟΙ ΚΑΙ ΠΟΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ

ΑΝΤΩΝΙΟΥ Γ. ΑΚΥΛΑ

Πέραν. Μνηματάκια 32

Οἶνοι Σαντορίνης παντὸς εἴδους καὶ ποιότητος, οἶνο-πνεύματα ἐκ σταφυλῆς, κονιάκ τοῦ 1886, οὔζον, γλυκύποτα διάφορα, ζυθος ἐντόπιος, *Spaten* καὶ Ὀλύμπου. Διάφορα ἄλλα προϊόντα: Ἐλαια διάφορα, πάστα τομάτας τῆς Σαντορίνης, σάπωνες Κρήτης, πετρέλαιον Ἀγγλαμερικανικὸν καὶ τοῦ Βατούμ. Διὰ τὰς χονδρικὰς ἀγορὰς γίνονται ἰδιαίτερα, συμφωνίαι.

Κεντρικὴ ἀποθήκη ἐν Σαντορίνῃ.

Τηλεγραφικὴ διεύθυνσις: *Akyla, Péra.*

Τὸ μέγα καὶ ἐκλεκτὸν τοῦτο κατάστημα, ὀνομαστὸν πανταχοῦ διὰ τὰ ἔξοχα προϊόντα του, τιμᾷ μεγάλως τὴν ἐγχώριον βιομηχανίαν. Ὅλα τὰ ἄνωθεν προϊόντα, ἐξαίρετα τὴν ποιότητα, παρέχονται εἰς τιμὰς συγκαταβατικωτάτας καὶ μηδένα συναγωνισμὸν ἐπιδεχομένας.

ΟΙ ΠΕΦΗΜΙΣΜΕΝΟΙ ΤΗΣ ΑΡΤΑΚΗΣ

ΟΙΝΟΙ

ἀγνοὶ ἐκ σταφυλῆς μόνον παρὰ τοῖς ἀδελφοῖς **ἈΔ. Η. καὶ Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΑΙΣ** εὐρίσκονται ἡγγυημένοι. Ἀμοιβή 100 λιρῶν δοθήσεται εἰς ὅντινα ἀποδείξει ὅτι οἱ οἶνοι των δὲν κατασκευάζονται ἐκ σταφυλῆς.—Πώλησις χονδρικῶς: Ἐν Γαλατᾷ Κρασόσκαλα ἐν τῷ ἐπὶ τούτῳ πλοίῳ των. Χονδρικῶς δὲ καὶ λιανικῶς: ἐν Φαναρίῳ, Μεγάλῃ Ἀποθήκῃ ἢ **Ἀρτάκῃ**, ἐνθα εὐρίσκονται καὶ διάφορα ἄλλα ποτὰ κατασκευαζόμενα ἐκ σταφυλῆς, ἅπαντα γνήσια προϊόντα **Ἀρτάκης**.—Τιμὰὶ μὴ ἐπιδεχόμεναι συναγωνισμὸν.—Διὰ τὰς νήσους καὶ τὰ πράστεια τὰ ἀγοραζόμενα ἀποστέλλονται ἄνευ ἐξόδων ἐὰν ἡ ἀγορὰ ὑπερβαίῃ τὰ 100 γρόσια.

ΚΟΡΝΗΛΙΑΣ Ε. ΤΑΒΑΝΙΩΤΟΥ

Ἀνθὴ τοῦ ἀγροῦ, συλλογὴ ποιημάτων πρὸς χρῆσιν τῶν σχολῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Τὸ τεῦχος τοῦτο γραφὲν ὅσον οἶόν τε συμφώνως πρὸς τὰς διακελεύσεις τῆς παιδαγωγικῆς, διαιρεῖται εἰς τρία τμήματα, ὧν τὸ πρῶτον προώριται διὰ τὴν α' καὶ β' τάξιν τῶν δημοτικῶν σχολῶν, τὸ δεύτερον διὰ τὴν γ', δ' καὶ ε' καὶ τὸ τρίτον διὰ τὴν στ' ζ'. Ἐκαστον τῶν τριῶν τούτων τμημάτων, ἐκτὸς πολλῶν παντοίας ὕλης ποιημάτων, περιέχει καὶ ἀρκετὰ ποιήματα ἐπ' εὐκαιρίᾳ, ἥτοι δι' οἰκογενειακὰς ἐορτάς, ἐξετάσεις πρὸς ἐφόρους, κλπ. κλπ. Ἐν τέλει δὲ τὸ βιβλίον περιλαμβάνει στοιχειώδη διδασκαλίαν τῆς Μετρικῆς.

Ἐκδίδεται προσεχῶς

ΚΟΡΝΗΛΙΑΣ Ε. ΤΑΒΑΝΙΩΤΟΥ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΩΝ ΑΣΜΑΤΩΝ

(Παράρτημα τῶν Ἀνθῶν τοῦ ἀγροῦ)

Τὸ τεῦχος τιμᾶται ἐνταῦθα γρ. 1. Ἐν ταῖ ἐπαρχίαις γρ. 1.25

Πᾶσα αἴτησις ἀπευθυντέα πρὸς τὴν συγγραφέα.

ΕΥΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΠΑΡ' ὙΜΙΝ Τόμοι πλήρεις τοῦ περιο-
δικοῦ **ΒΟΣΠΟΡΙΣ** (χρυσόδετοι καὶ μὴ) ἀπ' ἀρχῆς μέχρι
τέλους τῆς ἐκδόσεώς του, καὶ ὁλόκληρος ἡ σειρά τοῦ **Ἡ-**
μερολογίου ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐκδόσεώς του
ἄχρι σήμερον (τεύχη χρυσόδετα καὶ ἀπλά).

Ἐνδοῦται καὶ διβρισιῶσαι
ὅσαι εἰς τὸ
Φωτοτυπιογραφεῖ
540
Τεμε' ἐναντι
τῆς μέξης
Τευτονίας
Φωτοτυπιογρα-
φίαι χρωματισταί
καὶ μαῦραι
Ἐργασία ρουτερινή
Τιμαὶ συματαβατιμαί.
Ὁ. Βαφειάδης

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Ἐνταῦθα. — Ἑλένη Σαντοριναίου 12, Ἀφροδίτη Σωφρονιάδου,
Αἰμιλία Βασάνοιτις, Π. Κέπετζης 20, Ἀρ. Βαβάκης ἱατρός 10,
Ἀχ. Ζησιάδης 10, Φωτάκης Λαζαρίδης 3, Διαμαντῆς Γεωργιάδης,
Μιχαήλ Χ. Χατζόπουλος, Κωνστ. Δαδρένης. Ἀλ. Τσάνης, Γ. Ἀνα-
στασιάδης, Φώτ. Φώτου, Ἀριστ. Ι. Εὐγενίδης, Ἀντ. Χ. Τσοραΐδης.

Ἐν Βαθυρροῦνι. Εὐγ. φρ. κ. Κ. Δοκίδου — Κλεοπάτρα Κ.
Δοκίδου, Ἑλένη Γ. Γκιώκα, Γιαννοῦλα Μ. Λιάτση, Κατίνα Ἀθ.
Λιάτση, Χαρίκλεια Στ. Συμεωνίδου, Κ. Πετρίδης ἱεροδ. Κ. Ν. Πα-
τσέλης, Χρ. Κ. Οἰκονομόπουλος, Α. Κοτάκης, Κ. Τεργιάζος, Α.
Θεοχαρείδης, Χρ. Ἀντωνίου, Χρ. Ροδόπουλος, Ματθ. Πρωάκης,
Χρ. Σ. Κελλάρης, Δημ. Ζαβαλάκης, Ἐπ. Ἱατρόπουλος.

Ἐν Βαλατᾷ Εὐγ. φρ. τοῦ Πανοδ. ἀρχιμ. κ. Νικοδήμου
Τσέκα ἐπιτρόπου τοῦ Ὁρους Σινᾶ. — Ἀρχιμ. Νικόδημος Τσέ-
κας, Ἰωακείμ Πατρογιάννης ἱεροδ. (Σιναΐτης), Ἀντώνιος Π. Χ. Πα-
παδόπουλος, Πασχ. Α. Πασχαλόπουλος, Δημ. Τσουκαλαδάκης.

Εὐγ. φρ. Δος Εὐφηνίας Βλάχου. — Μαρία Πηνιοῦ, Εὐρυδίκη
Σ. Βροντίση, Θεοδοσία Γρηγοριάδου Ἑλένη Βαρναλίδου, Κυριακὴ
Παπάζογλου, Εὐμορφία Α. Καλφοπούλου, Βασία Μ. Δημητριάδου,
Θ. Α. Γιαννουλίδης, Naoum Papathéodore, Ἰω. Μιχαηλίδης,
Τιμ. Ναοῦμ, Κ. Ι. Βλάχος.

Εὐγ. φρ. κ. Γρ. Κ. Ταβανιώτου. — Μαρία Δ. Χ' Ἀντωνίου,
Α. Μαντζαβίνος, Α. Ζονμπιάδης, Φ. Ν. Καβούλας, Μ. Μαρωνι-
τίδης, Στ. Κωστακόπουλος, Α. Θεοχαρείδης, Ἰω. Παπαδόπουλος,
Χρ. Καρίτσος, Κ. Σισμάνογλου, Γρ. Κ. Ταβανιώτης.

Ἐν Βαφειοχωρίῳ. Εὐγ. φρ. Δος Θαλείας Κανελλίτσα. —
Ἀρχιμ. Κωνστ. Κεχαγιᾶς, Μαρία Β. Καρυστινοῦ, Εὐφροσύνη Ἀνα-

τωνιάδου, 'Ελένη Στυλιανίδου, Μαρία Ζουραράκη, Μαρία Παπα-
λίχη, Ευτέρπη Παναγιωτίδου, Κατίνα Βαρούτη, Θάλεια Κανελ-
λίτσα, Γεώργιος Κ. Κάλφας, Πρόδρ. Κάλφας, Θεόδ. Σαβδόπουλος,
'Ιω. Καζάκος, Κωνστ. Μ. Μποςίνης, Α. Μιχαηλίδης.

'Εν Βεβεκίω. Εύγ. φρ. δος Φεβρωνίας Συμεωνίδου. —
Φεβρωνία Συμεωνίδου, Δημ. Τατσίδης, Δημ. Μπόλος, Γεώργ. Πανα-
γιωτίδης.

'Εν Βελιγραδίω. Εύγ. φρ. 'Ανωνύμου. — 'Αθανάσιος Κων-
σταντινίδης, Θεμιστ. Εύσταθίου, Δημ. 'Αντωνίου, Βλ. Δημητρίου,
'Ιωσ. Φ. 'Αγγελαρίδης, Δημ. Κ. Παπαθεοδώρου.

'Εν Βλάγκω. Εύγ. φρ. 'Ιεροζ. ιεροδιακόνου κ. Φιλαρέτου.
— Νικ. Π. Μελανίων. Μ. Δ. Κατσανόπουλος, Ι. Γουναρόπουλος.

'Εν Γαλατῇ. Εύγ. φρ. Σ. 'Αποστόλογλου. — Κ. Γ. Λογαρί-
δης, Σ. 'Αποστόλογλους, Β. Μιρμήρογλου, 'Αρχ. Γαβριήλ, Ι. 'Ενω-
μοτάρχης, Κ. Βαξεβάνογλους, Γ. Παλαμίδης, Λυμπουσάκης Ν. 'Ορ-
φανίδης, Ι. Θ. Πολυζέτης, Γ. Χασιώτης.

Εύγ. φρ. κ. Ματθαίου 'Εξαρχοπούλου — Γ. 'Αθανασόπου-
λος, 'Εμμ. Ν. Μίχαλος, Εύθ. Εύθυμιάδης, Δημ. Πολίτης, Γ. Γεωρ-
γιαδης, Π. Κόλλας, Γ. Σταφυλοπάτης, Σωκράτης, 'Εμμ. Παρα-
σκευαΐδης.

Εύγ. φρ. κ. 'Ιω. 'Αλευριδίου. — Ούρανία Ν. Πρρχματευτέλη,
Αίμιλία 'Αλευριδίου, Στ. Τσούκας. Εύθ. Στεργιόπουλος, Μεν. Σαβ-
δόπουλος, Π. 'Αδάμ, Θ. Ξανθόπουλος, Θ. Δ. Κυργώτης, Σπ. Γεωρ-
γιαδης, Π. Δ. Μπεκῆς, Σ. Πιπαδόπουλος, Κωνστ. Δ. 'Αρακῆς.

Εύγ. φρ. Νικ. 'Αγιάννογλου καὶ Κλ. Γεωργιάδου. —
Νικ. 'Αγιάννογλους, Γεώργιος Κοκκινόπουλος, Κλεόβ. Γεωργιάδης,
Θ. 'Ιακωβίδης, Σ. Γιαγμούρογλους, Σ. Α. Δουγουντζόγλου, Β.
'Ασημακόπουλος, Α. Στεφόπουλος, Νικ. 'Αλτιντζόγλους.

Εύγ. φρ. κ. κ. 'Αδελφῶν Χαρισιδιάδου. — Εύγέν. Π. Τρα-
φόπουλος, Φρ. Ι. Δελλατόλλας, Δημ. Ταχατόπουλος, Π. Κ. Φω-
τιάδης, Σ. Δελλατόλλας, Ν. Σεργουλόπουλος.

Εύγ. φρ. κ. Μάνου. — 'Αρετῇ Γεουρτσάκη, Κ. Γάτσος Jean

Shinas, Léonidas Pyroulides, Ε. Μπογάνης, Α. Δημαρχό-
πουλος.

Εύγ. φρ. κ. 'Αχιλλέως Σπόνεκ. — Δημ. Γ. Τσαούσης, 'Ιω.
Χαντζάρας, Στ. Λεονταρίδης, Σπ. Κ. Τσιούμας, Στ. Π. Ζέρβας,
'Απ. 'Αποιτολόπουλος, Ι. Παλαιοκώστας, 'Αχ. Τσαούσης, Ι. Κα-
φετζιδάκης, Ι. Ρωμῆς. Τρ. Τσάρτσαλος, Νικ. Χαντζῆς, 'Αχ.
Σπόνεκ 2.

Εύγ. φρ. κ. Β. Τδελίκη — Μ. 'Αμπελικοπούλος, Δ. Ι. Γραμ-
ματικόπουλος, Κ. Καρύδης, Κ. Χ. Παπανικολάου, Β. Κ. Τσιλίκης.

'Εν Γενῇ-Μαχαλέ. Εύγ. φρ. δος Ούρανίας Παπαδοπούλου
Ραλλοῦ Κοκκίνου, Μαργίτσα Παπακαλλινίκου, Σοφία Χαρισιάδου,
Ευγενία Πετροπούλου, Χαρίκλεια 'Αλευρᾶ, 'Αννα 'Αλευροπούλου,
Μαργίτσα 'Ιωάννου, 'Ελένη Χατζοπούλου, 'Αναστασία Ξενοφῶντος,
Μαρίκα Φουτζουτζῆ. Βασιλικὴ Κωνσταντινίδου, Εὐαnthία 'Αναστα-
σίου, 'Ελισάβετ Τσιτσῆ, 'Ισαβέλλα 'Αγγελοπούλου, Γεώργ. Βεζύρο-
γλους, ιεροδ. 'Ιω. Κατσοκόπουλος, Γ. Μανθόπουλος, Β. Τσιατόπουλος,
Κ. Τσολακίδης, Γ. Γεωργιάδης, Φιλίπ. Λεβαντῆς, Δημ. Παπα-
δόπουλος, Θ. Χ. 'Αποστόλου, 'Ι. Βαλασόπουλος Δ. Ασκαρίδης, Δα-
μιῆλ Σακκίδης, Κυρ. Δημητρίου, Γ. Μ. Γεράκης, Δ. Παζαρτζό-
γλου, Ν. Μηταφίδης, Ν. Κάλφογλους.

Εύγ. φρ. 'Ιεροζ. ιεροδ. κ. Τιμ. 'Ιορδανίδου. — Μαριόγκα Α.
Πετροπούλου, Ειρήνη Γ. Καραγιαννοπούλου, Καλλιρρόη Δ. Κυπα-
ρίσση, 'Ιουλία Ι. Σουφλίδου, Κυριακίτσα Α. Γκουβέλλη, 'Ερμιόνη
Σ. 'Αναγνωστοπούλου, Δ. Νικολαΐδης, Δ. Κ. Κατσοκόπουλος, Πρ.
Κόνδυλας, Κ. Δημάρατος Π. Η. Νούντζης, Β. 'Ιω. 'Ιλαρίδης,
Κυρ. 'Εμ. 'Αγγελίδης, Γ. Τσιγγιζίδης, Γ. Τσιγγόλης, Α. Τσου-
κᾶτος, Σ. Γεωργίτης, Δ. Μ. Γκανῆς, Δ. 'Ανδριεώτης, Χρ. Π.
Γεωργίου, Θ. Σουφλίδης φαρμ. Γ. Μαριανόπουλος, Κ. Η. Γκανῆς,
'Αγ. Σκενδερίδης.

'Εν Λεβιάδῃ. Εύγ. φρ. Δος Μαρίας Τεριακίδου. Μαρία Γ.
Τεριακίδου, Εὐθαλία Χ. Καλλενδῆ, Εὐδοκία Δανηλίδου, Εὐτυχία
Βαμβάκοῦ, Μαρίκα Μαυράκη, 'Αννα Νῶκ, 'Αλ. Πάγκαλος,
Δ. Δαρλαγιάννης.

Ἐν Διπλοκιονίῳ. Εὐγ. φρ. δος Ἰφιγενείας Δημητριάδου. Ἰφιγένεια Δημητριάδου, Ἰωάννα Ζαρφτσῆ, Αἰμιλία Ε. Βικέλα, Marie Guénéré, Ν. Δ. Βικέλας.

Εὐγ. φρ. Δος Κρατείας Βογιᾶ. Διλίκια Κ. Μακρίδου, Σωσάνη Σπυρίδωνος, Πηνελόπη Γ. Ἀράπογλου, Κράτεια Βογιᾶ.

Εὐγ. φρ. Φωτεινῆς Τριανταφυλλίδου. — Φωτεινὴ Τριανταφυλλίδου, Αἰκατεῖνη Γ. Τσιπίτση, Μαρία Λεμοντζόγλου, Οὐρανία Ν. Κρυωνᾶ, Κ. Δ. Κωτίκας, Ν. Ζ. Νούτης, Ἀναγνωστάκης.

Ἐν Κανδυλλίῳ. Εὐγ. φρ. δος Πελαγίας Σκουρίδου. — Αγγελικὴ Μπότζου, Οὐρανία Μελισσηνοῦ, Πελαγία Σκουρίδου, Ἀγγελῆς Μισιρλῆς, Κωνστ. Καρλίδης.

Ἐν Κοντοκαλίῳ. Εὐγ. φρ. δος Φιλομήλας Σταυρίδου. Καλυψὼ Γρηγοριάδου, Σοφία Σαρόγλου, Μελπομένη Ζουμπούλογλου, Αἰκατερίνη Γαβριηλίδου ἱατροῦ, Σμαράγδα Ἐμμανουηλίδου, Μαρία Παντελόγλου, Ἀμαλία Σαρκρὸς, Ἀθηνᾶ Τσακούσογλου, Εἰρήνη Γλακουμοπούλου Οὐρανία Γαβριηλίδου, Κλειὼ Παπαδοπούλου, Φωτεινὴ Δημητριάδου, Ὀλυμπία Γεωργιάδου, Ἑλένη Παυλίδου, Ὀλυμπία Μερκούρογλου, Στυλ. Κελαΐδου ἱατροῦ, Ἄννα Γαλάττη, Ἄννα Σαμαρᾶ, Ὀλγα Ἀστυνάρογλου. Ἰφιγένεια Γλαυκίδου, Γ. Ἀπέργης ἱατρὸς, Θεμιστ. Ἀλιμπέρτης, Κ. Καλφόπουλος, Χαρ. Πετρίδης, Λάζ. Βελόκας, Φώτ. Τσολακίδης. Κρ. Βεκλάρης, Μιλτ. Ζαχαρίδης, Δ. Πασχαλίδης, Ἰω. Κανάρης, Κ. Ράλλης, Ν. Σ. Σιμητσόπουλος, Β. Κοντίδης, Σπ. Ζερρᾶ, Θεοχ. Ζώτος, Π. Ποριότης, Ἰω. Ἀθανασιάδης.

Εὐγ. φρ. Δος Κορνυλίας Ἀπέργη. — Ὀλγα Κεβεντσόγλου, Εὐφροσύνη Δημητριάδου, Θεοδώρα Ἀργυριάδου, Ἀλκμήνη Λάγια, Μαρία Μίλτογλου, Εὐδοξία Τσοράτσογλου, Ἀνθοδέσμη Ἀματζόγλου, Σοφία Ἀποστολίδου, Εὐφροσύνη Βετσοπούλου, Ὑπατία Παπαδοπούλου, Ἀρτεμισία Ξανθοπούλου, Βασιλικὴ Μιντρινοῦ, Κορνηλία Σισμάνογλου, Αἴθρα Ἀνδρεάδου, Φιλομήλα Σαράντη, Ἀθηνᾶ Γριζαγορίδου, Κοραλία Βασιλείου, Δέσποινα Λαζάρογλου, Φωτεινὴ Σιδερίδου, Σμαράγδα Θωμαΐδου, Ἀθηνᾶ Μακρίδου, Ι. Α. Βαμβακῆς, Τηλ. Κοτσάκης, Βασ. Φρυδᾶς, Ἀπ. Βαφειάδης, Κορν. Βιγγό-

πουλος, Ἰω. Δούτσης, Γρ. Ν. Γρηγοριάδης, Θεόδ. Ἀπέργης, Γ. Κωνσταντινίδης, Κ. Κ. Ἀπέργης, Μιλτ. Polyzoidis Παντ. Καραγιαννίδης. Παν. Ἀγγελίδης, Κ. Κρίθας, Κ. Καραγιαννόπουλος, Γ. Ἀνταλίδης, Ἀλ. Ζαχαριάδης, Ν. Ε. Βένις, Β. Παναγιωτίδης.

Εὐγ. φρ. Δος Αἰκ. Γράφα. — Αἰκατερίνη Γράφα, Εὐφροσύνη Χ' Ἡσαΐου, Σουλτάνα Νικολαΐδου, Σοφία Σταύρου, Ἑλένη Ι. Κωζαδίνου, Φωρὼ Κ. Γιολασιγμάζη, Μαρία Α. Σχύφου, Zean Deménas Ν. Ε. Νικολαΐδης, Ἀντ. Γ. Βεργιάδης, Ἰω. Ν. Ζαφειρόπουλος, Δημ. Βλάχος, Στ. Παπαδόπουλος.

Εὐγ. φρ. Ἐλεονώρας Λαγουδάκη. — Ἐλεονώρα Λαγουδάκη, Μερóπη Κάμπη, Κορίννα Α. Χατζοπούλου, Χαρίκλεια Α. Μερκούρογλου, Ἑλένη Ι. Χατζοπούλου Ὀλυμπία Παπαδοπούλου, Νιόβη Ἀνδρεάδου, Μαρίκα Κουγιουμτζοπούλου, Χαρίκλεια Κελεσίδου, Κ. Βιγκόπουλος, Ε. Νικολάου, Μ. Κόκκινος.

Εὐγ. φρ. Παρ. Σιμορνιδίου. — Μαρία Χατζοπούλου, Οὐρανία Καρακάσογλου, Ἀμαλία Κωνσταντινίδου, Κυριακὸς Σαββίδης, Δημ. Σωτηριάδης, Σ. Καλογιαννίδης, Θ. Δημητριάδης.

Εὐγ. φρ. x Ἐμμ. Φιλιππίδου. — Οὐρανία Ζαχαροπούλου, Ἰφιγένεια Φιλιππίδου, Φωκίων Φιλιππίδης.

Ἐν Μ. Ρεύματι. Εὐγ. φρ. Δος Μερόπης Παναγοπούλου. Μερóπη Παναγοπούλου, Καλυψὼ Διαμαντίδου, Ἄννα Τοντόγλου, Ἀργυρὼ Γ. Φουντουκᾶ, Ἑλένη Ξενάκη, Μελπομένη Παπαδοπούλου, Ἰω. Θ. Τζιντζικλίογλου, Γ. Κάλφας, Ν. Κουδολίδης.

Ἐν Μακροχωρίῳ. Εὐγ. φρ. Κορίννης Γεωργιάδου. — Ἀνδρομάχη Ἰωαννίδου, Ἀγγελικὴ Αἴτς, Ἑλένη Παπαδάτου, Κορίννα Γεωργιάδου, Ἰω. Καμπαλούρης.

Ἐν Νεοχωρίῳ. Εὐγ. φρ. Δος Ἐριφίλης Ταβανίδου. — Ἐριφίλη Ταβανίδου, Μαργαρώ Πλακωτάρη, Εἰρήνη Λενδρινοῦ, Εἰρήνη Γιάλλη, Μηνᾶς Γαΐταντζῆς, Κωνστ. Κυριακίδης.

Ἐν Παδᾶ-Βαξέ. Εὐγ. φρ. Δος Ἀριάδνης Θανοπούλου. — Ἀριάδνη Θανοπούλου, Αἰκατερίνη Ἀσμακίδου, Ἑλπινίκη Μαυρογορδάτου, Παρασκευὴ Σωτηρακοπούλου, Ἀναστασία Πετρίδου,

Ἀμαλία Ε. Λεβαντίδου, Ἀμαλία Σταυροπούλου, Μαρίκα Φρακαπούλου, Ὀλγα Γ. Τσιμπουκλή, Σουλτάνα Λαζοπούλου

Ἐν Πέτρυν. Εὐγ. φρ. Δος Δεδοποίης Κ. Πολυζωΐδου — Εὐτέρπη Groulero, Ἑλένη Μ. Συμπυράκη, Ζωὴ Παπᾶ Αἰκατερίνη Ζηκοπούλου.

Εὐγ. φρ. Εἰρήνης Γεωργιάδου — Εἰρήνη Τ. Γεωργιάδου, Σοφία Διάγγελη, Suzanne Smith, Catherina Pastali, Βασιλικὴ Χ. Βέλλη, Γ. Βιδόπουλος.

Εὐγ. φρ. Δος Εὐρυδίκης Ζ. Ἀλεξανδρίδου — Εὐρυδίκη Ζ. Ἀλεξανδρίδου 2, Ἰουλία Ἐμ. Δουλιᾶ, Ἑλίζα Α. Διονυσιάδου

Εὐγ. φρ. Δος Ἰουλιέττης Σ. Χατζέα. — Ἰουλία Σ. Χατζέα 2, Μαρίκα Σ. Χατζέα, Χρυσάνθη Βουρναζάκη, Σοφία Γάγκου, Ἑλισάβετ Καραντινοῦ, Φίλλη Παπαδοπούλου, Θάλεια Καραγιαννίδου, Ζωὴ Παναγιωτίδου, Εἰρήνη Γεωργιάδου, Μαρία Ι. Ἀντωνιάδου.

Εὐγ. φρ. Στ. Π. Χατζέα. — Στ. Π. Χατζέας 10, Ἰω. Π. Χατζέας 5, Φ. Π. Χατζέας 5, Χρ. Νικολαΐδης, Θ. Ἰωαννίδης, Στ. Νεόκοιμος, Νικ. Ἀντωνιάδης, Νικ. Βαλσαμάκης Λύσ. Ζηρίνης, Ἀλ. Περθανᾶς.

Εὐγ. φρ. κ. Ἐμμ. Καραματζώνη. — Ἑλένη Β. Θεοδωρίδου, Εἰρήνη Αὐγ. Τρύπου, Ἰριγένεια Ν. Πανταζοπούλου, Αἰκατερίνη Γ. Ραπτοπούλου, Ἑλένη Π. Ζερβουδάκη, Αἰκατερίνη Ι. Καραματζώνη, Π. Γ. Μαρκέτος, Σ. Α. Ἀννινος, Ι. Πλ. Ἰωαννίδης, Α. Ι. Χαλικοπούλου, Σ. Βασιλαῖτος, Ἀλ. Σούρας, Κωνστ. Χρηστίδης, Ρ. Schild.

Εὐγ. φρ. κ. Τ. Μαιμελετζόγλου. — Ἀρχιμ. Γενν. Ἀμαξόπουλος, Φεβρουῖα Κυριακίδου, Τιμ. Μαιμελετζόγλου, Β. Κοσμοπούλου. ω. Σερεμετάκης, Κ. Θωΐδης, Ἀνδρ. Μανδᾶς.

Εὐγ. φρ. κ. Κλ. Στουδίτου. — Βιργινία Στουδίτου, Εἰρήνη Μ. Χρηστίδου, Ἀνθῆ Ἰ. Στουδίτου, Κλ. Στουδίτης, Ἰορδ. Σ. Ρουμῆς, Ι. Ζαφειριάδου, Ι. Κ. Τριανταφυλίδης.

Εὐγ. φρ. κ. Δ. Παπαδοπούλου. — Ἰω. Π. Ἰατροῦ, Ἰω. Δ. Παπαδόπουλος.

Ἐν Πύργῳ Δέρκων. Εὐγ. φρ. κ. Ἐμμ. Κεφαλλιάδου. —

Ἐμμ. Κεφαλλιάδου, Χρ. Λυκίδης, Ζαρ. Ἀθανασιάδης, Γ. Κανδυλάπτης, Κ. Ἐμμανουηλίδης, Σπ. Μπαχαμίδης, Φ. Παναγιωτίδης, Σ. Χ' Γρηγορίου, Θ. Κυριακοῦ, Μ. Τσιρενίδης, Δ. Ψάλτογλου, Ἀθ. Χ' Γκογαννῆς, Μ. Γ. Μηρηρίδης, Ἀθ. Ριζινωτίδης, Κυρ. Ἀγγελῆ, Δ. Μουκαέτογλου, Ἀν. Νταξελίδης, Ἰω. Λεονταρίδης, Ν. Ἀρχαμπολίδης, Ἀλκ. Ἐξάρχου, Ηλ. Πολίτσης, Π. Χαραλάμπους, Ἀθ. Μαρίνου.

Ἐν Σαλματουμβρουκίῳ. Εὐγ. φρ. Δος Ζωῆς Μελανδινού Κλεονίκη Πιτσιλαδῆ, Ἀδελφαὶ Μελανδινού.

Εὐγ. φρ. κ. Παναγ. Κόντη. — Μαρίκα Ἀθανασίου, Ἄννα Λεκοῦ, Δήμητρα Ρόζη, Ἀγγελικὴ Κόλα, Εὐρ. Βακάλης, Ἀθ. Παναγιώτου, Κ. Α. Κωμῆ, Σμ. Καλημέρη, Παν. Σ. Κόντης.

Ἐν Τόπ-Καποῦ. Εὐγ. φρ. Αἰδ. Οἰκονόμου κ. Ἐμμ. Κυπριτοπούλου. — Εὐαγγελία Π' Ἐμμ. Κυπριτοπούλου, Δόμνα Χαρίτωνος, Φωτεινὴ Μουκίου, Ἀγγελικὴ Δημητριάδου, Κωνστ. Σαράφογλους, Χαρ. Σαββίδης.

Ἐν Ῥηψομαθείῳ. Εὐγ. φρ. Δος Ἑλένης Α. Δεκόλη — Ἑλένη Α. Δεκόλη, Σοφία Β. Ὀρφανίδου, Σωκρ. Ι. Παπαδόπουλος, Θρ. Ἰωαννίδης, Κ. Κυριακίδης, Κ. Π. Καλφόπουλος, Π. Καλφόπουλος, Ἰορδ. Γ. Μπαϊραμίδης.

Εὐγ. φρ. κ. Περικλ. Μιθανλίδου. — Ἀνδρομάχη Π. Μισαηλίδου, Α. Λεονταρίδης, Κ. Μαυρομαμάτης, Γ. Βασιλειάδης, Κ. Ρωσσόπουλος, Ν. Ἀναστασιάδης, Κυρ. Μισαηλίδης.

Εὐγ. φρ. Κωνστ. Ἀγαπητίδου — Σοφία Χατζοπούλου, Εὐσεβία Χατζοπούλου, Κωνστ. Ἀγαπητίδης.

Ἐν Φαναρίῳ. — Ἡ Α. Σ. ὁ ἅγιος Καισαρείας κ. Γερβάσιος.

Εὐγ. φρ. τοῦ Πανοδιολογ. Ἀρχιμ. κ. Νεοφύτου. — Α. Νεόφυτος, Εὐάγγελος Ἐφημέριος 3, Γεώρ. Θεοδώρου.

Εὐγ. φρ. Δος Χαρ. Νικολαΐδου. — Φανή Ο. Νικολαΐδου, Χαρίκλεια Α. Νικοαΐδου, Ἑλένη Σ. Ζαφειρίδου, Ἑλένη Ἀναγνωστοπούλου, Χαρίκλεια Κούρδογλου, Καλλιόπη Δεκαβάλλα, Ἀριάδνη Κηπουρίδου, Ἑλένη Α. Ἰωαννίδου, Χαρίκλεια Σωτηριάδου,

Μαρίκα Παπαχρήστου, Σμαρὼ Ἐλευθεριάδου, Γ. Χωναῖος, Χρ. Παπαδόπουλος, Κ. Τσιμπουκτσόγλου

Εὐγ. φρ. Δος Εὐδοξίας Τζαφέρη.—'Αθηνᾶ Τσούκα, Εὐδοξία Τζαφέρη, Ζαππὶς, Σπ. Μαντζουρίδης, Στέφ. Στεφανίδης, 'Αμετάβλητος Καρδία.

Εὐγ. φρ. Δος Αἰκ. Α. Παπάζογλου.—Κλεονίκη Στωτοπούλου, Μαρίκα Ι. Οκονομίδου, Αἰκατερίνη Παπάζογλου, 'Ιωσήφ 'Ιωσηφίδης.

Εὐγ. φρ. Δος Εὐβουλίας Παπᾶ.—'Ελένη Κιουλαχτσόγλου, Χαρ. Παπᾶ.

Εὐγ. φρ. κ. 'Ανδρ. Ζαφειροπούλου.—Γ. Α. Μακελλαρίδης, Κ. 'Αλκιβιάδης, Φ. Κυρδζόγλους, Λιν. Κωνσταντίνου, Σωκράτης Σγουρίδης, 'Ανδρ. Ζαφειρόπουλος.

Εὐγ. φρ. Νικ. Κωνσταντινίδου.—Α. 'Ιακωβίδης, 'Εμμ. Παπαδόπουλος, Ν. Αὐγερινός, Ν. Καρίμπογλους, Γ. Θ. 'Αντωνιάδης, Μιλτ. Δ. Ψαθέρης, 'Αρ. Κ. Μαντζουρανῆς, Γ. Ναυπλιώτης, 'Απ. Γ. Μιχαηλίδης, Ξ. 'Ορθοδοξιάδης, Μάξιμος Μιχαηλίδης ἱεροδ. Νικ. Α. Κωνσταντινίδης, Γ. Δ. Θεοδωρίδης, Κ. Δ. Μπαμπᾶς, Σ. Σινόδης.

Εὐγ. φρ. κ. Βασιλ. Ναούμ.—Βασιλ. Ναούμ, Ξεν. Ι. Στεφανίδης, Στ. Γ. Κονιόρδος, Σπ. Κιτούτζης, 'Αγ. 'Ιγγλίζογλους, 'Αρ. Δημητρίου, Θεοδ. Π. Πέτρου.

'Εν Φαναρίῳ. Εὐγ. φρ. κ. Γ. Παναγοπούλου.—'Η Α. Σ. ὁ ᾄγ. Σωζουαγαθουπόλεως Δωρόθεος 2, Μαρία Γ. Παναγοπούλου, Δ. Στ. Παρασκευᾶς, Κ. Θέμελης, φαρμ. 'Ομ. Α. Πρωταῖος, Στ. Πρ. Σαράντης ἱατρός.

'Εν Φερίκιοι. Εὐγ. φρ. Κας 'Αγνής Γ. Γκαροπούλου.—'Αγνή Γ. Γκαροπούλου, Εὐτέρπη Μιχαήλ, Μαρίκα Ε. Μιχαηλίδου, Βασιλική 'Αναγνώστου, 'Ερατὼ 'Ιοβιανοῦ Λαυρακῆ, 'Αλεξάνδρα Ι. Δημητριάδου, Κωνστ. Κυπριανίδης ἱεροδ. 'Αντ. Καρδαμίκη, Παντ. Σαράντη, Θ. Τσόνης, Ι Πλαχωτάρας, Σάββας Ι. Χώτζης, Κωνστ. Ι. Χώτζης, 'Αθ. Ζύγουρας.

Εὐγ. φρ. Δος 'Αναστασίας Τριανταφυλλίδου.—Εὐγενία

Γ. 'Ανεστοπούλου, Σοφία Σαββίδου, Εὐγενία Δ. 'Αναματέρου, 'Ελλη Δ. 'Ανεστοπούλου, Οὐρανία Ζαφείρωφ, 'Ανδρονίκη Κεδικόγλου, Μαρία Πρίγκου, Δόμνα Σταντουγγλίδου, Θεοδώρα Διαμαντίδου, Δέσποινα Μαντζοπούλου Αἰμυλία Κ. Τσιπίτση, 'Αναστασία Τριανταφυλλίδου, Νικ. Μερώνης, Γ. Ρουμάνης, Σοφ. Α. 'Αρσενάκης, Δημ. Σιναδινός, 'Αναστ. Περσίδης, Χρ. Δ. Καραγιάννης, Γ. Κ. Καλογρηάδης.

Εὐγ. φρ. κ. Φραγκ. 'Ανθοπούλου.—'Ελένη Α. Χριστοδουλίδου, 'Αναστασία Γ. Μασλημίδου, Εὐρυδίκη Α. Προκοπίδου.

'Εν Χαλκηδόνι. Εὐγ. φρ. Δος Φεβρωνίας Σεβαστίκογλου.—Φεβρωνία Χ. Σεβαστίκογλου, Στέφ. Παπαδόπουλος.

'Εν Χάλκη. Εὐγ. φρ. κ. 'Ιω. Πανόελνινιάδου.—'Ιω. Πανσεληνιαδης, Φίλιπ. Συμεωνίδης, Εὐάγγ. Μάης, Πασχάλης 'Αποστολίδης.

Εὐγ. φρ. τοῦ κ. Δημ. Η. Μαλαχίου ἱεροσπουδαστοῦ.—'Αγγελική Η. Μαλαχίου, (ἐν 'Ικαρίᾳ).

Τελειόφοιτοι—'Ιωακ. Ζαγορινός ἱεροδ., Ν. Θ. Σαμουλίδης, Βασίλ. Παπαθεοφάνους, Σωκρ. Π. Γανιάρης.

Τάξις ΣΓ' Δημ. Καρτσακλῆς, 'Αρ. Μ. Σπύρος, Κυρ. Μαργαρίτης, Νεδέλκος Πιπέρποβιτς.

Τάξις Ε' 'Ανθιμος ἱεροδ., Θεολ. Παναγιωτίδης, Κυρ. Δογάνης Μεν. Π. Γεωργούλης.

Τάξις Δ' Κωνστ. 'Αναγνωστόπουλος. Βασίλ. Χρ. Τσακίρογλους ἱεροδ. 'Αναστ. Δ. Καβυκόπουλος, Εὐστ.

Τάξις Γ' Χονδρόπουλος, Θωμᾶς Σαβδόπουλος, 'Εμμ. Πεσράκης.

Τάξις Β' Νικόλαος Δημητριάδης, Παντ. Χ. Βαλιούλης, Κοραῆς Παπαντωνάκης, 'Ανώνυμος, Στεφ. 'Ιδερήτης ἱεροδ.

Τάξις Α' 'Αγγελος Βουδούρης, Νικ. Καραβέλης, Πέτρος Μ. Σταμέλος.

'Εν Χάσκιοι. Εὐγ. φρ. Κας Θαλείας 'Ιωαννίδου.—'Αρχιμ. Κωνσταντῖος, 'Αρχιμ. Μ. Σκλαβίδης, 'Ιεροδ. Πολυχρονιάδης, Αἰκατερίνη Μάνδικα, 'Αννα Αἴτση, Χρυσάνθη Δήμογλου, Σοφία Πασχοπούλου, Καλλιόπη Παλαιογενίδου, 'Αργυρῶ Χ' Δ. Φωτιάδου,

*Αννα Δημητριάδου, Θάλεια Ν. Ίωαννίδου, Χρ. Δημόπουλος, Γ. Κεφάλας, 'Αθ. Παπαδόπουλος. Γ. Πάπας, Δ. Οικονομίδης, Παντ. Πολίτης, Λέων. Χαματζής. Νικ. Βλάχος, Μεν. Κυριακόπουλος, 'Αχ. Ζησιάδης 10.

Εὐγ. φρ. κ. **Στ. Φωτιάδου**.—Κωνστ. Παπαδόπουλος ἱερεὺς, Στ. Φωτιάδης, 'Αλκ. Τζιθραίλης.

'Εν **'Αγίῳ Ὁρει** Εὐγ. φρ. τοῦ Πανοσιολογ. Προηγούμενου κ. **Ίωδὴ Βατοπαιδινού**.—Προηγούμε. Ίωσήφ Βατοπαιδινός 2, Νικήτας Μοναχός, Φίλιππος Βατοπαιδινός, 'Αντόλιος Βατοπαιδινός, Πορφύριος Βατοπαιδινός, 'Ιερὰ Μονὴ τοῦ Βατοπαιδίου 5.

'Εν **'Αγκύρα**. Εὐγ. φρ. Δος **Εὐθαλίας Γιαννάδογλου**.—Χαρίκλεια Ζ. Λαμπρίδου, Γλυκερία Κλεάρχου, Σεμέλη 'Αλτιντόπ.

'Εν **'Αδα-Παζάρ**. Εὐγ. φρ. κ. **Εὐπραξίας Π. Κραμβῆ**.—Εὐπραξία Π. Κραμβῆ, Δωροθέα Μαυρίδου, 'Αδελφαὶ Καλογνώμου, Μαρία Σ. Σκρόνια, Κ. Πρίγκας ἱατ. Μ. Τογκουσίδης, Διογ. Σωτηριάδης, Ν. Κιουλπακόγλου, 'Ιω. Δ. Κιζόπουλος, Χρ. Βαφείδης Βλάδ. 'Επιτροπίδης.

'Εν **'Αδριανουπόλει** Εὐγ. φρ. **Νυμφοδώρας Μαλατάκη**.—'Αγαθονίκη Βλάστη, Κορνηλία Τσιθιδῆ, Μαρία Βασιλείου, 'Ελένη 'Αρσενιάδου, 'Ολγα 'Αθανασιάδου, 'Αργυρὼ Καμπανάκη, Χαρίκλεια Καραγιάννη, Χρυσῇ Κωνσταντινίδου, 'Ελένη Παρασχίδου, Βασίλ. Καραπαναγιώτου, Νυμφοδώρα Μαλατάκη, Παντ. Σ. Χ' 'Ιωάννου.

'Εν **Αἰκατερίνῃ**. Εὐγ. φρ. κ. **Κλεου Α Χαριδιάδου**.—Κωνστ. 'Αθ. Οἰκονόμου, 'Ιω. Δ. Δημόπουλος, 'Αθ. Θ. Κάλφας, Β. Ι. Χρήστου, Ν. Ι. Κούλας, Γ. Δ. Νικοδέλης, 'Αρ. Γ. Οἰκονόμου, Γ. Εὐστ. Πιτσιάδας, 'Ιωσήφ 'Ισ. Καμπελῆς, Γ. Χ. Συρναῖτος, Γ. Δ. Τσιακίρης, Γ. Ι. Χαρισιάδης, Κ. Α. Χαρισιάδης.

'Εν **'Αλιστράτῃ** Εὐγ. φρ. **Νίνας Χ'** 'Αντωνίου. — Νίνα Χ' 'Αντωνίου, Εὐδοκία Λουσιάδου, Μαγδαληνὴ Β. 'Εμμανουηλίδου, Τασίτσα Τ. Κουκλιάνου, Τήκα Δ. Μισιρλή, Βικτωρία Θ. Βογιατζῆ, Βασιλικὴ 'Ιω. Μοτραπάζη, Μαρία Γ. Ζιώγα, Αἰκατερίνη Χρ. Θεο-

δωρίδου, Κατίνα Ι. Νώτα, Μαριούλα Δ. Πιτσικά, Μαρία Σ. Τέγου, Βικτωρία Γ. Παπαπέτρου, 'Ιω. Σταύρου, 'Ηρακλ. Ζαχαριάδης.

'Εν **'Αμυδῷ**. Εὐγ. φρ. κ. **Κοραλίας Συμεωνίδου**.—Δέσποινα Σπ. Δζεγγέλογλου, Οὐρανία Σ. Παπαδοπούλου, Κοραλία Χ. Συμεωνίδου, Φαιναρέτη Σ. Συμεωνίδου, Μαριάνθη Χ. Χριστοφορίδου, Εὐρυδίκη Δ. Παπαδοπούλου, 'Ελένη Β. Σούννογλου, Λιγυρά Δ. Κεφαλίδου, Κλειτὼ Ι. Καρυοφύλλη, 'Αλεξάνδρα 'Ηλ. Κωνσταντινίδου, Χαρίκλεια Ν. Μακρῇ, Μαρίκα Ν. Μακρῇ, 'Ελένη Δ. Καμπερίδου, Κλ. Χ. Παντελῆς, Ν. Ι. Παπαγεωργιάδης, Χρ. Παπαθεοδώρου, Θεολ. Μιχαηλίδης, 'Ιω. Σουδατζόγλου.

'Εν **'Αρτάκη**. Εὐγ. φρ. κ. **Κ. Κελαϊδότης**.—Ν. Κ. Κελαϊδότης, Θ.Κ. Θεολόγου, Μιλτ. Σ. Στεφανίδης, Φωκ. Α. Κιουρτσῆς, 'Ορ Κ. Λογοθετίδης,

'Εν **'Αρδικῇ**. Εὐγ. φρ. Δος **Σοφίας Ν. Σταυροῖδου**.—Σοφία Ν. Σταυρίδου, 'Ελένη Κωνσταντινίδου, Φωτεινὴ Κουκουτσή, 'Ολγα 'Αντ. Κοψᾶ, 'Αθηνᾶ Σπ Γούναρη, Γ. Κακιάδης, Ν. Παντελίδης, Εὐάγ. 'Αναγνωστόπουλος, Νικ. Ταμβάκης, Γ. Κριαρῆς.

'Εν **'Αχμέτ Βέη** Εὐγ. φρ. τοῦ κ. **Α. Κ. Βαλιούλη**.—'Αντ. Κ. Βαλιούλης, Π' 'Αθανάσιος, Π' Κωνσταντῖνος, Γ. Παπουγεώργης, Γ. Βεργουλάκη Λυρατζόγλους, 'Αθ. Γ. Κανδηλάπτης, Β. Α. Δερματόπουλος, Κωνστ. 'Αλεξάνδρου, Σωτ. Π' Παναγιώτου, Γ. Κ. Στυλιανίδης, Ν. 'Αργυρίου, Μ. Νικολάου.

'Εν **Βίγα** Εὐγ. φρ. Δος **Αὐθεντούλας Κωνσταντινίδου**.—Αὐθεντούλα Κωνσταντινίδου, Σουλτάνα Δ. Ζουρίλογλου, 'Ελένη Π' Γραμματίου, Μαρία Π' 'Ιωάννου, Εὐτυχία Θ. Φλαμουρτζόγλου, Εὐαγγελία Θ. Χ' 'Αντωνιάδου, Ζωὴ Νικολάου, Χαρ. Δ. Τεφτσόγλους, Βασίλ. Ι. Λογοθέτης.

'Εν **Βοδτίνῃ**.—Α. Βασιλειάδης 2.

'Εν **Βραϊλα**. Εὐγ. φρ. Πανοσιολογ. ἀρχιμ. κ. **Παγκρατίου Βατοπαιδινού**.—Αρχιμ. Παγκρ. Βατοπαιδινός, Γεράσιμος Χαροκόπος ἱερεὺς, 'Ιω. Κυριακὸς Διάκονος, Γ. Δ. Κοντούρης ἱατ. 'Ιω. Δημόπουλος, Κωνστ. Π' Νικολάου, 'Αριστ. Γαλιατσάτος, Μιχαήλ

Ἐμπειρίκος, Γεράς. Λουκάτος, Ἀργ. Σιμώτας, Ἀντ. Δ. Παπακωνσταντινίδης, Νικ. Ἰωαννίδης. Δ. Ταρόπουλος, Η. Λουλούδης, Κλειώ Α. Γαλιατσάτου, Νικ. Χρυσοβέργης, Γεώργ. Χαριτόπουλος, Γερ. Νέοφυτος, Γερ. Γιαννάτος.

Ἐν Γαλατίστῃ. Εὐγ. φρ. τῆς Α **Θεοφιλίας τοῦ ἁγίου Ἀρδαμερίου κ. Δωροθέου.** — † δ, Ἀρδαμερίου Δωρόθεος, Ζ. Ζαφειροπούλου, Βικτωρία Ἀθ. Μπέλλη, Πηγίνα Γ. Χατζόγλου, Μπέτσου Ἀργ. Βαγιατζή, Πουλχερία Θ. Καλογερᾶ, Αἰκατερίνα Ι. Παπούλιου, Ἀννα Ι. Πλάτσκου, Ἀννα Αθ. Παπούλιου, Βικτωρία Ἀθ. Μπέλλη, Γ. Παπατιμοθέου.

Ἐν Δελλιώναις. Εὐγ. φρ. κ. Ἀγγ. Δ. Μετρηνοῦ — Ἀριάδνη Στρινοπούλου, Ἀναστασία Π. Κυριακίδου, Μαν. Γ. Παπαδόπουλος, Π. Θ. Βαφειάδης, Α. Ε. Μουσπουλιάδης, Σ. Ε. Βαλασιάδης, Γ. Α. Κατσάρης, Πολ. Α. Κρουλιάδης, Χρ. Δ. Κουρτίδης, Γ. Ε. Κρουλάκης, Ἰω. Γιαννάκης, Γ. Σαραντιάδης, Φ. Δ. Μετρηνός.

Ἐν Ἐζινέ. Εὐγ. φρ. Δος Ἑλένης Ἡλίου. — Εὐρυδίκη Δ. Καλφινπούλου, Μαργαρώ Θεολόγου, Γαρουφαλιά Γεωργίου, Ἑλπίς Ἐλευθεριάδου, Ἀγγελοῦ Χρυσοφίδου, Ἑλένη Ἡλίου, Ἀδελφοὶ Σπαθάρη, Νικ. Β. Μαργιόλης, Στ. Α. Κάλφας, Αθ. Ε. Καπτῆς, Εἰστ. Μοναχοπούλου, Ἰω. Ἀγγελούδης, Θ. Ἀθανασίου.

Ἐν Ἐλδαδάν. — Παρασκευὴ Πέτρου.

Ἐν Ἐπιδάτῃ. Εὐγ. φρ. Δος Ζωῆς Ματθιῶνῃ. — Κορηλία Δ. Τζεμπιτζή, Ζωή Δ. Ματθιῶνῃ, Ἀμφιθέα Δ. Ζαφειροπούλου, Μαριάνθη Α. Ἰωαννίδου, Ἀναστασία Μαργαρίτου.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ. Εὐγ. φρ. Κας Ἑλπίδος Κωνσταντινίδου πασᾶ. — Χαίτη Ἀβδοτ, Ἑλπίς Κωνσταντινίδου, Ἐρατὼ Μενεξέ, Λίστα Μιχαηλίδου, Εὐφη Χ' Λαζάρου, Μαρία Α. Σωσίδου, Νίνα Ν. Μιχαήλ.

Ἐν Ἱεραπέτρῳ. — Στ. Φραγκιάδης, Ἀνδρ. Γιαννικάκης, Χαρ. Γ. Ταγκολάκης, Ἀνδρ. Σφακιανάκης, Μ. Ν. Ἀστροπελάκης, Β. Σ. Παπαδάκης, Ἀγγ. Ι. Γιαννάκης, Στ. Ε. Στεφανάκης, Μ. Ε. Πουλῆς, Ἰω. Α. Δερμιτζάκης, Γ. Ι. Μαλλινιάκης, Νικ. Μ. Τζιγλῆς, Εὐάγγ. Σαρειδάκης.

Ἐν Καλλιφράτῃ. Εὐγ. φρ. Ν. Μερτζανίδου — Π' Δημήτριος, Π' Ἰωάννης, Π' Πέτρος, Β. Γ. Ρήγας, Γ. Σ. Ἀλετράς, Ν. Μερτζανίδης, Ἰω. Ἀντωνιάδης, Σ. Κυριακίδης, Ἀργ. Γαϊταντζής, Ν. Ἰατρίδης.

Ἐν Μαριαῖς. Εὐγ. φρ. κ. Φραγκ. Ἀνθοπούλου. — Φιλοπρόδος, Ἀδελφότης Μαριῶν «Παλλιγενεσία» 2, Τασίτσα Κ. Ἀγγελίδου, Φρ. Κ. Ἀνθόπουλος, Ν. Ἰωάννου, Α. Ξανθοῦ, Διὰμ. Γεωργίου, Κωνστ. Μιχαήλ, Ἀλ. Γ. Μαρίνου, Γ. Θωμάς, Ἰω. Γεωργίου, Γ. Νικολάου, Ἀθ. Σ. Σερραῖος, Νικ. Γ. Θεοδώρου, Δημ. Παναγιώτου.

Εὐγ. φρ. κ. Ἀναγν. Φυλαχτάκη. — Ἀναγν. Φυλαχτάκης, Ἀργ. Γ. Ράϊγια, Γ. Α. Ράϊγια, Φώτ. Α. Ράϊγια, Α. Μ. Βασδραδέλλης, Σύνδεσμος Μαριῶν «Ἀρχάγγελος», Ἀν. Γεωργιάδης, Βαρβολομαῖος Καρακαλλινός, Ἰω. Κλιγκόπουλος, Γ. Α. Κορδέλης, Ν. Κ. Δρακόντης, Θ. Π. Δρακοντιάδης, Θ. Γεωργίου, Χρ. Τσίμτσος Ε. Χ' Ξανθός, Δ. Κ. Παπαδημητρίου.

Ἐν Ποταμῇ. Εὐγ. φρ. κ. Ι. Χ. Γεωργιάδου. — Ι. Χ. Γεωργιάδης, Φ. Κ. Καρχιανίδης, Χ. Εὐττρατίου, Ι. Ε. Χριστοδούλου, Φ. Δ. Π' Φιλίππου, Γρ. Α. Τσουλκανίδης, Σωτ. Κ. Ρουσόπουλος, Μ. Ἀθανασέλης.

Ἐν Χαμνδιέ. Εὐγ. φρ. κ. Κυπαρίσδου Γεωργιάδου — Ἀριάδνη Ν. Σουγιάννη, Κυπ. Γεωργιάδης, Αὐγ. Κρητικῆς, Π. Π. Βασιλειάδης, Μ. Κυριάκου, Γιανν. Δ. Παπαβασιλείου, Ἰω. Γιοβάννοβιτς, Θεμ. Ἰορδανίδης, Ἀν. Γεωργιάδης.

Ἐν Καραβοστάμῳ. Εὐγ. φρ. κ. Γ. Φουντούλη. — Πέτρος Παύλου ἱερ., Ἰσίδ. Τσιμπίδης ἱερ. Ναπ. Ζ. Σπέης, Ἡλ. Ἰω. Τζοντάς Κωνστ. Κ. Τσιμπίδης, Χρ. Κωνσταντάρης Γ. Φουντούλης.

Ἐν Πέτρῳ Μεσιᾷ. Εὐγ. φρ. κ. Τρ. Μολιᾶ — Γερ. Μολιᾶς, Ἀντ. Πήττακας, Χρ. Μουλᾶς, Κωνστ. Π. Ι. Κούτσας, Εὐστρ. Μολιᾶς, Γ. Π. Κ. Στανός, Χ. Πλάκης, Ν. Χρ. Μαλαχίας, Γ. Στ. Λαμβαρδῆς, Τρ. Μολιᾶς, Ἰω. Α. Στανός.

Ἐν Ράχρῃ. Εὐγ. φρ. κ. Γ. Ἀναγνώστου Στενοῦ. — Μ. Γ.

Αὐθεντόπολος, Ἄνδρ. Σ. Καροῦτζος, Νικ. Π. Γ. Καρῆς, Γ. Ι. Παῦδος, Γ. Κοντορροῦχος.

Ἐν Ἰκονίῳ Εὐγ. φρ. κ. Σοφ. Σεφεριάδου.—Νικ. Α. Τουρμαῖνη φαρμ. Σοφ. Ν. Σεφεριάδης, Χρ. Βοχδζαδζίδης, Η. Κολόμβος, Ν. Λεοντιάδης, Β. Σ. Διαμαντίδης, Ι. Σ. Διαμαντίδης, Κ. Α. Κόννος, Εὐάγγ. Δεῖρμεντζόγλους.

Ἐν Καβάλλα. Εὐγ. φρ. κ. Ἀναστ. Ν. Ζαφειριάδου.—Φιλομήλα Μ. Ἀλεξανδρίδου, Γ. Α. Ἀντωνιάδης, Ἀθ. Βανίκος, Ἰω. Ἀποστόλου, Β. Δ. Βασιλειάδης, Γ. Θ. Ἀθανασιάδης, Π. Μανιάτης, Κ. Βαφόπουλος, Στ. Κηλαϊδότης, Jacques Cuppas, Β. Χ. Ζαφειρίδης, Ρ. Ballardur, Ν. Σ. Ἀντωνάρας, Α. Ζαφειρόπουλος, Μ. Καραδζόγλους, Κ. Α. Ἰωαννίδης, Δ. Ν. Κώττης, Ι. Β. Δεῖρμεντζόγλους, Κωνστ. Φραντζής.

Ἐν Καρδίτῃ. Εὐγ. φρ. κ. Δημ. Καραβίδα.—Δημ. Δεδούσης, Δημ. Καραβίδα, Κωνστ. Τερτίπης, Ἡλ. Σάκκης, Ἀθ. Γιαννόπουλος, Δημ. Λάμπας, Εὐ. Μαγουλάς, Ἄνδρ. Ζούκης, Νέστωρ Ψαχονοκάρδης, Φ. Ζωγλοπίτης, Δ. Ἀναστασόπουλος, Δ. Ἐξαρχος, Δ. Σιγάλας, Δ. Γ. Οἰκονόμου, Στ. Κοτούλης, Γ. Τσαρχαλῆς, Κ. Παππᾶς, Χ. Τσαγκάρης, Μιλτ. Καπιώτης, Γ. Οἰκονόμου, Νικ. Μωραΐτης, Σπ. Ἰωάννου, Ι. Παπακωνσταντῖνος, Σίμων Χιωτέλης, Ἀπ. Τσικρικής.

Ἐν Κασταμονῇ. Εὐγ. φρ. κ. Παναγῆ Ξενάτου.—Barthelemy Zipcy, Panaghi A. Xenato, Zean Mavrides, Ἰω. Χ. Τοταμάνογλους.

Κεραιῶντι Ἄρ. Νεόφυτος

Ἐν Κερασοδόῳ Εὐγ. φρ. κ. Φ. Δρούμπολα.—Π. Χριστόδουλος, Στ. Γ. Βέβης, Ἀντ. Στράτος, Λέων Ι. Γεωργίου, Φιλ. Γ. Βασιλείου, Ἀθ. Βενέτης, Ηλ. Χ. Διάγγου, Ἰω. Γ. Γκιολμᾶ, Φ. Χ. Δρούμπας, Χρ. Ν. Ἀργύρης.

Ἐν Κερμαστῇ. Εὐγ. φρ. Δος Φωτεινῆς Π' Φωτίου.—Ἀρχιμ. Διονύσιος, Φωτεινὴ Π' Φωτίου, Δημ. Ἀλεξανδρίδης, Ἀγγ. Γ. Καρακιδζόγλους, Φιλ. Σουκατζίδης, Δημ. Ἰωάννου, Στ. Σεφ.

Μακράφτης, Π. Γεωργιάδης, Χ. Σ. Εὐαγγελίδης, Χ. Ἀναστασιάδης, Ν. Ε. Κραλίδης, Henri Chignoli, G. B. Sayégh. Στ. Ε. Κραλίδης, Θεοδ. Σ. Καρτάλλης, Π. Π. Παπαδόπουλος.

Ἐν Κιουπλίσις. Εὐγ. φρ. Δος Σοφίας Ραβδᾶ.—Σοφία Ραβδᾶ, Χ' Δέσποινα Χ' Νικολάου, Ἰω. Βεῖπαζάρογλου, Χαρ. Χ. Σαββαΐδης, Γ. Η. Σαββαΐδης, Α. Περόπουλος, Ιατ. Ἡλ. Γ. Γούναρης, Χ' Νικ. Α. Κυριακίδης, Νικ. Γ. Παπαδόπουλος, Ἀναστ. Σ. Ζαχαριάδης, Ἡλ. Γ. Κανακάρης.

Εὐγ. φρ. Κας Αἰκ. Τάγν.—Αἰκατερίνα Θ. Τάγν, Δέσποινα Α. Κιοσέογλου, Γλυκερία Ἐλισσαίου.

Εὐγ. φρ. Δος Χαρικλείας Λιβεριάδου.—Χαρίκλεια Κ. Λιβεριάδου, Ἀντιόπη Θ. Θωμίδου, Χαρίκλεια Δ. Ἰατροπούλου, Μελομένη Θ. Κρασογλάνογλου, Μιχρὰν Σεφεριάχ.

Εὐγ. φρ. κ. Πλάτ. Κωνσταντινίδου.—Φωτίκα Δ. Κωνσταντινίδου, Πλ. Π. Κωνσταντινίδης, Σωκρ. Τσαούσογλους, Θεόφ. Παπαδόπουλος, Θεόδ. Γ. Δαναβάσης, Παντ. Ὁμούρογλου, Χριστ. Κωνσταντινίδης, Χαρ. Χαράλαμπίδης.

Ἐν Κιουτδούκ-Κοῖ. Εὐγ. φρ. Κας Ἀριᾶδνης Σ. Τσακιοράκη.—Ἀριᾶδνη Σ. Τσακιοράκη, Ἑλένη Γ. Τερβίση, Ἀγγελικὴ Μ. Κουπούτη, Εὐρυδίκη Γεωργίου, Ἀνδρονίκη Π. Γεωργίου, Ἐρατὼ Φ. Παρρὺ, Μαριάνθη Γλασημῆ, Ἑλένη Γ. Σαράντου.

Ἐν Κοζάνῃ Εὐγ. φρ. Δος Ἑλένης Ν. Τζιμουλᾶ.—Ἑλένη Ν. Τζιμουλᾶ, Βασιλικὴ Δουδούλη, Ἀθηνᾶ Καραπατσίδου, Ἀγνή Ν. Γικουλέα, Κατίνα Μιμτζιουρίδου, Ἐλισάβετ Γκουρτσούλη, Θεοδώρα Κατσικᾶ, Γλυκερία Τσιμηνάκη, Γλυκερία Δέλλιου, Παναγ. Διούρης, Νικ. Καλαμαρτζής, Ἀλεξ. Γκιουλέας, Κωνστ. Τσιτσελίκης.

Ἐν Κοτυώροις Εὐγ. φρ. κ. Θεοδ. Ζαζοπούλου.—Κλεονίκη Γ. Μαυρομαῆτη, Ὀλγα Ζαζοπούλου, Περιστερά Ι. Ἐσπιλίδου, Ὀλγα Καμενίδη, Ἀργυρὴ Μ. Ι. Καρακᾶς, Πάτρ. Γ. Ἀναστασιάδης, Ἀναστ. Πάτσου, Ἰακ. Π. Ἰακωβίδης, Ἀριστ. Θ. Κανέτης, Ἰω. Σ. Χ. Γρηγοριάδης, Τηλέμ. Ι. Μακρίδης, Χαρ. Ι. Παπαδόπουλος, Δ. Περιστεράκης.

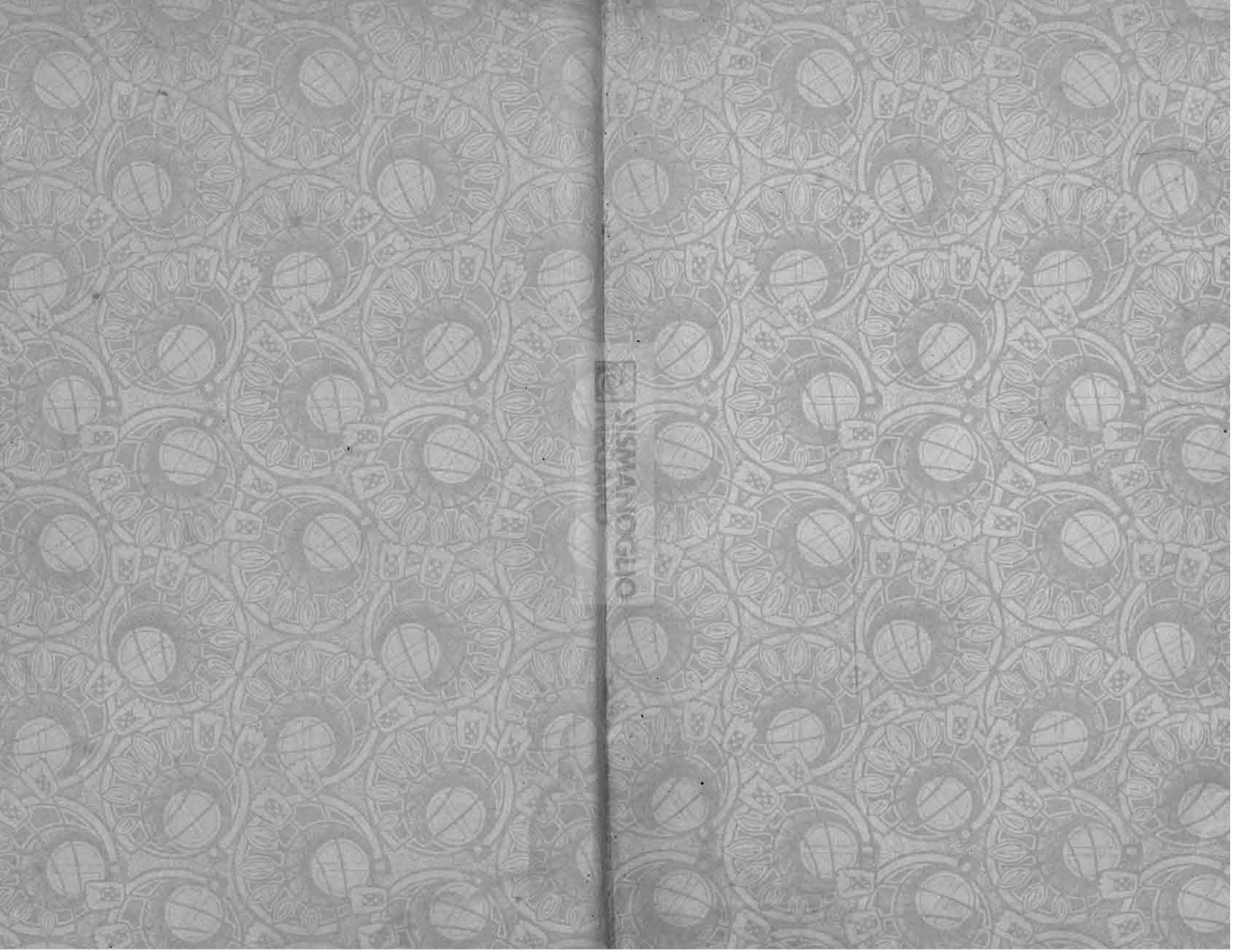
Ἐν Κοροφωλέα. Εὐγ. φρ. κ. **Ἐμμ. Τζανάκι.**— Εμμ. Ι. Τζανάκις, Παπᾶ Κωνσταντῖνος, Πολυχ. Ἀθανασίου, Πασχάλης Δ. Τζικουδης, Ἰωάννης Ἀναγνωστόπουλος, Γιάννης Ἰωαννίδης, Γεώργ. Δ. Ζηκίδης, Γεώργ. Χ' Ἀθ. Ἀναγνωστόπουλος, Νικ. Ν. Διάκας, Παναγ. Μαργαρίτου, Παπαῖωάννης Μαργεζίδης, Χριστ. Μαργαρίτης.

Ἐν Κορυθῇ. Εὐγ. φρ. κ. **Νεοκλέους Δεσποτοπούλου.**— Δῆμητηρ Α. Τούρτουλη, Ἰπποκρ. Β. Δεσποτόπουλος, Ἰωάννης Δ. Ἀβραμούση, Πέτρος Δ. Βόρια, Βλαδ Γκίνης, Ν. Γ. Δεσποτόπουλος, Διαμ. Ν. Βότσια, Ι. Χ. Μάρκου.

Εὐγ. φρ. κ. **Βασιλ. Δ. Κόνδῃ.**— Βιργινία Ι. Παπαγιάννη. Ἡλέκτρα Β. Κόνδῃ, Πραξιθέα Χ. Βάρδα, Ἰουλία Π. Σώμευ, Ἀθηνᾶ Π. Μάνου, Εὐανθία Π. Ζήσου, Βικτωρία Π. Ἀβραᾶμ, Βασιλική Ἡρ. Βογαδῇ, Χελιδώνα Δ. Μούλα, Κλεονίκη Ν. Δούρου, Ἀθηνᾶ Ε. Τσάλλε, Πανδώρα Κ. Φούντου, Ἰφιγ. Σ. Βαλαούρη, Ἑλένη Θ. Παπαγιάννη.

Εὐγ. φρ. Δος **Πολυξένης Κ. Ἰατροῦ.**— Ἄννα Γ. Παπαδοπούλου Ἑλπινίκη Κ. Μάνδρου, Ἀναστασία Παράσχου, Ἀφροδίτη Μ. Τούρτουλη, Ἀφροδίτη Σ. Σιώμου, Εὐτέρπη Κ. Τσίτσου, Παρασκευή Γ. Πολένα, Εὐλαλία Ν. Εὐαγγέλη, Μαριγώ Γ. Σκένδη, Πολυξένη Κ. Ἰατροῦ, Ἑλεωνόρα Α. Τσίπη, Εὐδοξία Κ. Ἀγγελῇ, Νικ. Κ. Πολένα, Ἰω. Κέσσης, Ι. Κουτέλης Ι. Μπίμπιας.

Ἐν Κουμβάφ. Εὐγ. φρ. Δος **Ἀνδρουμάχης Γ. Παπαδοπούλου.**— Ἐρυφίλη Σ. Λογοθετίδου, Μαρία Στ. Ε. Σταυρίδου, Ζαφειρίτσα Ἀντωνίου, Μαρία Γ. Χ' Πασχάλη, Κυριακή Γ. Ζωγράφου, Μαρία Α. Δεθάττη, Μανωλάκης Β. Φερμιλεξ, Κανέλλ. Δ. Λαμπαδαρίου, Α. Ε. Βουρσούκη, Δημ. Ν. Φωκύδης, Σταῦρος Ε. Σταυρίδης, Δημ. Κ. Θεοφίλου, Θεόδ. Βασιλείου, Μανώλης Γ. Καπόνης, Ἀθ. Εδ. Νέτου, Νικ. Α. Φωκύδης, Γ. Κ. Λογαράς, Βασ. Λογαράς, Πρ. Ιω. Τζεννέτης.

SISMANOGLIO

